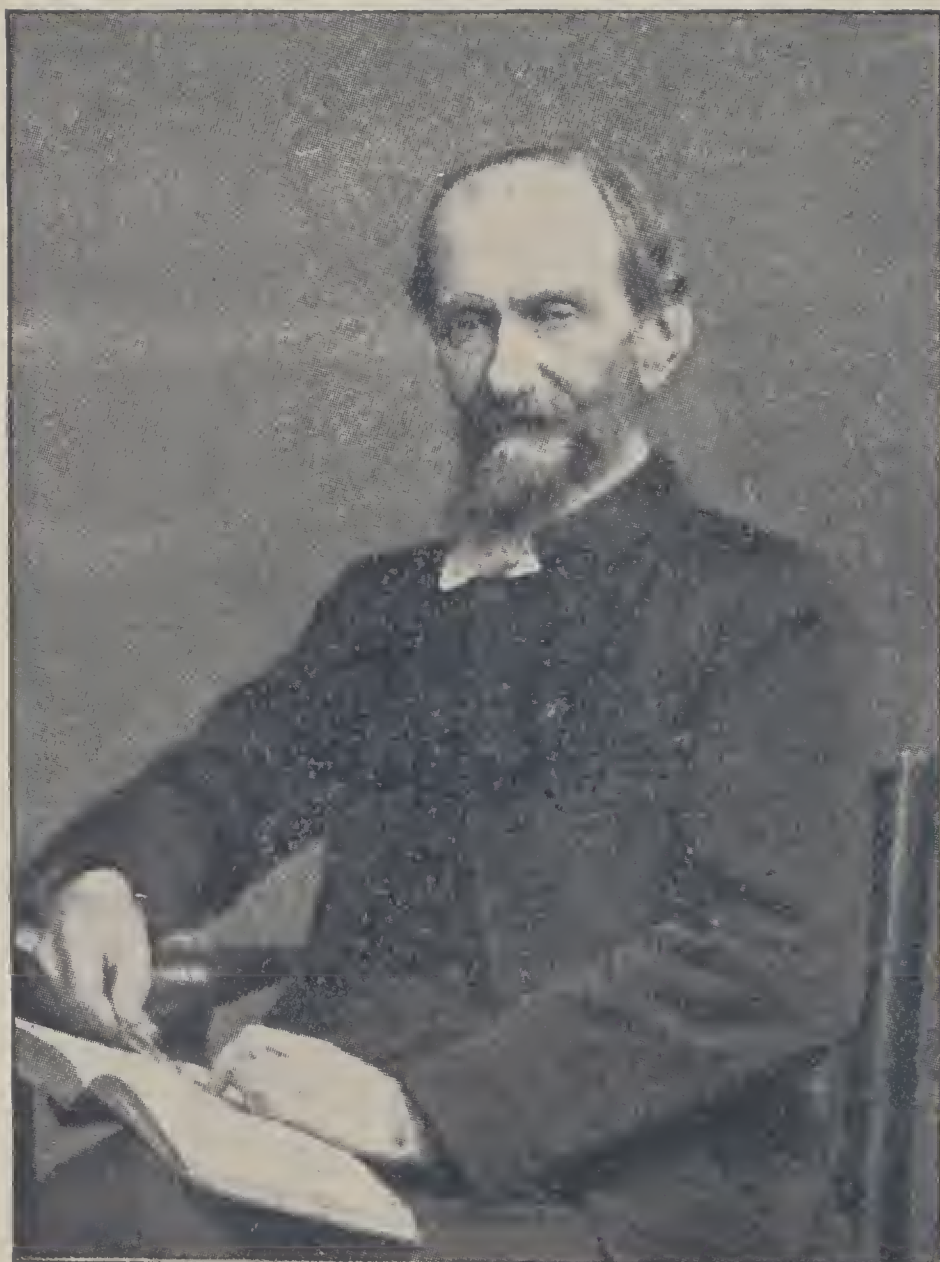
Hos Jesus i børnenes skole

Andrew Murray, D. D.
Wellington, Syd Afrika.

Hos Jesus i bønnens skole

af

Rev. Andrew Murray

„Herre! lær os at bede"

Oversat fra engelsk

af

W. M. Hagen

Oversætterens Forlag
1899.

Frikirkens Boghandels Trykkeri.

Forord.

Af alle de løfter, som staar i forbindelse med dette bud: **„Bliver i mig,"** er der intet dyrebarere og intet, som snarere bringer en til at bekjende: „Ikke at jeg allerede har grebet det, eller allerede er fuldkommen", — end dette: „Dersom I bliver i mig, beder om hvadsomhelst I vil og det skal vederfares eder." Den høieste maalsbestemmelse for et liv, som helt og fuldt bliver i Kristus, er at have magt og indflydelse hos Gud. Og det bedste og herligste kjendetegn paa et liv **ligt Kristus** er lighed med ham i hans virksomhed for Faderens ansigt — nemlig hans altid seirende mæglergjerning. Des mere vi bliver i ham, des mere vil vort liv blive som hans — et liv i kjæmpende og seirende forbøn for alle mennesker.

„Du har gjort os til konger og prester for Gud." Det væsentligste baade for en prests og en konges vedkommende er magt, indflydelse, velsignelse. Jesus Kristus er baade prest og konge. Hans kongelige magt er grundet paa den prestelige: „Han kan fuldkommen gjøre dem salige.... efterdi han altid lever for at træde frem for dem." Likens er det ogsaa med os, hans konger og prester. Det er i mæglergjerningen, at kirken skal finde og bruge sin største magt, i denne gjerning er det, at ethvert medlem af kirken skal bevise sin herkomst, sin nedstammen fra Israel, der som en konge kjæmpede med Gud og mennesker, og fik overhaand.

Det er under fornemmelsen af, at de kristne ikke har erkjendt bønnens kraft og ikke givet bønnen den rette plads i det kristelige liv, at denne bog er bleven skrevet. Dersom vi lærer at agte bønnen som den fornemste del eller part af den gjerning, som er os anbetroet, virkelig roden og styrken af al anden gjer-

ning, da skal vi faa se, at der er intet vi saa nødig behøver at studere og praktisere som den kunst at kunne bede ret. Har det overhovedet lykkets mig at udhæve vor Herres fremadskridende undervisning om bønnen og at fremhæve den underfulde forjættelse (Joh. 14, 16), som bestemt refererer til det arbeide, vi er kaldet til at udføre i hans navn, til de større gjerninger og til at bære megen frugt, — da skal vi alle tilstaa, at det er kun, naar kirken giver sig selv hen til denne hellige virksomhed — mæglergjerningen — at vi kan forvente Kristi krafts aabenbarelse i kirkens interesse og til dens bedste. Det er min bøn til Gud, at han maa bruge denne lille bog til at aabne øinene paa nogle af hans børn, saa de klarere kan se, hvilken kraft og indflydelse, der venter dem, som vil indtage den rette plads — hvilken kraft den mødige og trætte verden ogsaa venter paa.

I forbindelse med dette er der ogsaa en anden sandhed, som med forunderlig klarhed har grebet mig, idet jeg grundede paa Jesu lære om bønnen. Denne nemlig: at Faderen saa gjerne vil besvare enhver troens bøn, og at han vil give os, hvadsomhelst vi beder om i Jesu navn. Vi har blet saa vante til at begrænse Guds underfulde kjærlighed og hans dyrebare forjættelser, at vi kan knapt læse endog de mest ligefremme og tydelige ord, som Jesus udtalte om bønnen, uden at tilføie betingelsessætninger, med hvilke vi omgjærder og fortolker dem. Dersom der er nogen ting (som jeg tror det er), vi trænger at lære, er det dette: Gud mener virkelig, at bønnen skal besvares, og at det har endnu ikke opkommet i noget menneskes hjerte, hvad Gud vil gjøre for det barn, som enfoldig tror, at dets bøn vil blive besvaret. Det er en almindelig indrømmet sandhed, at G u d hører b ø n n e r, men de er visselig faa, som personlig har erfaret dens kraft. Dersom det, jeg har skrevet, skulde bevæge mine læsere til at tage for sig Mesterens ord og tro hans underfulde forjættelser ligefrem og bogstavelig som de staar, da er min hensigt opnaaet.

Og nu bare en ting til. Tusinde sjæle har i de senere aar fundet en overvættes velsignelse i at erfare, hvor fuldkommen Kristus er vort liv, og hvorledes han tager sig fore at svare og gjøre alt i os og opfylde vore behov. Men jeg ved ikke, om vi

endnu har lært at anvende denne sandhed ogsaa med hensyn til vort bønneliv. Mange klager over, at de har ikke kraft til at bede i tro, at bede den „alvorlige bøn, som formaar meget." Det jeg ønsker at bringe frem til saadanne er det, at den kjære Jesus længter efter at faa lære dem dette. Kristus er vort liv, og han er i himmelen for altid at træde frem for os. Hans liv i os er et altid bedende liv. Og han lærer os at bede ved at vise os **sig selv**, den evige mægler, som vort liv. Det er naar vi tror dette og bliver i ham ogsaa for vort bønneliv, at vor frygt for ikke at kunne bede ret vil forsvinde, og vi skal fyldes med glæde og seierrig betro vor Herre at lære os at bede, idet han er livet og kraften i vor bøn.

Maa Gud aabne vore øine, saa vi kan se, hvad den hellige mæglergjerning virkelig er, og til hvilken vi som hans konger og prester er blevne beskikkede. Maa han give os et stort og ydmygt hjerte til at tro, at vore bønner har en mægtig indflydelse. Og maa al frygt med hensyn til vor udygtighed til at opfylde vort kald forsvinde, idet vi skuer hen til Jesus, som altid lever for at bede, som lever i os for at bede, og som staar borgen for vort bønneliv.

Andrew Murray.

Wellington, 28de oktober, 1885.

Rev. Andrew Murray.

President for "The Cape General Mission."

Følgende er et kort uddrag af en længere afhandling i "The South African Pioneer."

Andrew Murray's fader udvandrede fra Skotland omkring 70 aar siden og blev en virksom og agtet prest i den tysk reformerte kirke i Graaff-Reinet. Her blev Andrew Murray født den 9de mai, 1828. Denne skotske afrikaner reiste (9 aar gammel) ifølge med sin ældste bror til Aberdeen, hvor de begge i en længere tid gik paa skole. Senere kom de til Marischal College, hvor de kom under direkte paavirkning af den der herskende missionsaand, og hvor de ofte fik høre den evangeliske og ædle William Burns, der i sin tid reiste ud som missionær til Kina. Efterat de havde gradueret fra denne skole, reiste de til Holland for at fuldende sit teologiske studium ved universitetet i Utrecht. Her tog de aktiv del i stiftelsen af en „Studenternes missionsforening". Da deres skolegang i Utrecht var tilende, vendte de tilbage til Sydafrika. Den ældste af de to brødre blev straks efter hjemkomsten professor ved det tysk teologiske seminar i Stellenbasch, og den yngre, Andrew, blev kaldt som prest for befolkningen i den nu kaldte orangske Fristat.

Andrew Murray var kun 20 aar, da han blev indviet til denne gjerning, og han var en tid lang den eneste prest i dette vidtstrakte territorium; dog var han ikke bange, men arbeidede med utrættelig energi. Hans hovedkvarter var Bloenfontein.

Hans virksomhed som prædikant og sjælesørger vandt de fleftes tillid og agtelse; „de lod ikke af at høiagte ham." Folket mødte villig frem, almindeligvis under aaben himmel, dog enkelte gange under seildug, strakt ud som beskyttelse mod den brændende sol. Virkningen af Murray's aktivitet kjendes endnu over hele distriktet. Reiser man gjennem Fristaten og Transvaal, træffer en stadig nogen, som Murray enten har viet eller døbt; og mangen en omtaler ham som en aandelig far, eller og har de et eller andet kjært minde tilbage om ham.— Mens Murray var her blev han egteviet til Emma Rutherford, en agtet og selvopofrende kvinde.

I aaret 1860 blev han kaldt til Worchester, en blomstrende landsby i Kapkolonien omtrent 80 mil fra Kapstaden. Murray modtog kaldet og fik stor grund til atter at prise Gud, som ogsaa fulgte med ham til den nye virkekreds og beviste ham stor naade. Der blev en stor vækkelse i Worchester, og mange frelste lagdes til menigheden. Det var mens Murray var prest i Worchester, at han for første gang begyndte at fremsætte sine tanker og udtalelser i literær form. Blandt de første bøger han udgav kan nævnes: „Hvorfor tror du ikke?" og „Det nye liv". Begge paa tysk. De indeholdt raad og vink for unge kristne, som nylig havde begyndt at vandre paa den trange vei.

Senerehen udgav han to andre: „Bliver i Kristus" og „Børnene for Kristus". De fik en stor udbredelse baade i Sydafrika og i Holland, og de har været til stor velsignelse for mange.

Efter et fire aars ophold i Worchester og omtrent lige længe i Kapstaden, hvor der mødte ham mange vanskeligheder, modtog han kald fra en menighed i Wellington, en liden vakker by omtrent 45 mil fra Kapstaden.

Et stort antal medlemmer af denne menighed nedstammede fra franske hugenot-familier, som havde flygtet hid og blet be-

kjendt med den tysk reformerte kirke. Det er iblandt disse og i denne kreds, at Andrew Murray nu lever og virker med stor glæde og fremgang. Fremfor alt tragter han efter sjæles frelse, og han vil intet andet vide til salighed end Jesus Kristus og ham korsfæstet. Følgen er, at menigheden har gjentagne gange havt vederkvægelsens tider iblandt sig.

Murray har en klar indsigt i de guddommelige sandheder. Dygtig som prest har han ikke mindre som forfatter og evangelisk lærer været til velsignelse for sit folk. Han har ikke sparet nogen anstrengelse for at skaffe sit folk kristelig undervisning.

Kort efter sin ankomst til Wellington blev han kjendt med Mary Lyons liv og virksomhed ved Mount Holyoke seminar i Amerika. Han bestemte sig til at oprette en lignende institution i Sydafrika, i hvilken institution kristelig undervisning for piger skulde være den væsentlige opgave. Til lærererinder sikrede han sig Miss Fergussen og Miss Bliss fra Holyoke og oprettede aar 1874 i Wellington Hugenot seminar, hvor de nævnte kvinder fremdeles er bestyrerinder. En prest i den tysk reformerte kirke i Kapstaden fortæller: „Det er ikke saa let i faa ord at sige, hvilke velsignelser denne institution har bragt befolkningen i Sydafrika, ikke bare derved at flere hundrede piger er blet underviste i en kristelig aand, men ogsaa derved, at mange af disse er blet lærerinder, gjennemtrængt af den samme aand, der er ved Hugenot seminar."

„Beretningerne om vækkelser og omvendelser ved denne institution," skriver en anden, „er ganske merkelige. Og nu er der flere skoler over hele landet som ser til Hugenot seminar som deres mor, og som arbeider efter samme principer."

Det mest fremtrædende træk ved den hele undervisning er, at der fortrinsvis lægges størst vegt paa den kristelige missions vigtighed.

Andrew Murray har ved siden af at have overopsyn over disse skoler ogsaa reist omkring som evangelist. Mange sjæle er ved hans missionsreiser komne til sandhedens erkjendelse og troen paa Guds Søn. Han har i den senere tid reist ikke alene i den østlige del af provinsen, men ogsaa i Fristaten, Transvaal og Natal.

Han har ogsaa oprettet en skole i Wellington, hvor der uddannes missionærer for Kafferne og andre stammer.

I forbindelse med hans virksomhed som evangelist har han ogsaa havt stor fremgang med hensyn til at vække de troende til mere liv og aktiv tjeneste i Guds rige. Og det er fordi hans eneste begjær er, at Kristus maa blive forherliget ved mange sjæles frelse, at han har slig fremgang. Han forsøger ikke at glimre med vise ord eller ved at fremsætte vidtløftige bibelske spørgsmaal. Enhver ting, der kunde vække tilhørernes opmerksomhed paa taleren selv, forbigaaes. Og derfor har nogle udtalt sig om hans prædikemaade i lighed med, hvad en del kritikere har sagt om hans bøger: "There is a want of zest and brilliancy in his style." Men som en af vore korrespondenter siger: „Jeg tænker alle vil tilstaa, at de kan neppe høre Murray uden at blive skaket op fra selve grunden af og føle, at det er som havde de just begyndt at leve et kristeligt liv, men har endnu igjen at lære, hvad hel og fuld fortrøstning og indvielse (consecration) er."— I lighed hermed har han skrevet sine bøger: „Lig Kristus", „Kristi aand" o. fl.

Saaledes lever og virker da denne trofaste Herrens tjener.

Indhold.

1ste lekse.

„Herre! lær os at bede."

Den eneste lærer.

„Og det begav sig, da han var paa et sted og bad, at en af hans disciple sa til ham, da han holdt op: Herre! lær os at bede." — Luk. 11, 1.

Disciplene havde været i lag med Jesus og set ham bede. De havde lært at forstaa lidt af den forbindelse, der var mellem hans underfulde offentlige liv, og hans bønneliv i enrum. De havde lært at tro paa ham som en mester i bønnekunsten — ingen kunde bede som han. Og saa kom de til ham med denne begjæring: „Herre! lær os at bede." Senere hen vilde de have fortalt os, at af det, som han havde lært dem, var der kun faa ting mere dyrebare og velsignede, end hvad han lærte dem om bønnen.

Men Jesus er ogsaa nu paa et sted og beder. Og det kommer for en dag, at disciple, som ved og ser Jesus der bedende, ogsaa nu føler trang til at gjentage den samme bøn: „Herre, lær os at bede." Idet vi vokser og tiltager i kristeligt liv, blir tanken og troen paa vor høilovede Mester i hans aldrig svigtende mæglergjerning efterhvert mere og mere dyrebar, og haabet om en gang at blive Kristus lig i at træde frem for Gud, blir mere lokkende og tiltrækkende end før. Og idet vi ser hans stilling der hos Faderen, og idet vi kommer

ihu, at ingen kan bede som han, ingen kan undervise som han, da føler vi, at disciplenes bøn: „Herre! lær os at bede," det er akkurat hvad vi trænger at bede. Og idet vi nu betænker, at alt, hvad han er og har, det er vores et og alt, at han er vort liv, da føler vi os forvissede om, at vi kan bare bede ham, saa vil han med største fornøielse optage os i et inderligere samfund med sig og lære os at bede endog som han beder.

Kom, mine brødre! Skal vi ikke gaa til vor kjære Mester og bede ham om at indskrive ogsaa vore navne paany igjen i den skole, han altid holder aaben for dem, som liker at fortsætte sine studier i den guddommelige bønnekunst og forbøn? Jo, lad os gaa til Mesteren idag og gjentage, hvad disciplene sa hin dag: „Herre! lær os at bede." Og vi skal ved nøiere at betragte denne bøn finde ud, at hvert ord i den er ganske indholdsrig.

„Herre! lær os a t b e d e." Ja, a t b e d e. Det er hvad vi behøver at lære. Thi om end bønnen i sine begyndelsesgrunde er saa simpel, at endog et lidet barn kan bede, er den paa samme tid det største og helligste et menneske kan foretage sig. Det er at have samfund og være i fællesskab med den usynlige og allerhelligste. Gjennem bønnen fremsættes den tilkommende verdens kræfter til fri afbenyttelse. Bøn er det væsentligste i den sande religion, den er kilden til al velsignelse, magtens og livets hemmelighed. Og Gud har givet os ret til i bøn at gribe ham og erholde hans kraft, ikke bare for os selv, men ogsaa for andre, for menigheden, ja for hele verden. Det er paa bønnen, gjennem og ved den, at forjættelserne venter paa deres opfyldelse, ligesaa ogsaa rigets komme og Guds herligheds fulde aabenbarelse. Og hvor dorske og udygtige er vi ikke til denne velsignede gjerning! Men det er alene Guds Aand, som kan sætte os istand til at udføre denne handling rettelig. Hvor ofte lader vi os ikke narre til at være tilfredse med formen, endda vi mangler kraften. For eks. det tillærte fra barnsben af, vanens magt altsaa,

og vore let bevægelige følelser, ja til med dette „hvad kirken lærer“ — hvor let leder ikke disse ting til bønner, blottede for al aandelig kraft, og som intet formaar. Sand bøn, hvori den bedende sjæl kjæmper med Gud og faar overhaand (1 Mos. 32, 28), bøn, for hvilken himmelens porte er vidt opladte — hvem vil ikke raabe: aa, om nogen vilde lære mig at bede slig!

Jesus har begyndt en skole, hvori han oplærer sine gjenløste, dem, som specielt begjærer det, til at kunne bede med kraft. Skal vi ikke gaa i den skole og med denne bøn: Herre! det er just dette, vi behøver at lære! O, lær os at bede.

Herre! lær os at bede.“ Ja, os, Herre. Vi har læst om i dit ord med hvilken kraft dit troende folk i gamle dage ofte bad og om hvilke undere, der skede som svar paa deres bønner. Og hvis dette kunde ske i den gamle paktes tid, i forberedelsens tid, hvor meget mere vil du da ikke nu, i fuldendelsens dage, give dit folk dette sikre tegn paa din nærværelse i dets midte. Vi har hørt forjættelserne, som blev givne dine apostle, om bønnens magt i dit navn, og vi har set, hvor herligt de erfarede forjættelsernes sandhed; vi er forvissede om, at de ogsaa kan opfyldes paa os. Vi hører fremdeles ogsaa i vore dage om de herlige beviser paa din magt, som du giver dem, der helt og fuldt forlader sig paa dig. Herre, alle disse er samme vilkaar undergivne som vi; lær os at bede likeens ogsaa.

Forjættelserne hører os til, de himmelske gaver og kræfter er ogsaa for os. O, lær os at bede, saa vi kan faa modtage rundelig. Du har betroet dit arbeide ogsaa til os, dit riges komme afhænger ogsaa af vor bøn, du kan forherlige dit navn ogsaa i og ved vor bøn. „Herre! lær os at bede.“ Ja, os Herre. Vi fremstiller os selv som lærlinger; vi ønsker og begjærer at blive lært af dig.

„Herre! lær os at bede.“ Ja, vi føler nødvendigheden af nu at blive lært til at bede. I førstningen ser det ud som om ingen ting er saa simpel og lige til; senerehen intet,

som er mere vanskeligt, og vi nødes til at bekjende: Herre, vi forstaar ikke at bede som vi bør. Det er sandt, vi har Guds ords klare og sikre løfter; men synden har saaledes formørket vor forstand, at vi forstaar ikke altid, hvorledes vi skal anvende ordet. Vi søger i de aandelige ting ikke altid det mest nødvendige, eller og undlader vi at bede i overensstemmelse med Guds ords anvisning. I timelige ting er vi endog endnu mindre istand til at benytte os af den herlige frihed, som vor himmelske Fader har givet os, til at bede om det, vi behøver. Og endog naar vi ved, hvad vi skal bede om, hvor meget fattes der ikke endda paa, at bønnen virkelig er Gud velbehagelig. Nei, vor bøn maa være til Guds ære og pris, med fuld overgivelse under hans vilje, i troens fulde forvisning, i Jesu navn og med en udholdenhed, som ikke vil have nei. Alt dette maa læres. Og det kan kun læres ved stadig at gaa i bønnens skole; thi daglig øvelse leder til fuldkommenhed. Den himmelske kunst at kunne bede alvorlig blir lært i kampen mellem tro og tvil, ja, under en af vankundighed og uværdighed sønderknust aand. Og det skal vi merke os, at der altid er en, troens og bønnens begynder og fuldkommer, som fører tilsyn med vor bøn og passer paa, at alle, som anbetror ham sin sag, de faar i bønnens skole en fuldkommen undervisning. Lad bare den lærvillighed, som kommer ved erkjendelsen og følelsen af vor egen vankundighed, og som kommer ved troen paa Jesus som den fuldkomne lærer, være den dybe grundtone i al vor bøn, og vi kan være sikker om det, at vi skal lære at bede og det med kraft. Ja, vi kan trygt stole paa det, at han lærer os at bede.

„Herre! lær os at bede." Ingen kan undervise slig som Jesus, ingen undtagen Jesus alene, derfor paakalder vi ham: „**Herre!** lær os at bede." Vi ved, at en elev behøver en lærer, som forstaar sit arbeide, som har den gave at kunne undervise, som i taalmodighed og kjærlighed vil tage hensyn til sine elevers tarv og trang. Lovet være Gud! Jesus er

alt dette og endnu mere til. Han ved, hvad det er at bede. Han lærte det gjennem prøvelser og under taarer her paa jorden. Det er fremdeles hans kjæreste virksomhed; hans liv i himmelen er et liv i bøn. Og intet glæder ham mere end at finde saadanne, som han kan faa med sig ind til Faderen, nogen, som han kan faa fylde med kraft til at nedbede Guds velsignelse over sine medmennesker, finde nogen, som han kan faa oplære til at blive hans medarbeidere i mæglergjerningen, ved hvilket Guds riges aabenbarelse finder sted her paa jorden. Han ved, hvordan der skal undervises; thi han kjender vore kaar. Stundom er det ved vor dybtfølte trykkende nød, at han underviser os, til andre tider gjør han brug af den tillidsfuldhed, som glæden i Gud indgiver. Ofte benytter han sig af ordets lærdom, men ogsaa af Vidnesbyrd fra en troende bror eller søster, som véd, hvad det er at faa bønhørelse. Ved sin Hellig-Aand har han adgang til vort hjerte og lærer os at bede, enten ved at vise os den synd, som hindrer bønnen, eller ved at give os forvisningen om, at vi er behagelige i Guds øine. Han underviser os ikke alene ved at meddele os tanker, om hvad eller hvorledes vi skal bede, men tillige ved at indgive os den rette bønnens aand, og, som den sande forbeder, ved at leve i os. Vi kan gjerne og det med stor glæde sige: Hvem kan undervise som han? Jesus lærte aldrig sine disciple, hvorledes de skulde prædike, men derimod hvorledes de skulde bede. Han talte ikke stort om, hvad der maatte til for at kunne prædike godt, men meget, om hvorledes man rettelig skulde bede. At vide, hvorledes man skal tale til Gud, er mere vigtigt end at vide, hvorledes man skal tale til mennesker. Ikke magt over mennesker, men at have indflydelse hos Gud er det fornemste. Og Jesus liker at lære os, hvorledes vi skal bede.

Hvad tror I, mine kjære meddisciple, er det ikke netop dette vi trænger: bede Mesteren give os særskilte lekser i bønnens kunst en maaneds tid? Idet vi betragter de ord, han

talte her paa jorden, lad os overgive os helt til ham og i barnlig tillid sætte os ned ved hans fødder; thi hos en saadan lærer skal vi gjøre fremskridt. Lad os tage tid til ikke alene at betragte ordet, men ogsaa til at bede; og lad os vente ved naadens trone, saa vi kan blive oplærte til at træde frem for Gud med bøn og forbøn for vore medmennesker. Lad os gjøre det i forvisningen om, at tiltrods for vor frygt og stammen, vil han fuldføre sin gjerning. Han vil fylde os med sit liv, som er bøn. Han har gjort os delagtige i sin retfærdighed, i sit liv; han vil delagtiggjøre os med sig ogsaa i hans mæglergjerning. Som lemmer paa hans legeme, og som et helligt presteskab, vil han, at vi skal tage del med ham i hans prestelige gjerning — vedholdende kjæmpe med Gud i bøn for vore medmennesker. Ja, lad os, uagtet vi er noksaa svage og vankundige, med stor frimodighed bede: „Herre! lær os at bede.“

„Herre! lær os at bede.“

Kjære Jesus! du, som altid lever for at træde frem for mig, du kan ogsaa lære mig at bede, altid leve for at bede. Du vil saa gjerne, at jeg skal faa del i din herlighed i himmelen, at jeg skal bede uden afladelse og staa som en prest for min Guds ansigt. Herre Jesus! Jeg beder dig idag om at indskrive mit navn blandt dem, som bekjender, at de kan ikke bede som de bør, og som specielt beder dig om undervisning i bøn. Herre, lær mig at blive hos dig i bønnens skole og at give dig tid til at undervise mig. Maa en dyb fornemmelse af min uvidenhed om bønnens magt og herlige forjættelser, om nødvendigheden af at have den Hellig-Aand, som er bønnens aand, — bevæge mig til at forkaste alle mine egne tanker om de ting, jeg tror at forstaa, ja bevæge mig til at knæle ned for dig i sand lærvillighed og aands fattigdom.

Og fyld mig, Herre, med den barnlige tro, tillid og fortrøstning, at hos dig skal jeg kunne lære at bede. I forvisningen om, at jeg har Jesus til min lærer, som altid beder til Faderen, og som ved sin bøn styrer og leder sin menighed, ja den hele verden, — vil jeg ikke frygte. Du vil aabenbare for mig alt, hvad jeg trænger at vide med hensyn til hemmelighederne i bønnens verden. Og naar jeg ikke kan forstaa, da vil du lære mig at være sterk i troen og give Gud æren. Kjære Jesus! du vil ikke lade din discipel, som fortrøster sig til dig, blive staaende tilskamme; heller ikke vil han ved din naades hjælp og bistand vanære dig. Amen.

2den lekse.

„I aand og sandhed."

De sande tilbedere.

„Men den time kommer og er nu, da de sande tilbedere skulle tilbede Faderen i aand og sandhed; thi ogsaa Faderen søger dem, som saaledes tilbede ham. Gud er en aand, og de, ham tilbede, bør tilbede i aand og sandhed." — Joh. 4, 23—27.

Disse ord af Jesus til den samaritanske kvinde er hans første undervisning, som er bleven optegnet, om bønnen. De giver os nogle af de første lysglimt ind i bønnens underfulde verden. Faderen *søger* tilbedere; vor tilbedelse tilfredsstiller hans kjærlighedsrige hjerte, og den er en glæde for ham. Han søger *sande tilbedere*, men finder ikke mange saadanne.

Sand tilbedelse er det, som sker *i aand og sandhed*. *Sønnen er kommen* for at aabne veien for tilbedelse i aand og i sandhed og at lære os dette. En af vore første lekser i bønnens skole maa derfor blive at lære forstaa, hvad det er at bede i aand og i sandhed og faa vide, hvorledes vi skal kunne opnaa dette.

Jesus talte til den samaritanske kvinde om tre slags tilbedelse. Først, samaritanernes vankundige tilbedelse: „I tilbede det, som I ikke kjende." Andet, jødernes forstandige tilbedelse; de havde det sande kjendskab til Gud: „Vi tilbede det, som vi kjende; thi saliggjørelsen kommer fra jøderne."

Tredje, den nye, den aandelige tilbedelse, som han selv kom for at indføre: „Timen er kommen og er nu, da de sande tilbedere skulle tilbede Faderen i aand og sandhed." Det fremgaar klart fra sammenhængen, at med ordene „i aand og sandhed" menes ikke (som ofte blir lært) „i oprigtighed", „bede alvorlig," „af hjertet." Samaritanerne havde de fem mosebøger og derfor lidt kjendskab til Gud; der var uden tvil mere end én, som ærlig og oprigtig søgte Gud i bøn. Jøderne havde den sande og fulde aabenbaring af Gud i hans ord, saa langt som det da var givet; der var blandt dem gudfrygtige mænd, som paakaldte Gud af hele sit hjerte. Og endda ikke „i aand og sandhed" i ordenes egentlige betydning. Jesus siger: „Timen er kommen og er nu;" det er kun i og gjennem ham, at gudsdyrkelsen blir i aand og sandhed.

Man finder ogsaa blandt de kristne disse tre slags tilbedere. Der er nogle, som i sin vankundighed neppe ved, hvad de beder om; de beder indtrængende, men erfarer saare lidet af bønhørelse. Der er andre, som har mere og bedre kjendskab til Guds ord, og som forsøger at bede af hele sit hjerte og sind, beder ofte med største alvor; men de faar alligevel ikke den velsignelse, som gives ved at bede i aand og sandhed. Det er ind i den tredje klasse vi maa bede Jesus om at føre os, han maa lære os, hvorledes vi skal tilbede i aand og sandhed. Dette alene er aandelig tilbedelse; Jesus vil danne os til saadanne tilbedere, som Faderen søger. Alt i vor bøn er afhængigt af, hvorvidt vi forstaar dette at bede i aand og sandhed eller ei, og hvorvidt vi øver os i det.

„Gud er en aand, og de ham tilbede, bør tilbede i aand og sandhed." Den første tanke, Mesteren her vil, at vi skal dvæle en stund ved, er denne, at der maa være harmoni mellem Gud og hans tilbedere; som Gud er, saa maa ogsaa vor gudsdyrkelse være. Dette er i overensstemmelse med et princip, som er herskende i den ganske verden. Vi søger efter lighed mellem et legeme og dets organ, hvorigjennem det

aabenbarer eller meddeler sig. Øiet har en indre bekvemmelighed for lyset, øret for lyd. Det menneske, som i sandhed vil tilbede Gud, den, som vil finde, kjende, eie og nyde Gud, maa være éns med ham, maa staa i et gjensidighedsforhold til ham, maa have plads for ham. Fordi Gud er aand, derfor maa vi tilbede i aand. Som Gud er, saa ogsaa hans tilbedere.

Og hvad betyder dette? Kvinden havde spurgt Jesus, om Samaria eller Jerusalem var det rette sted for gudsdyrkelsen. Han svarer, at herefter er tilbedelse ikke længer indskrænket til noget vist sted. „Kvinde! tro mig, at den time kommer, da I hverken paa dette bjerg eller i Jerusalem skulle tilbede Faderen.“ Idet at Gud er en aand, ikke bunden af tid eller sted, men er i sin evige fuldkommenhed altid og allesteds den samme, saa skal ogsaa vor tilbedelse af ham herefter ikke længer være begrænset af sted eller form, men aandelig, ligesom Gud er aandelig. Dette er en vigtig lekse. Hvor meget lider ikke vor kristendom af denne indskrænken til bestemte tider og steder! En, som i kirken eller i sit lønkammer prøver at bede alvorlig, tilbringer ofte mesteparten af dagen eller ugen aldeles i strid med den aand, i hvilken han bad. Hans gudsdyrkelse var en virksomhed, som kun varede en fastsat tid og udførtes paa et bestemt sted, altsaa ikke et liv i uafladelig bøn. Gud er en aand; han er den evige og uforanderlige; det han er, det er han altid og i sandhed. Vor tilbedelse maa være i aand og sandhed uafladelig. At tilbede Gud maa være vort livs aandedræt. Vort liv maa være tilbedelse i aand, ligesom Gud er aand.

„Gud er en aand, og de, ham tilbede, bør tilbede i aand og sandhed.“ Den næste tanke er, at denne tilbedelse i aanden maa komme fra Gud selv. Gud er aand, og han alene har aand at give. Det var for dette han sendte sin Søn, at gjøre os skikket til saadan aandelig tilbedelse ved at give os sin Hellig-Aand. Det er om sin egen gjerning, Jesus taler, naar

han to gange siger: „Den time kommer og er nu." Han kom for at døbe med den Hellig-Aand. Aanden kunde ikke udgydes, førend Jesus var herliggjort (Joh. 1, 33; 7, 37—38; 16, 7). Det var efter at han havde gjort ende paa synden og gaat ind i Helligdommen med sit blod og der for os annammet den Hellig-Aand (Ap. gjer. 2, 33), at han kunde sende den ned til os som Faderens aand. Det var efter at Kristus havde gjenløst os, og vi i ham havde faat barnekaar og barneret, at Faderen udsendte sin Søns aand i vore hjerter at raabe: „Abba, Fader." At tilbede i aand er at tilbede Faderen i Kristi aand, sønlighedens aand.

Dette er grunden, hvorfor Jesus bruger fadernavnet. Vi finder ingen af det gamle testamentes hellige, som personlig tillægger sig navnet barn eller kalder Gud sin fader. At tilbede *Faderen* er kun muligt for dem, som har annammet Sønnens aand, sønlighedens aand. At tilbede *i aand* er kun muligt for dem, for hvem Sønnen har aabenbaret Faderen, og som har modtaget den sønlige udkaarelses aand. Det er alene Kristus, som aabner veien for os, og som lærer os at tilbede i aand.

Og *i sandhed*. Dermed menes ikke bare i *oprigtighed*. Heller ikke antyder det kun „i overensstemmelse med sandheden af Guds ord." Udtrykket har en dyb guddommelig betydning. Jesus er „Faderens enbaarne, *fuld* af naade og *sandhed*." „Loven er given ved Moses; naaden og *sandheden er bleven* ved Jesus Kristus." Jesus sa: „Jeg *er sandheden* og livet." I den gamle paktes tid var alt kun forbilleder, skygger og løfter; Jesus kommer med virkeligheden selv, *indholdet* af det, som forventedes. De evige livs kræfter og rigdomme er i ham vor virkelige eiendom og daglige erfaring. Jesus er fuld af naade og sandhed. Den Hellig-Aand er sandhedens aand. Naaden i Jesus er ved den Hellig-Aand vor i gjerning og sandhed, en virkelig og direkte meddelelse af det guddommelige liv. Og saaledes

er tilbedelse i aand tilbedelse i sandhed; et levende og virkeligt fællesskab med Gud, en virkelig gjensidig forstaaelse og lighed mellem Faderen, som er en aand, og barnet, som beder i Aanden.

Hvad Jesus sa til den samaritanske kvinde, kunde hun med det samme ikke forstaa. Pinse var nødvendig for at aabenbare den fulde mening af Jesu ord. Heller ikke vi er vel istand til at forstaa disse ord af Jesus, endda vi har feiret pinsefest. Men vi skal forstaa det bedre herefter. Vi har netop begyndt i bønnens skole, vi er nybegyndere; men lad os studere lekserne slig, som han lager dem for os. Vi er kjødelige og kan ikke tilbede Gud saaledes, som han gjerne vil. Men Jesus kom for at meddele os Aanden; han har givet den til os. Naar vi beder, lad os bede i overensstemmelse med Jesu ord. Maa der altid være den dybe erkjendelse af vor egen uformuenhed og udygtighed til at ofre Gud en ham velbehagelig bøn. Altid have den barnlige lærvillighed, som længter efter at blive lært af ham, og altid bevare den barnlige tro paa Aandens indgiven. Men fremfor alt lad os holde fast ved forjættelserne (vi skal snart erfare, at Herren har mere at fortælle os om dette) og de velsignede sandheder; thi kjendskabet til Guds faderforhold, aabenbarelsen af hans uendelige faderkjærlighed i vore hjerter, troen paa hans evige kjærlighed, som har skjænket os Sønnen og hans aand, der gjør os til Guds børn — det er virkelig hemmeligheden af bøn i aand og sandhed. Dette er den nye og levende vei, Kristus har aabnet for os. At have Kristus, Sønnen, og Sønnens aand boende i os og aabenbare Faderen for os, det gjør os til sande aandelige tilbedere.

„Herre! lær os at bede."

Kjære Jesus! Jeg lovpriser den kjærlighed, med hvilken du underviste en kvinde, som havde negtet at give dig et

bæger vand, om den rette gudsdyrkelse. Jeg glæder mig i forvisningen om, at du ikke mindre nu vil undervise din discipel, som kommer til dig med et hjerte, der længter efter at kunne bede i aand og sandhed. O, min dyrebare Mester! lær mig denne salige hemmelighed.

Lær mig, at det at bede i aand og sandhed, det kommer ikke fra mennesker, men kun fra dig; at det er ikke noget, som kun gjøres visse tider og paa bestemte steder, men at det er en daglig virksomhed formedelst et liv i dig. Lær mig at træde Gud nær i bøn under følelsen af min vankundighed og i bevidstheden om, at jeg intet har i mig selv eller af mig selv at ofre ham, og mind mig om det, Herre, at du ved din gode Hellig-Aand kommer min skrøbelighed til hjælp og træder frem for mig med uudsigelige sukke. Jeg priser dig, Herre Jesus, at jeg i dig er barn og har et barns frie adgang; at i dig har jeg den sønlige udkaarelses aand og bønnens aand i sandhed. Lær mig fremfor alt, du høilovede Guds Søn, at det er Faderens aabenbarelse, som gir fortrolighed og frimodighed i bøn. Og lad Guds hjertes evige faderkjærlighed være min glæde og styrke i mit hele bønneliv og i min gudsdyrkelse. Amen.

3dje lekse.

„Bed til din Fader, som er i løndom."

Alene med Gud.

„Men du, naar du beder, da gaa ind i dit kammer, og luk din dør, og bed til din Fader, som er i løndom, og din Fader, som ser i løndom, skal betale dig aabenbart." — Matt. 6, 6.

Efterat Jesus havde kaldet sine disciple, gav han dem i bjergprædikenen den første offentlige undervisning. Han forklarede for dem der Guds riges lov og liv. I det rige er Gud ikke alene konge, men Fader; han gir ikke alene alt; men han er selv alt. Og rigets salighed bestaar i kjendskabet til Kristus og i hans efterfølgelse alene. At aabenbarelsen om bønnen og bønnelivet var endel af hans lære angaaende det nye rige, han kom for at oprette, kom derfor som en nødvendighed. Moses gav hverken befaling eller regler angaaende bøn. Endog profeterne taler kun lidet direkte om bønnens nødvendighed. Det er Kristus, som lærer os at bede.

Og det første, som Jesus lærer sine disciple, er det, at de maa have et bønnested i løndom. Hver eneste en maa have et afsondret sted, hvor han eller hun kan være alene med sin Gud. Enhver lærer maa have et klasseværelse. Og nu har vi lært at kjende Jesus og faat ham som vor eneste lærer i bønnens skole. Han har allerede borti Samaria lært os, at gudsdyrkelsen ikke længer er indskrænket til visse tider og bestemte steder; men at tilbedelse i aand og sandhed er en aandsvirk-

somhed og omfatter hele Livet. Og endda vil han, at vi hver for os skal vælge et bestemt sted, hvor vi daglig kan møde Gud. Dette „dit kammer", det afsondrede sted, det er Jesu klasseværelse. Det sted kan være hvorsomhelst, det kan gjerne flyttes fra sted til andet, hvis vi maa flytte; men der maa være et lønkammer, en stille time, at disciplene kan træde frem for Mesteren og af ham blive lært at tilbede Faderen. Kun der, og det ganske vist, kommer Jesus til os og lærer os at bede.

En lærer drager altid omsorg for, at hans klasseværelse er lyst og tiltrækkende, luftigt og godt, et sted, hvor eleverne liker at komme og være. I bjergprædikenens første ord om bønnen søger Jesus at fremstille dette „dit kammer" i det mest tiltrækkende lys for os. Dersom vi hører vel efter, skal vi snart merke os, hvad som er det fornemste, han har at fortælle os om vor dvælen der. Tre gange udtaler han navnet Fader: „Bed til d i n F a d e r;" „d i n F a d e r skal betale dig aabenbart;" „e d e r s F a d e r ved, hvad I har behov." Det første i lønkammerbønnen er dette: jeg maa møde min Fader. Det lys, som skinner i kammeret, maa være: Faderens ansigts lys. Den friske himmelluft, som Jesus ønsker at faa fylde det med, den atmosfære, som jeg maa aande og bede i, er denne: Guds faderkjærlighed og Guds evige fadergodhed. Paa den maade vil hver tanke, hver bøn og begjæring, vi udtaler, blive ligefrem, hjertelig, barnlig fortrøstning til Faderen. Slig er det Mesteren lærer os at bede: han fører os ansigt til ansigt med Faderen, i hans levende nærhed. Hvad vi beder om der skal betales os aabenbart. Lad os med helligt alvor lytte til og høre, hvad Herren har at sige os.

Først, „B e d t i l d i n F a d e r, s o m e r i l ø n d o m." Gud er en Gud, som skjuler sig for det menneskelige øie. Saalænge som vi i vor bøn til Gud hovedsagelig er sysselsatte med vore egne tanker og andagtsøvelser, kan vi ikke have møde med Gud, som er en aand, den usynlige. Men for den, som trækker sig tilbage fra alt jordisk og menneskeligt og bereder sig

til at bie paa Gud alene, for en saadan vil Gud aabenbare sig. Lyset af Faderens kjærlighed vil oprinde for den, som forsager, opgiver og udelukker verden og dens liv, og som overgiver sig helt til Kristus og af ham lader sig lede ind til Guds hellige nærhed. Hemmeligheden ved lønkammeret og den lukte dør, den fuldstændige fraskillelse fra alt omkring os, er et billede paa det hellige sted i Herrens tempel, aandens helligdom indenfor forhænget, hvor vor aand i sandhed kommer i berøring med den usynlige. Lønkammeret er saaledes et aandeligt gudshus. Og nu er vi allerede ved begyndelsen af vor søgen efter hemmeligheden af virkningsfuld bøn blet lært at merke os, at det er i lønkammeret, hvor vi er alene med Gud, vi skal lære at kunne bede ret. Faderen er i løndom. Jesus lærer os ved disse ord, hvor det er, han venter paa os, og hvor han altid er at finde. Kristne klager ofte over, at deres „private bøn“ er ikke som den skulde være. De føler sig veike og syndefulde, hjertet er koldt og mørkt: det er som om de ikke har stort at bede om, og endog i dette lille, ingen tro eller glæde. De er modløse, og tanken paa, at de kan ikke nærme sig Gud som de burde og som de ønsker, afholder dem fra at bede. Kjære Guds barn! lyt til din Mester. Han fortæller dig, at naar du gaar ind i dit kammer for at bede, da maa din første og ene tanke være denne: Faderen er i løndom, han venter paa mig her. Just fordi dit hjerte er koldt og uden bøn, derfor maa du gaa ind til din kjærlighedsrige Fader. Som en fader forbarmer sig over sit barn, saa forbarmer Herren sig over dig. Tænk ikke paa, hvor lidet du har at bringe Gud, men kom ihu, hvor meget han har og gjerne vil give dig. Bare stil dig frem for ham og se op i hans ansigt; tænk paa hans kjærlighed, hans underfulde, medlidende, forbarmende kjærlighed. Bare fortæl ham, hvor syndefuld du er, hvor koldt og mørkt altsammen er for dig. Det er Faderens kjærlighedsfulde hjerte, som vil oplyse og opvarme dit hjerte. O, gjør hvad Jesus siger: „Luk din

dør, og bed til din Fader, som er i løndom". Er det ikke underligt? at være i stand til at vandre alene med Gud, den uendelige Gud? Og det at kunne se op og sige: min Fader!

„Og din Fader, som er i løndom, skal betale dig aabenbart." Her forsikrer Jesus os om, at lønkammerets bøn kan ikke være frugtesløs; dens velsignelser vil komme tilsyne i vort liv. Vi har kun til i løndom, alene med Gud, at anbetro ham vort liv blandt vore medmennesker; han vil belønne os aabenbart. Han vil se til, at bønhørelsen stadfæstes ved hans rige velsignelser over os. Vor Herre vil ved dette lære os, at som det er formedelst den uendelige faderkjærlighed og troskab, at Gud møder os i løndom, saa skulde det fra vor side være det barnlige trosenfold og den tillidsfuldhed, at vor bøn bringer virkelig velsignelse med sig over os. „Den, som kommer til Gud, maa tro, at han er en belønner for dem, som søger ham." Velsignelsen af lønkammerets bøn afhænger ikke af den sterke og fyrige følelse, hvorunder jeg beder, men af Faderens kjærlighed og magt, af ham, til hvem jeg fortrøster mig for mine behov. Og derfor er det, at Mesteren har dette ene ønske: kom ihu, at din Fader er, ser og hører — i løndom. Gaa did og bliv der, og gaa derfra i den tro, at han vil belønne dig. Hav den tiltro til ham; forlad dig paa ham; thi at bede til Faderen kan ikke være forgjæves. Han vil betale dig aabenbart.

For endvidere at bekræfte denne tro paa Guds faderkjærlighed, udtaler Jesus en tredje forsikring: „Eders Fader ved, hvad I har behov, førend I beder ham." Ved første øiekast ser det næsten ud som om denne tanke gjør bønnen mindre nødvendig; for Gud ved langt bedre end vi selv, hvad vi behøver. Men idet vi faar et dybere indblik i, hvad bøn i virkeligheden er, vil denne sandhed hjælpe ganske meget til at styrke vor tro. Den vil lære os det, at vi behøver ikke som hedningen bruge mange paatrængende ord for at tvinge en uvillig gud til at høre paa os. Den vil lede os til en

hellig betragtning og stilhed i bøn, idet den berører spørgsmaalet: Ved virkelig min Fader, at jeg behøver dette? Naar Aanden faar lede os til forvisningen om, at vor begjæring er virkelig noget, som i overensstemmelse med Guds ord maa ske til Guds ære, da vil denne sandhed give os stor frimodighed til at sige: min Fader ved, at jeg behøver det og maa have det. Og om svaret lader vente paa sig en stund, vil den samme sandhed lære os til i ydmyg udholdenhed ikke at give op, men gjentage: **Fader! du ved**, at jeg trænger det. O, hvilken barnlig frihed og enfold ønsker ikke Kristus, vor lærer, at udvikle i os, idet vi nærmer os Gud. Lad os skue op til vor Fader; indtil hans aand virker dette i os, naar vi stundom i vor bøn er bange for at blive saa beskjæftiget med vore ivrige og indtrængende begjæringer, at vi glemmer dette: Faderen ved og hører, — lad os holde op og i stilhed kun sige: min Fader ser, min Fader hører, min Fader ved. Det vil hjælpe vor tro til at modtage svaret og sige: vi ved, at vi har de ting, som vi har bedet om.

Og nu, alle I, som paanyt har traadt ind i Kristi skole for at lære at bede, tag disse sandheder, praktiser dem, og anbetro ham at fuldkommengjøre dig i dem. Gaa ofte ind i dit lønkammer, luk døren — indelukket fra mennesker, indelukket hos Gud. Det er der Faderen venter paa dig, det er der Jesus vil lære dig at bede. At være alene med Faderen i løndom, lad det være din største glæde. At være forvisset om, at Faderen vil betale dig aabenbart hjertets bøn, saa at den ikke kan forblive ubesvaret, — maa det være din styrke dag for dag. Og at vide, at Faderen ved, du behøver det, du beder om, maa det gjøre dig frimodig til at frembære alle dine begjæringer i forvisningen om, at din Gud vil velsigne dig i forhold til hans naades rigdom formedelst den herlighed, som er i Kristus Jesus.

„Herre! lær os at bede."

Høilovede Frelser! Af hele mit hjerte priser jeg dig, at du har bestemt lønkammeret at være det klassseværelse, hvor du møder hver eneste en af dine elever alene og forklarer for dem Faderen. O, min Herre! styrk saaledes min tro paa Faderens ømme kjærlighed og godhed, at, saa ofte som jeg føler mig syndefuld og urolig den første instinktmæssige tanke maa være denne: at gaa did, hvor jeg ved, min Fader venter paa mig, og hvor bønnen aldrig kan forblive ubesvaret, men altid bringer velsignelse med sig. Lad tanken paa, at han kjender og ved mine behov endog førend jeg beder, bringe mig til med stor trosfrimodighed forvente at han vil give det, jeg trænger. O, lad mit lønkammer blive mit kjæreste sted paa jorden.

Og Herre! hør mig, idet jeg raaber til dig, velsign allevegne dit troende folks lønkammer. Lad din underfulde aabenbarelse af Faderens ømhed frigjøre alle unge kristne fra enhver tanke om, at bøn i løndom er en pligt eller byrde, men lær dem at betragte den som det høieste privilegium i livet, en glæde og velsignelse. Bring tilbage alle, som er mismodige, fordi de ikke kan finde noget at give dig i bønnen. O, lær dem at forstaa, at de kun maa komme med sin intethed og sin fattigdom til ham, som har og som gjerne vil give, ja glæder sig over at faa gjøre det. Ikke hvad de har at bringe Faderen, men hvad han ønsker at give dem, — maa det være deres første og fælles tanke.

Og særskilt maa du velsigne alle dine tjeneres lønkammer som et sted, hvor Guds sandhed og Guds naade er aabenbaret for dem, et sted, hvor de daglig salves med frisk olje, et sted, hvor deres styrke fornyes, og hvor al velsignelse annammes i tro, ved hvilket de skal være til velsignelse for sine medmennesker. Herre! drag os alle nærmere til dig og Faderen. Amen.

4de lekse.

„Derfor skulle I bede saaledes."

Den fuldkomne bøn.

„Derfor skulle I bede saaledes: Fader vor, du, som er i himlene." — Matt. 6, 9.

Enhver lærer kjender til eksemplets magt. Læreren fortæller ikke alene barnet, hvad det skal gjøre og hvorledes det skal gjøres; men han viser barnet, hvorledes arbeidet virkelig kan udføres. Vor himmelske lærer har med henblik paa vor svaghed og uformuenhed givet os selve ordene, vi skal bruge, idet vi nærmer os vor Fader. Vi har i dem en bønneform, som aander af himmelsk friskhed og guddommelig fylde. Den er saa simpel, at et barn kan fremstamme den, saa guddommelig rig, at den indeholder alt, hvad Gud kan give. En bønneform, hvorefter vi anlægger vor bøn og som inspirerer os til at bede, endda den og altid har dette dragende ved sig, at vi i den finder vor sjæls dybeste sukke tolket for vor Gud.

„Fader vor, du, som er i himlene!" For at kunne vurdere dette tiltaleord ret, maa jeg komme ihu, at ingen af bibelens hellige har nogensinde vovet at tiltale Gud som deres Fader. Denne paakaldelse sætter os med en gang ind i Sønnens aabenbarelse af sin Fader ogsaa som vor Fader. Den indbefatter forsoningens hemmelighed — Kristus frikjøbte os fra lovens forbandelse, paa det vi skulde vorde Guds børn. Den indbefatter gjenfødelsens hemmelighed — Aanden

gir os i den nye fødsel et nyt liv. Og den indbefatter troens hemmelighed — endnu førend gjenløsningen var fuldbragt, blev ordet lagt paa disciplenes læber, for at de skulde forberedes for det, som de senerehen paa en herlig maade skulde faa erfare. Denne tiltale er nøglen til hele bønnen, ja til al bøn. Det tar tid, det tar hele livet for at studere den; det vil tage hele evigheden for at kunne forstaa disse ord tilfulde. Kjendskabet til Guds faderkjærlighed er den første og simpleste lekse i bønnens skole, men ogsaa den sidste og vigtigste lekse. Det er i det personlige forhold til Gud og i det personlige bevidste kjærlighedssamfund med den levende Gud, at bønnen begynder. Det er i kjendskabet til Guds faderlige godhed, aabenbaret i vore hjerter af den Hellig-Aand, at bønnens kraft vil kjendes at have fæstet rod og begyndt at tiltage. Det er i den evige Faders mildhed, uendelige barmhjertighed og langmodighed, i hans redebonhed til at høre og hjælpe, at bønnelivet har sin glæde og fryd. O, lad os vente og bie, indtil Aanden har faat gjort disse ord aand og sandhed for os, saa de fylder vort hjerte og liv, disse ord: „Fader vor, du, som er i himlene". Da er vi virkelig indenfor forhænget, paa det hellige sted, ved kraftens høire, hvor der altid er seirende bøn.

„Helliget vorde dit navn." Her er noget, som med en gang fængsler vor opmerksomhed. Medens vi almindeligvis i vor bøn først frembærer vore begjæringer til Gud, og dernæst tænker over, hvad der tilkommer Gud og det, som han interesserer sig for, saa snur Mesteren op-ned denne orden. Nei først, dit navn, dit rige, din vilje; saa, giv os, forlad os, led os, fri os. Denne lærdom er af større betydning for os, end vi er tilbøielige at tro. Faderen maa være først og alt i al sand tilbedelse. Des snarere jeg i mit ønske om, at Gud maa blive forherliget, glemmer mig selv, des større velsignelse vil bønnen bringe mig. Aldrig taber nogen noget ved det, han eller hun opofrer for Faderen.

Vor bøn maa altid være besjælet af dette. Men der er to slags bøn: bøn for mig selv og forbøn for andre. Den sidstnævnte optager almindeligvis kun lidet af vor tid og virksomhed. Dette bør ikke være saa. Kristus har begyndt bønnens skole for specielt at uddanne forbedere, som ved sin tro og bøn skal være med i det store og herlige arbeide at bringe frugten af hans forløsningsverk og hans kjærlighed over den hele verden. Der kan ikke blive tale om nogen sand bønnens kraft, uden at dette er vort maal. Et lidet barn kan nok bede sin fader om, hvad det selv behøver; men snart lærer det at bede: giv min søster lidt ogsaa. Men den fremvoksne søn, som kun lever for sin faders interesse og tar vare paa sin faders forretning, han beder om større ting, og faar ogsaa alt det, han begjærer. Og Jesus vil saa gjerne opdrage os for dette indviede selvfornegtende liv, den salige tjeneste, i hvilken vore interesser er underordnet Faderens **navn, rige** og **vilje.** O, lad os leve for dette, og for hver gang vi paakalder Gud, vor Fader! maa vi altid bede i samme aandedræt: dit navn, dit rige, din vilje. Om dette vender vi blikket opad og beder.

„Helliget vorde dit navn." Hvilket navn? Dette nye navn, Fader. Ordet hellig er det centrale ord, hvorom alt dreier sig i det gamle testamente; i det nye testamente er det navnet Fader. I dette kjærlighedsnavn skal al Guds hellighed og herlighed aabenbares. Og hvorledes skal dette navn blive helliget? Af hvem? — Af Gud selv. „Jeg vil hellige mit navn, som I har vanhelliget." Vore og alle Guds børns bønner maa baade offentlig og privat være en begjæring om, at Gud i os vil aabenbare Fadernavnets hellighed, guddommelige magt og herlighed. Faderens Aand er den Hellig-Aand, og det er kun, naar vi lader os lede af ham, at Guds navn kan blive helliget i vore bønner og i vort liv. Lad os lære denne bøn: „Fader vor, ... helliget vorde dit navn."

„Komme dit rige." Faderen er konge og har et rige. En konges søn og arving har intet høiere ønske end sin faders riges magt, ære og berømmelse. I krigstid og naar farer truer riget, da vil han med lidenskabelig iver arbeide for dette; og han kan ikke tænke paa noget andet. Nu, Guds børn er her i en mod Gud fiendtligsindet verden, hvor himme-riges rige endnu tilfulde ikke er befæstet. Hvad skulde være mere naturligt end, naar de lærer at hellige Fader-navnet, længtende og alvorlig sukke og raabe: „Komme dit rige!" Rigets komme er den ene store begivenhed, hvoraf Guds her-ligheds aabenbarelse, Guds børns salighed og verdens frelse, afhænger. Rigets komme er ogsaa afhængig af vore bønner. Nu, skal vi ikke forene os med de gjenløstes dybe længselsfulde raab: „Komme dit rige!" Lad os lære det i Jesu skole.

„Ske din vilje, som i himmelen, saa og paa jorden." Denne bøn er altfor ofte misbrugt. Man tænker fornemmelig paa Guds tilladelige vilje. Men Guds vilje er skeet i himmelen, og Mesteren lærer os at bede: ske din vilje her paa jorden, just som den er skeet og sker i himmelen — i villig lydighed og i tilbedende underdanighed. Fordi Guds vilje er himmelens herlighed, er udførelsen af den himmelens salighed. Faar Guds vilje ske, kommer det himmelske rige ind i hjertet. Og hvor troen har annammet Faderens kjær-lighed, der modtager lydigheden Faderens vilje. Hengivelsen til i bøn om et liv i himmelsk lydighed, det er den barnlige bøns aand.

„Giv os idag vort daglige brød." Har barnet først hengivet sig selv til Faderen i omsorg for hans navn, hans rige og hans vilje, da har det fuld frihed til at bede om sit daglige brød. Vi ved, at en husbonde sørger for, at hans tjenere faar mad; en general sørger for sine soldater, og en fader for sit barn. Og vil ikke den himmelske Fader sørge for det barn, som i bøn overgiver sig i hans vilje og fremmer hans sag? Gid vi trøstig og med fuld tillid kunne sige: Fa-

der, jeg lever for at fremme din ære og dit verk paa jorden; jeg ved, at du sørger for mig. Selvhengivelse til Gud og hans vilje gir forunderlig frimodighed til at bede ogsaa om timelige ting; det hele jordiske liv blir overladt til Faderens hulde omsorg.

„Og forlad os vor skyld, som vi og forlade vore skyldnere." Ligesom brød er det første nødvendige for legemet, saa og tilgivelse for sjælen. Og levnetsmidlerne for den ene del er ligesaa visse som for den anden. Vi er børn, men vi er ogsaa syndere; og vor adgangsret til Faderen skylder vi Kristi dyrebare blod og den forløsning, han har tilveiebragt for os. Lad os vogte os for, at ikke vor bøn om forladelse blir en formalitet; thi kun hvad der i sandhed erkjendes og bekjendes, er virkelig tilgivet. Lad os i troen annamme forladelsen som den er lovet, nemlig som en aandelig realitet, en virkelig forhandling mellem Gud og os; thi den er indgangen til al Faderens kjærlighed og alle hans børns salige privilegier. Saadan tilgivelse, som altsaa er en levende erfaring, er umulig uden paa samme tid at have en tilgivende aand lige over for andre. Thi tilgivet udtrykker et Guds barns forhold til Gud, men tilgiver dets forhold til menneskene. Hver gang jeg beder til Faderen, maa jeg være istand til at kunne sige: jeg ved ikke af nogen, som jeg ikke af hjertet elsker.

„Og led os ikke ind i fristelse, men fri os fra det onde." Vort daglige brød, vore synders forladelse, og det, at vi blir bevaret fra al synd og den ondes magt, — alt dette vort personlige behov er indbefattet i disse tre bønner. Bøn om dagligt brød og bøn om syndernes forladelse maa være efterfulgt af et liv i selvhengivelse og i alle ting leve et liv i hellig lydighed under Guds vilje, og troens bøn maa i alle ting være opholdt af den iboende aand og bevaret fra den ondes magt.

Kjære Guds børn! det er slig Jesus vil, vi skal bede til den himmelske Fader. O, lad hans navn og rige og vilje

have den fornemste plads i vor kjærlighed til ham; og hans opholdende og forladende og befriende kjærlighed vil blive vor visse lod. Paa den maade vil bønnen lede os til det sande barneliv, det nemlig, at Faderen er barnets et og alt. Og vi skal kunne forstaa, hvorledes Fader og barn, dette dit og vort, er altsammen ét, og hvorledes det hjerte, som begynder med det gudhengivne dit, kan eie den troskraft at kunne sige mit. At kunne bede slig, det er virkelig at have fællesskab med Gud, leve i gjensidig kjærlighed, og med frimodighed tilbede ham, som ikke alene er begyndelsen, men ogsaa enden; „**thi dit er riget, magten og æren i evighed. Amen.**“ O, du, Faderens enbaarne Søn, lær os at bede: „**Fader vor.**“

„Herre! lær os at bede.“

O, du, som er den enbaarne Søn, lær os, vi bønfalder dig, lær os at bede: „**Fader vor!**“ Vi takker dig, Herre, for disse velsignede og levende ord, som du har givet os. Vi takker dig for de millioner sjæle, som i disse ord har lært at forstaa og tilbede Faderen; vi takker dig for, hvad de ord har været for os. Herre! det er som om vi behøvede baade dage og uger i din skole for at grunde paa hver bøn særskilt, saa indholdsrige er de. Men vi skuer hen til dig, for at du maa lede os ind i en dybere forstaaelse af den; gjør det, vi beder dig, for dit navns skyld, og dit navn er Guds Søn.

Herre! du sa en gang: „Ingen kjender Faderen, uden Sønnen og den, hvem Sønnen vil aabenbare det“ (Matt. 11, 27). Og atter: „Jeg har kundgjort dem dit navn og vil kundgjøre dem det, for at den kjærlighed, hvormed du har elsket mig, skal være i dem, og jeg i dem“ (Joh. 17, 26). Kjære Jesus! aabenbar Faderen for os. Lad hans navn, hans uendelige faderkjærlighed, den kjærlighed, hvormed han elskede dig, i overensstemmelse med din bøn, **blive i os.** Da

skal vi rettelig kunne sige: „Fader vor." Og da skal vi kunne forstaa din lære, og vort hjertes første frivillige suk vil blive: „Fader vor, dit navn, dit rige, din vilje." Og vi skal forelægge ham vore behov, vor synd og vore fristelser, i den tro, at en saadan faders kjærlighed drager omsorg for alt og for os alle.

Høilovede Herre! vi er dine skolebørn, vi tror paa dig; lær os at bede: „Fader vor." Amen.

5te lekse.

„Beder, saa skal eder gives."

Bønhørelsens vished.

„Beder, saa skal eder gives! Leder, saa skulle I finde! Banker paa, saa skal der lukkes op for eder! Thi hver den, som beder, han faar, og den, som leder, han finder, og den, som banker paa, for ham skal der lukkes op." — Matt. 7, 7—8.

„I bede, og faar ikke, fordi I bede ilde." — Jak. 4, 3.

Vor Herre taler her i bjergprædikenen for anden gang om bønnen. Første gang talte han om Faderen, som er at finde i løndom, men som betaler aabenbart, og dernæst gav han os den fuldkomne bøn (Matt. 6, 5—15). Nu vil han lære os, hvad den ganske skrift er enig om at betragte for det fornemste i bønnen, den sandhed nemlig, at bøn vil blive hørt og besvaret. Giv nøie agt paa, hvorledes han i vor tekst bruger ord af omtrent samme betydning; og hver gang gjentager saa tydelig forjættelsen: „I skal faa, I skal finde, det skal lukkes op for eder." Dernæst udtaler han som grund for denne forsikring Guds riges lov: „Hver den, som beder, han faar; den, som leder, han finder, og den, som banker paa, for ham skal der lukkes op." Vi kan ikke andet end føle, hvorledes han i disse seks gange gjentagne forjættelser vil indprente dybt i vort sind denne ene sandhed, at vi kan og maa med den størst mulige tillidsfuldhed vente svar paa vor bøn. Næst efter aabenbarelsen af Faderens kjærlighed er der

i bønnens skole ingen lekse, som er mere vigtig end denne: hver den, som beder, han faar.

Jesus har vistnok tillagt hvert af disse tre ord: beder, leder, banker, særskilt betydning. Hvis dette virkelig var hans hensigt, da maa det første, **beder**, referere til de gaver, som vi beder om. Men jeg kan bede og faa gaven, uden ogsaa at faa giveren. **Leder** er det ord, som skriften bruger om Gud selv; og Kristus forsikrer mig om det, at jeg kan finde Gud ved at lede. Men det er ikke nok at finde Gud paa nødens dag; thi **banker**, det taler om tilladelse til at bo hos ham og i ham. Idet vi derfor beder og faar gaven, vil dette lede os til at søge og finde giveren, og dette igjen til at banke paa, og døren til Faderens hjem og kjærlighed vil blive aabnet. En ting er sikkert: Herren vil, vi skal gjøre sikker regning paa, at det at bede, lede og banke paa, kan ikke være forgjæves. Thi at faa svar, at finde Gud, at Guds hjem og Guds hjerte blir aabnet, det er bønnens sikre frugt.

At Herren skulde anse det nødvendigt at gjentage den samme sandhed flere gange og hver gang udtale den i en lidt forskjellig form, det er en lekse af stor vigtighed. Det beviser, at han kjender vort hjerte og ved, at tvil og mistillid lige over for Gud er naturligt for os; og han ved, at vi er saa let tilbøielige til at slaa os til ro med vor bøn, som om det at bede kun er en religiøs øvelse, uden at vente svar. Han ved ogsaa det (endog naar vi tror, at Gud er den, som hører bønner), at troende bøn, som lægger beslag paa Guds forjættelser, er noget aandeligt, altfor høit og vanskeligt for en discipel med et delt hjerte. Han søger derfor allerede ved begyndelsen af sin undervisning at sænke denne sandhed dybt ned i deres hjerter, som vil lære at bede — „en troendes bøn formaar meget;“ „beder, og I skal faa; hver den, som beder, han faar.“ Dette er Gudsrigets fastsatte, evige og uforanderlige lov. Beder du, og faar ikke, maa det være, fordi noget er galt eller mangler i din bøn. Vent, og lad

ordet og Aanden lære dig at bede ret; men giv ikke slip paa den tillid, Jesus søger at vække hos dig: „Hver den, som beder, han faar."

„Beder, saa skal eder gives!" Jesus har ingen kraftigere opmuntring til vedholdende bøn end dette. Tag et eksempel. Et barn skal regne et additionsstykke, og barnet maa bevise, om summen er rigtig. Beviset for, at vi har bedet ret er — svaret. Hvis vi beder og ikke faar, er det fordi vi ikke har lært at bede ret. Lad derfor hver eneste lærling i Jesu skole tage Mesterens ord simpelt og ligefrem: Hver den, som beder, han faar. Jesus havde god grund til at tale saaledes ubetinget. Lad os vogte os for at beklippe hans ord med vor menneskelige visdom. Naar han fortæller os himmelske ting, lad os tro ham; hans ord vil selv forklare sit indhold til den, som i sandhed tror det. Om spørgsmaal og vanskeligheder reiser sig, saa lad os bare ikke prøve paa at afgjøre de ting, førend vi har annammet ordet. Nei, lad os kun anbetro det til ham; det er hans sag at forklare; men hvad det gjælder for os er først og fremst at tilegne os hans forjættelser og holde fast ved dem. Lad disse ord: „Hver den, som beder, han faar," blive skrevet med ildbogstaver i vort lønkammer, ja, ogsaa i vort hjertes lønkammer.

I overensstemmelse med denne lære af Mesteren, bestaar bønnen i to dele, har to sider altsaa, — en menneskelig og en guddommelig. At bede er menneskeligt; at give er guddommeligt. Eller, lad os betragte begge fra den menneskelige side — to ting er der, det bedende og det givende — de to halve udgjør et hele. Det er som om han vilde fortælle os, at vi maa ikke slaa os til ro uden svar, fordi det er Guds vilje, regelen i Faderens familie, at hvert eneste barnligt troende ønske opfyldes. Om svaret ikke kommer, skal vi ikke hvile os i den dorskhed, som gjerne vil hede: „hengivelse i Guds vilje," og tænke som saa: det er nok ikke Guds vilje, at jeg skal faa noget svar. Nei, hvis det gaar slig til, da er vor bøn visselig

ikke efter Guds vilje; han liker det barnlige og tillidsfulde sind. Vi maa søge om naade til at bede saa, at svaret ikke udebliver. Det er langt lettere for det kjødelige sind at give op uden svar, end at underkaste sig Aandens ransagning og rensning, indtil vi har lært at bede troens bøn.

Det er et af de sørgelige kjendetegn paa det kristelige livs sygelighed i vore dage det, at der er saa mange, som er tilfredse uden at have en virkelig erfaring paa bønhørelse. De beder daglig, de beder om mange ting og haaber, at noget af det vil vel blive hørt; men som regel kjender de lidet eller intet til en bestemt og direkte bønhørelse. Men det er dette Faderen vil; thi han søger daglig omgang med sine børn, idet han lytter til deres bønner og opfylder deres begjæringer. Han vil, at jeg skal komme til ham hver dag med bestemte bønner, og han vil fra dag til dag gjøre det, som jeg beder ham om. Det var gjennem bønhørelse, at de hellige i gamle dage lærte at kjende Gud som den levende Gud, og derved blev bevæget til at love ham og elske ham (Ps. 21; 66, 19; 116). Vor Mester vil saa gjerne indprente dette i vort sind, at bøn og bønhørelse — barnet, som beder, og Faderen, som giver, — det hører sammen.

Det kan gjerne være, at svaret er benegtende, men da er det, fordi bønnen er ikke i overensstemmelse med Guds ord; som f. eks. da Moses bad om at komme ind i Kanaans land. Men han fik da ogsaa da et svar; Gud lod ikke sin tjener være i uvished med hensyn til sin vilje. Vi ved, at hedningernes guder er stumme og kan ikke tale. Vor Fader lader sit barn faa vide, naar han ikke kan give det, som det beder om, og barnet vil trække sit spørgsmaal tilbage, ligesom og Sønnen gjorde i Getsemane have. Baade Moses, tjeneren, og Kristus, Sønnen, vidste, at hvad de bad om, samstemte ikke med det, som Herren havde talt; men deres bøn var en ydmyg bønfaldende ansøgning, om ikke beslutningen kunde forandres. Gud vil ved sit ord og ved sin Aand lære dem, som er lærvillige,

og som gir ham tid dertil, om deres bønner og begjæringer er efter Guds vilje eller ei. Lad os trække tilbage vor ansøgning, dersom den ikke er efter Guds vilje; hvis den er, lad os holde ved, indtil svaret kommer. Bønnens bestemmelse er at opnaa svar. Det er gjennem bøn og ved bønhørelse, at den gjensidige kjærlighed mellem faderen og hans barn er i virksomhed.

Hvor forfærdelig er ikke denne vort hjertes bortfjernelse fra Gud, siden det falder os saa vanskeligt at tilegne os hans forjættelser. Thi selv om vi ser ordene for os og tror sandheden af dem, er vi saa senhjertede til at tro og annamme og virkelig glæde og fryde os i dem. Det er fordi vort aandelige liv fremdeles er saa veikt, og evnen til at kunne fatte Guds tanker er endnu saa svag. Men lad os skue hen til Jesus; thi han kan hjælpe os og undervise os som ingen anden. Dersom vi tilegner os hans ord i al enfoldighed og trøstig overlader det til ham ved sin Aand at gjøre ordet liv og kraft i os, da vil hans ord saaledes indtage vort indre væsen, at den aandelige og guddommelige sandhed, som er i dem, den vil virkelig tage os i besiddelse, og vi skal neppe være istand til at være fornøid, førend hver eneste bøn og begjæring, vi frembærer, er naaet op til naadens trone, og det paa Jesu egne ord: „Beder, saa skal eder gives."

Kjære meddisciple i Jesu skole, lad os lære denne lekse godt! Lad os tilegne os disse ord akkurat som de staar. Tillad ikke den menneskelige fornuft at svække deres kraft. Tag dem som Jesus har givet os dem og tro ordet. Han vil i sin tid lære os at forstaa dem tilfulde; lad os blot begynde blindt hen at tro hans ord. Og hver gang vi beder, vil vi give os tid til at lytte til hans røst: „Hver den, som beder, han faar." Ikke vil vi have noget at bestille med de daarlige erfaringer, som vor vantro ofte har gjort, eller det maal, som vor tro muligens venter. Men lad os prøve, ikke bare i vore bønnestunder, men til alle tider, at holde fast ved den

salige forvisning: vor bøn her paa jorden, og Guds svar i himmelen, — de to hører hverandre til. Lad os tro det, at Jesus kan og vil lære os at bede slig, at svaret maa komme. Han vil gjøre det, hvis vi klynger os til de ord, som han idag udtaler: „Beder, saa skal eder gives."

„Herre! lær os at bede."

Herre Jesus! lær mig at tro og forstaa, hvad du nu har lovet mig. Det er ikke skjult for dig, o Herre, hvilke betragtninger mit hjerte prøver at stille sig selv tilfreds med, naar svaret ikke kommer. Der er f. eks. den tanke, at min bøn er ikke i overensstemmelse med Faderens skjulte raad; eller, at du kanske vil give mig noget, som er bedre; eller ogsaa det, at bøn, som jo er at være i fællesskab med Gud, er dog saligt og godt i og for sig, uden noget svar. Og endda, kjære Jesus, finder jeg, at du i din undervisning om bønnen siger ikke et eneste ord om disse ting, men tvertimod sa ganske tydelig og bestemt, at vi kan og maa vente svar paa vor bøn. Du forsikrer os om, at det gjensidige forhold mellem Faderen og barnet er dette: barnet beder og Faderen giver.

Høilovede Herre! Dine ord er troværdige og sande. Det maa være fordi jeg beder ilde, at min erfaring paa bønhørelse ikke er tydeligere. Det maa være fordi jeg vandrer saa lidet i Aanden, at min bøn er aandelig tom, og at jeg mangler den kraft at kunne bede med tro.

Herre! lær mig at bede. Herre Jesus! jeg har den tillid til dig, at du vil lære mig at bede i tro. Herre! lær mig denne dags lekse: „Hver den, som beder, han faar." Amen.

6te lekse.

„Hvor meget mere?"

Guds uendelige faderkjærlighed.

„Eller hvilket menneske er der af eder, som, ifald hans søn beder ham om et brød, vil give ham en sten, og, dersom han beder ham om en fisk, give ham en slange? Dersom da I, som er onde, vide at give eders børn gode gaver, hvor meget mere skal eders Fader, som er i himlene, give dem gode gaver, som bede ham derom!" — Matt. 7, 9—11.

Jesus bekræfter endvidere i de anførte ord, hvad han allerede har sagt om bønhørelsens vished. For at fjerne al tvil, og for at vise os, hvilken sikker grund hans løfter og forjættelser hviler paa, appellerer han til, hvad en og hver har set og erfaret her paa jorden. Vi er allesammen børn og ved meget vel, hvad vi forventer af vore fædre. Eller, vi er fædre, og altid betragter vi det som den mest naturlige ting, at en fader hører sit barn, naar det begjærer noget af ham. Men Herren vil, at vi skal se bort fra vore jordiske fædre, blandt hvilke endog den bedste er „ond", og regne som saa: **hvor meget mere** vil ikke den himmelske Fader give gode gaver til dem, som beder ham derom. Jesus vil lede os til at indse, hvilken forskjel der er mellem Gud og et syndigt menneske, at, som Gud er langt større, saa meget større bør vor forvisning være om, at han vil mere vist end nogen jordisk fader

besvare vore barnlige begjæringer. Saa meget større som Gud er end et menneske, saa meget mere sikkert er det, at bønner vil blive hørte af den himmelske Fader, end af en jordisk fader.

Saa simpel og forstaaelig som denne lignelse er, saa dyb og aandelig er dens lærerige indhold. Herren vil minde os om det, at virkningen af et barns bøn afhænger udelukkende af det forhold, hvori barnet staar lige overfor sine forældre. Bønnen kan udøve en frugtbringende indflydelse kun da, naar barnet virkelig lever med sin fader i fortrolig omgang med ham i hjemmet, og i kjærlighed tjener ham. Kraften af forjættelsen: „Beder, saa skal eder gives", ligger i kjærligheds-forholdet mellem os, hans børn, og den himmelske Fader; naar vi lever og vandrer i det forhold til ham, da vil troens bøn og dens besvarelse komme ganske naturlig. Og leksen i bønnens skole for idag er denne: lev som et Guds barn, saa vil du blive istand til at bede som et barn, og du vil ganske vist ogsaa blive bønhørt som et barn.

Og hvad er det sande barneliv? Svaret kan man finde i hvilketsomhelst hjem. Det barn, som foretrækker at forlade faderhuset, som ikke finder nogen glæde og fornøielse i faderens nærhed, ved at elske ham og være ham lydig, men alligevel tror at kunne faa, hvad det begjærer af ham, — et saadant barn vil visselig blive skuffet. Men omvendt, det barn, som finder det sin største glæde i livet at faa gjøre faderens vilje, elskes af ham og leve i gjensidig omgang med ham, — det barn faar erfare, at faderen mere end gjerne vil opfylde dets ønsker. Skriften siger: „Saa mange, som drives af Guds Aand, disse er Guds børn." Barneretten til at kunne bede om hvadsomhelst, og barnelivet under Aandens ledelse, de to er uadskillelige. Den, som giver sig selv hen for at blive ledet af Aanden, vil ogsaa blive ledet af Aanden i sine bønner. Og en saadan vil faa erfare, at det faderlige given er det guddommelige gjensvar til det barnlige leven.

For at kunne forstaa hvad dette barneliv er, i hvilket den barnlige bøn og tro har sin grund, behøver vi bare at merke os vor Herres ord i bjergprædikenen om Faderen og hans børn. I den finder vi, at forjættelserne angaaende bønnen er sammenføiet og forenet med levereglerne; disse to ting er altsaa uadskillelige. De udgjør ét hele; og kun den, som tilegner sig alt, hvad Herren har sat i forbindelse med dette, kan gjøre regning paa at saa opfyldelsen af forjættelserne. Men det er virkelig som om Jesus, idet han lover os: „beder, og I skal faa," vil sige: jeg giver disse forjættelser til dem, som jeg i „salighedsprisningerne" har skildret i deres barnlige fattigdom og renhed, og om hvem jeg har sagt: „— de skulle kaldes Guds børn" (Matt. 5, 3—9); til dem, som „lader eders lys skinne for menneskene, saa at de maa ære eders Fader, som er i himlene!" — til dem, som vandrer i kjærlighed, „forat I maa vorde eders Faders børn, som er i himlene," og til dem, som søger at blive fuldkommen, „ligesom eders Fader i himlene er fuldkommen" (5, 45—48). Jeg giver disse forjættelser til dem, som ikke faster og beder for at sees af menneskene, men for „din Fader, som ser i løndom;" til dem, som forlader, ligesom „ogsaa eders himmelske Fader forlader eder" (Matt. 6, 1 fg.); til dem, som ser til deres himmelske Fader for alt timeligt behov, og som „søger først Guds rige og hans retfærdighed" (6, 26—33), og til dem, som ikke bare siger: „Herre! Herre! men gjør min Faders vilje, som er i himlene" (Matt. 7, 21). Slig er Faderens børn, og saaledes er livet i Faderens kjærlighed og tjeneste; i et saadant barneliv er besvarede bønner visse og rigelig.

Men vil ikke en saadan lære gjøre den svage end mere modløs? Dersom det er det første for os at svare til denne skildring af et barn, maa da ikke mange af os opgive alt haab om bønhørelse? Vanskeligheden fjernes, hvis vi igjen tænker paa det velsignede navn fader og barn. Et barn har ingen stor

styrke, og der er blandt børn stor forskjel med hensyn til alder og forstand. Herren kræver ikke af os en fuldkommen opfyldelse af loven; nei, men han vil, at vi skal af ganske hjerte overgive os til ham og leve som et barn med ham i sandhed og lydighed. Intet mere. Men heller intet mindre. Faderen maa have vort hele hjerte. Naar det er givet, og han ser, at det er barnets ærlige forsæt og faste vilje i alle ting og altid at være og leve som et barn, da vil han betragte vor bøn som et barns bøn. Lad hvemsomhelst ærligt og ligefrem studere bjergprædikenen og hav den tillige som rettesnor for livet — en saadan vil, til trods for alle ufuldkommenheder og feil, i den finde en gradvis større og større frihed og ret til at kræve opfyldelsen af dens forjættelser om bønnen. I navnet Fader og barn har han et pant paa, at hans begjæringer vil blive efterkommet.

Og dette er den egentlige og store tanke, som Jesus her vil, at alle hans disciple skal søge at tilegne sig. Han vil her vise os, at hemmeligheden af virkningsfuld bøn er at have hjertet fyldt med Guds faderkjærlighed. Det er ikke nok for os at vide, at Gud er Fader; nei, han vil, at vi skal komme under en sand indflydelse og paavirkning af, hvad det navn indbefatter. Vi kan til eksempel gjerne tænke os den bedste jordiske fader vi kjender; vi merker os hans ømhed og kjærlighed, med hvilken han modtager sit barns bønner, og den kjærlighed og glæde, med hvilken han opfylder alle rimelige begjæringer; vi kan dernæst, idet vi i hellig tilbedelse betragter Guds uendelige kjærlighed og faderomhu, overveie, med hvor megen større inderlighed, medlidenhed og glæde ser ikke han os komme til sig, og hvor gjerne giver han os og uden at bebreide det, som vi i sandhed beder ham om. Og naar vi ser, hvor usigelig langt denne guddommelige maade at regne paa overstiger vor fatteevne, og naar vi erkjender, hvor umuligt det er for os at fatte og forstaa Guds redebonhed til at høre os, — da vil han, at vi skal aabne vort hjerte, saa den

Hellig-Aand kan saa fylde os med Guds evige faderkjærlighed. Ja, lad os gjøre det, ikke bare naar vi agter at bede; men lad os af hele vort hjerte livet igjennem vandre i denne kjærlighed. Det barn, som kun liker at kjende lidt til faderens kjærlighed, naar det har noget at bede ham om, vil blive skuffet. Men det barn, som lader Gud være Fader altid og i alle ting, og som altid ønsker at leve nær Faderen og eie hans kjærlighed, og som tillader Gud i hans uudgrundelige kjærlighed og majestæt altid være dets Fader, — et saadant barn vil paa en herlig maade erfare, at et liv i Guds uendelige faderkjærlighed, og et liv med daglig erfaring paa bønhørelse, hører sammen.

Kjære meddisciple! vi begynder saa smaat at se aarsagen, hvorfor vi kjender saa lidet til en daglig bønhørelse og ligeledes, hvilken er den fornemste lekse i Jesu skole. Alt er indbefattet i Fadernavnet. Vi tænkte nok at faa en dybere indsigt i nogle af bønnens hemmeligheder ved at gaa i Jesu skole; men han fortæller os, at den vigtigste lekse, vi maa lære, er denne: „Abba, Fader!" „Fader vor, du, som er i himlene!" Den, som kan sige dette, har nøglen til al bøn. I al den medlidenhed, hvormed en fader lytter til sit svage eller nødlidende barn, i al den beredvillighed og glæde, hvormed han hører sit barns sukke, i al hans langmodighed og overbærenhed lige overfor sit vanartige og adspredte barn, — maa vi (som om gjennem saa mange speil) skue ind i vor Faders hjerte og fordybe os i det, indtil hver bøn er baaren op i troen paa dette guddommelige ord: „H v o r m e g e t m e r e skal eders Fader, som er i himlene, give dem gode gaver, som beder ham derom."

„H e r r e ! l æ r o s a t b e d e."

Kjære Jesus! du ved, at endskjønt denne lekse er en af de første og simpleste, ja den herligste lekse i bønnens skole,

saa er den dog den vanskeligste for vort hjerte at forstaa; thi vi har saa lidet af Faderens kjærlighed i os. Herre! lær os at leve nær Faderen, at hans kjærlighed maa udgydes i vore hjerter og blive os dyrebarere end nogen jordisk faders kjærlighed. Og lad forvisningen om, at han hører vor bøn, blive saa meget større end tilliden til nogen jordisk fader, som himmelen er høiere end jorden, og som Gud er uendelig mægtigere end mennesker. Herre! vis os, at det er kun vor ubarnlige afstand fra Faderen, som hindrer bønhørelsen, og led os da til et sandt barneliv i Gud. Herre Jesus! det er faderkjærlighed, som vækker barnetillid. O, forklar Faderen for os, hans medlidende, forbarmende kjærlighed, paa det at vi maa blive barnlige og faa erfare, at bønnens kraft ligger i det at leve som barn.

Høilovede Guds Søn! Faderen har elsket dig og givet dig alle ting. Og du elsker Faderen og har gjort alt det, som han har befalet dig; og derfor har du ret og magt til at bede om alle ting. Herre! giv os din Aand, Sønnens Aand. Gjør os barnlige, ligesom du var her paa jorden. Og lad hver bøn blive frembaaren i den tro, at som himmelen er høiere end jorden, saa er Guds faderkjærlighed og hans beredvillighed til at give os, hvad vi beder om, høiere og overgaar alt det, vi kan tænke, fatte eller forstaa. Amen.

Anmerkning*).

„Eders Fader, som er i himlene!" Desværre, vi taler om dette, som om det kun var et ærbødigt hyldningsudtryk. Vi tænker paa det, som var det kun en billedlig talemaade, laant fra hverdagslivet, og kun i en dunkel og overfladisk betydning bestemt til at bruges om Gud. Vi er bange for at tilegne os Gud som vor med-

*) Fra "Thoughts on Holiness", af Guy Pearse. Hvad han saa træffende og skjønt har sagt om kjendskabet til Guds faderlige godhed som udgangspunktet for hellighed, er ikke mindre sandt med hensyn til bønnen.

ynksfulde og forbarmende Fader. Vi betragter ham gjerne som en „skolemester“, eller en endnu mere fjerntstaaende — en inspektør, som ikke kjender mere til os, end hvad han er istand til at finde ud ved at gjennemse vore lekser. Hans øine er mere i bogen end paa eleven, og hver en maa komme op til en vis grad af fuldkommenhed.

Kjære Guds barn, du, som er saa frygtagtig, aabne dit øre og dit hjerte og lad sandheden faa sænke sig ret dybt ned i din inderste sjæls aflukker. Begyndelsen, udgangspunktet til hellighed og gudfrygtighed er i vor himmelske Faders kjærlighed, langmodighed og barmhjertighed. Hellighed er vi ikke satte til at lære saaledes, som vi maa en vanskelig lekse paa skolen, at Gud skal synes vel om os; nei, vi skal lære det hjemme og med Faderens hjælp. Gud elsker dig ikke, fordi du er dygtig, heller ikke fordi du er god, men fordi han er din Fader. Kristi kors bevæger ikke Gud til at elske os, nei; thi det er resultatet og maalet af hans kjærlighed til os. Han elsker alle sine børn, det klodseste, det mest tungnemme, det daarligste af alle hans børn. Hans kjærlighed lyser bagom alt dette, og vi maa søge at komme ind paa den som den solide grund for vort religiøse liv, ikke vokse op til hans kjærlighed, men vokse op udaf den, idet den er roden. Vi maa begynde der, eller og ender vor begyndelse op i ingenting. Tag fat paa dette med alvor! Vi maa gaa andetsteds hen og ikke til os selv for at finde noget haab, nogen styrke eller trøst. Og hvilket haab, hvilken styrke, hvilken fortrøstning kan ikke blive vor nu, dersom vi blot begynder her: „Eders Fader, som er i himlene!“

Vi behøver den medlidenhed og hjælp, som ligger i disse ord, og hvile paa dette — eders Fader. Udtal dem for dig selv tidt og ofte, indtil du faar føle noget af den underbare sandhed, som er i dem. Ordene udtrykker, at jeg paa det inderligste er bundet til Gud og er i det fortroligste samfund med ham, at jeg har ret til hans kjærlighed, hans kraft og hans velsignelse; noget, som intet andet og ingen anden kunde give mig. O, med hvilken frimodighed kan vi ikke træde Gud nær! O, hvilke store ting har vi ikke ret til at bede om! Eders Fader. Det udtrykker, at al hans uendelige kjærlighed og langmodighed og visdom hviler over mig for at hjælpe mig. I dette kjærlighedsforhold ligger ikke alene hellighedens mulighed; der er uendelig meget mere.

Her, i denne vor Faders utrættelige kjærlighed, skal vi begynde. Kom ihu, hvorledes han kjender os fra hverandre, hver for os særskilt, og det med alle vore særegenheder, i alle vore svagheder og vanskeligheder. En mester dømmer efter resultatet; men

vor Fader dømmer efter vore bestræbelser. Med et mislykket forsøg menes ikke altid en feil. Han ved hvormeget tingene koster, og han veier dem, hvorimod andre bare maaler. **Eders Fader.** Tænk, hvilke forraadskamre hans kjærlighed oplader allerede ved begyndelsen af veien for de smaa, som af andre muligens betragtes som nogle foragtelige dumhoveder. Alle disse skatte findes i dette salige kjærlighedsforhold, og uendelig meget mere. Vær ikke undselig, men tag imod alt som tilhørende dig.

7de lekse.

„Hvor meget mere den Hellig-Aand."

Den alt-indbefattende gave.

„Dersom da I, som er onde, vide at give eders børn gode gaver, hvor meget mere skal Faderen, som er af himmelen, give dem den Hellig-Aand, som bede ham derom!" — Luk. 11, 13.

Jesus gav os allerede i bjergprædikenen det forunderlige udtryk, **Hvor meget mere.** Her hos Lukas, hvor han gjentager spørgsmaalet, tilføies noget mere. Istedetfor som den gang at tale om at give g o d e g a v e r, siger han nu: „Hvor meget mere skal Faderen, som er af himmelen, give **den Hellig-Aand?"** Han lærer os altsaa her, at den egentlige og bedste gave er den Hellig-Aand, eller rettere, i denne gave er alle andre gaver indbefattede. Den Hellig-Aand er saaledes den første og fornemste gave, som Faderen helst vil skjænke os. Og den Hellig-Aand er derfor den gave, vi først og fremst burde bede om.

Vi kan lettelig forstaa, at denne gave er af uudsigelig stor værdi. Jesus talte om Aanden som „forjættelsen af Faderen." Guds faderforhold aabenbarede sig gjennem denne ene forjættelse. Den bedste gave, en vis og god fader her paa jorden kan skjænke et barn, er hans egen aand. En faders vigtige formaal i opdragelsen er at indplante i sit barn sin egen karakter og maade at være paa, sin tænkemaade. Der-

som barnet skal lære at kjende og forstaa sin fader, dersom barnet nogensinde skal faa kjendskab til faderens vilje og planer, da maa det have samme sind og samme aand som faderen. Og det er derfor umuligt for os at kunne antage, at Gud skulde have nogen større gave at skjænke sit barn end hans egen Aand. Gud er det han er gjennem sin Aand; Aanden er i sandhed Guds liv. Bare tænk paa, hvad det betyder — at Gud giver sin egen Aand til sit barn her paa jorden.

Eller var ikke Jesu herlighed her paa jorden denne, at han som Søn havde Faderens Aand? Ved hans daab i Jordans flod blev disse to ting forenet: røsten, som kundgjorde, at han var den elskelige Søn, og Aanden, som dalede ned over ham. Og derfor siger apostelen om os: „Fordi I er sønner, har Gud udsendt sin Søns Aand i eders hjerter, forat I skulle raabe: Abba, Fader."

En konge søger under sin søns hele opdragelse at opvække i ham en fyrstelig aand. Vor himmelske Fader ønsker at opdrage os som sine børn for det hellige, himmelske liv, som han selv lever, og for dette giver han os fra dybet af sit hjerte sin egen Aand. Det var dette, som Jesus lagde mest vegt paa, efterat han havde forløst os med sit blod og i vort sted gik ind til Faderen, — at han kunde faa Aanden og sende den ned til os og bo i vore hjerter. Idet den Hellig-Aand er Faderens og Sønnens Aand, er Faderens og Sønnens fuldkomne liv og kjærlighed i Aanden; og idet den tager bolig i os, optager den os i fællesskab med den treenige Gud. Som Faderens Aand udøser den Faderens kjærlighed i vore hjerter, den kjærlighed, med hvilken han elskede sin Søn, og lærer os at leve i den. Som Sønnens Aand indgyder den i os den barnlige frimodighed, hengivenhed og lydighed, som Sønnen her paa jorden. Faderen kan ikke skjænke os nogen ypperligere gave end denne hans egen Hellig-Aand, sønlighedens Aand.

Denne sandhed vækker paa en ganske naturlig maade den tanke hos os, at denne Guds første og fornemste gave maa

blive den første og fornemste opgave i al vor bøn. Thi af alle det aandelige livs fornødenheder, er den Hellig-Aand det nødvendigste. Al fylde er i Jesus; naadens og sandhedens fylde, hvoraf vi modtager naade over naade. Den Hellig-Aand er den udvalgte overbringer eller talsmand, hvis specielle gjerning det er at forklare Jesus for os og hjælpe os til personlig at tilegne os alt, hvad som er i ham, og faa en salig erfaring af, hvad han er for os. Han er Aanden i det liv, vi har i Kristus Jesus; og saa underbart som dette liv er, saa underfuldt er det forraad, en saadan overbringer (agent) er udrustet med, og kan meddele det til os. Dersom vi helt og fuldt overgiver os til Aandens raadighed og lader ham faa have sin vei og maade med os, da vil han grundfæste Kristi liv indeni os. Han vil udføre dette med guddommelig magt og myndighed, opholdende i os Kristi liv stedsevarende og uden afbrydelse. Er der nogen bøn, som skulde drage os nær Faderens trone og holde os der, saa er det visselig denne, at den Hellig-Aand, som vi som børn har annammet, maa rigeligen strømme ind i os og i større fylde flyde ud af os.

I den mangfoldighed af gaver, som Aanden har at raade over, kan han tilfredsstille alle en troendes behov. Bare tænk paa hvilke navne, han har. Naadens Aand — at aabenbare og meddele Jesu Kristi naades rigdom. Troens Aand — at lære os at begynde og fortsætte og tiltage i altid at tro. Tilegnelsens og forvisningens Aand, som vidner med vor aand, at vi er Guds børn, og som indgiver os det tillidsfulde og fortrolige Abba, Fader! Sandhedens Aand, som veileder os i al sandheden, og som gjør hvert Guds ord for os sandhed og virkelighed. Bønnens Aand, ved hvilken vi samtaler med Faderen; bøn, som maa blive bønhørt. Dommens og ildens Aand, som ransager hjertet og overbeviser os om synd. Helliggjørelsens Aand, som danner os efter Guds billede og befæster den hellige Faders bolig i os (Joh. 14, 23; Ef. 3, 16). Kraftens Aand, som driver os og sætter os istand til frimodig

at aflægge vidnesbyrd og virksomt at arbeide i Faderens tjeneste. Herlighedens Aand, pantet paa vor arvedel i lyset, forberedelsen til og forsmagen paa den herlighed, som er i vente. I sandhed et Guds barn behøver kun en ting for virkelig at blive istand til at leve som barn, og det er: at blive fyldt af denne Aand.

Og nu, den lekse, som Jesus idag underviser os i, er denne: Faderen længter efter at faa give os sin Aand, dersom vi bare i barnlig tillid vil komme til ham paa hans løfte: „Dersom I ved at give eders børn gode gaver, hvor meget mere skal ikke eders Fader, som er i himlene, give den Hellig-Aand til dem, som beder ham derom.“ I Guds forjættelse: „Jeg vil udgyde min Aand i rigt maal,“ og i hans befaling: „Bliver fyldt af Aanden,“ har vi udsagn om, hvor meget Gud er rede til at give, og hvad vi kan faa. Vi har som Guds børn allerede modtaget Aanden. Men vi trænger fremdeles at bede om hans specielle gaver og virkninger, efter hvert som vi behøver dem. Og ikke bare det, men at han selv maa tage mig fuldkommen i besiddelse, saa jeg stedse og altid maa være ledet af ham. Akkurat som grenen, allerede fyldt med vintræets saft, dog altid beder om, at denne saft fremdeles maa flyde mere rigelig, at grenen kan bære fuldkommen frugt, — saaledes ogsaa den troende, idet han glæder sig over Aandens iboen, alligevel tørster og raaber efter mere.

Og hvad vor store Mester vil have os til at lære er det, at intet mindre end Guds forjættelse og hans befaling bør være det maal, hvorom vi beder og forventer, nemlig at blive fyldt af Aanden i rigt maal. Han vil, at vi skal begjære dette i forvisningen om, at det underfulde **Hvor meget mere** af Guds faderkjærlighed er et pant paa, at naar vi beder om dette, da faar vi det ogsaa.

Lad os tro dette nu. Og idet vi beder om at blive fyldt af Aanden, lad os ikke søge efter besvarelsen i vore følelser. Alle aandelige velsignelser maa blive modtaget, det er annam-

met og tilegnet i tro.*) Lad mig faa tro, at Faderen *giver* den Hellig-Aand til sit bedende barn. Endog nu, mens jeg beder, maa jeg kunne sige: Jeg har det, som jeg har bedt om, — Aandens fylde hører mig til. Lad os vedholdende fortsætte i denne tro. I kraft af Guds eget ord ved vi jo, at vi har det, vi beder om. Lad os med taksigelse for det, at vi er bleven hørt, og med taksigelse for, hvad vi har annammet, modtaget og nu beholder som vort, vedholdende blive ved i bøn, troende, at den velsignelse, *som vi allerede har faat*, og som vi formedelst troen besidder, maa bryde ud og fylde vort hele liv. Det er i saadan troende taksigelse og bøn, at vor sjæl aabnes for Aanden, saa han kan faa en fuldkommen og uforstyrret bolig i os. Det er saadan bøn, som ikke alene beder og haaber, men tager og holder, der erholder den fulde velsignelse. Altid naar vi beder, lad os komme ihu den lekse, som Frelseren idag vil lære os: *Er der nogen ting paa jorden vi kan være viss paa, er det dette, at Faderen ønsker at faa fylde os med sin Aand, ja, at han med glæde vil give os sin Aand.*

Og naar vi engang saaledes har lært at tro for vor egen del og for hver dag at udtage vore fornødenheder fra det himmelske forraadskammer, hvilken frimodighed og kraft skal vi ikke da faa til at bede om Aandens udgydelse over Guds menighed, over alt kjød, over enkelte individer, eller over specielle foretagender! Den, som for sin egen del i bøn har lært at kjende Faderen, lærer ogsaa med stor tillid at bede for andre. Faderen giver dem den Hellig-Aand, som beder ham derom, og ikke mindst, men mest da, naar de beder for andre.

„*Herre! lær os at bede.*"

---

*) Det græske ord for *annamme* og *tage* er det samme. Da Jesus sa: „Hver den, som beder, han *faar*" (receiveth), brugte han det samme verbum som ved nadveren: „*Tager, æder*," og ligeledes paa opstandelsens morgen: „Annammer" — modtag, tag — „den Hellig-Aand". At annamme indbefatter ikke alene Guds *given*, men ogsaa vor *modtagen*.

Fader i himmelen! du sendte din Søn for at forklare dig for os, din faderkjærlighed og alt det, som denne din kjærlighed har gjemt for os. Og han har lært os, at gaven over alle gaver, som du saa gjerne vil skjænke os som svar paa vor bøn, det er den Hellig-Aand.

O, min Fader! jeg kommer til dig med denne bøn: der er ingen ting, som jeg saa gjerne vilde — bør jeg ikke hellere sige: jeg begjærer — som dette at blive opfyldt med aand, den Hellig-Aand.

De velsignelser, som han bringer med sig, er saa herlige, ja uudsigelige og akkurat det, som jeg behøver. Han udgyder din kjærlighed i mit hjerte og fylder det med dig selv. Han giver mig det liv, det sindelag, som var i Jesus, saa at jeg kan leve som han — leve i og for Faderens kjærlighed. Jeg længter efter dette. Og han udruster mig med kraft fra det høie, saa jeg kan vandre i Jesu fodspor og tjene ham. Jeg attraar dette. O, Fader! jeg beder dig, giv mig idag din Aands fylde.

Fader! jeg beder dig om dette i troen paa min Herres ord: „**Hvor meget mere den Hellig-Aand.**" Jeg tror forvist, at du hører min bøn; jeg faar nu, hvad jeg beder om. Fader! jeg fordrer det, jeg tar det: din Aands fylde som min. Jeg annammer gaven idag som en trosgave; jeg betragter det i troen slig, at min Fader udfører ved og gjennem Aanden alt det, han har lovet. Faderen glæder sig over at faa udgyde sin Aand over hans ventende barn, som lever i fællesskab med ham. Amen.

8de lekse.

„For hans ubluheds skyld."

Guds venners uforfærdethed.

„Og han sa til dem: Om nogen af eder har en ven og gaar til ham ved midnat og siger til ham: Kjære, laan mig tre brød; efterdi min ven er kommen til mig af reisen, og jeg har intet at sætte for ham! — og han derinde saa svarer og siger: Gjør mig ikke besvær! døren er alt lukket og mine smaa børn er med mig i sengen; jeg kan ikke staa op at give dig, — jeg siger eder: Om han end ikke staar op og giver ham, fordi han er hans ven, saa staar han dog op for hans ubluheds skyld og giver ham saa meget, han har behov." — Luk. 11, 5—8.

Vor Herre gav sine disciple den første undervisning i bjergprædikenen. Det var henved et aar senere, at disciplene bad Jesus om at lære dem at bede. Til svar gav han dem for anden gang „Herrens bøn" og lærte dem, hvad de skulde bede om. Derefter taler han om, hvorledes de bør bede og gjentager, hvad han før havde sagt om Guds faderkjærlighed og forsikringen om besvarelse. Men imidlertid tilføier han den herlige lignelse om „vennen ved midnat" for at lære dem den dobbelte lekse, at Gud ikke alene vil, vi skal bede for os selv, men ogsaa for de nødlidende omkring os, og at i saadan forbøn ofte en stor grad af bønsfrimodighed er nødvendig og altid lovlig, ja, Gud velbehagelig.

Lignelsen er overmaade rig paa belærende indhold med hensyn til sand forbøn. Der er nu for det første kjærlig-

heden, som søger at hjælpe den trængende: „min ven er kommen til mig.“ Dernæst nøden, som fremtvinger dette udraab: „Jeg har intet at sætte for ham!“ Derpaa følger den tillid, at der er hjælp at faa: „Om nogen af eder har en ven....og siger til ham: Kjære, laan mig tre brød.“ Men saa kommer den uventede negtelse: „Jeg kan ikke staa op at give dig.“ Ogsaa den udholdenhed, som ikke vil ha nei: „— for hans ubluheds skyld.“ Og sluttelig, denne bøns belønning: „Han staar op og giver ham saa meget, som han har behov.“ En merkelig fremstilling af den rette troens bøn, hvori Guds velsignelse saa ofte har været søgt og ogsaa fundet!

Lad os indskrænke os til hovedtanken: bøn, en appel til Guds venskab; og vi skal blive opmerksom paa især to ting. Først, dersom vi er Guds venner og kommer som saadanne til ham, da maa vi bevise, at vi ogsaa er de nødlidendes venner. Guds venskab lige overfor os og vort venskab lige overfor andre gaar haand i haand. Andet, naar vi kommer paa den maade, da kan vi med stor frimodighed begjære bønhørelse.

Bønnens formaal er to: det ene, at erholde kraft og velsignelse for vort eget liv; det andet, — et høiere formaal, det herligste, og for hvilket Jesus har optaget os i sin skole — forbøn nemlig; thi ved forbøn virker Guds-barnet med kongelig magt til fordel for andre, ja ogsaa for Guds riges fremme. Skriften fortæller os, at det var i forbøn for andre, at Abraham, Moses, Samuel og Elias, sammen med andre hellige Guds mænd, beviste, at de havde magt og indflydelse hos Gud, at de kunde formaa noget hos ham og seire med ham.

Det er naar vi opofrer os selv til at være en velsignelse for andre, at vi kan gjøre regning paa at faa Guds velsignelse. Det er naar vi som de fattiges og de nødlidendes venner nærmer os Gud, at vi kan gjøre regning paa hans venskab; den retfærdige, som er den fattiges ven, er specielt ogsaa Guds

ven. Dette gir forunderlig frimodighed i bønnen. Herre! jeg har en trængende ven, som jeg maa hjælpe. Som ven har jeg paataget mig at hjælpe ham. I dig har jeg en ven, hvis godhed og rigdom, jeg ved, er uendelig; jeg er sikker paa, at du vil give mig, hvad jeg beder om. Hvis jeg, som er ond, er rede til at gjøre, hvad jeg kan for min ven, hvor meget mere vil ikke du, min himmelske ven, gjerne gjøre det for din ven, hvad han beder om.

Spørgsmaalet kommer nu som af sig selv: gir ikke Guds faderforhold og godhed saadan tillid og fortrøstning i bønnen, at tanken om hans venskab kan neppe lære os noget andet end — en far er mere end et barn! Og dog, dersom vi betragter dette nøiere, vil denne forhandling om Guds venskab aabne nye undere for os. At et barn faar, hvad det beder sin fader om, det forekommer os saa aldeles naturligt, at vi synes næsten det er faderens pligt at give. Men med hensyn til en ven, da er det som om dennes godhed er mere frivillig og afhængig, ikke af det naturlige, men af vennens sympati og karakter. Fremdeles saa er et barns forhold meget mere afhængigt og underordnet. To venner staar paa et mere likt standpunkt overfor hverandre. Og dette er det vor Herre vil, idet han søger at aabenbare for os bønnens aandelige hemmeligheder, — han ønsker, at vi maa nærme os Gud i dette forhold til ham ogsaa, som saadanne nemlig, hvem han har anerkjendt som sine venner, og hvis liv og sindelag er i samklang med hans.

Men da maa vi ogsaa leve som hans venner. Og jeg er fremdeles et barn, endda jeg er en vandringsmand; men venskabet afhænger af ens opførsel. „I er mine venner, dersom I gjør, hvad jeg har befalet eder." „Ser nu, at troen virkede med hans gjerninger, og at ved gjerningerne blev troen fuldkommet." Og skriften blev opfyldt, som siger: „Men Abraham troede Gud, og det blev regnet ham til retfærdighed, og han blev kaldt Guds ven" (Jak. 2, 22). Det er Aan-

den, „den samme Aand," som leder os, som og vidner, at vi hører Gud til; „ligedan ogsaa" er det den samme aand, som hjælper os i bønnen. Det er et liv som Guds ven, der gir frimodighed til at sige: jeg har en ven, til hvem jeg kan gaa endog ved midnat. Og hvor meget mere, naar jeg gaar i den samme aand, venlighedens aand, bekræftende hos mig selv den godhed, som jeg venter af Gud, og søger at hjælpe min ven paa samme vis, som jeg ønsker, at Gud vil hjælpe mig. Naar jeg kommer til Gud i bøn, ser han altid efter, hvad hensigten, formaalet er med min bøn. Dersom det hovedsagelig er for mit eget velfærd jeg søger Guds naade, da faar jeg intet. Men hvis jeg kan sige, at det er forat han maa blive forherliget ved min uddelen af hans velsignelser til andre, da beder jeg ikke forjæves. Eller om jeg beder for andre, men venter indtil Gud har gjort mig saa rig, at det er ingen opofrelse eller troshandling for mig at meddele andre noget, da kan jeg heller intet faa. Men dersom jeg kan sige, at jeg har paataget mig at sørge for min nødlidende ven, at jeg i min fattigdom allerede har begyndt kjærlighedens gjerning — fordi jeg vidste, jeg havde en ven (Jesus), som vilde hjælpe mig — da vil min bøn blive hørt. O, vi forstaar nok ikke, hvor meget denne retsforhandling formaar (dette at det jordiske venskab ser i sin nød op til det himmelske venskab): „Han staar op og giver ham saa meget han behøver."

Men det gjør han ikke altid med det samme. Den ene ting, hvorved et menneske kan ære og glæde sin Gud, er tro. Forbøn er en del af troens øvelses-skole. I den er vort venskab med menneskene og med Gud undersøgt og prøvet. Der vil det vise sig, om mit venskab til de trængende er saapas virkeligt, at jeg er villig til at ofre baade min tid og min hvile, — om jeg endog vil gaa ved midnatstid, og ikke give op, førend jeg har faat, hvad jeg behøver. Der vil det vise sig, om mit venskab med Gud er saa levende og klart, at jeg kan stole paa ham, at han vil ikke vise mig bort, og derfor

holde ved i bøn, indtil han giver mig det, jeg begjærer for mine venner.

O, hvilken dyb himmelsk hemmelighed er ikke dette om vedholdende bøn. Gud, som har givet os løfterne, og som brænder af kjærlighed, at han, hvis bestemte hensigt det er at velsigne, holder velsignelsen tilbage! Det er for ham en sag af stor vigtighed, at hans venner her paa jorden skulde kjende sin rige ven i himmelen og i sandhed have tiltro til ham, og at han øver dem i „svarforhalelsens skole“ (The school of answer delayed) i at finde ud, hvorledes deres udholdenhed virkelig kan seire, samt hvilken mægtig kraft de raader over i himmelen, dersom de bare gaar tilverks dermed. Der findes en slags tro, som ser forjættelsen og griber den, men som alligevel ikke har „opnaaet forjættelserne“ (Hebr. 11, 13—39). Det er naar bønhørelsen ikke kommer, og naar forjættelsen, som vi fortrøstningsfuldt forlod os paa, ser ud til ikke at have nogen kraft, at troens prøve, som er dyrebarere end guld, finder sted. Det er i denne prøvelse, at troen, som har grebet forjættelsen, renses, styrkes og gjøres istand til i personlig og hellig omgang med den levende Gud at se Guds herlighed. En saadan tro tager og holder fast i forjættelsen, indtil den har opnaaet opfyldelsen af det, som den i sandhed har begjæret af en usynlig, men levende Gud.

Lad hvert eneste Guds barn, som søger at udføre kjærlighedsgjerninger i sin Faders tjeneste, fatte mod. Forældrene med sine børn, læreren blandt sine elever, visitatoren i sit distrikt, bibellæseren i hans virkefelt, presten blandt sine tilhørere, hver en, som i sin lille kreds har antaget sig og bærer de fattiges byrder, — maa allesammen fatte mod. Intet er til at begynde med saa underligt for os som dette, at Gud virkelig skulde kræve udholdende bøn, at der virkelig skulde behøves en aandelig trang for paatrængenhed. For at lære os dette fremsætter Mesteren denne underfulde lignelse. Dersom en egennyttig, jordisk vens uvenlighed kan blive over-

vundet af uforfærdethed, hvor meget mere vil da ikke denne paatrængenhed seire over den himmelske ven, som er saa villig til at give, men blir desværre holdt tilbage derfra paa grund af vor aandelige udygtighed og mangel paa evne til at tage i besiddelse, hvad han har at give.

O, lad os takke ham, at idet han tøver med at svare, oplærer han os til at indtage den rette stilling og at gjøre brug af vor magt og indflydelse hos ham, opdrager os til at leve i fællesskab med ham i en ikke tvilende tro, men stille fortrøstning, saa at vi i sandhed kan blive Guds venner. Og lad os holde fast i dette tredobbelte reb, som ikke kan briste: den hungrige ven, som behøver hjælp, den bedende ven, som søger hjælp, og den almægtige ven, som længter at give os saa meget som vi har behov.

Herre! lær os at bede.

O, min høilovede Herre og Mester! jeg maa hen til dig i bøn. Din undervisning er herlig og dyrebar, dog er den endnu for høi for mig at fatte. Jeg maa bekjende, at mit hjerte er for lidet for at kunne rumme disse tanker om denne underbare frimodighed, hvormed jeg kan træde frem for din Fader som min ven. Herre Jesus! jeg tiltror dig at give mig din Aand gjennem dit ord, og at ordet maa blive levende og mægtigt i mit hjerte. Jeg ønsker at beholde dit ord, som du idag har givet mig: „For hans ubluheds skyld vil han give ham saa meget, som han har behov."

Herre! lær mig at faa erfare mere af den udholdende bøns kraft. Jeg ved, at i den stiller Faderen sig som han vil lige overfor vort behov med hensyn til tid, forat det indre liv kan vokse og opnaa modenhed, saa at hans naade virkelig kan nydes af os og virkelig blive vor del. Jeg ved, at han ønsker at oplære os til at udøve den troskraft, som ikke slipper Gud,

endog midt i en tilsyneladende skuffelse. Jeg ved, at han vil opdrage os for den frihedens herlige stand, hvori vi vil kunne forstaa, hvor virkelig han har gjort uddelelsen af sine gaver afhængig af vor bøn. Herre! jeg ved dette. O, lær mig at faa se det i aand og sandhed.

Og maa det nu blive min største glæde i livet det, at være en almissegiver **under** min rige ven i himmelen, at forsørge alle hungrige og nødlidende, ja endog ved midnat, fordi jeg kjender **min ven**, som altid giver den, der er udholden, — for hans ubluheds skyld, saa meget som han har behov. Amen.

9de lekse.

„Beder høstens Herre.“

Bøn forskaffer arbeidere.

„Da sa han til sine disciple: Høsten er vel stor, men arbeiderne faa. Beder derfor høstens Herre, at han uddriver arbeidere i sin høst.“ — Matt. 9, 37—38.

Herren lærte ofte sine disciple, at de maatte bede, og hvorledes de skulde bede; men sjelden hvad de skulde bede om. Det overlod han til dem selv at bestemme og til Aandens veiledning. Men her er en ting, som han udtrykkelig paalægger dem at komme ihu: med den store høst for øie og arbeidermangel, maa de bede høstens herre om at udsende arbeidere. Som i lignelsen om vennen ved midnat, vil Jesus her lære dem, at bønnen maa ikke være egennyttig; men hvad det gjælder om er at kunne bede med saadan kraft, at andre blir velsignet. Faderen er høstens herre; naar vi beder om den Hellig-Aand, da maa vi bede ham om at berede og uddrive arbeidere i den høst.

Underligt, er det ikke, at han skulde paalægge sine disciple at bede om dette? Kunde han ikke bede selv? Vilde ikke én bøn af ham formaa mere end tusende bønner af dem? Og Gud, som er høstens herre, saa han ikke nøden? Og havde ikke han i sin tid villet udsende arbeidere, uden deres bøn? Slige spørgsmaal leder os virkelig ind i bønnens dybeste hemmeligheder og bønnens magt i Guds rige. Besvarelsen

af disse spørgsmaal vil overbevise os om, at bøn er virkelig en magt, hvoraf indhøstningen og rigets komme i sandhed afhænger.

Bøn er ikke en formsag eller et skuespil. Herren Jesus var selv sandheden; alt, hvad han talte, var den alvorligste sandhed. Og det var „da (se vers 36) han saa folket og ynkedes inderlig over dem; thi de var forsmægtede og adspredte som faar, der ikke have hyrde," at han sa til sine disciple, de skulde bede om, at arbeidere skulde sendes ud til dem. Han sa det, fordi han virkelig troede, at deres bøn var nødvendig, og at den vilde hjælpe. Forhænget, som skjuler den usynlige verden for os, var forunderlig gjennemsigtig for Gudmennesket Jesus. Han havde skuet længe og dybt og langt ind i den skjulte forbindelse mellem aarsag og virkning i aandens verden. Han havde lagt merke til Guds ord, at da Gud kaldte saadanne mænd som Abraham, Moses, Josva, Samuel og David, og givet dem myndighed over mennesker, i sit navn, — at Gud paa samme tid ogsaa gav dem ret og myndighed til at raade over de himmelske kræfter, alt eftersom de behøvede deres hjælp og bistand. Han vidste, at Gud havde betroet sit arbeide til disse mænd, hvilket han ogsaa selv for en tid her paa jorden blev betroet; men han vidste ogsaa det, at denne gjerning nu snart skulde overdrages til hans disciples omsorg. Han vidste vel, at naar dette arbeide skulde lægges i deres hænder, da vilde det aldeles ikke blive nogen formsag eller et skuespil; men at arbeidets fremgang vilde virkelig komme til at afhænge af dem, og hvorvidt de forblev tro eller ikke. Som et enkelt individ betragtet, indenfor det menneskelige legemes og livs snevre grænser, føler Jesus hvor saare lidet en kort visit kan udrette blandt disse adspredte faar, som han ser omkring sig, og han længter efter hjælp, saa de kan blive sørget for paa en ret maade. Og saa siger han til sine disciple: begynd nu at bede. Og naar de har overtaget arbeidet fra ham her paa jorden, at den fornemste begjæring

i deres bøn maa være: at høstens herre selv maa uddrive arbeidere i sin høst. Den Gud, som gav dem arbeidet, og som i saa stor udstrækning lod det være afhængig af dem, gir dem ret og myndighed til at henvende sig til ham selv om arbeidshjælp; den samme Gud ordner det ogsaa slig, at hjælpen skal være afhængig af deres bønner.

Hvor lidet kjender ikke de kristne til nødvendigheden af at faa arbeidere ud paa markerne, som allerede er hvide til høsten. Og hvor liden tro har de ikke paa, at vor arbeidsstyrke afhænger af vor bøn, at bøn virkelig vil tilveiebringe „saa meget, som han har behov." Ikke fordi arbeidsmangelen ikke er kjendt eller omtalt. Ikke fordi bestræbelser stundom ikke blir sat igang for at afhjælpe nøden. Men hvor sjelden er ikke de „forsmægtende og adspredte" faars byrde virkelig baaret i den tro, at høstens herre vil, som svar paa vor bøn, udsende arbeidere, og med den fulde forvisning, at uden denne bøn vil markerne, som er hvide til høsten, ødelægges. Det forholder sig virkelig saaledes. Og saa forunderlig er overgivelsen af hans arbeide i menighedens hænder, saa afhængig har Herren stillet sig selv lige overfor dem, som er hans legeme, ved hvem hans arbeide alene kan blive udført, saa virkelig er den magt, Herren har givet sit folk til at virke med i himmelen og paa jorden, — at arbeidernes antal og indhøstningens udstrækning afhænger i virkeligheden af deres bønner.

Herlige tanke! O, hvoraf kommer det, at vi ikke adlyder Mesterens befaling mere hjertelig og beder mere indtrængende om arbeidere? Der er to aarsager hersor. Den ene er: vi mangler Jesu medlidenhed, som foraarsagede denne opfordring til at bede. Naar de troende lærer det, at det at elske sin næste som sig selv, og det at leve udelukkende for at forherlige Gud i og blandt sine medmennesker — at det er Faderens første bud til hans gjenløste, — da vil de antage sig de nødlidende som et paalæg, givet af deres Herre. Og, dersom de antager sig den ikke bare som en „arbeidsmark", men med

kjærlighed og interesse, da vil det ikke vare længe, førend medlidenhed lige overfor de haabløse stakler vil bevæge deres hjerter, og et nyt indtrængende raab vil opstige: Herre, uddriv arbeidere! Den anden aarsag for budets forsømmelse er — mangel paa tro. Den mangel vil da føles, men den vil blive afhjulpet, idet vor medynk begjærer hjælp for dem. Vi tror altfor lidet paa bønnens magt som noget, der virkelig kan frembringe bestemte resultater. Vi lever ikke nær Gud nok, og vi har ikke fuldstændig hengivet os til hans tjeneste og til hans rige, saa vi er blit modtagelige for den tillid, at Gud vil give os det som svar paa vor bøn. O, lad os bede om et liv saaledes ét med Kristus, at hans medlidenhed maa strømme ind i os, og at hans Aand kan saa forvisse os om, at vor bøn er seirende.

Saadan bøn begjærer og faar en dobbelt velsignelse. Først blir der begjæring om et større antal arbeidere, som helt og fuldt hengiver sig i Guds tjeneste. Det er en skrækkelig skamplet paa Kristi menighed det, at der er tider, da aktive og virksomme mænd til at tjene Mesteren som prester, missionærer eller lærere, ikke findes. Dersom Guds børn gjør dette til sin begjæring for deres egen kreds eller menighed, saa vil de nok faa deres bøn opfyldt. Herren Jesus er nu høstens herre. Han er bleven ophøiet for at meddele gaver — Aandens gaver. Hans fornemste gaver er aandsfyldte mænd. Men forsyningen og uddelingen af gaverne afhænger af hovedets og lemmernes samvirken. Det er netop bøn, som vil lede til denne samvirken; de troende ansøgere vil blive bevæget til at finde mænd og midler for arbeidets udførelse.

Men der er en anden begjæring om velsignelse, som ikke vil blive noget mindre frugtbringende. Enhver troende er en arbeider. Ikke et eneste frigjort Guds barn kan lade sit arbeide ligge brak. Og det maa blive vor begjæring det, at Herren saaledes vil fylde sit folk med opofrelsens aand, at ikke en eneste blir staaende ledig i vingaarden. Hvorsomhelst der

klages over mangel paa arbeidere, eller mangel paa aandsfyldte arbeidere i Herrens vingaard, der har bønnen forjættelse om ny tilførsel. Der findes ikke en søndagsskole eller virksomhed paa et bestemt sted, et bibelstudium eller sjælevinderarbeide nogensteds, hvor ikke Gud er rede og mægtig til at hjælpe og velsigne. Lad være det vil tage baade tid, paatrængenhed og uforfærdethed, men Kristi bud om at bede høstens herre uddrive arbeidere i sin høst, det er dog en sikkerhed for, at bønnen vil blive hørt: „Jeg siger eder, han vil staa op og give ham saa meget, han har behov."

Herlige og salige tanke! At denne magt er bleven givet os i bønnen at afhjælpe nøden i verden og at sikre os tjenere i Guds riges arbeide! At høstens herre vil høre! At Kristus, som særskilt bad os om at bede denne bøn, vil opfylde vor begjæring, naar vi beder i hans navn og i hans interesse! O, lad os afse tid og hengive os til denne del af vort sjælevinderarbeide. Det vil lede os til at slutte os til ham, hvis medynksfulde hjerte fandt sit udtryk i en begjæring om vor bøn. Det vil aabne vort syn for vor kongelige stilling og som saadanne, hvis vilje ikke har saa lidet at sige hos Gud med hensyn til udbredelsen af hans rige. Det vil lede os til den erfaring, at vi er virkelig Guds medarbeidere her paa jorden, saadanne, til hvem en part af hans arbeide ganske ligefrem er bleven anbetroet. Og det vil vistnok føre os ind i stor sjælenød, men ogsaa til at faa tilfredsstillelse hos Jesus for vor sjæl, idet vi ved, at som svar paa vore bønner kom der velsignelser, som ellers ikke vilde være bleven os sendt.

„Herre! lær os at bede."

Kjære Herre! Du har idag atter givet os en af dine underfulde lekser at lære. Vi beder dig ydmygeligen, o, lær os ret at se de aandelige virkeligheder af, hvad du har talt.

Der er høsten, som er saa stor, og som holder paa at ødelægges, idet den venter paa træge disciple at signalisere efter arbeidere. Herre! lær os at skue ud over markerne med et medynksfuldt og forbarmende hjerte. Der er arbeiderne, men ak, saa faa! Herre! vis os, at dette vidner om, hvor skrækkelig en synd det er at mangle baade bøn og tro. Og der er høstens herre, mægtig og altid rede til at uddrive arbeidere. Herre! vis os hvorledes han i sandhed venter paa vor bøn, til hvilken han har knyttet sit svar. Og der er disciplene, som blev paalagt at bede. Herre! lad os faa erfare, at du virkelig kan udgyde din Aand over dem og fylde dem, saa at troen paa din forjættelse, og din forbarmende kjærlighed, maa mane dem til seirende bøn.

O, Herre! vi kan ikke forstaa, hvorledes du kan overlade denne virksomhed og give saadan magt til skabninger, som er saa sendrægtige og vantroende. Men vi takker dig, Herre, for alle dem, som du lærer at raabe dag og nat om at arbeidere maa blive sendt ud i din høst. Herre! fyld alle dine børn med din egen gode Aand, saa de maa lære at leve for denne ene sag — deres Herres rige og herlighed — og blive sig fuldelig bevidst med hensyn til troen paa, hvad deres bøn kan udrette. Og lad alles vores hjerter i denne som i enhver bøn og begjæring blive fyldt med den forvisning, at en bøn, bedet med tro paa den levende Gud, vil bringe velsignelser med sig i rigt maal. Amen.

10de lekse.

„Hvad vil du?"

Bestemthed i bøn.

„Og Jesus svarede og sa til ham: Hvad vil du, at jeg skal gjøre dig." — Mark. 10, 51; Luk. 18, 41.

Den blinde mand havde raabt baade vel og længe: „Du Davids søn, forbarm dig over mig!" Raabet hørtes af Herren, han vidste, hvad manden vilde, og han var rede til at hjælpe ham. Men førend han gjør det, spørger han: „Hvad vil du, at jeg skal gjøre dig?" Jesus vilde gjerne høre fra mandens egne læber ikke alene den almindelige begjæring om naade, men et bestemt udtryk for, hvad han begjærede. Og han blir ikke helbredet, førend han har udtalt dette begjær.

Der er fremdeles endnu mange naadesøgende sjæle, til hvem Herren stiller det samme spørgsmaal, men som ikke faar den hjælp, de søger om, førend spørgsmaalet er besvaret. Vore bønner bør ikke være nogen ubestemt ansøgen om naade, et ubestemt raab om hjælp, men meget mere et bestemt udtryk for et vist behov. Ikke saaledes at forstaa, at ikke Jesu kjærlighedsrige hjerte forstaar vort nødraab, eller at han ikke hører os. Nei, men han ønsker det for vor egen del. Saadan bestemt bøn lærer os at forstaa vore egne behov bedre. Men det kræver tid, omtanke og selvprøvelse for at finde ud, hvad som egentlig er vor store nød. Spørgsmaalet: „Hvad vil du?" ransager os og sætter os virkelig paa prøve med hensyn

til, om vore begjæringer er alvorlig mente og slig, at vi er færdige til at holde ved dermed. Det leder os til at undersøge, om vore begjæringer er i overensstemmelse med Guds ord, og om vi virkelig tror, vi skal faa det, som vi beder om. Det hjælper os til at bie paa det bestemte svar og lægge nøie merke til det.

Og endda, hvor mange af vore bønner er ikke ubestemte og aldeles formaalsløse. Somme beder om naade, men gider ikke overveie, hvad naaden bør faa lov at gjøre for dem. Andre beder maaske om at blive befriet fra synd, men vil ikke nævne de synder ved navn, som de begjærer at blive befriet fra. Atter andre beder om Guds velsignelse over sine nærpaarørende, ja maaske om Aandens udgydelse over deres land eller over hele verden, endda de ikke engang har noget bestemt sted eller nogen viss arbeidsmark, hvor de venter at faa se opfyldelsen af sin bøn. Til alle disse siger Herren: hvad er det nu du virkelig vil, og hvad venter du, jeg skal gjøre for dig? Enhver kristen har sine tilmaalte naadegaver eller evner, og som han maa have sin specielle arbeidsmark, saaledes maa der ogsaa i hans bønner være specielle begjæringer. Hver troende har sin særskilte kreds, enten det nu er hans familie, hans venner eller naboer. Dersom han eller hun nu vilde nævne én eller flere af disse ved navn, skulde han finde ud, at det vilde virkelig føre ham ind i troens øvelses-skole, ja lede ham eller hende til personlige og bestemte forhandlinger med Gud. Det er naar vi i saadanne bestemte sager i tro har begjæret og annammet besvarelse, at vore mere almindelige bønner vil blive troende og virkningsfulde.

Vi kjender alle til med hvilken forundring den hele civiliserede verden hørte beretningen om, hvorledes de øvede tropper blev tilbagedrevne ved Majuba af Transvaal-Boerne. Og hvorfor var disse Boere saa heldige? I de europæiske armeer bruger soldaterne at skyde paa fienden, staaende i store masser, og de tænker aldrig paa at sigte og træffe nogen be-

stemt for hver gang de affyrer et skud. Men Boerne har ved at gaa paa jagt efter vildt lært en anden lekse, de; deres øvede øie sigtede derfor paa en bestemt soldat, og sendte kuglen i ham. Saadan maalsigten vil seire i aandens verden ogsaa. Saalænge som vi i vore bønner udøser af vort hjerte en mangfoldighed af begjæringer uden at give os tid til at tænke efter, om hver begjæring er udtalt med en vis hensigt og forventning om besvarelse, vil sandelig ikke svært mange naa maalet. Men dersom vi i sjælsstilhed og ro bøier os ned for Herren og vilde gjøre os saadanne spørgsmaal som disse: hvad er nu igrunden mit ønske? begjærer jeg det i tro, og forventer jeg virkelig svar? er jeg færdig nu til at frembære det til min Fader og overlade det til ham? er det en afgjort sag nu mellem mig og Gud, at jeg virkelig maa have et bestemt svar? — da skulde vi i sandhed lære at bede saa, at Gud kunde høre og se, hvad vi med vidende og vilje virkelig begjærede og ventede at faa.

Det er for at opnaa dette, blandt andre ting, at Herren advarer os mod at ødsle tiden bort med frugtesløse gjentagelser, som ogsaa hedningerne gjør, idet de tror at blive bønhørte, fordi de beder meget. Vi hører ofte alvorlige og inderlige bønner, hvori en mangfoldighed af begjæringer udtales, men som Frelseren visselig vilde besvare med: „Hvad vil du, at jeg skal gjøre dig?" Om jeg f. eks. var i et fremmed land i anledning min faders forretningsinteresser, vilde jeg ganske vist komme til at skrive to slags breve. Privatbreve, hvori jeg som søn vilde give mine tanker og følelser luft i saadanne ordelag, som kjærligheden kræver; og forretningsbreve, indeholdende oplysninger om forretningens gang og ordres for saadanne ting, som jeg behøvede. Eller de kunde muligens ogsaa komme begge i ét brev. Men svarskrivelserne vilde blive i overensstemmelse med mine breve. Ikke vilde jeg vente et specielt svar paa hver sætning i mit privatbrev; men for hver bestilling, jeg sender til ham, er jeg sikker paa svar, om de be-

gjærte sager er afsendte eller ei. Nu, forretningsbestanddelene maa heller ikke udelades, naar vi afsender vort bønneskrift til Gud. I lag med vore udtalelser om vor synd og nød, om kjærlighed og tro og hengivelse, maa der ogsaa være en nøiagtig angivelse over, hvad vi begjærer, og hvad vi venter at faa. Det er i besvarelsen, at Faderen liker at give os beviset paa hans bifald og velbehag.

Men vor tekst lærer os endnu mere. Mesteren siger ikke: Hvad ønsker du? men, hvad vil du? Man ønsker ofte en ting uden at ville den. Jeg ønsker at have en viss ting, men finder ud, at prisen paa den er altfor høi. Jeg beslutter mig til ikke at kjøbe den. Jeg ønsker den, men vil ikke have den. Den lade dagdriver ønsker nok at blive rig, men han vil det ikke. Mangen en ønsker nok at blive frelst, men fortabes fordi han ikke vil. Viljen styrer hele hjertet og livet. Dersom jeg virkelig vil nogen ting, som staar til min raadighed, hviler jeg ikke, førend jeg har det. Og derfor, naar Jesus spørger os: „Hvad vil du?" — da spørger han, om det virkelig er vor opgave, at vi vil have det, som vi beder om, og det til hvilkensomhelst pris, ligegyldigt hvor stor opofrelsen blir. Vil du virkelig saa gjerne have det, at uagtet han venter længe med at give dig det, du alligevel ikke tier stil, førend han hører dig? — Ak! hvor mange bønner er kun ønsker, som opsendes og straks forglemmes, eller som man aar efter aar opsender, og det som et pligtarbeide, og er imens tilfreds uden noget svar.

Men, kan nogen spørge, er det dog ikke bedst at lade Gud faa rede paa vore ønsker og derefter overlade til ham at bedømme, hvad som er tjenligst for os, uden for os at anstrænge vor vilje? Aldeles ikke. Dette er det væsentligste i troens bøn, hvilket Jesus forsøgte at undervise sine disciple om. Troens bøn aabenbarer ikke alene sine begjæringer for Gud og dernæst overlader det til ham at afgjøre, hvad jeg vil. Det vilde være en underdanighedsbøn og i tilfælder, hvor vi

slet ikke ved Guds vilje. Nei, men troens bøn, som finder Guds vilje i nogen af hans forjættelser, gaar irette med Gud, indtil hans vilje sker og svaret kommer. Hos Mattæus, kap. 9 og vers 28, læser vi, hvad Jesus sa til den blinde mand: „Tror I, at jeg kan gjøre dette?“ Her hos Markus spørges: „Hvad vil du, at jeg skal gjøre?“ Ved begge anledninger siger han, at troen har frelst dem. Det samme sa han ogsaa til den kananæiske kvinde: „Stor er din tro, dig ske, som du vil.“ Tro er ikke noget andet end viljens forsæt, idet den forlader sig paa Guds ord og siger: jeg maa ha det. Virkelig at tro er standhaftig at ville.

Men staar ikke en saadan vilje i strid med vor afhængighed af Gud og vor lydighed mod ham? Aldeles ikke. Den er meget mere netop den sande lydighed, som ærer Gud. Det er kun naar barnet har opgivet sin egen vilje og helt og fuldt overgivet sig til Faderen, at det af ham faar frihed og evnen til virkelig at ville det, som det (barnet) vil have.

Men dersom nu den troende har anerkjendt Guds vilje, slig som den er aabenbaret for os gjennem ordet og ved Aanden, ogsaa som sin vilje — at den troende har gjort den til sin altsaa — da er det Guds vilje, at hans barn skal bruge denne nye vilje i hans tjeneste. Viljen er sjælens høieste evne. Naaden vil fremfor alt hellige og gjenoprette denne vilje — et af gudsbilledets fornemste kjendetegn — hellige den til fuld og fri virksomhed. Som en søn, der kun lever for sin faders interesser, og som ikke søger sin egen, men sin faders vilje, faar af faderen lov at være med og tage del med ham i forretningen — spørger Gud sit barn i al fortrolighed: „Hvad vil du?“ Det er ofte aandelig dovenskab det, som under dækket af ydmyghed bekjender, at man ingen vilje har. Sagen er, man kvier sig for det besvær at udforske Guds vilje, eller, efter at den er funden, kvier man sig for at tilkjæmpe sig den og i tro lægge beslag paa den. Sand ydmyghed er altid forenet med sterk tro, som kun tragter efter at faa vide, hvad der

er i overensstemmelse med Guds vilje, og dernæst uforfærdet kræver opfyldelsen af forjættelsen: „Beder om hvadsomhelst I vil, og det skal vederfares eder."

„Herre! lær os at bede."

Herre Jesus! lær mig at bede af hele mit hjerte og af ganske styrke, at der ikke maa være nogen tvil hverken hos dig eller mig med hensyn til, om hvad jeg har begjæret. Hjælp mig til saaledes at have rede paa, hvad jeg beder om, at, som mine bønner er optegnede i himmelen, jeg ogsaa kan nedtegne dem her paa jorden og merke mig hvert svar som de kommer. Og maa min tro paa, hvad dit ord har lovet mig, blive saa tydelig og levende, at Aanden i sandhed kan faa virke den frimodighed og evne i mig til at ville, at besvarelsen skal komme. Herre! forny, styrk, hellige min vilje ganske og aldeles til virksom bøn.

Frelser! jeg beder dig, lad mig faa skue ind i den fornedrelse, du har vist os derved, at du nedlod dig til at bede os udtale, hvad vi vilde, at du skulde gjøre for os, og derved at du gav løfte om at gjøre, hvadsomhelst vi vil.

Herre Jesus! jeg kan ikke forstaa det; jeg kan kun tro, at du i sandhed har gjenløst os ene og alene for dig selv, frikjøbt os til dine virksomme tjenere, og søger at give vor vilje ny lyst og kraft. Herre! til dig overgiver jeg uforbeholdent min vilje som den magt, hvorigjennem din Aand vil styre mit hele liv. Maa din Aand fylde mit hele væsen og lede mig ind i dine løfters sandheder, saa jeg altid kan høre din røst: „Din tro er stor, dig ske som du vil." Amen.

11te lekse.

„Tror, at I har faat det."*)

Den tro, som griber.

„Derfor siger jeg eder: Alt, hvad I begjære i eders bønner, tror, at I skulle faa det,*) saa skal det vederfares eder." — Mark. 11, 24.

Hvilket et løfte! Saa herligt, saa guddommeligt, at vort snevre hjerte kan desværre ikke rumme det, men prøver derimod paa alle mulige maader at begrænse det efter hvad vi indbilder os er muligt eller sikkert at forlade sig paa, istedenfor at lade det med dets oplivende kraft, slig som Jesus gav os det, faa indgang i vort hjerte og udvide det i forhold til, hvad hans kjærlighed og magt virkelig er rede til at gjøre for os. Tro er langtfra kun en overbevisning, faat af Guds ords sandhed, eller en slutning, draget fra visse præmisser (forudsætninger). Troen er det øre, som har hørt Gud sige, hvad han vil gjøre; troen er det øie, som har set ham gjøre det, og derfor — hvor der er sand tro, er det umuligt andet, end at svaret maa komme. Dersom vi bare lægger os efter at gjøre det, han beder os om, idet vi beder: „**Tror, at I har faat det,**" vil han se til at gjøre, hvad han har lovet: „Det skal vederfares eder." Grundtonen i Salomons

*) I den engelske bibeloversættelse (Oxford): "Believe that ye *have received* them." Smlgn. 1 Joh. 5, 15. O. a.

bøn (2 krøn. 6, 4): „Lovet være Herren, Israels Gud, som med sin mund talte med David, min fader, og med sin haand har opfyldt det, han sa," det er grundtonen i al sand bøn: en frydefuld tilbedelse af Gud, hvis haand altid besørger opfyldelsen af, hvad hans mund har talt. Lad os i denne aand lytte til Jesu løfte; hver del af det indeholder et guddommeligt budskab.

„Alt, hvad." Vor menneskelige visdom begynder allerede ved første ord at tvile og sige: men dette kan nu umulig menes bogstavelig? Men hvis ikke, hvorfor brugte Mesteren det sterkeste udtryk, han kunde finde: „Alt, hvad." Og det er ikke bare denne gang, at han sa noget lignende; er det ikke ham, som ogsaa sa: „Om du kan tro; thi **alle ting** er mulige for den, som tror;" „Om I har tro, skal intet være eder umuligt." Troen virkes af Aanden gjennem ordet i den troende discipels hjerte, og det er umuligt andet, end at opfyldelsen af forjættelserne maa komme. Troen er pantet, den ting, som kommer forud for det forventede svar. Ja, **„Alt, hvad I** begjære i eders bønner troende, at I faar." Den menneskelige forstand er tilbøielig til at lægge sig imellem her og tilføie visse bestemmende bisætninger: „hvis det er tjenligt," „dersom det er i overensstemmelse med Guds vilje," — for om muligt at lamme kraften og formindske virkningen af et udsagn, som for den synes saa farlig. O, lad os vogte os for at behandle Mesterens ord paa den maade. Hans forjættelser er virkelig bogstavelig sande. Han vil, at hans ofte gjentagne **„Alt hvad"** skal faa komme ind i vort hjerte og aabenbare for os, hvor mægtig troens kraft er, hvor inderlig Jesus, som er hovedet, indbyder sine lemmer til at komme og faa del med ham i hans magt og herlighed, og hvor fuldstændig vor Fader sætter sin magt til fri afbenyttelse for det barn, som helt forlader sig paa ham. I dette „alt hvad" har troen sin næring, sin styrke; altsaa, dersom vi begrænser dette, svækker vi troen. Dette **„Alt, hvad"** er aldeles ubetinget. Den

eneste betingelse er den, som er indbefattet i det at — tro. Førend vi kan tro, maa vi finde ud og vide, hvad Guds vilje er; thi at tro er en virksomhed eller handling af den sjæl, som har overgivet sig til Gud og er under ordets og Aandens indflydelse; men kommer vi engang til at tro, da skal ingenting være umuligt. Gud forbyde, at vi nogensinde skulde prøve paa at nedsætte hans „**Alt, hvad**" i lige linje med, hvad vi indbilder os er muligt. Lad os nu bare i al enfoldighed tilegne os dette Guds ord som maalsbestemmelse og haab for vor tro. Det er et sædekorn, som, om det modtages akkurat slig, som han giver os det, og bevares i hjertet — vil fæste rod og spire frem, ja fylde vort liv med dets fylde og bære rige frugter.

„Alt, hvad I beder og begjærer." Det er i bønnen, at dette „alt, hvad" maa fremlægges for Gud og blive begjæret, saa vi kan faa „alt, hvad" igjen af ham. Den tro, som modtager dette, er bønnens frugt. Fra en side betragtet maa der være tro, førend der kan være bøn; fra en anden side set, er troen bønnens vekst og frugt. Det er i den personlige nærhed af Frelseren, i det personlige samliv med ham, at troen hæver sig op og griber det, som i førstningen syntes at ligge for høit. Det er i bønnen, at vi holder vore begjæringer op i lyset af Guds hellige vilje, i bønnen at vore bevæggrunde blir prøvte og bevis gives, om vi virkelig beder i Jesu navn og ene og alene for at fremme Guds ære. Det er i bønnen, at vi forventer Aandens veiledning, som viser os, om vi beder om de rette ting og i den rette aand. Det er i bønnen, at vi blir os vor mangel paa tro bevidst, i bønnen ledes vi til at bekjende for Faderen, om vi virkelig tror eller ikke, og i bønnen bevises virkeligheden af vor tro ved den tillid og fortrøstning, hvormed vi holder ved og seirer. Det er i bønnen, at Jesus underviser os og indgiver os tro. Den, som udsætter med at bede eller mister modet og frimodigheden, fordi han ikke erfarer noget af den tro, som han mener er nødvendig for at faa besvarelse, vil aldrig kunne lære at tro. Den, som be-

gynder at bede og begjære, vil finde, at ingensteds er troens aand saa viss som ved naadens trone.

„Tror, at I har faat det.“ Det er klart, at det, som vi skal tro, det er det, at vi faar netop de ting, vi beder om. Frelseren siger ikke, at fordi Faderen ved, hvad som er bedst for os, gir han os kanske noget andet, end det, vi bad om. Nei, endog det selvsamme fjeld, som troen begjærer bortfjernet, blir kastet i havet. Der er en bøn, i hvilken vi frembærer alle vore begjæringer med bøn og paakaldelse og med taksigelse, og belønningen er en salig Guds fred, som fylder hjerte og sind — fortrøstningsfuld bøn. Den bøn har hentydning til saadanne ting, om hvilke vi ikke kan finde ud, om Gud vil give os dem eller ei. Som børn fremlægger vi vore begjæringer i det daglige livs mangehaande smaating og overlader det til Faderen at opfylde vore begjæringer eller lade det være, alt efter som han synes bedst. Men troens bøn, om hvilken Jesus taler, er ganske anderledes, den er en høiere virksomhed. Hvad enten det er i de større interesser for Mesterens arbeide, eller i vort daglige livs mindre begivenheder, sjælen faar se, at der er ingen ting, som saaledes ærer Faderen som den tro, der er forvisset om, at Gud vil gjøre, hvad han har sagt, ved at give os alt, hvad vi begjærer, og som saa at sige sætter fingeren paa forjættelsen og indtager sit standpunkt paa den, slig som den er os indgivet af Aanden, — den sjæl kan med vished forlade sig paa, at den faar just det, som den begjærede. Bare se hvor klart Mesteren fremsætter dette for os i vers 23: „Hvo der ikke tviler i sit hjerte, men tror, at det han siger, skal ske, ham skal ske, hvad han siger.“ Dette er velsignelsen af den troens bøn, som Jesus taler om.

„Tror, at I har faat det.“ Dette er det vigtige hovedord, men hvis betydning altfor ofte er misforstaat. Tror, at I fik det, som I begjærte, nu! mens I beder. Kan være du først senerehen faar det som din personlige erfaring,

faar se, hvad du troede; men nu, uden at se, maa du tro, at det allerede er givet dig af Faderen i himmelen. Denne modtagen eller annammen af svar paa vor bøn er just netop likeens som hin modtagen eller annammen af Jesus eller det, at vi faar tilgivelse og forladelse, — den er en aandelig akt, en troshandling, bortseet fra alle følelser. Naar jeg kommer og ansøger om tilgivelse, tror jeg, at Jesus, som er i himmelen, er for mig — min altsaa, — og derfor modtager eller tilegner jeg mig ham. Naar jeg kommer som en ansøger om at faa en speciel gave, og som er i overensstemmelse med Guds ord, da tror jeg, at hvad jeg beder om, det er givet mig; jeg tror, at jeg har det, jeg holder det i troen; jeg takker Gud, at gaven er min. „Og dersom vi vide, at han hører os i, hvad vi bede, da vide vi, at vi have de ting, om hvilke vi have bedet ham."

„Og det skal vederfares eder!" Det er, den gave, som vi først griber i tro, og som den er bleven os skjænket fra himmelen, den vil ogsaa blive vor i en personlig erfaring. Men vilde det være nødvendigt at fortsætte med at bede, dersom vi nu ved, at vi har blit hørt og har faat det, som vi bad om? Der er tilfælder, i hvilke saadan bøn ikke vilde være nødvendig, i hvilke tilfælder velsignelsen er færdig til at strømme ned med engang altsaa, og især dersom vi blot er frimodig og tillidsfulde, og beviser vor tro derved, at vi takker og priser Herren for, hvad vi har faat, og det trods vi endda ikke har faat det som vor personlige erfaring. Men der er andre tilfælder, i hvilke den tro, som har modtaget gaven, behøver ydermere at blive styrket og prøvet ved udholdende bøn. Gud alene ved, naar alt i og omkring os er fuldmoden for opfyldelsen eller aabenbarelsen af de ting, som er bleven givet vor tro. Elias vidste bestemt, at der vilde komme regn; Gud havde lovet det; men alligevel maatte han bede syv gange. Og den bøn, han bad, var ikke for syns skyld eller noget skuespil, men en intens aandelig virkelighed i hans hjerte, idet

han laa der kjæmpende med Gud i himmelen, hvor hans bøn skulde udvirke et bestemt svar. Det er „ved tro og taalmodighed vi arver forjættelserne" (Hebr. 6, 12). Troen siger ganske tillidsfuldt: jeg har faat det. Taalmodigheden holder ved i bøn, indtil de gaver, som i himmelen allerede er henlagt for os, ogsaa kommer tilsyne her paa jorden. „Tror, at I har faat det, og det skal vederfares eder." Altsaa, mellem dette har faat, i himmelen, og dette skal vederfares, paa jorden, — tro. Kjæden er altsaa denne: tro, lovprisning og bøn.

Og nu, en ting til: kom ihu, det er Jesus, som sa dette. Idet vi saaledes ser himmelen aabnet og Faderen paa sin trone, hvor han tilbyder os alt, hvad vi i troen beder om, da blir vi skamfuld over, at vi saa lidet har benyttet os af vort privilegium, og vi betages af frygt for, at muligens vil vor svage tro fremdeles ei være istand til at gribe det, som saa tydelig er sat til vor raadighed. Der er en ting, som bør gjøre os trossterke og haabefuld, og det er: Jesus har bragt os dette budskab fra sin Fader. Jesus, da han var her paa jorden, levede selv et trosliv og bønneliv. Det var, da disciplene udtalte sin forbauselse over, hvad han havde gjort med figentræet, han fortalte dem, at det selvsamme liv, han havde, ogsaa kunde blive deres; at de ikke alene kunde byde figentræet, men endog bjergene, og de skulde være dem lydige. Og han er vort liv. Alt, hvad han var her paa jorden, det er han i os nu. Alt, hvad han underviser os om, det vil han ogsaa give os. Han er selv troens begynder og fuldkommer. Han giver os troens aand. Lad os ikke være undselige, thi denne tro er virkelig bestemt for os. Den er tiltænkt ethvert Guds barn; thi den er opnaaelig for hver en, som blot vil være barnlig, og som vil overgive sig i Herrens vilje og til hans kjærlighed, og som fortrøster sig til Herrens ord og magt. Kjære medkristne! Lad denne tanke, at dette ord kommer fra Jesus, Sønnen, vor broder, indgive os mod; og maa

vort svar være: ja, Herre Jesus, vi tror dit ord, vi tror, at vi har faat det.

„Herre! lær os at bede."

Kjære Jesus! du kom ned fra din Fader i himmelen for at aabenbare hans kjærlighed for os og alle de rige velsignelser, som denne kjærlighed længes efter at faa uddele. Herre! du har idag igjen aabnet døren paa vid væg og givet os saadanne herlige løfter med hensyn til vor frimodighed i bønnen, at vi maa med skam bekjende: vore arme hjerter har annammet saa lidet deraf. Det var for stort og herligt for os det at tro.

Herre! vi skuer op til dig, at du maa lære os tage imod, beholde og bruge dette dit dyrebare ord: „Alt, hvad I beder om, tror, at I har faat det." Kjære Jesus! det er i dig vor tro maa fæste rod, dersom den skal vokse og blive sterk. Du har befriet os fra syndens magt og herredom, du har aabnet os veien til Faderen; din kjærlighed brænder af længsel efter at delagtiggjøre os i din herlighed og magt; din Aand drager os opad til et liv i sand tro og tillid; vi er forvisset om, at vi i din skole skal lære at bede troens bøn. Du vil opdrage os til at bede slig, at vi maa lære at tro, at vi har faat, tro, at vi virkelig har det, vi begjærer. Herre! lær mig saaledes at kjende, elske og forlade mig paa dig, saaledes at leve og blive i dig, at alle mine bønner stiger op til Gud i din Aand, og at min sjæl maa i dig have forvisningen om, at jeg er hørt. Amen.

12te lekse.

„Haver tro til Gud."

Hemmeligheden af troende bøn.

„Og Jesus svarede og sa til dem: Haver tro til Gud! Thi sandelig siger jeg eder, at hvo der siger til dette bjerg: Løft dig op og kast dig i havet! og ikke tviler i sit hjerte, men tror, at det, han siger, skal ske, ham skal ske, hvad han siger. Derfor siger jeg eder: Alt, hvad I begjærer i eders bønner, tror, at I har faat det, saa skal det vederfares eder." — Mark. 11, 22—24.

Løftet om bønhørelse, hvilket var vor lekse for igaar, er et af de mest underfulde løfter i den ganske skrift. Og i hvor mange hjerter har det ikke opstillet dette spørgsmaal: Hvorledes kan jeg nogensinde komme til den tro, som ved, at den faar alt det, som den beder om?

Det er dette spørgsmaal, Jesus vil svare paa idag. Førend han gav dette herlige løfte til sine disciple, fortalte han dem i faa ord, hvor troen paa bønhørelsen har sit udspring, og hvor den altid finder sin styrke og kraft. **Haver tro til Gud!** Dette gaar forud for det andet: haver tro paa bønhørelse. Evnen til at tro et løfte afhænger udelukkende af troen paa den, som giver løftet. Tiltro til personen virker tiltro til hans ord. Og lever vi i samfund med Gud, staar vi i et personligt kjærlighedsforhold til ham, saa at **Gud selv** er alt for os, er vort væsen uafladelig blottet for hans altseende hellige øie, og vort liv undergivet hans mægtige naade-

virkninger — da, og kun da vil evnen til at tro, at han giver, hvad vi beder om, blive udviklet.

Denne forbindelse mellem troen paa Gud og troen paa hans forjættelser vil træde mere klart frem for os, om vi merker os hvad tro igrunden er. Troen er ofte sammenlignet med haanden eller munden, med hvilke vi modtager og tilegner os det, som tilbydes os. Men det er af vigtighed for os, at vi ogsaa forstaar, at tro er tillige det øre, med hvilket jeg hører, hvad som er lovet, og det øie, hvormed jeg ser det, som tilbydes mig. Evnen til at kunne tage imod afhænger af dette. Jeg maa h ø r e den person, som giver mig løftet; lyden af hans stemme gir mig mod til at tro. Jeg maa s e ham; thi i lyset af hans øie, hans aasyn, forsvinder al min frygt med hensyn til min ret til at tage imod. Og løftets værdi er afhængig af den, som giver løftet; thi troen paa løftet afhænger af mit kjendskab til, hvad den er, som gav løftet.

Derfor siger Jesus, førend han gir løfte om bønhørelse: „**Haver tro til Gud.**“ Det er: lad dit øie være aabent, se og sku den usynlige, men levende Gud. Det er gjennem øiet, at jeg lader mig paavirke af det, som er fremfor mig; jeg tillader de ting at udøve sine virkninger, at aftrykke sit billede i mit sind. Saa det at tro Gud, det er at se Gud, se, hvad han er, tillade ham at aabenbare sig selv for os, at vi aabner vort hele væsen for ham og gir ham anledning til at give os et virkeligt billede af, hvad han er som Gud, at aabne sjælen for hans kjærlighed og glæde og fryde os i modtagelsen af hans øverstrømmende og beskyttende kjærlighed. Ja, troen er øiet, for hvilket Gud aabenbarer, hvad han er, og hvad han gjør. Ved troen strømmer lyset af hans nærhed og hans mægtige krafts virkninger ind i sjælen. Saasom det, jeg ser, lever i mig, saa lever og Gud i mit hjerte formedelst troen.

Endvidere er og troen det øre, hvorigjennem Guds røst altid høres og gjensidig forbindelse med ham vedligeholdes. Det er igjennem den Hellig-Aand Faderen taler til os; Søn-

nen er ordet, det, som Faderen udtaler; Aanden er den levende røst. Denne røst behøver et Guds barn for at blive ledet, advaret og veiledet. Aandens røst maa saa lære os, ligesom den ogsaa lærte Jesus, hvad vi skal sige, og hvad vi skal gjøre. Et aabent øre for Gud, det er, et troende hjerte, som venter paa ham for at høre hvad han siger, det hjerte vil høre Gud tale. Gudsordet vil da ikke alene ikke være et skrevet ord, men, idet ordet udtales af Guds egen mund, vil det blive aand og sandhed, liv og kraft. Guds ord vil da blive gjerning og sandhed for os og give os en levende erfaring paa ting, som ellers stod for os som blotte tanker og meninger. I det at have et saadant aabent øre, vandrer sjælen under indflydelse og paavirkning af Guds liv og kraft. Og saasom ordet, jeg hører, gaar ind i mit sind, bor og virker der, saaledes træder ogsaa Gud formedelst troen ind i mit hjerte, bor der og virker der.

Dersom nu troen er i fuld virksomhed som sjælens øie og øre, ved hvilke sanser vi ser og hører Gud, da vil troen ogsaa være istand til med fuld kraft at udøve en virksomhed som haand og mund, hvormed vi tilegner os Gud og hans velsignelser. Modtagelsesevnen vil udelukkende afhænge af den aandelige iagttagelsesevne. Derfor sa Jesus, førend han gav løftet om, at Gud vilde svare paa troende bønner: **„Haver tro til Gud.“** Tro er simpelthen overgivelse: jeg føier mig efter de indtryk eller virkninger, som Guds ord har paa mig. Ved tro overgiver jeg mig til den levende Gud. Hans herlighed og kjærlighed fylder mit hjerte og har herredømmet ovet mit liv. Tro er fællesskab; jeg kommer under min vens indflydelse ved at tro det løfte, han gir mig; derved knyttes jeg til ham. Og det er, naar vi træder ind i dette levende fællesskab med Gud selv, i en tro, som altid ser og hører ham, at det blir let og naturligt for os at tro hans løfter og forjættelser om bønnen. Tro paa forjættelsen er frugten af troen paa ham, som gav forjættelsen; troens bøn

har sin rod i troens liv. Og derfor er den tro, som beder „alvorlig og formaar meget“ (Jak. 5, 16), i sandhed en Guds gave. Ikke som noget Gud skjænker eller tildeler os med engang, med det samme, nei, men i en langt dybere forstand — en gave i form eller betydning af en salig sjælstilstand, tilbøielighed eller vane, som fremelskes og tiltager i os formedelst et samliv med Gud. For den, som kjender sin Fader godt, som stedse lever i nær forbindelse med ham, vil det sikkerlig være en noksaa let sag at tro forjættelsen om, at han vil gjøre sit barns vilje, som lever i forening med ham.

Det er fordi ret mange Guds børn ikke forstaar denne forbindelse mellem troens liv og troens bøn, at deres erfaring med hensyn til bønnens kraft er saa liden og begrænset. Naar de indstændig beder Gud om svar, forlader de sig af ganske hjerte paa forjættelsen og prøver saaledes til det yderste at gribe den i troen. Naar dette saa ikke lykkes for dem, da er de færdige til at give op alt haab; forjættelsen er sand og paalidelig, men den er for langt borte og overstiger deres evne til at gribe den i troen. Hør hvad Jesus siger: **Haver tro til Gud,** den levende Gud; lad troen skue hen til Gud mere end til det, som er lovet; det er hans kjærlighed, hans magt, hans levende nærværelse, som vil vække tro hos dig og gjøre den sterk. En doktor vilde nok sige til den, som begjærede medicin for at vinde styrke i sine arme eller hænder, at vedkommendes hele legeme trængtes til at blive oplivet og styrket. Saaledes maa ogsaa helbredelsen af en svag tro alene søges eller findes i oplivelsen af vort hele aandelige liv ved omgangen med Gud. Lær at tro paa Gud, at gribe Gud, lad Gud faa tage dit liv i besiddelse, og det vil blive en let sag at holde fast i forjættelsen. For den, som kjender Gud og tror Gud, vil det ogsaa være en let sag at fæste lid til hans forjættelse.

Bare læg merke til hvor tydelig dette kommer tilsyne hos de hellige i gamle dage. Enhver særskilt fremvisning af tros-

kraft var en frugt af en særskilt aabenbaring af Gud. For eks. Abraham: „Og Herrens ord kom til Abram i et syn saaledes: Frygt ikke, Abram; jeg er dit skjold. Og han førte ham udenfor (v. 5) og sa....Og han troede paa Herren" (1 Mos. 15, 1, 5. 6). Og senere (1 Mos. 17, 1—4): „Herren aabenbarede sig for Abram og sa: Jeg er Gud den almægtige. Og Abram faldt paa sit ansigt (v. 3—4) og Gud talte med ham og sa: Jeg, se, jeg slutter min pakt med dig." Det var Guds egen aabenbaring, som gav forjættelsen dens levende kraft til at indtage hjertet og virke troen. Fordi de kjendte Gud, kunde disse troens mænd ikke andet end forlade sig paa forjættelsen. Guds forjættelse vil blive for os, hvad Gud selv er for os. Det er det menneske, som vandrer med Herren, og falder paa sit ansigt for at lytte til, mens den levende Gud taler, som i virkeligheden vil faa eller modtage forjættelsen. Endskjønt vi har Guds forjættelser i bibelen, og fuld frihed til at tage dem til os, mangler vi dog den aandelige kraft dertil, uden forsaavidt som Gud selv udtaler til os. Og han taler til sadanne, som vandrer og lever med ham. Derfor, **haver tro til Gud.** Lad troen blive baade øie og øre, hengivelse til Gud, at han kan saa vinde skikkelse i os og faa aabenbare sig for vor sjæl. Betragt det som en af de fornemste velsignelser af bønnen dette: at øve sig i tro paa Gud, den almægtige og levende Gud, som længter efter at faa fuldbyrde i os sin viljes velbehag, at troen kan arbeide med kraft. Betragt Gud som den, der er kjærlighed, og hvis glæde det er at faa velsigne, at meddele sig selv. I dette at troen tilbeder Gud, vil samtidig ogsaa evnen komme til at tro forjættelsen: „**Alt, hvad I beder og begjærer i eders bønner, tror, at I faar.**" Ja, se til, at Gud i troen blir din, saa vil ogsaa forjættelsen blive din.

Det er en dyrebar lekse, som Jesus lærer os idag. Vi tragter efter Guds gaver; Gud vil give os **sig selv** først. Vi

betragter bønnen som den magt, der kan bringe de gode gaver ned fra himmelen; Jesus drager os op til Gud. Vi foretrækker at staa ved døren og raabe; Jesus vil vi skal træde indenfor og forstaa, at vi er venner, børn. Lad os tilegre os denne lærdom. Lad hver erfaring om vor tros ringhed i bøn mane os til først at faa mere tro paa Gud, øve os i den, og til i en saadan tro at hengive os selv til ham. Et hjerte fuldt af Gud har kraft til at bede troens bøn. Tro paa Gud bevirker tro paa forjættelsen, tro paa løftet om bønhørelse.

Derfor, kjære Guds barn, tag tid, tag tid til at bøie dig ned for ham, vent paa ham, at han maa aabenbare sig for dig. Giv dig tid, og lad din sjæl i hellig frygt og tilbedelse øve og udtrykke sin tro paa den evige Gud, og idet han meddeler sig selv og tager dig i besiddelse, vil troens bøn krone din tro paa Gud.

„Herre! lær os at bede.“

O, min Gud, jeg tror paa dig. Jeg tror paa dig som min Fader, uendelig i kjærlighed og magt. Jeg tror paa dig som Søn, min gjenløser, mit liv. Og jeg tror paa dig som den Hellig-Aand, at du er min trøster, min veileder og min styrke. Treenige Gud, jeg tror paa dig. Jeg ved og er sikker paa, at alt, hvad du er, det er du for mig, at alt, hvad du har lovet, det vil du ogsaa gjøre.

Herre Jesus! forøg mig denne tro. Lær mig at bie og tilbede i din hellige nærhed, indtil min tro tilegner sig alt, hvad der er for mig i min Gud. Lad min tro faa se ham som kilden til alt liv, at det er han, som arbeider med almægtig kraft for at opnaa og fuldbyrde sin vilje i mig og med den hele verden. Lad min tro faa se ham i hans kjærlighed, længtende efter at opfylde mine begjæringer. Lad troen saaledes indtage mit hjerte og liv, at Gud alene maa ved troen

saa bo i mit hjerte. Herre Jesus, hjælp mig! Af mit hele hjerte vil jeg tro paa Gud. Maa troen paa Gud fylde mig stedse og altid.

O, min kjære Frelser! hvorledes kan vel din menighed forherlige dig, hvorledes kan den fuldføre dette arbeide i dit sted, ved hvilket dit rige kommer, uden at vort hele liv blir **tro paa Gud.** Høilovede Herre! tal dit ord: „**Haver tro til Gud**“ ind i vor sjæls inderste. Amen.

13de lekse.

„Bøn og faste."

Helbredelse for vantro.

„Da gik disciplene til Jesus i enrum og sa: Hvi kunde ikke vi uddrive ham? Men Jesus sa til dem: For eders vantros skyld. Thi sandelig siger jeg eder: Dersom I have tro som et senepskorn, da skulle I sige til dette bjerg: Flyt dig herfra derhen! og det skal flytte sig, og intet skal være eder umuligt. Men dette slags farer ikke ud, uden ved bøn og faste." — Matt. 17, 19—21.

Da disciplene saa Jesus uddrive den onde aand fra den maanesyge dreng, som „de ikke kunde helbrede," spurgte de Mesteren om aarsagen til deres mislykkede forsøg. Han havde givet dem „magt og myndighed over alle djævle og til at helbrede sygdomme" (Luk. 9, 1). De havde ofte udøvet denne magt og med glæde fortalt, at endog djævlene var dem lydige. Men nu, mens Jesus var her paa bjerget, da mislykkedes det aldeles for dem. At der intet var til hinder for den onde aands uddrivelse hverken fra Guds side eller i henhold til sygdommens art og natur, det blev bevidst derved, at Jesus bød den onde aand fare ud, og den for ud. Fra deres spørgsmaal: „Hvorfor kunde ikke vi?" er det klart, at de havde ønsket, ja prøvt at gjøre det; de havde formodentlig brugt Mesterens navn og befalet den onde aand at fare ud. Deres bestræbelser var bleven frugtesløse, og i nærvær af

den store folkemasse blev de sat tilskamme. „Hvorfor kunde vi ikke?"

Jesus gav dem et direkte og tydeligt svar: „For eders vantros skyld." Grunden for hans held og deres uheld kom ikke af, at han havde en særskilt magt, som ikke de havde adgang til. Nei; aarsagen laa ikke langt borte. Han havde gjentagne gange fremholdt, at der er en magt, troens nemlig, for hvilken alt maa bøie sig, det være sig i mørkhedens rige som i Guds-riget. I aandens verden har feilslagne forsøg kun en aarsag: mangel paa tro. Tro er den ene betingelse hvorpaa eller hvorved al guddommelig magt kan faa indgang i et menneske og virke gjennem det. Det beror paa modtagelighed for det usynlige, og at menneskets vilje opgives til og dannes efter Guds vilje. Den magt, disciplene havde faat til at uddrive djævle, besad de ikke som en blivende gave eller eiendom, men den magt var i Kristus, hos ham var den at faa, og den kunde alene bruges ved tro, levende tro paa ham selv. Dersom de havde været fuld af tro p a a h a m som Herre og seiersfyrste i aandens verden, dersom de havde været fuld af tro p a a h a m som den, der gav dem myndighed til at uddrive djævle i hans navn, da havde en saadan tro skaffet dem seier. „For eders vantros skyld," det har til alle tider været Mesterens forklaring paa og bebreidelse for mangel paa kraft og udygtighed i hans kirke paa jorden.

Men denne mangel paa tro maa ogsaa have en aarsag. Disciplene kunde f. eks. have spurgt: „Og hvorfor kunde vi ikke tro? Vor tro har da uddrevet djævle før; hvorfor har vi nu havt uheld med hensyn til at tro?" Men førend de faar anledning til at spørge, fortsætter Mesteren: „Dette slags farer ikke ud, uden ved bøn og faste." Fordi tro er en enfoldig ting, derfor er den det aandelige livs fornemste og høieste øvelse, en evne, hvorved vor aand overgiver sig selv for i en fuldkommen gjenerholdelse af Guds Aand at blive styrket til den størst mulige virksomhed. Den tro afhænger udelukkende

af det aandelige livs tilstand. Kun naar livet er sundt og kraftigt, og Guds Aand behersker vort liv, kun da er der troskraft til at udføre dens mægtige gjerninger. Og derfor tilføier Jesus: „Men dette slags farer ikke ud, uden ved bøn og faste.“ Han fortæller dem, at den tro, som kan overvinde denne haardnakkede modstand, hvilken I netop har set af hin onde aand, er ikke mulig uden for det menneske, som lever i et nært og inderligt samfund med Gud og i en særskilt fraskillelse fra verden — bøn og faste. Her lærer han os to ting, som er af stor betydning, og med hensyn til bøn. Først, at troen behøver at vokse og styrkes i et liv i bøn. Andet, at bønnen behøver faste for dens fuldkomne udvikling.

Troen behøver et liv i bøn for dens fuldkomne vekst. Mellem alle det aandelige livs forskjellige dele er der en nær forbindelse, en aldrig hvilende virken og tilbagevirken, at hver part kan gjerne være baade aarsag og virkning. Saaledes er det ogsaa med troen. Ingen sand bøn uden tro; og der maa være tro, førend bøn. Men endda er bønnen veien til mere tro. Man kan ikke opnaa nogen større grad af tro, uden ved megen bøn. Det er dette, som Jesus her lærer os. Der er intet, som behøver at vokse og tiltage saa meget som vor tro. „Eders tro vokser rigelig,“ blev der sagt om en menighed (2 Tess. 1, 3). Og naar Jesus sa: „Eder ske efter eders tro,“ da kundgjorde han for os rigets lov, som fortæller os, at alle har ikke den samme grad af tro, at den samme person har ikke altid lige stor tro, og at troens maal er altid maalsbestemmelsen for kraft og velsignelse. Dersom vi vil vide hvor og hvorledes vor tro bør at vokse, kan vi henvende os til Mesteren, og han viser os hen til Guds trone. Det er i bønnen, i min tros virksomhed, i fællesskab med Gud, at troen kan vokse. Troen kan kun leve ved at leve paa det guddommelige, det, som er af Gud selv.

Det er i den underdanige Guds-tilbedelse, i vor bien paa ham, i sjælens dybe stilhed og ro, som lader Gud faa aaben-

bare sig selv, — at evnen eller muligheden til at kjende Gud og forlade sig paa Gud blir udviklet. Det er idet vi tager hans ord, som det staar skrevet, og fremlægger det for ham, bedende ham om at udtale det til os med hans kjærlige og levende stemme, at kraften kommer til isandhed at tro og modtage ordet som Guds eget ord til os. Det er i bønnen, i levende berøring med Gud i en levende tro, at troen — evnen til at kunne fortrøste sig til Gud, og i denne fortrøstning tilegne sig alt, hvad han siger, ja antage og tilegne sig hver eneste mulighed, som han fremsætter for vor tro, — vil blive sterk i os. Der er mange kristne, som slet ikke kan forstaa, hvad der menes med denne „megen beden", som de stundom hører tale om. De har intet begreb om og føler ingen trang til dette at anvende tid og tilbringe flere timer med eller hos Gud. Men hvad Mesteren siger, at hans folks erfaring har bekræftet, er dette: trossterke mænd øver sig i megen bøn. Dette fører os tilbage til det, som Jesus lærte os, førend han fortalte, vi maa tro, at vi faar, hvad vi beder om — han sa: „Haver tro til Gud." Vor tro maa fæste dybe rødder i den levende Gud, da blir den sterk til at rokke fjelde og uddrive djævle. „Dersom I har tro, skal intet være eder umuligt." O! dersom vi blot opofrer os for det arbeide, Gud har for os her paa jorden — komme i berøring med de bjerge og de djævle, som burde fjernes og uddrives — da skulde vi ganske snart komme til at erkjende nødvendigheden af at have sterk tro, og nytten af megen bøn, som den ager, hvori troen alene kan opdyrkes og udvikles. Kristus Jesus er vort liv, ja, ogsaa vort trosliv. Det er hans liv i os, som gjør os sterke og gjør os enfoldige nok til at tro. Det er naar vort *jeg* begynder at gaa tilgrunde, hvilket jo megen bøn indbefatter, og idet vi kommer i en nærmere forening med Jesus, at troens aand faar herredømmet. *Tro behøver bøn* for sin fulde vekst.

Og bøn behøver faste for sin fulde vekst. Dette er den anden lekse. Bøn er den haand, hvormed vi griber

det usynlige. Faste er den haand, hvormed vi løslader os og kaster væk det synlige. Et menneske er ikke ved nogen ting knyttet saa nær til det synlige, den sanselige verden, som ved eller gjennem trangen til føde og nydelsen deraf. Det var frugten, god for føde, ved hvilken mennesket var fristet og faldt i paradiset. Det var ved brød, som kunde være bleven lavet af stene, at Jesus, da han var hungrig, var fristet i ørkenen; men han fastede og seirede. Legemet er gjenløst for at være den Hellig-Aands tempel. Det er i legemet saavelsom i aanden, og i særdeleshed, siger skriften, er det i vor æden og drikken at vi skal forherlige Gud. Det er at befrygte, at for mange kristnes vedkommende er denne „æden til Guds ære" endnu ikke blet en aandelig realitet. Og den første tanke, som kommer frem i Jesu ord om bøn og faste er denne, at det er kun et maadeholdent og selvfornegtende liv, som har lyst eller kraft til at bede meget.

Men ordene har ogsaa en mere literær betydning. Sorg og frygt kan ikke spise; glæden derimod feirer sine fester ved at æde og drikke. Det kan stundimellem indtræffe, at man gribes slig af sterke ønsker, at man føler nødvendigheden af endog at negte sit legeme den underholdning, det lovligen behøver, især dersom det viser sig, at aanden derved fremdeles hindres i sin kamp med mørkhedens magter. Men vi er sanselige skabninger. Vor forstand kan fatte ting, som kommer til os i konkrete former. Faste hjælper til at udtrykke, befæste og bekræfte beslutningen om, at vi er rede til at forsage en ting, at opofre os selv, at opnaa det, som vi attraar for Guds rige. Og han, som fandt behag i Sønnens faste og forsagelse, han ved ogsaa at værdsætte, antage og belønne med aandelig kraft den sjæl, som er rede til at forsage alt for Kristus og hans rige.

Endelig en videre anvendelse af dette Guds ord. Det at bede er at strække sig ud efter Gud og det usynlige; det at faste er at give slip paa alt det synlige og verdslige. Medens de almindelige kristne indbilder sig, at alt det, som ikke udtrykke-

lig er forbudt eller syndigt, er lovligt for dem, og som søger at tilvende sig og bevare saa meget som muligt i denne verden med dens rigdomme, dens literatur, dens forlystelser, glæder og fornøielser, — saa er den i sandhed helligede og indviede sjæl lig en stridsmand i krig, han tager kun med sig, hvad han netop behøver i kampen. Læggende tilside hver byrde saavelsom den let til fald ledende synd, frygtende for at blive indviklet i dette livs mangehaande affærer, søger den alvorlige sjæl at leve et nasaræer-liv, et liv som en, der i særskilt forstand er sat tilside for Herren, viet til ham og hans tjeneste. Uden en saadan frivillig adskillelse endog fra det, som er lovligt, kan vi ikke opnaa nogen kraft med hensyn til at bede; thi dette slags gaar ikke ud uden ved bøn og faste.

Kjære Jesu disciple! som har bedet Mesteren om at lære eder at bede, kom nu og modtag hans undervisning. Han fortæller dig, at bønnen er veien til tro, sterk tro, som kan uddrive djævle. Han fortæller dig: „Dersom I har tro, skal intet være eder umuligt.“ Lad denne herlige forjættelse faa indgive dig mod til at bede meget. Er belønningen ikke værd prisen? Skal vi ikke opgive alt for at følge Jesus paa den vei, han aabner for os her; skal vi ikke, om nødvendigt, ogsaa faste? Skal vi ikke prøve gjøre noget i retning af, at hverken vort kjød eller verden omkring os mere faar hindre os i vort store livsarbeide? Dette, at vi har samfund med Gud i bøn, blive troens mænd, som han kan bruge i sin tjeneste, nemlig at erobre verden.

„Herre! lær os at bede.“

Herre Jesus! hvor ofte maa ikke du bebreide os for vor vantro! Hvor smerteligt maa det ikke være for dig at se vor forfærdelige udygtighed til at tro vor Fader og hans forjættelser. Herre! lad dette bebreidende: „For eders vantros

skyld," saa sænke sig dybt ned i vore hjerter og aabenbare for os, hvor meget vi dog er skyldige i al synd og elendighed omkring os. Og lær os, Herre! at der er et sted, hvor vi kan vokse og tiltage i troen, — endog i bøn og faste, hvilket vil lede til et levende og blivende fællesskab med dig og Faderen.

O, kjære Frelser! Du er selv vor tros begynder og fuldkommer; lær os hvad det er at lade dig leve og bo i vore hjerter ved din Hellig-Aand. Herre! vore anstrengelser og bønner om naade til at tro har været saa seiersfattige. Vi ved hvorfor; vi søgte den kraft, som du vilde give os, i os selv. Jesus! lær os endelig hemmeligheden af dit liv i os, og hvorledes du ved din Aand kan paatage dig at leve i os troens liv og passe paa, at ikke vor tro skal aflade. O, lad os faa se, at vor tro kan virkelig blive en part af det underfulde bønneliv, som du indgiver dem, der venter at faa sin forberedelse til den stedfortrædende, prestelige virksomhed, ikke alene gjennem ord og tanker, men meget mere ved den hellige salvning, som du giver, nemlig indgydelsen af dit eget livs hellige aandepust. Og lær os hvorledes vi ved at faste og bede kan vokse i den tro, for hvilken intet skal være umuligt. Amen.

14de lekse.

„Naar I staar og beder, saa forlader."

Bøn og kjærlighed.

„Og naar I staa og bede, saa forlader, dersom I have noget mod nogen, forat ogsaa eders Fader, som er i himlene, skal forlade eder eders overtrædelser." — Mark. 11, 25.

Disse ord følger umiddelbart efter det dyrebare løfte om bønhørelse: „Alt, hvad I begjære i eders bønner, tror, at I skulle faa det, og det skal vederfares eder." Vi har allerede merket os, hvad de ord, som staar nys forud, nemlig: „Haver tro til Gud," lærte os, at alt i bønnen afhænger af, om vort forhold til Gud er ret eller ei. Vor tekst minder os om, at vort forhold til vore medmennesker maa ogsaa være klart. Kjærlighed til Gud og kjærlighed til vor næste er uadskillelige. Bøn fra et hjerte, som enten ikke er ret for Gud, paa den ene side, eller for mennesker, paa den anden side, kan ikke seire. Tro og bøn er væsentlig lige.

Vi finder, at dette er en tanke, som Herren gjentagne gange refererer til. I bjergprædikenen (Matt. 5, 23—24), da han talte om det 5te bud, lærte han sine disciple, hvor umuligt det var at kunne ofre Gud et velbehageligt offer, dersom man havde noget udestaaende med sin bror. „Derfor, naar du ofrer din gave paa alteret og kommer der ihu, at din broder har noget imod dig, saa lad din gave blive der for alteret, og gak først hen, forlig dig med din broder, og kom

da og ofre din gave!" Og atter, naar han taler om det at bede til Gud, efter at han havde lært os at bede: „Forlad os vor skyld, som vi og forlade vore skyldnere," tilføier han ved slutningen af denne bøn: „Thi forlade I ikke menneskene deres overtrædelser, skal heller ikke eders Fader forlade eder eders overtrædelser." Og ved slutningen i lignelsen om den ubarmhjertige tjener anvender han sin lære i følgende ord: „Saaledes skal ogsaa min himmelske Fader gjøre mod eder, om I ikke af eders hjerter forlade, hver sin broder hans brøst" (Matt. 18, 35). Og saaledes her. Han havde ikke før endt sin tale om det hentørrede figentræ, om troens forunderlige kraft og om troens bøn, førend han, tilsyneladende uden nogen forbindelse, fortsætter: „Og naar I staa og bede, saa forlader, dersom I har noget mod nogen, forat ogsaa eders Fader, som er i himlene, skal forlade eder eders overtrædelser." Det er som om Jesus, mens han var i Nazareth og likeens senere, havde lært, at ulydighed mod kjærlighedens lov var folkets store synd, endog de bedende sjæle ikke undtagen, og den store aarsag til deres veike bønner. Og det er som om han gjerne vil lede os ind i hans egen salige erfaring paa dette, at intet giver saadan adgangsfrihed og saadan kraft til at tro som bevidstheden om, at vi i kjærlighed og medlidenhed har givet os selv hen for dem, som Gud elsker.

Det vi først skal merke os her er det tilgivende væsen. Vi beder: „Forlad os, *som vi og* forlade vore skyldnere." Skriften siger: „Tilgiver hverandre, ligesom og Gud har tilgivet eder i Kristo." Guds frie og fulde tilgivelse skal være regelen, hvorefter vi opfører os lige over for vore medmennesker. I modsat fald vil vor uvillige, overfladiske tilgivelse, hvilket slet ikke er nogen tilgivelse, blive regelen, hvorefter Gud vil komme til at handle med os. Hver bøn hviler paa vor tro paa Guds forladende naade. Dersom Gud handlede med os efter vore synder, vilde ikke en eneste bøn blive bønhørt. Tilgivelse aabner døren til al Guds naade og velsignelse.

Fordi Gud har tilgivet os al vor synd, kan vor bøn formaa at opnaa alt, hvad vi behøver. Den dybe og sikre grund for besvarelse af vore bønner er Guds forladende kjærlighed. Naar den har taget vort hjerte i besiddelse, da kan vi bede i tro. Men har den fyldt vort hjerte, da kan vi ogsaa leve i kjærlighed. Guds tilgivende væsen, aabenbaret i hans kjærlighed til os, blir vor nye natur. Idet kraften af hans forladende kjærlighed faar indpas hos os, kan vi tilgive, ligesom han og tilgiver. Om vi blir tilføiet stor skade eller uretfærdighed, vil vi først og fremst søge at beholde et gudeligt sind, forat vi kan blive bevaret fra følelsen af ærekrænkelse, fra lysten til at forsvare os og haandhæve vor ret, eller fra tilbøieligheden til at gjengjelde foruretteren, efter hvad han havde fortjent. I de daglige smaa fortrædeligheder er vi noksaa agtpaagivende og passer os for ikke at undskylde et heftigt sind, et kvast ord, en hastig dom, med den tanke, at vi mener ikke saa farligt med det, vi tænker ikke at beholde vreden længe, eller at det vilde nu være at vente formeget af det naturlige og svage menneske, at det virkelig skulde tilgive ligesom Gud og Kristus. Nei, lad os tage budet bogstavelig: „Ligesom Kristus har tilgivet eder, saa ogsaa I" (Kol. 3, 13). Blodet, som renser samvittigheden fra døde gjerninger, renser ogsaa fra selviskhed og egenkjærlighed. Den kjærlighed, som blodet aabenbarer, er tilgivende kjærlighed, den tager os i besiddelse og flyder gjennem os ud til andre. Vor tilgivende kjærlighed til andre er et bevis paa virkeligheden af Guds tilgivende kjærlighed i os, og saaledes betingelsen for troens bøn.

Men vi skal ogsaa lægge merke til en anden mere almindelig sag. Det vil af vort daglige liv her paa jorden vise sig, om vi lever i samfund med Gud i bøn. Hvor ofte er ikke det tilfældet, at endog kristne, naar de kommer sammen for at bede, begynder med iver at oparbeide sig i en viss sindsstemning og tænker, at det maa være Gud velbehageligt. De forstaar ikke,

eller rettere glemmer, at livet bestaar aldeles ikke af saa og saa mange løsrevne dele, af hvilke man kan optage snart en, snart en anden. Nei, livet er et hele, og den fromme sindsstemning, man er i, naar man beder, blir af Gud betragtet i lyset af det forhold, hvori man i det daglige liv mestendels befinder sig, og hvoraf bønnetimen kun er en liden del. Ikke min let opblussede følelse, men grundtonen i mit daglige liv er Guds kjendemerke paa, hvad jeg i virkeligheden er, og hvad jeg begjærer i mine bønner. Min nærmen til Gud staar i forbindelse med mit forhold til menneskene og de ting, som er i verden. Er det galt fat paa den ene side, vil det ogsaa blive galt paa den anden. Og det ikke bare, om jeg er mig noget udestaaende mellem mig og min nabo bevidst; her gjelder det den almindelige gjængse tænke- og handlemaade, ukjærlige tanker og ord, som jeg tillader at passere ubemerket — alt dette hindrer min bøn. Troens bøn, som formaar meget, opstiger fra et liv, hengivet til Guds vilje og kjærlighed. Og Gud handler imod mig og min bøn ikke efter hvad jeg prøver at være, naar jeg beder, men efter hvad jeg er, naar jeg ikke beder.

Lad os samle disse tanker i en tredje betragtning. I vort liv blandt vore medmennesker er der en ting, hvoraf alle andre ting er afhængig, og det er kjærlighed. Tilgivelsens aand er kjærlighedens aand. Fordi Gud er kjærlighed, derfor tilgiver han; og det er kun naar vi lever og vandrer i kjærlighed, at vi kan tilgive, ligesom Gud tilgiver. I kjærligheden til brødrene har vi beviset for kjærligheden til Faderen, grunden for vor frimodighed lige over for Gud, og forvisningen om, at vor bøn vil blive hørt. (1 Joh. 4, 20; 3, 18—21, 23.) „Lad os elske i gjerning og sandhed!“ „Og paa dette kjende vi, at vi er af sandheden, og da kunne vi stille vore hjerter tilfreds for hans aasyn. Dersom vort hjerte ikke fordømmer os, have vi frimodighed til Gud, og hvad vi bede om, det faa vi af ham.“ Hverken tro eller

gjerning vil gavne noget, dersom vi ikke har kjærlighed. Det er kjærligheden, som forener os med Gud; det er kjærligheden, som beviser troens virkelighed. „Haver tro til Gud" er væsentlig det samme som det følgende: „Haver kjærlighed til menneskene." Det rette forhold til den levende Gud her oventil, og det rette forhold til de levende mennesker omkring mig, er betingelserne for virkningsfuld bøn.

Denne kjærlighed er af speciel betydning og har stor indflydelse, naar vi arbeider og beder for sjæles frelse. Vi beslutter os stundom til at arbeide for Gud, af nidkjærhed for hans sag, som vi kalder det, eller ogsaa for vort eget aandelige velbefindende, uden at hengive os i personlig selvfornegtende kjærlighed for de sjæle, som vi søger. Det er da ikke at undres over, at vor tro er svag og ikke seirer. At betragte hver ulykkelig sjæl, ukjærlig som han monne være, i lyset af Jesu medlidende kjærlighed, i lyset af Hyrden, som søger det fortabte; at se Jesus Kristus i dem og antage sig dem for Jesu skyld af et hjerte, som virkelig elsker, — det, det er hemmeligheden af troende bøn og heldige bestræbelser. Naar Jesus taler om tilgivelse, taler han om kjærligheden som dens rod. Ligesom han i bjergprædikenen knyttede forjættelserne om bønnen til formaningen om at være barmhjertig, som Faderen i himlene er barmhjertig (Matt. 5, 7—9; 22, 38—48), saaledes ogsaa her: et liv i kjærlighed er betingelsen for troende bøn.

Det har været sagt, at intet er saa hjerteransagende som troende bøn, eller endog en oprigtig længsel efter at bede i tro. O, lad os ikke afstumpe braadden af denne selvundersøgelse, med den tanke, at Gud hører maaske ikke vor bøn af aarsager, som han alene kjender til. Nei. Men „I bede og faa ikke, fordi I bede ilde." Lad det Guds ord faa ransage os. Lad os spørge os selv, om vor bøn virkelig er et udtryk for et liv, helt overgivet i Guds vilje og i kjærlighed til vore medmennesker. Kjærligheden er den eneste jordbund, hvor troen kan fæste sine rødder og trives. Idet den strækker sine arme opad

og aabner hjertet for de himmelske ting, ser Faderen altid efter, om den ogsaa staar med aabne arme mod de ugudelige og uværdige. I denne kjærlighed, ikke lysten til fuldkommenhed, men kjærligheden til et bestemt maal og i den hengivne lydighed, kan troen opnaa velsignelsen. Det er den, som aabner sit hjerte for Guds kjærlighed, og som i de daglige livs gjøremaal hengiver sig til at elske, ligesom og Gud elsker, der virkelig faar kraft til at forlade sig paa den kjærlighed, som besvarer hver bøn. Og det er Lammet, som sidder paa tronens midte — den medlidende, forbarmende kjærlighed, som kjæmper med Gud i bøn for os. Den barmhjertige skal vederfares barmhjertighed; de sagtmodige skulle arve jorden.

„Herre! lær os at bede."

Kjære Fader! du er kjærlighed, og kun den, som bliver i kjærlighed, bliver i dig og i fællesskab med dig. Din elskelige Søn har idag lært mig, hvor vigtigt dette er med hensyn til mit fællesskab med dig i bøn. O, min Gud! lad din kjærlighed, som er udøst i mit hjerte ved den Hellig-Aand, blive en kjærlighedens kilde i mig for alle, som er omkring mig, og at der udaf et liv i kjærlighed maa fremgaa kraft til troende bøn. O, min Fader! giv ved din Aand, at dette maa blive min erfaring, at et liv i kjærlighed til alle omkring mig er døren til et liv i kjærlighed til min Gud. Og gid jeg i den glæde, hvormed jeg dag for dag tilgiver enhver, som maatte anfalde mig, maa finde beviset paa, at tilgivelsen fra din side er for mig baade liv og kraft.

Herre Jesus! min dyrebare lærer! lær du mig at elske og at tilgive. Lad kraften af dit blod gjøre mine synders forladelse til en saadan virkelighed, at forladelse, slig som den er aabenbaret af dig til mig, og af mig til andre, i sandhed maa

blive himmelens glæde og fryd. Vis mig hvad der i min forbindelse med mine medmennesker maatte hindre mit samliv med Gud, saa at mit daglige liv i mit eget hjem og i selskab med andre maa blive en skole for mig, hvori styrke og tillid blir erhvervet for troens bøn. Amen.

15de lekse.

„Dersom to er enige."

Kraften af forenet bøn.

„Atter siger jeg eder, at dersom to af eder paa jorden blive enige om nogetsomhelst, hvorom de ville bede, saa skal det vederfares dem af min Fader, som er i himlene. Thi hvor to eller tre er forsamlede i mit navn, der er jeg mit iblandt dem." — Matt. 18, 19—20.

En af de første lekser, vor Herre gav os i bønnens skole, var denne: Ikke for at ansees af mennesker. Gaa ind i dit lønkammer, vær alene med Faderen. Efter at han saaledes har lært os, at bønnen er personlig, individuel berøring med Gud, fremsætter han en anden lekse: I har ikke alene behov for bøn i enrum, men ogsaa for fælles forenet bøn offentlig. Og han giver os et særskilt løfte for fælles bøn, hvor to og tre er forsamlet, og som er enig i, hvad de beder om. Som et træ har sin rod gjemt i jorden, men hvis stamme vokser op i sollyset, saa ogsaa med hensyn til bønnen. Den behøver for sin fulde udvikling det skjulte sted i enrum, hvor sjælen kan have et møde alene med Gud; men den vil ogsaa forene sig med dem, som i Jesu navn træder offentlig sammen til fælles bøn.

Grunden hvorfor dette maa være saa er indlysende nok. Det baand, som binder et menneske til et andet er ikke mindre virkeligt og fortroligt end det baand, som forener ham med

Gud; han er ét med dem. Naaden fornyer ikke alene vort forhold til Gud, men ogsaa vort forhold til menneskene. Vi lærer ikke alene at sige „min Fader", men ogsaa „vor Fader". Intet vilde være mere unaturligt, end om børnene i en familie altid skulde møde deres fader hver for sig alene, men aldrig i forening udtrykke sine fælles ønsker og hjertets begjær. De troende er ikke alene lemmer af en familie, men endog lemmer paa ét legeme. Akkurat som legemets lemmer er afhængige af hverandre, og aandens arbeide i legemet afhænger af lemmernes forening og samvirken, saaledes kan heller ikke de kristne, uden en lignende forening, opnaa Guds velsignelse i fuldt maal ved den Hellig-Aand, men de søger og faar Guds gave kun i fællesskab med hverandre. Det er i de troendes samfund og forening, at Aanden kan aabenbare sin fulde kraft. Det var til de 120, som var samlede paa ét sted og endrægtig ventede og bad, at Aanden kom ned fra den herliggjorte Herres trone.

Den forenede bøns kjendemerker findes i de anførte Guds ord. Det første er o v e r e n s k o m s t med hensyn til hvad der bedes om. Der maa ikke alene saaledes i sin almindelighed kun være en samtykken i at blive enig med en anden om noget, som denne nu maatte bede om; nei, der maa være en særskilt ting, hvorom man forener sig med bestemte begjæringer. Og overenskomsten maa ske, som al bøn, i aand og sandhed. Det vil i en saadan overenskomst blive noksaa klart for os, hvad vi i virkeligheden beder om, om vi tillidsfuldt kan bede i overensstemmelse med Guds vilje, og om vi er rede til at tro, at vi har de ting, om hvilke vi har bedet.

Det andet kjendemerke er det at samles i Jesu navn. Vi skal ogsaa senere faa lære mere om nødvendigheden af og kraften af navnet Jesus i bønnen. Herren lærer os her, at n a v n e t maa være foreningens midtpunkt, hvorom de troende samler sig, foreningsbaandet, som gjør dem til ét, likeens som et hjem indbefatter og forener alle, som hører dertil. „Her-

rens navn er et sterkt taarn; den retfærdige flyr derind og undkommer." Dette navn er en saadan virkelighed for dem, som kjender og tror paa det, at det at samles i dette navn er som at have Jesus selv midt iblandt sig. Hans disciples kjærlighed og endrægtighed har uendelig tiltrækningskraft for Jesus. „Hvor to eller tre er forsamlede i mit navn, der er jeg midt iblandt dem." Det er Jesu levende nærværelse, i samfund med hans elskelige, bedende disciple, som gir den forenede fælles bøn dens kraft.

Det tredje kjendemerke er det sikre svar: „Det skal vederfares dem af min Fader." Et bønnemøde for at styrke og vedligeholde det religiøse samliv, eller for at søge vor egen opbyggelse, har nok sin betydning; men dette var ikke Frelserens hensigt med hensyn til foranstaltningen af fælles forenet bøn. Han mente den at være en anledning til eller et middel for at opnaa speciel bønhørelse. Bønnemøde uden erfaring paa bønhørelse burde være en afvigelse fra regelen (anomali). Naar nogen af os har bestemte begjæringer at frembære, men føler, at vor tro er for svag til at holde ud, da burde vi søge andres hjælp. I troens, kjærlighedens og Aandens forening virker kraften af Jesu navn og hans nærværelse mere frit, og bønhørelsen kommer mere vist. Kjendetegnet paa, at der har været sand fælles bøn, er frugten, besvarelsen, modtagelsen af det, som vi har bedt om. „Jeg siger eder, det skal vederfares dem af min Fader, som er i himlene."

Hvilket usigelig stort og herligt privilegium er ikke den fælles forenede bøn, og hvilken kraft kan den ikke være. Om den troende mand og kvinde vidste, at de var forenet i Jesu navn for at erfare hans nærhed, hans magt i endrægtig fælles bøn (Peters første brev); om nogle venner vilde tro, hvilken usigelig stor hjælp det kunde yde enhver af dem, at to eller tre kommer sammen for at bede i fællesskab; om dette at komme sammen i Jesu navn, troen paa hans nærværelse og

forventningen paa besvarelsen fik en fremskudt plads i ethvert bønnemøde; om hver menighed betragtede endrægtig, virksom bøn som et af de hovedsageligste formaal, for hvilket de er knyttet sammen, deres fornemste kraftudfoldelse som menighed; om rigets komme, ja, Kongens egen hjenkomst, først ved hans Hellig-Aands udgydelse, dernæst hans egen herlige person, var den almindelige kristelige kirkes virkelige forenede og naf-ladelige raab til Gud, — o, hvem kan sige, hvilke velsignelser der vilde komme til dem og ved dem, som saaledes blev enige om at bevise, at Gud virkelig kan opfylde alle sine forjættelser!

Hos apostelen Paulus finder vi, at hans tro paa kraften af forenet bøn var for ham en virkelighed. Han skriver til romerne (15, 30): „Jeg formaner eder, brødre, ved vor Herre Jesus Kristus og ved Aandens kjærlighed til at stride med mig i eders bønner for mig til Gud." Han forventer som svar at blive friet fra sine fiender og faa fremgang i sit arbeide. Til korintierne skriver han (2 kor. 1, 9—11): „Gud, som ogsaa fremdeles skal fri os, idet ogsaa I komme os til hjælp med bøn for os;" deres bøn skal altsaa have en virkelig andel i hans frigjørelse. Til efesierne skriver han (6, 18—19): „Idet I til enhver tid bede i Aanden med al bøn og begjæring, og er aarvaagne i dette med al varagtighed og bøn for alle de hellige, ogsaa for mig, at min mund maa oplades, og ordet gives mig." Han stiller det slig, at hans kraft og fremgang i arbeidet afhænger af deres bøn. Med hensyn til filippenserne (1, 19) venter han, at hans trængsler vil virke til hans frelse og evangeliets fremgang „ved eders bøn og Jesu Kristi Aands bistand." I brevet til kolossenserne (4, 3) tilføier han endvidere til den samme paamindelse om at være varagtig i bønnen: „Og beder tillige ogsaa for os, at Gud maa oplade os ordets dør." Og til tessalonikerne (2 tess. 3, 1) skriver han: „Iøvrigt, brødre, beder for os, at Herrens ord maa have fremgang og blive forherliget, ligesom og hos eder, og at vi maa fries fra

de vanartige og onde mennesker!" Det fremgaar noksaa klart af disse steder, at Paulus følte sig selv som lem paa et legeme, og at han var afhængig af dets sympati og samvirken, og at han ligeledes for sin del betragtede disse menigheders bønner en vinding for sig, at de havde vundet for ham det, som han uden deres bøn ikke kunde have gjort regning paa. Menighedens bønner var for ham en saa virkelig faktor i arbeidet for Guds rige som Guds egen kraft.

Hvem kan sige, hvilken magt en menighed kunde udvikle og udfolde, dersom den gav sig hen til at bede dag og nat om rigets komme, om Guds Aands kraft over hans tjenere og i hans ord, om Guds forherligelse ved sjæles frelse? Mange menigheder tænker som saa, at deres medlemmer er komne sammen for kun at sørge for og opbygge hverandre. De ved ikke, at Gud styrer verden ved de helliges bønner; at bønnen er den magt, som overvinder satan; at menigheden her paa jorden har gjennem bønnen raadighed over den tilkommende verdens kræfter. De kommer ikke ihu, at Jesus har ved sin forjættelse indviet og helliget hver forsamling, som kommer sammen i hans navn, til at være en himmelens port, hvor hans nærhed skal kjendes, og hvor hans kraft skal erfares i det at Faderen opfylder deres begjæringer.

Vi kan ikke fuldtakke Gud for den velsignede uge i fælles forenet bøn, med hvilken de kristne i vore dage begynder hvert aar. Som bevis paa vor endrægtighed og vor tro paa kraften af forenet bøn, som en skole for udvidelsen af vore hjerter til at rumme den almindelige kirkes nød og trang, som en hjælp for fælles udholdende bøn — er denne bedeuge af usigelig værd. Men specielt har den været et vækkende tilskyndelsesmiddel til blivende forening i bøn i de mindre strøg; dens velsignelse har været stor. Og den vil blive endnu større, idet Guds folk begynder at erkjende og forstaa, hvad det er, og hvad det vil sige, at alle som en møder sammen i navnet Jesus, hvad det er at have hans nærværelse midt i en

forsamling, hvor de alle er forenet i den Hellig-Aand og frimodig holder fast i forjættelsen: „Dersom to af eder paa jorden blive enige om nogetsomhelst, hvorom de ville bede, saa skal det vederfares dem af min Fader, som er i himlene.“

Herre! lær os at bede.

Herre! du, som i din yppersteprestelige bøn saa indtrængende bad om, at dit folk maatte blive ét, lær os hvorledes du indbyder og tilskynder os til denne enhed ved din dyrebare forjættelse med hensyn til fælles forenet bøn. Det er naar vi er ét i kjærlighed og bøn, at vor tro har din nærværelse og Faderens svar.

O, Fader! vi beder for dit folk og for de faa, som kommer sammen, at de maa blive ét. Vi beder dig, borttag al selviskhed og egeninteresse, al hjertets snæverhed og dets undragelse fra dig, ved hvilket denne endrægtighed hindres. Kast ud den verdslige og kjødelige aand, som prøver at berøve dit løfte dets kraft. O, lad tanken paa din nærværelse og Faderens gunst drage os alle nærmere hverandre.

Giv særskilt, kjære Jesus, at din menighed maa tro, at det er ved kraften af fælles samdrægtig bøn, at den kan binde og løse i himmelen og paa jorden; derved at satan kan blive kastet ud; at sjæle kan frelses; at bjergene kan bortfjernes; at riget snart maa komme. Og giv, Herre! at den lille bedende forsamling, jeg tilhører, at menighedens bøn virkelig maa blive den magt, ved hvilken dit navn og dit ord kan forherliges. Amen.

16de lekse.

„Snart, endog han tøver længe."

Kraften af vedholdende bøn.

„Og han sa dem ogsaa en lignelse derom, at man altid bør bede og ikke blive træt.... Men Herren sa: Hører, hvad den uretfærdige dommer siger! Men skulde ikke Gud da skaffe sine udvalgte ret, som raabe til ham dag og nat, endog han tøver med at hjælpe dem? Jeg siger eder: Han skal snart skaffe dem ret." — Luk. 18, 1—8.

Af alle hemmeligheder i bønnens verden er nødvendigheden af vedholdende bøn den største. At Herren, som brænder af kjærlighed efter at faa velsigne, skulde behøves at blive anraabt gang paa gang, ja endog aar efter aar, førend han lader svaret komme, — det har vi ikke let for at forstaa. Naar vor bøn, efter vedholdende paakaldelse, forbliver ubesvaret, er det ofte lettest for vort dovne jeg (og det har jo udseende af ydmyg underkastelse) at tænke som saa: nu er det bedst vi slutter at bede, thi Gud har maaske en hemmelig grund, hvorfor han ikke besvarer vore begjæringer.

Det er ved tro alene, at denne vanskelighed kan overkommes. Har først troen indtaget sit standpunkt paa Guds ords grund i navnet Jesus, og har den overgivet sig selv til Aandens ledelse for i bøn at søge Guds vilje og ære alene, da behøver den ikke at blive modløs, om svaret lader vente paa sig. Troen ved af Guds ord, at kraften af den troende bøn er uimodstaaelig. Sand tro kan aldrig blive skuffet. Den ved, hvorledes den skal udøve sin tvingende magt, at

ligesom vandet maa dæmmes op, indtil strømmen kan flyde ned med fuld styrke, og vandets uimodstaaelige kraft paa den maade udnyttes, saaledes maa der ofte bedes længe uden at blive træt, indtil Gud ser, at maalet er fuldt, og svaret kommer. Den ved, at som landmanden maa tage skridt for skridt, udsaa sin sæd, det ene slags efter det andet, — alt en del af forberedelsen til den endelige høst — saaledes er der ogsaa en nødvendighed for varagtig blivende bøn, alt med det formaal at udvirke og erholde forønskede velsignelser. Den ved for vist, at ikke en eneste troende bøn kan forblive virkningsløs i himmelen, men at den har sin indflydelse, og er modtaget, for at den i sin tid skal udfærdige svar til den, som holder ud indtil enden. Troen ved, at den har ikke med menneskelige tanker og muligheder at bestille, men med det levende Guds ord. Og paa den maade, ligesom Abraham gjennem de mange aar „troede i haab mod haab," og derefter „ved tro og taalmodighed arvede forjættelsen," beviser den, at Herrens miskundhed og langmodighed er saliggjørelse, idet den venter og paaskynder sin Herres komme at fuldbyrde forjættelsen.

For at blive istand til, naar besvarelsen paa vor bøn ikke kommer straks, at forbinde stille taalmodighed og frydefuld forvisning i vor udholdende bøn, maa vi specielt prøve at forstaa de to ord, i hvilke vor Herre beskriver — ikke den uretfærdige dommers karakter, men — vor Gud og Faders karakter og maade at være paa lige over for dem, som han tillader at raabe dag og nat, disse ord nemlig: „Han tøver med at hjælpe dem; han skal snart skaffe dem ret."

„Han skal snart skaffe dem ret," siger Mesteren. Gaven er allerede tilveiebragt. Han er ikke bare villig, men stunder efter at faa give dem, hvad de beder om. Den evige kjærlighed brænder af længsel efter at faa aabenbare sig helt og fuldt for sin elskede og tilfredsstille deres behov. Gud vil ikke lade vente paa sig længere end absolut nødvendig. Han vil gjøre alt, som staar i hans magt for at fremskynde svaret.

Men, hvis dette er sandt, og hans magt er uendelig, hvorfor varer det ofte saa længe, inden bønhørelsen kommer? Og hvorfor maa Guds udvalgte ofte under lidelse og kamp raabe dag og nat? „Han tøver med at hjælpe dem.“ Han er langmodig mod dem. „Se, bonden forventer jordens dyrebare frugt og bier taalmodig efter den, indtil den faar tidlig regn og sildig regn“ (Jak. 5, 7). Bonden længter nok efter sin høst, men han ved, at der maa baade regn og solskin til, og han venter taalmodig. Et barn vil gjerne plukke den halvmodne frugt; bonden forstaar at vente til den rette tid. Mennesket er ogsaa med hensyn til dets aandelige natur under den gradvise veksts lov, som hersker i naturens rige. Det er kun ad udviklingens vei, at mennesket kan naa sin guddommelige bestemmelse. Og det er Faderen, i hvïs hænder baade tiderne og den beleilige tid er, som alene kjender den tid, naar en sjæl eller den ganske menighed er moden for den trosfuldkommenhed og fylde, at den virkelig kan modtage og tilegne sig Guds velsignelser. Som en fader, der stunder efter, at hans eneste barn snart maa komme hjem fra skolen, men alligevel venter taalmodig, indtil undervisningstiden er omme, saa og med Gud og hans børn. Han tøver, men snart vil han svare.

En ret forstaaelse af denne sandhed vil lede den troende til at udvikle den tilsvarende tankegang: taalmodighed og tro, venten og skynden paa; det er hemmeligheden i at være udholdende. Formedelst troen paa Guds forjættelse, ved vi, at vi har de ting, om hvilke vi har bedet ham. Troen griber og holder svaret i forjættelsen som en usynlig aandelig eiendom, glæder og fryder sig i den, og priser Gud. Men der er en forskjel mellem den tro, som saaledes holder fast i ordet og ved, at den har svaret, og den bevidste, fuldkomnere og mere modne tro, der modtager forjættelsen som en personlig erfaring og oplevelse med det samme. Det er i varagtig, ikke vantroende, men tillidsfuld og lovprisende bøn, at sjælen

kan vokse sig ind i den fuldkomne forening med sin Herre og Frelser, i hvilken forening den kan nyde hans velsignelser som sin eiendom. Der kan være visse ting iblandt os, som idelig og altid maa fremholdes i vor bøn, førend svaret virkelig kan komme; men den tro, som ifølge budet allerede har annammet det, kan trygt tillade Gud at tage sin tid; thi den ved, at den har seiret og maa fremdeles seire. I stille, vedblivende udholdenhed fortsætter troen i bøn og taksigelse, indtil velsignelsen kommer. Og det, som ved første øiekast saa saa modsigende ud, ser vi nu sammenføiet: Den tro, som fryder sig i den usynlige Guds bønhørelse som en nærværende eiendom, forenet med den taalmodighed, som raaber dag og nat, indtil besvarelsen kommer. Dette s n a r t i Guds l a n g m o d i g h e d (tøver med at hjælpe) mødes af den triumferende, men taalsomme Guds ventende barns tro.

Vor store fare i denne svarforhalelsesskole er tilbøieligheden til at tænke som saa: naar alt kommer til alt er det muligens ikke Guds vilje at give os det, vi beder ham om. Dersom vor bøn er efter Guds ord og ledet af Aanden, lad os da ikke overrumples af denne frygt. Lad os lære at give Gud tid. Gud behøver tid med os. Dersom vi bare giver Gud tid, det er, tid i det daglige samliv med ham, forat han kan faa udøve den hele indflydelse af sin nærværelse paa os, og tid, dag for dag, i løbet af vor ventetid, forat troen kan faa bevise sin virkelighed og fylde vort hele væsen, da vil han selv lede os fra tro til beskuelse; vi skal se Guds herlighed. Lad ei nogen forhaling rokke vor tro. Med hensyn til troen passer dette billede: „først græs, derefter aks, derefter fuldkomment korn i akset.“ For hver troende bøn bærer det et skridt nærmere den endelige seir. Hver troende bøn hjælper til at modne frugten og føre os nærmere til denne; den fylder bønnens og troens maal, som alene Gud kjender. Den troende bøn overvinder alle hindringer i „om“ og „men“s verden, og den paaskynder enden. Kjære Guds barn, giv Faderen

tid! Han tøver med at hjælpe dig. Han vil, at velsignelsen skal være rig, fuldkommen og sikker; giv ham tid, mens du raaber til ham dag og nat. Bare husk paa ordet: „Jeg siger eder, han skal snart skaffe dem ret."

Velsignelsen, som flyder af saadan standhaftig bøn, er usigelig stor og herlig. Der er intet saa hjerteransagende som troens bøn. Den lærer dig at opdage og bekjende og opgive alt, som hindrer gavens komme; ja, til at give afkald paa enhver ting, som muligens ikke var i overensstemmelse med Guds vilje. Den leder til et inderligere fællesskab med ham, som alene kan lære os at bede; den leder til en mere fuldstændig hengivelse til at træde nær hen, uden noget andet dække end blodet og Aanden. Den kalder os til en inderligere og mere enfoldig bliven i Kristus alene. Kristne! giv Gud tid! Han vil fuldkomme det, som angaar dig. „Tøver — snart", dette er Guds feltraab, idet du træder ind ad bønnens port; maa det ogsaa blive dit, og det enten du beder for dig selv eller andre.

For alt arbeide, legemligt eller aandeligt, maa der tid og anstrængelse til: vi maa lægge os *selv* i det. Naturen aabenbarer sine hemmeligheder og udleverer sine skatte kun til dem, som arbeider med flid og omtanke. Lad være vi forstaar kun lidet af dette, vi finder dog det samme ogsaa i den aandelige husholdning. Den sæd, vi saar i den himmelske jordbund, de bestræbelser, vi kan iværksætte, den indslydelse, vi søger at udøve her oventil — alt kræver vort hele væsen; vi maa *give os selv hen* til bøn. Men lad os tillidsfuldt vente, vi skal høste i sin tid, dersom vi ikke blir trætte.

Og lad os specielt lære denne lekse, idet vi beder for Kristi menighed. Den er isandhed som den fattige enke, i sin Herres fraværelse, tilsyneladende overgivet til hendes modstanders naade eller unaade, ude af stand til at opnaa hjælp. Lad os, naar vi beder for hans kirke paa jorden eller dele af den, som er under denne verdens magt og indflydelse, bede

ham om at besøge den med Aandens kraftige gjerninger, og at den snart maa blive forberedt til Kristi komme; lad os bede med den trosvished: det hjælper at bede, at bede uden afladelse og ikke blive træt. Da kommer bønhørelsen. Bare giv Gud tid. Ogsaa raab dag og nat. „Hør, hvad den uretfærdige dommer siger. Men skulde Gud da ikke skaffe sine udvalgte ret, som raabe til ham dag og nat, endog han tøver med at hjælpe dem. Jeg siger eder: Han skal snart skaffe dem ret."

„Herre! lær os at bede."

O, Herre, min Gud! lær mig nu at kjende din vei og i troen at forstaa, hvad din elskelige Søn har sagt: „Han vil snart skaffe dem ret." Lad din ømme kjærlighed og dit behag i at høre og velsigne dine børn, ubetinget bevæge mig til at annamme din forjættelse: at vi modtager hvad vi tror, at vi har det, som vi har bedt om, og at svaret vil i sin tid komme tilsyne. Herre! jeg kjender til naturens aarstider, jeg ved at vente med taalmodighed paa den frugt, som jeg saa saare stunder efter — fyld, mig med den forvisning, at du vil ikke forhale forjættelsen et øieblik længer end nødvendigt, og giv mig den tro, som paaskynder forjættelsens opfyldelse.

Kjære Mester! du har sagt, at det er et kjendetegn paa Guds udvalgte, at de raaber dag og nat. O, lær os at forstaa dette. Du ved, hvor snare vi er til at blive træt og mismodige. Vi forestiller os den guddommelige majestæt saa høit ophøiet over vore behov eller udenfor den vedholdende bøns hørevidde, at det forekommer os ikke at være saa magtpaaliggende at paakalde ham. O, Herre! lær mig du hvor virkelig bønnens kamp er. Jeg ved, hvorledes det ofte gaar for sig her paa jorden; mislykkes mine forsøg, kan jeg dog atter vinde ved fornyede og mere standhaftige anstrængelser,

idet jeg anvender baade tid og omtanke. Herre! lær mig at give mig selv hen til bestandig bøn og paakaldelse, saa jeg ved et liv i bøn faar erfare, at hvad jeg beder om, det skal jeg faa. Og fremfor alt, min dyrebare Lærer, troens begynder og fuldkommer! lad formedelst din naade mit hele liv blive et liv i troen paa Guds Søn, som elskede mig og gav sig selv hen for mig, ja, Guds Søn, hos hvem min bøn vinder bifald, hos hvem jeg har forvisningen om bønhørelse, og i hvem bønhørelsen vil blive min. Herre Jesus! i denne tro vil jeg bede altid og ikke blive træt. Amen.

Anmerkning.

Nødvendigheden af vedholdende, paatrængende bøn synes for mange at staa i strid med den tro, som ved, at den skal faa, hvad den har begjæret (Mark. 11, 24). En af det guddommelige livs mysterier er den harmoni mellem den gradvise, umiddelbare, fuldkomne besiddelse, og den sendrægtige, ufuldkomne tilegnelse. Vedholdende bøn synes derfor at være den skole, hvori sjælen styrkes for større trosfreidighed. Og med hensyn til Aandens mange slags naadevirkninger, antager troen hos nogle karakteren af standhaftig venten, medens den hos andre aabenbarer sig i triumferende taksigelse som det eneste rette forvisningsudtryk om at være bønhørt.

Paa en meget merkværdig maade er nødvendigheden af vedholdende bøn, og den gradvise tiltagen i større færdighed med hensyn til at opnaa bønhørelse, belyst i Blumhardts liv og virksomhed. Klagemaal blev ophobet imod ham, fordi han forsømte sin virksomhed som prest, og istedet gav sig af med at helbrede syge; og da især deleshed den ulovlige helbredelse af syge, som tilhørte andre menigheder. I sit forsvar skriver han: „Jeg har simpelthen forsøgt at gjøre, hvad der paahviler en sjælesørger at gjøre, og at bede i overensstemmelse med Herrens bud, som staar skrevet i Jakobs brev, kap. 1, vers 5—7. Paa ingen maade stolede jeg paa min egen kraft, eller indbildte mig, at jeg besad en naadegave, som ingen anden havde. Men det er sandt, jeg tog fat paa arbeidet som prest og sjælesørger, og som den, der har ret til at bede. Men jeg opdagede snart, at himmelens porte var ikke aldeles aabnet for mig. Ofte var jeg fristet

til at trække mig unda i stum fortvilelse. Men synet af de syge, som ingensteds fandt hjælp, gav mig ingen hvile. Jeg tænkte paa det Guds ord hos Lukas (11, 9—10): „Beder, saa skal eder gives!" Endvidere tænkte jeg, at, dersom kirken og dens prester havde ved vantro, ligegyldighed og ulydighed tabt det, som var nøvendig for at overvinde satans magt, det da var netop for saadan mager tid og hungersnød, at Herren havde fortalt lignelsen om det menneske, som ved midnat gik ud til sin ven for at laane tre brød (Luk. 11, 5—8). Jeg følte, at jeg ikke var det værd, at jeg skulde ved midnat (paa en tid, da alt ligger begravet i mørke) træde frem for Gud som hans ven og erholde noget, som et medlem af min menighed havde behov. Men jeg kunde paa den anden side ikke bringe det over mit hjerte, at lade min ven gaa uhjulpen. Jeg vedblev derfor at banke paa, som lignelsen anviser, eller (som nogle vil have sagt), „med stor frækhed, fristende Gud." Dette være nu, som det vil, — min gjæst kunde jeg ikke lade uforsørget. Paa denne tid blev lignelsen om enken og den uretfærdige dommer meget dyrebar for mig. Jeg saa, at kirken var enken, og jeg var kirkens tjener. Jeg havde ret til at være hendes (menighedens, altsaa) talerør og forsvarer mod fienden; men en tid lang vilde Herren ikke høre. Iøvrigt bad jeg ikke om mere end tre brød, just hvad jeg behøvede for min gjæst. Endelig hørte Herren den „uforskammede tigger", og hjalp mig. Var det nu galt af mig at bede saaledes? De anførte to lignelser maa da visselig kunne anvendes nogen steds, og det paa bestemte forholde; og hvor kunde der tænkes større trang til at gjøre brug af dem?

Og hvad blev nu følgen af mine bønner? Den i begyndelsen saa lidet villige ven, sa ikke: „Gaa nu! jeg vil selv bringe din gjæst det, han behøver; dertil trænger jeg ikke dig!" Nei, men han gav det til mig, for at jeg som hans ven skulde give til min gjæst. Og jeg tog af de tre brød, og havde endda tilovers. Men forraadet var ikke stort, og der kom stadig nye gjæster; thi de merkede, at jeg havde hjerte og lyst til at hjælpe dem, og at jeg endog tog mig det besvær midt paa natten at gaa til min ven og bede om en ny gave. Jeg fik atter, hvad jeg trængte til, og der blev fremdeles noget tilovers. Hvorledes kunde jeg hjælpe for, at trængende fremdeles kom til mit hus? Skulde jeg gjøre mig haard og sige: hvorfor kommer I til mig? der er da andre større og bedre huse i staden, gaa heller did. De svarede: „Kjære, der kan vi ikke gaa; vi har været der, og de folk beklagede sig meget over at maatte lade os gaa bort hungrige; de kunde ikke bekvemme sig til at gaa til en ven og hente det fornødne

for os. Kjære, gaa og skaf os brød, thi vi lider i høi grad af sult og kval." Hvad skulde jeg saa gjøre? De talte kun altfor sandt, og deres elendighed gik mig nær til hjerte. Hvor meget besvær de end voldte mig, gik jeg dog hver gang hen og fik „de tre brød". Ofte fik jeg, hvad jeg bad om, meget hurtigere end i førstningen, tidt ogsaa rigeligere. Men ikke alle brydde sig om dette brød, det faldt ikke i deres smag, og saaledes gik nogle bort fra mit hus hungrige." *)

I hans kampe med de onde aander tog det ham mere end 18 maaneders megen bøn og arbeide, førend han opnaadde den endelige seir. Senerehen havde han saapas fri adgang til naadens trone, og stod i saa nær forbindelse med den usynlige verden, at han ofte, naar der kom breve med begjæring om forbøn for syge folk, kun ved at skue opad en kort stund, fik svar, om de stod til at redde eller ei.

---

*) Fra Johan Christopher Blumhardt, „Ein Lebensbild von F. Zündel".

17de lekse.

„Jeg vidste, at du altid hører mig."

Bønnen i harmoni med Guds væsen.

„Fader! jeg takker dig, at du har hørt mig. Men jeg vidste, at du altid hører mig." — Joh. 11, 41. 42.

„Du er min Søn, jeg har født dig idag. Begjær af mig! saa vil jeg give dig." — Ps. 2, 7. 8.

Vi finder i det nye testamente en forskjel mellem tro og viden. „En gives visdoms tale ved Aanden; men en anden kundskabs tale ved den samme Aand" (1 Kor. 12, 8. 9). Et barn eller en aabenhjertig kristen kan have megen tro, men liden kundskab. Barnlig enfold modtager sandheden uden nogen vanskelighed, og ofte bryr det sig lidet om at give hverken sig selv eller andre nogen anden grund for sin tro end dette: Gud har sagt det. Men det er Guds vilje, at vi skal elske og tjene ham, ikke alene af vort hele hjerte, men ogsaa af vore hele sind; og han vil, at vi skal vokse i erkjendelsen af hans vilje i al aandelig visdom og forstand, i alle hans veie, ord og gjerninger (Kol. 1, 9—10; 2, 2—3). Udrustet paa denne maade vil den troende være istand til at nærme sig Gud og rettelig prise Guds naades herlighed. Og kun paa denne maade er det muligt for vort hjerte aandeligt at fatte og forstaa visdommens og kundskabens skatte i frelsen, og fremdeles være beredt til isandhed at istemme sangen for tronen: „O, rigdoms dyb, baade paa Guds visdom og kundskab!"

Denne sandhed har sin fulde anvendelse paa vort bønneliv. Uagtet bøn og tro er saa enkle, at endog et nyfødt Guds barn kan bede med kraft, saa finder dog den viderekomne kristen i bønnens skole nogle af sine vanskeligste opgaver. I hvor stor udstrækning er nu bønnens kraft en realitet? Om saa er, hvorledes kan da Gud tilregne bønnen en saadan mægtig kraft? Hvorledes kan bønnens ytringer eller virksomhed blive harmoniseret med Guds vilje og forordninger? Hvorledes kan Guds suverænitet og vor vilje, Guds frihed og vor frihed, bringes til forenlighed? Ovennævnte og lignende spørgsmaal er passende emner for kristelig betragtning og undersøgelse. Des mere alvorlig vi trænger ind i saadanne hemmeligheder, des mere skal vi i tilbedende ærefrygt falde ned og tilbede ham, som har givet os mennesker saadan magt i bønnen.

En af de alvorlige vanskeligheder med hensyn til bønnen — en vanskelighed, som ofte virkelig hindrer bønnen, — er fremstaat fra Guds fuldkommenhed, hans absolute uafhængighed af alt det, som er udenfor ham selv. Er ikke Gud den uendelige, som skylder det han er sig selv alene, som bestemmer sig selv, og hvis vise og hellige vilje har bestemt alt det, som er, og som skal være? Hvorledes kan bønnen have nogen indflydelse paa ham, eller, hvorledes kan han af bønner blive bevæget til at gjøre det, som ellers ikke vilde blive gjort? Er ikke løftet om bønhørelse simpelthen nedladelse til vor skrøbelighed? Er det, som er sagt om bønnens kraft, — den frugtbringende kraft — noget andet end en imødekommende retten sig efter vor maade at tænke paa, efterdi Gud kan aldrig være afhængig af nogen handling uden fra for sine gjerninger? Og er ikke bønnens velsignelser simpelthen dens udøvende indflydelse paa os selv?

I vor søgen efter svar paa disse spørgsmaal, finder vi nøglen i selve Guds væsen, i den hellige treenigheds mysterium. Dersom Gud var kun én person, gjemt inde hos sig selv, da kunde der ikke blive nogen tanke om at nærme sig ham eller

øve nogen indflydelse over ham. Men der er tre personer i Guddommen. I Gud har vi Fader og Søn, som i og med den Hellig-Aand i fællesskab har deres levende enhedsbaand. Da den evige kjærlighed fødte Sønnen, og Faderen gav Sønnen som anden person en plads næst efter sig selv og som sin lige og raadgiver, da var en vei aabnet for bønnen og dens indflydelse lige ind i Guddommens livs inderste. Som paa jorden, saa og i himmelen: det sande forhold mellem fader og søn er dette at give og modtage. Og dersom denne modtagen skal være saa frivillig og selvbestemmende som hin given, da maa der fra Sønnens side være bøn og erholdelse af svar. I de guddommelige personers samfund og forening var denne Sønnens beden en af treenighedens store handlinger. Derfor læser vi i Salmen 2, 7—8: „Du er min Søn, jeg har født dig idag. Begjær af mig! saa vil jeg give dig." Faderen gav Sønnen plads, frihed og magt til at paavirke sig. Sønnens beden var ikke for syns skyld, men en livsytring, gjennem hvilken Faderens og Sønnens kjærlighed mødtes, forenedes, og gjensidig udfyldte hinanden. Faderen havde besluttet, at han skulde ikke være alene i sit raad. Han havde Sønnen, af hvis beden og erholden af svar deres fuldendelse skulde afhænge. Og saaledes fandtes der i selve Guds liv og væsen et bedende element, af hvilket bønnen her paa jorden skulde være en afspeiling og udfoldelse. Det var ikke uden indbefattelse af dette, at Jesus sa: „Jeg ved, at du altid hører mig." Ligesom Jesu sønneforhold her paa jorden ikke kan adskilles fra hans sønneforhold i himmelen, saaledes ogsaa med hensyn til hans beden her paa jorden; den er fortsættelsen, sidestykket til hans beden i himlen. Mennesket Jesus Kristus's bøn er bindeledet, kjeden, mellem hans evige bøn som den enbaarne Søn i Faderens skjød, og menneskenes bøn her paa jorden. Bønnen har sin begyndelse, sit dybe udspring fra Guds evige væsensfylde. Aldrig er nogen ting foretaget i Guddommens skjød uden bøn — Sønnen beder og Faderen giver.

Dette vil i nogen grad hjælpe os til at forstaa, hvorledes vor bøn gjennem Sønnen kan have nogen virkning paa Gud. Guds raadslutninger er ikke bestemmelser, gjorte af ham uden hensyn til Sønnen, hans bønner, eller de bønner, som opsendes gjennem ham. Aldeles ikke. Herren Jesus er den førstefødte, hovedet og arvtageren af alle ting; thi i ham er alle ting skabte, ved ham og til ham, og alle ting bestaa i ham. I Faderens raad havde Sønnen som skabningens repræsentant altid tale- og stemmeret. I den evige hensigts beslutning var der altid levnet Sønnen plads og frihed som mægler og forbeder, og saaledes ogsaa for alle saadannes bønner, som nærmer sig Faderen gjennem Sønnen.

Og dersom den tanke skulde komme for os, at denne Sønnens frihed og magt til at paavirke Gud staar i strid med den guddommelige beslutnings uforanderlighed, lad os da huske paa, at det er ikke med Gud som med mennesker: nogen fortid, hvortil han er uigjenkaldelig forbunden med. Gud lever ikke i tiden med dens fortid og fremtid. Gud, som bor i evigheden, er ikke afhængig af tidsbestemmelser .Og evigheden er et altid værende nu, i hvilket fortiden aldrig er fortid, men fremtiden altid nutid. For at imødekomme vor menneskelige ufuldkommenhed, maa skriften tale om fortidige beslutninger og om en kommende fremtid. I virkeligheden er Guds uforanderlige raad fremdeles i fuldkommen harmoni med hans frihed til at gjøre hvadsomhelst, han vil. Sønnens og gudsfolkets bønner var ikke optaget i den evige beslutning saaledes, at deres virkninger kun skulde være tilsyneladende; men paa den maade, at faderhjertet er aabent og rede til at lytte til enhver bøn, som opstiger fra os gjennem Sønnen, og at Gud virkelig tillader sig selv at blive decideret af bønner til at gjøre det, han ellers ikke vilde have gjort.

Denne fuldkomne harmoni og forening af guddommelig suverænitet og menneskelig frihed er for os en uudgrundelig hemmelighed, efterdi Gud som den evige overstiger alle vore

tanker. Men lad dette være vor trøst og styrke, nemlig forvisningen om, at i Faderens og Sønnens evige samfund, der har bønnen sin oprindelse og bestemthed, og at formedelst vor forening med Sønnen, blir vore bønner modtagne og vil udøve sin indflydelse i den hellige treenigheds inderste liv. Guds raadslutning er ikke nogen jernsammensætning, som menneskets frihed forgjæves skal søge at bekjæmpe. Nei. Gud selv er den levende kjærlighed, der gjennem Sønnen som menneske har indgaat i det mest fortrolige forhold til det menneskelige, og som ved den Hellig-Aand optager det menneskelige ind i det guddommelige kjærlighedsliv og forbeholder sig selv retten til at give enhver bøn plads i sin verdensstyrelse.

Det er i morgendæmringslyset af slige tanker, at den hellige treenighedslære ikke længer er for os en abstrakt spekulation, men en aabenbarelse af den vei, henad hvilken det var muligt for mennesker at blive optagne i Guds samfund, og at vor bøn blev en virkelig faktor i Guds styre paa vor jord. Og vi kan ligesom i det fjerne se nogle lysglimt fra den evige verden belyse disse ord: „**Gjennem ham** har vi adgang **ved een Aand** til **Faderen.**“

„Herre! lær os at bede.“

Evige, hellige treenige Gud! i dyb ærefrygt og med dækket ansigt tilbeder jeg dit guddommelige væsens hemmelighed. Og dersom det behager dig at aabenbare noget af denne hemmelighed for mig, vil jeg bøie mig i frygt og bæven, at jeg ikke skal synde imod dig, idet jeg ihukommer din magt og herlighed.

Fader! jeg takker dig, at du bærer dette navn ikke alene som Fader for dine børn her paa jorden, men at du fra evighed af har fungeret som Fader i lag med din enbaarne Søn. Jeg takker dig, at du som Fader kan høre vor bøn, efterdi du

har fra evighed af givet rum i dit raad for din Søns bønner. Jeg takker dig, at vi i ham har set, hvilken herlig og dyrebar forbindelse det var, han havde med dig i himmelen; og hvorledes det fra evig tid i alt dit raad og i dine beslutninger der har været aabent rum for hans bønner og disses besvarelse. Og fremfor alt vil jeg takke dig for det, at gjennem hans sande menneskelige natur paa din trone heroventil, og gjennem din Hellig-Aand i vor menneskelige natur hernede, en vei er bleven aabnet, hvorved hvert nødraab naar op til Gud og berører hans liv og kjærlighed, og at vi faar modtage som svar, hvadsomhelst vi beder om.

Kjære Jesus! i hvem bønnens vei er bleven udlagt og aabnet op, du, som giver os vished om bønhørelse, vi bønfalder dig, lær dit folk at bede. Og lad dette hver dag blive kjendetegnet paa vort sønneforhold, at vi, lig dig, ved, at Faderen altid hører os. Amen.

Anmerkning.

„Gud hører bønner.“ Hele skriften fremholder denne ligefremme betragtningsmaade af bønnen. Den dvæler ikke ved bønnens tilbagevirkende indflydelse paa vort hjerte og liv, uagtet den rigelig viser os forbindelsen mellem bønnen som en handling og bønnen som en tilstand. Fortrinligvis fremholder skriften klart og bestemt bønnens objektive eller virkelige formaal, altsaa hvorledes den kan opnaa Guds velsignelser, gaver, eller befrielse fra det onde. „Beder, og det skal gives eder,“ siger Jesus.

Hvor fortrinlig denne betragtning end kan være, at Gud, idet han forudser og forudbestemmer alle ting, har ogsaa forudset og forudbestemt vore bønner som dele af begivenhedernes kjæde, af aarsag og virkning som en virkelig magt, — er vi alligevel overbevist om, at dette tilbageblik er ikke det lys, hvori sindet kan finde fred, heller ikke tror vi, at heri findes den dragende magt, som bevæger os til bøn. Vi føler meget mere, at betragtningen af denne tilbagevirkende indflydelse bortleder eller afleder opmerksomheden fra bøn-

nens maal, nemlig Gud, hvorfra bønnens impuls, liv og styrke kommer. Den levende Gud, den samtidige og ikke alene evige,*) den levende, naaderige, den hellige Gud, aabenbarende sig selv for sjælen, sigende: „Søger mit ansigt." Dette er den magnet, som drager os, dette alene kan aabne hjerte og mund.

I Jesus Kristus, Guds Søn, har vi en fuld løsning af vanskeligheden. Han bad paa jorden ikke alene som menneske, men som Guds Søn i kjøds lignelse. Hans bøn her paa jorden er kun en aabenbarelse eller bekræftelse af hans bøn fra evigheders evighed af, da han i det guddommelige raad var udnævnt til at være Kristus... Sønnen var kaldt til at være arvtageren af alle ting. Fra evighed af var Guds Søn veien og midleren. Han var, menneskelig talt, fra evighed af den, som talte vor sag til Faderen. — "Saphir", The Hidden Life, chap. VI. Se ogsaa „Herrens bøn", side 20 (4de lekse).

---

*) Burde det ikke heller være samtidig, fordi evig, i dette sidste ords egentlige betydning?

18de lekse.

„Hvis billede er dette?"

Bønnen i harmoni med menneskets bestemmelse.

„Og han sa til dem: Hvis billede og overskrift er dette?" — Matt. 22, 20.

„Og Gud sa: Lader os gjøre mennesker i vort billede, efter vor Lignelse." — 1 Mos. 1, 26.

„Hvis billede er dette?" Det var ved dette spørgsmaal Jesus overvandt sine fiender, da de tænkte at besnære ham i ord, og afgjorde hvad deres pligt var med hensyn til tienden. Spørgsmaalet og det princip, det involverer, er af almindelig anvendelse; og ingensteds mere træffende end paa mennesket selv. Det billede, mennesket bærer, bestemmer dets maal. Bærende Guds billede, tilhører vi altsaa Gud. At tilbede Gud var vi skabte for. Bøn er en part af den underfulde lighed vi har med vor guddommelige oprindelse. Bønnen er det jordiske billede af kjærlighedslivets mysterium, i hvilket den treenige Guds salighed og herlighed bestaar.

Des mere vi grunder paa, hvad bønnen er og dens magt hos Gud, des mere føler vi os nødte til at spørge: hvad er et menneske, at det skulde faa en saadan plads i Guds raad! Synden har fornedret mennesket slig, at fra hvad det er nu, kan vi ikke danne os nogen forestilling om, hvad det fra begyndelsen af var tænkt at være. Vi maa gaa tilbage til Guds egen beretning om menneskets skabelse, for der at finde Guds

hensigt og de evner, hvormed mennesket blev udrustet, for at det kunde naa dette maal.

Menneskets bestemmelse fremgaar med al ønskelig klarhed fra Guds udtalelser ved skabelsen. Det var at opfylde, at underlægge, at herske over jorden og over alt, som rører sig paa den. Alle disse udtryk viser os, at mennesket var sat til som Guds repræsentant at regjere her paa jorden. Som Guds vicekonge eller statholder skulde mennesket fylde Guds plads; selv en Guds undersaat, skulde det holde alt sig underkastet. Det var Guds vilje, at alt, som skulde gjøres her paa jorden, skulde udføres ved mennesket; verdens historie skulde udelukkende ligge i menneskets hænder.

Den stilling, det skulde indtage, og den magt, som stod til dets raadighed, var i samklang med denne bestemmelse og opgave. Naar en regent sender en statholder til en bortliggende provins, er det forstaaelsen, at denne skal give raad og vink med hensyn til, hvad slags regjeringsform der bør antages, og at dette hans raad blir gjort til gjenstand for overveielse, samt at han har frihed til at ansøge om forsyning af tropper og andre midler, nødvendige for at gjennemføre den vedtagne politik eller og opretholdelsen af regjeringens værdighed. Dersom hans politik ikke blir approberet, blir han hjemkaldt og maa overlade sin plads til en, som bedre forstaar at varetage sin regents interesser. Saalænge han har regjeringens tillid og agtelse, blir hans raad befulgt. Som Guds repræsentant var mennesket sat til at regjere her paa jorden. Ifølge menneskets vilje og styre skulde alt udføres; efter dets raad og ansøgning skulde himlens velsignelser komme jorden tilgode. Dets bøn skulde have været den underfulde, dog ligefremme og mest naturlige kanal, gjennem hvilken forbindelsen mellem Kongen i himmelen og hans trofaste tjener, mennesket, som denne verdens herre, skulde vedligeholdes. Verdens skjæbne var lagt i menneskets haand, saavidtsom dets ønsker, vilje og bønner havde nogen indflydelse.

Alt dette fik ved synden en sørgelig forandring. Menneskets fald bragte hele skabningen under forbandelsen. Men begyndelsen til en herlig gjenopreisning kom tilsyne i Kristi forsoning. Allerede af Guds førelse med Abraham for at skaffe sig selv et folk, fra hvilket konger, ja meget mere, den ypperste konge skulde nedstamme, ser vi, hvad magt Guds trofaste tjeners bøn har med hensyn til at bestemme deres skjæbne, som kom i berøring med ham. Af Abraham ser vi, hvorledes bøn ikke alene, eller rettere, er det fornemste middel, hvorved vi opnaar velsignelse over os selv, men at den er en handling i egenskab af hans kongelige forrettighed, bestemmende menneskenes skjæbne og paavirkende Guds vilje, som raader over dem. Vi finder ikke en eneste gang, at Abraham bad for sig selv. Hans bønner for Sodoma og Lot, for Abimelech og for Ismael beviser, hvilken indflydelse et menneske, som er Guds ven, har over sine medmenneskers liv og deres historie.

Dette var menneskets bestemmelse fra begyndelsen af. Skriften fortæller os ikke alene dette, men den lærer os ogsaa hvorledes det var, at Gud kunde anbetro mennesket et saa høit kald. Det var fordi Gud havde skabt mennesket „i sit billede og efter sin lignelse.“ Mennesket blev ikke betroet den ydre magt og myndighed, uden den indre duelighed. Bærende Guds billede i det at være hersker og herre over alt, havde dette sin rod, sit udspring fra den indre lighed og dets natur. Der var en indre forstaaelse og harmoni mellem Gud og menneskeet, en begyndende Guds-lighed, som gav mennesket en virkelig duelighed til at være mægler mellem Gud og hans verden; thi mennesket skulde jo være prest, profet og konge: tolke Guds vilje, repræsentere naturens behov, modtage og uddele Guds gaver. Det var ved at bære Guds billede, at mennesket kunde udføre Guds plan. Det var isandhed saa lig Gud, saa skikket til at indtræde i Guds tjeneste og udføre hans planer, at Gud kunde betro mennesket denne forrettighed at bede om og modtage, hvad verden maatte behøve. Men uagtet

synden for en tid har forpurret Guds planer, forbliver dog bønnen at være, hvad den vilde have været, om mennesket aldrig havde faldt, nemlig: beviset for menneskets Gud=lighed, befordringsmidlet for menneskets forbindelse med den evige og usynlige, kraften til at holde den haand, som raader over universets skjæbne. Bønnen er ikke blot et suk fra den bønfaldende om naade; den er menneskets ædleste maade at udtrykke sin vilje paa, idet det kjender sin guddommelige oprindelse, skabt for og med kongelig frihed og ret udrustet til at være fuldbyrder af den eviges raadslutninger.

Hvad synden har ødelagt, har naaden gjenopreist. Hvad den første Adam tabte, har den anden Adam vundet tilbage. Mennesket gjenerholder sin oprindelige stilling i Kristus; og menigheden, idet den lever og bliver i Kristus, arver forjættelsen: „Beder om hvadsomhelst, og det skal vederfares eder." Denne forjættelse refererer — i første haand — ikke til den naade eller velsignelse, vi trænger for os selv. Den henviser til vor stilling som frugtbare grene paa vintræet Jesus, og at vi som han kun skal leve for Faderens rige og forherligelse. Løftet er for dem, som bliver i ham, — som har fornegtet sig selv for at være i lag med ham i lydighed og selvopofrelse, som har mistet sit eget liv og fundet det igjen i ham, ja for dem, som daglig ganske og aldeles vier sit liv i Faderens og hans riges tjeneste. Disse er de, som forstaar, at i kraft af deres „nye skabning i Kristus Jesus" er de ført tilbage til den oprindelige bestemmelse, har gjenerholdt Guds billede og lignelsen og dermed magten til at styre. Saadanne har isandhed magt, hver i sin kreds, til at faa og til at uddele de himmelske Gaver og kræfter til trængende her paa jorden. Med hellig frimodighed kan de bekjendtgjøre, hvad de vil; de lever som prester for Gud, og som konger begynder den tilkommende verdens kræfter at staa til deres raadighed.*) De er komne

*) „Gud søger efter prester blandt menneskene. Et presteskab bestaaende af mennesker er en væsentlig part af hans evige plan: At s t y r e skabningen ved menne-

ind i fuldendelsen af løftet: „Beder om hvadsomhelst I vil, og det skal vederfares eder."

Du, levende Guds menighed! dit kald er høiere og helligere end du forstaar. Ved dine lemmer som konger og prester for Gud vil han styre verden; deres bønner skal erholde og uddele de himmelske gaver. Ved sine udvalgte, som ikke er fornøid med selv at være frelst, men hengiver sig selv ganske og aldeles, paa det at Faderen kan ved dem, ligesom ved hans Søn, fuldbyrde alle sine herlige beslutninger, — ved disse hans udvalgte, som raaber til ham dag og nat, vil Gud bevise hvor herlig menneskets oprindelige bestemmelse og opgave var. Som Guds-billedets bærer paa jorden, blev jorden givet i menneskets hænder. Da mennesket faldt, faldt alle ting med det: „hele skabningen sukker og er tilsammen i smerte." Men nu er mennesket gjenløst; gjenoprettelsen af den oprindelige værdighed har begyndt. Det er i sandhed Guds hensigt, at fuldbyrdelsen af hans evige plan, og hans riges komme, skulde afhænge af dem blandt hans folk, som, idet de bliver i Kristus, er rede til at indtage sin stilling i ham, deres hoved, prest og konge, og som er frimodige nok til i sine bønner at fortælle, hvad de vil Gud skal gjøre. Som Guds-billedets bærere og repræsentanter paa jorden skal de forløste ved sine bønner bestemme denne verdens historie. Mennesket var skabt, og er nu bleven gjenløst — for at bede, og ved sin bøn være den regjerende.

„Herre! lær os at bede."

---

sket er hans hensigt; at lede og fortsætte skabningens gudsdyrkelse ved mennesket er ikke mindre en part af hans plan.

Prestedømme er det udvalgte bindeled mellem himmel og jord, forbindelseskanalen mellem synderen og Gud. Et saadant presteskab — saa langt som det vedrører forsoningen — er alene i Guds Søns hænder; og saavidt som det skal være et kommunikationsmedium mellem skaberen og det skabte, er det ogsaa i de gjenløstes hænder — i Guds menighed.

Gud søger efter konger. Ikke i englenes rækker. Det faldne menneske maa skaffe Gud regenter til at styre hans universum. Menneskehænder maa føre scepteret, menneskehoveder maa bære kronen." — "The Rent Veil", af Dr. H. Bonar.

Herre, hvad er et menneske, at du kommer ham ihu? og et menneskebarn, at du besøger ham! Du har gjort ham lidet ringere end Gud, og med ære og herlighed kronede du ham. Du gjorde ham til hersker over dine hænders gjerninger, alt lagde du under hans fødder. Herre, vor Herre, hvor herligt er dit navn over al jorden!

Herre Gud! hvor lavt ned har ikke synden ført mennesket! Og hvor skrækkelig har den ikke formørket dets forstand, saaledes at det endog ikke kjender sin guddommelige bestemmelse: at være din tjener og repræsentant. Og tænk! at endog dit folk, efter at deres øine er blet opladte, endda er saa uvillige til at følge din kalden og søge at være sterk i Gud, saa de maatte have magt over mennesker og velsigne dem.

Herre Jesus! det er i dig Faderen atter har kronet mennesket med ære og herlighed, og aabnet os adgang til at blive, hvad han havde bestemt os til. O, Herre! vær barmhjertig, mod dit folk og besøg din arv. Vær kraftig tilstede i din menighed, og lær dine troende disciple til at træde frem som konger og prester for Gud. Og giv at de maa tiltage i bønnens kraft og frimodighed, til hvilken du har givet saadanne herlige løfter, og at de maa tjene dit rige, have indflydelse over land og folk, og forherlige Guds navn over al jorden. Amen.

19de lekse.

„Jeg gaar til min Fader."

Kraft til bøn og arbeide.

„Sandelig, sandelig siger jeg eder: Hvo der tror paa mig, han skal og gjøre de gjerninger, som jeg gjør, og han skal gjøre større end disse; thi jeg gaar til min Fader, og hvadsomhelst I bede om i mit navn, det vil jeg gjøre, forat Faderen maa forherliges ved Sønnen." — Joh. 14, 12—13.

Frelseren begyndte sin offentlige virksomhed i lag med sine disciple, idet han holdt sin tale paa bjerget; han afslutter sin virksomhed med en afskedstale til sine disciple. Johannes har opbevaret denne tale for os. Ved begge disse anledninger taler Jesus flere gange om bønnen; men hver gang noget forskjellig. I bjergprædikenen henvender han sig til disciplene som saadanne, der nylig har begyndt at gaa i hans skole, som saadanne, der neppe ved, at Gud er deres Fader, og at deres bønner navnlig hentyder til deres personlige behov. I sin afskedshilsen taler han til disciple, hvis læretid nærmer sig sin afslutning, og som er færdige som hans budbærere at indtage hans plads og gjøre hans gjerning. I den første er den fornemste lekse denne: vær barnlig, bed troende, stol paa Faderen, at han vil give dig alle gode gaver. I sin afskedstale peger han paa noget høiere: disciplene er nu hans venner, til hvem han har aabenbaret alt, hvad han har hørt af sin Fader; de er nu hans budbærere, som har blet fortrolige med hans planer, de er saadanne, i hvis hænder omsorgen for hans rige

og arbeide her paa jorden nu skal lægges. De skal nu gaa ud og gjøre hans gjerning, og, i kraft af hans anstundende ophøielse, endog gjøre større gjerninger. Bønnen skal nu være den kanal, gjennem hvilken de skal modtage kraft til deres arbeide. Med Kristi opstandelse til Faderen begynder et nyt tidsafsnit for deres fælles arbeide og bøn.

Læg merke til hvor tydelig denne forbindelse kommer frem i vor tekst. Som hans legeme her paa jorden, som de, der er ét med ham i himmelen, skal de nu gjøre større gjerninger end han har gjort. Deres fremgang og seier skal blive større end hans. Jesus nævner to grunde herfor. Den ene: fordi han nu skulde gaa til Faderen og faa al magt; den anden: fordi de kunde nu bede og forvente alt i hans navn. „Thi jeg gaar til min Fader, **og** — merk dette og — og hvadsomhelst I bede om i mit navn, det vil jeg gjøre.“ Hans gaaen til Faderen vilde altsaa bevirke en dobbelt velsignelse: de skulde bede om og erholde alt i hans navn, og som en følge heraf blive istand til at gjøre de større gjerninger. Denne bemerkning om bønnen i vor Frelsers afskedsord lærer os to meget vigtige lekser. Den, som vil gjøre Jesu gjerning, maa bede i hans navn. Den, som vil bede i hans navn, maa arbeide i hans navn.

Den, som vil arbeide, maa bede. Det er i bønnen, at kraften til arbeide erholdes. Den, som i tro vil gjøre de gjerninger, Jesus gjorde, maa bede i hans navn. Saalænge som Jesus var her paa jorden udførte han selv det største arbeide. Djævlene, som disciplene ikke kunde uddrive, for ud paa hans ord. Efterat han var gaat til Faderen, var han ikke længer her i legemet og virkede direkte. Disciplene var nu hans legeme, og alt hans arbeide maatte og kunde blive udført ved dem. Man kunde have tænkt som saa, at siden han nu selv forlod skuepladsen og kunde kun arbeide gjennem kommissærer, vilde maaske hans gjerninger blive mindre og efterhvert aftage i kraft. Men han forsikrer os om det mod=

satte. „Sandelig, sandelig siger jeg eder: Hvo som tror paa mig, han skal og gjøre de gjerninger, som jeg gjør, og han skal gjøre større gjerninger end disse.“ Hans nær forestaaende død skulde blive en virkelig nedbryden og ende paa syndens magt. Ved opstandelsen skulde de evige livs kræfter paa en kjendelig maade tage det jordiske legeme i besiddelse og opnaa herredømme over det menneskelige liv. Ved hans himmelfart skulde han tilfulde erholde kraft til at træde i underhandling med den Hellig=Aand. Foreningen, enheden mellem ham selv paa tronen og hans disciple her paa jorden skulde blive saa fuldkommen sterk og guddommelig, at han mente dette at være en bogstavelig sandhed: „Han skal gjøre større gjerninger end disse; thi jeg gaar til Faderen.“ Og udfaldet beviste hvor sandt det var. Medens Jesus i løbet af tre aars personligt arbeide her paa jorden samlede om sig lidt mer end 500 disciple, og de fleste af dem endog saa skrøbelige, at de var hans sag til liden kredit, var det forundt mænd som Peter og Paulus aabenbart at gjøre større ting, end han selv havde gjort. Fra sin trone kunde han ved dem udføre det, som han i sin fornedrelsesstand ikke kunde udføre.

Men der er en betingelse: „Hvo som tror paa mig, han skal gjøre større gjerninger; thi jeg gaar til Faderen; og hvadsomhelst I bede om i mit navn, det vil jeg gjøre.“ Idet han gik til Faderen, vilde han faa en ny kraft til at høre bønner. For at kunne gjøre de større gjerninger behøvdes to ting: hans gaaen til Faderen for at erholde kraft, og vor bøn i hans navn for at modtage al kraft fra ham igjen. Idet han beder Faderen, modtager og uddeler han til os kraften til den nye uddeling for de større gjerninger. Idet vi tror og beder i hans navn, kommer hans kraft og tager os i besiddelse for de større gjerninger.

Ak, hvor meget stræv er der ikke i Guds riges arbeide, i hvilken der er liden eller ingen kjendelig kraft til at gjøre noget lig Kristi gjerning, for ikke at tale om de større gjerninger.

Der kan være blot én aarsag til dette: troen paa ham, den troende bøn i hans navn fattes de fleste. O, at hver arbeider og leder i menigheden eller i skolen, i det indre missionsarbeide eller i den ydre mission, maatte lære denne lekse: bøn i navnet Jesus er veien til at blive delagtig i den magt, som Jesus har faat af Faderen for hans folk, og at det er alene ved denne magt den troende kan gjøre de større gjerninger. Til hver eneste klage over skrøbelighed og udnelighed, med hensyn til vanskeligheder eller mislykkede forsøg, giver Jesus dette ene svar: „Den, som tror paa mig, skal gjøre større gjerninger; thi jeg gaar til Faderen, og hvadsomhelst I beder om i mit navn, det vil jeg gjøre." Vi maa forstaa, at det første og hovedsagelige for hver en, som vil gjøre Jesu gjerning, det er at tro, og saa blive sammenføiet med ham, den almægtige, og da bede troens bøn i hans navn. Uden dette er vort arbeide kun menneskeligt og forfængeligt. Det kan nok være af nogen betydning med hensyn til at hemme synden, eller kanske berede vei for velsignelse, men den virkelige kraft mangler. Til virkningsfuldt arbeide trænges først virkningsfuld bøn.

Og nu den næste lekse: Den, som vil bede, maa arbeide. Det er om kraft til arbeide, at bønnen har saadan herlig forjættelse. Det er i arbeidet, at kraften til virkningsfuld trosbøn udvikles. Vi finder i vor Herres afskedsord, at han ikke mindre end seks gange (Joh. 14, 13. 14; 15, 7. 16; 16, 23. 24) gjentager disse ubetingede bønneløfter, som saa ofte har bevæget os til ængstelig spørgen med hensyn til deres virkelige betydning, — disse herlige løfter: „hvadsomhelst", „noget", „hvad I vil", beder og I skal faa." Hvor mange troende har vel læst de anførte ord atter og atter med glæde og haab og i sjælsoprigtighed søgt at fremholde dem for sit eget behov? — og du blev skuffet! Aarsagen var nok denne: du har revet løfterne bort fra deres sammenhæng. Herren gav de dyrebare forjættelser om frihed til at bruge

hans navn hos Faderen i forbindelse med at gjøre hans gjerning. Det er den discipel, som helt giver sig selv hen at leve for Jesus, hans gjerning og rige, for hans vilje og ære, — som faar naade og kraft til at anvende og tilegne sig forjættelsen. Den, som ønsker at gribe forjættelsen, naar han begjærer noget ekstra for sig selv, vil blive skuffet; fordi han derved gjør Jesus til tjener for sit eget velbefindende. Men til den, som søger at bede troens virksomme bøn, fordi han behøver det i Mesterens tjeneste, til en saadan skal det blive givet at forstaa løfternes betydning; thi han er sin Herres tjener. Bøn lærer og styrker os ikke alene til arbeide, men arbeide lærer og styrker os til bøn.

Dette er i fuldkommen overensstemmelse med love baade i naturens og aandens verden. Den, som har, ham skal gives; eller, den, som er tro i det mindste, er og tro i det større. Lad os hengive os i Mesterens tjeneste med den naadegave vi har, og arbeidet vil blive en virkelig bønnens skole for os. Det var da Moses maatte overtage den fulde ledelse af et knurrende folk, at han følte trang, men ogsaa mod, til at tale ligefrem til Gud og bad om store ting (2 Mos. 33,12–16 og 18). Idet du giver dig selv hen i Guds tjeneste, vil du finde, at intet mindre end disse dyrebare forjættelser er hvad du behøver, og at de intet mindre er, end hvad du tillidsfuldt maa forvente.

Du, som tror paa Jesus, du er kaldt, du er udvalgt til at gjøre Jesu gjerning, ja, endog større ting; thi han er gaat til Faderen for at faa kraft til de gjerninger i og ved dig.

„Hvadsomhelst I bede om i mit navn, det vil jeg gjøre." Giv dig selv hen og lev for Kristus, og du vil lære at bede, samt at faa underfulde besvarelser paa dine bønner. Giv dig selv hen og lev i bøn, og du skal lære at gjøre de gjerninger, han gjorde, ja endog større end disse. Med disciple, fuld af tro paa Kristus, og frimodig i bønnen til at begjære store ting, kan Kristus erobre verden.

„Herre! lær os at bede."

O, min Herre og Gud! jeg har idag igjen hørt dine ord, som langt overgaar min fatteevne. Men alligevel kan jeg ikke andet end i enfoldig og barnlig tro tage dine ord og bevare dem som din gave til mig. Du har sagt, at i kraft af din bortgang til Faderen, skal den, som tror paa dig, gjøre de gjerninger, hvilke du gjorde, ja større ting end de. Herlighedens Herre! jeg tilbeder dig og ser op til dig for opfyldelsen af dine løfter. Maa mit hele liv blive en uafladelig troen paa dig. Saa vil du rense og hellige mit hjerte og gjøre det saa helt modtageligt for dig og din kjærlighed, at det at tro paa dig maa blive dets livs aandedræt.

Og du har sagt, at i kraft af din bortgang til Faderen, hvadsomhelst vi beder om, det vil du gjøre. Fra din almagts trone behager det dig at gjøre dit folk delagtige i din magt, og ved dine børn som lemmer paa dit legeme fuldføre dit verk i forhold til deres fortrøstningsfulde bønner i dit navn. Kraft hos dig i bønnen og indflydelse over mennesker i arbeidet, det er hvad du har lovet dit folk, ja ogsaa mig.

Dyrebare Frelser! tilgiv os at vi saa lidet har troet paa dig og din forjættelse, og at vi saa lidet har bevist din trofasthed, hvormed du opfylder den. O, forlad os, at vi saa lidet har forherliget dit alt overvindende navn i himmelen eller paa jorden.

Herre! lær mig at bede, saa jeg kan bevidne, at dit navn er isandhed seier hos Gud over mennesker og over djævle Ja, lær mig saaledes at arbeide og bede, at du ved mig kan forherlige dig selv som den almægtige, og ogsaa ved mig udføre dine store gjerninger. Amen.

20de lekse.

„Forat Faderen maa forherliges."

Bønnens væsentligste endemaal.

„Jeg gaar til min Fader. Og hvadsomhelst I bede om i mit navn, vil jeg gjøre, forat Faderen maa forherliges ved Sønnen." — Joh. 14, 12—13.

Forat Faderen maa forherliges ved Sønnen, derfor vil Jesus paa sin herligheds trone gjøre alt, hvad vi beder om i hans navn. Hver bønhørelse, han skjænker, har dette som opgave; er der ingen udsigt til, at dette maal opnaaes, da vil han ikke svare. Det ligger i sagens natur, at dette maa være ligesaa vigtigt for os som for Jesus, altsaa en væsentlig bestanddel i vore bønner. Faderens forherligelse maa være vor opgave, vort løsen, sjælen og livet i al vor bøn.

Det var det for Jesus, da han var her paa jorden. „Jeg søger ikke min egen ære, men hans, som har udsendt mig." I disse ord ligger grundtonen i hans liv. I begyndelsen af sin ypperstepresteliige bøn nævner han dette: „Fader! herliggjør din Søn, forat ogsaa din Søn kan herliggjøre dig. Jeg har herliggjort dig paa jorden; herliggjør mig du, Fader, hos dig selv." Grunden hvorfor han beder om at blive optaget i herlighed hos sin Fader er denne: han har herliggjort ham paa jorden, og han vil fremdeles herliggjøre ham i himmelen. Han beder altsaa om anledning til at faa forherlige Faderen end mere. Det er da, naar vi er

enige med Jesus paa dette punkt og glæder ham ved at gjøre Faderens forherligelse til vor bøns formaal, at vor bøn ikke kan forblive ubesvaret. Intet vil forherlige Faderen mere end det, at han gjør, hvad vi beder ham om; det siger Jesus. Han vil derfor ikke lade nogen anledning undslippe for at opnaa dette maal. Lad os gjøre hans opgave til vor. Lad Faderens forherligelse blive bindeleddet mellem vor beden og hans gjøren. Saadan bøn maa seire.*)

Disse Jesu ord kommer isandhed som et skarpt tveegget sverd, saa gjennemtrængende, at det adskiller baade sjæl og aand, og dømmer over hjertets tanker og raad. Faderens forherligelse har Jesus til bestemt hensigt, baade i sine bønner her paa jorden, i sin forbøn i himmelen og i sine løfter om at besvare vore bønner. Har vi det ogsaa? Eller er det ikke i stor udstrækning vor egen interesse og egen vilje, som danner de sterkeste motiver til vor bøn? Eller, om vi ikke kan indse, at det virkelig staar saa til, bør vi ikke erkjende, at den bevidste, brændende længsel efter at faa forherlige Faderen, den besjæler ikke vor bøn? Men det maa komme dertil med os.

Ikke derhen, at den troende af og til virkelig ønsker det. Nei, men han bør sørge over, at han saa lidet har opnaaet dette at forherlige Faderen. Og han ved ogsaa aarsagen til sin feil. Det var fordi kløften mellem hans daglige levemaade og hans sindsstemning under bønnen var saa stor. Nu, vi begynder at se, at begjæret efter at forherlige Faderen, det er ikke noget, som vi kan vække og give Herren, naar vi skal til at bede. Nei! Det er kun naar vort liv paa ethvert punkt er opofret til Guds forherligelse, at vi virkelig kan bede til Guds ære. „Gjører alt til Guds ære," og, „Beder til Guds ære." Disse tvende bud er uadskillelige: lydighed mod det første er naadens hemmelighed for det andet. Et liv

*) Sml. „Bøn og Guds ære" — Georg Müllers liv og virksomhed — i slutten af denne bog, side 227.

til Guds ære er betingelsen, forudsætningen for de bønner, som Jesus kan besvare, „forat Faderen maa forherliges."

Denne befaling — at alt maa gjøres til Guds ære — i forbindelse med seirende bøn er ikke mere end ret og naturlig. Ingen er herlig, uden Gud. Al æren er hans, og den, som han tildeler sine skabninger. Skabningen er til for at fremvise Guds herlighed. Alt det, som ikke er til hans ære, er synd, mørke og død. Det er kun ved at ære Gud, at skabningen kan opnaa ære. Hvad menneskets Søn gjorde, nemlig at give sig selv hen for helt og fuldt at forherlige Faderen, er ikke andet end enhver gjenløst sjæls pligt. Og Kristi løn vil ogsaa blive de gjenløstes. Fordi Jesus fuldkommen hengav sig selv for at forherlige Faderen, derfor kronede Faderen ham med ære og herlighed, gav ham riget og magten, og retten til at bede om hvadsomhelst, han vilde, og, som mægler, at besvare vore bønner. Og idet vi blir ét med Kristus i dette, og idet vor bøn blir en del af et liv fuldstændig viet til Guds ære, vil det lykkes for Frelseren at forherlige Faderen for os ved opfyldelsen af forjættelsen: „Hvadsomhelst I bede om, det vil jeg gjøre."

Til et saadant liv med Guds ære alene for øie kan vi ikke komme af egen kraft. Det er kun i mennesket Kristus Jesus, at dette liv aabenbares; men i ham kan vi blive delagtige i det samme liv. Ja, Gud være tak og pris! hans liv er vort liv; han gav sig selv hen for os; han selv er nu vort liv. Det er af væsentlig betydning, at vi lærer at kjende vort eget jeg, erkjender vor egennytte og selvtillid, bekjender, at vi anmassende har søgt at drive Gud bort fra vort hjerte; men til denne opdagelse kommer vi ingenlunde af egen drift. Det er Jesus i os det kommer an paa; hans iboen og styren i vort hjerte. Herren Jesus, som har forherliget Faderen paa jorden, og som nu er herliggjort hos Faderen, kan da forherlige ham i os. Det er Jesus, idet han kommer ind i os, som kan udkaste al egen ære af vort hjerte og istedet give os Guds

herlige liv og Aand. Jesus længter efter at faa forherlige Faderen ved at besvare vore bønner, og han vil lære os at leve og at bede til Guds ære.

Og hvilken bevæggrund, hvilken drift er det, som kan bevæge vore lunkne hjerter til at hengive sig til Herren, saa han faar virke dette i os? Visselig, intet er mere nødvendigt end at faa se, hvor herlig Faderen er, og at han alene er værd al æren. Lad vor tro i hellig tilbedelse lære at knæle ned for ham og prise ham, hans rige, magt og herlighed, og lad os vandre i hans lys, han, den evig trofaste og kjærlige Gud. Visselig, vi skal tilskyndes til at sige: „Ham alene være æret." Og vi skal skue op til Herren Jesus med hjertets begjær om at leve et liv, som ikke vil tragte efter noget andet end Guds ære. Det er nødvendigt for at fremme Guds ære at leve og bede saa, at vor bøn kan blive besvaret. For Guds æres skyld, lad os lære at bede ret.

Ofte naar der indtrængende blev bedet for nogen eller om noget, var tanken paa vor egen glæde eller tilfredshed langt større end længselen efter at fremme Guds ære, — ak, hvilken lav og ringe tanke! Intet under, at der er saa mange ubesvarede bønner. Her har vi altsaa hemmeligheden. Gud kunde ikke blive forherliget, da ikke hans ære var vor opgave. Den, som vil bede troens bøn, maa give sig til at leve bogstavelig efter Guds ord, saa Faderen i alle ting kan blive forherliget i og ved ham. Dette maa være vor bestræbelse, ellers kan der ikke blive tale om at bede i tro. „Hvorledes kunne I tro," siger Jesus, „som tager ære af hverandre, og den ros, som kommer fra Gud, søger I ikke?" Al søgen efter egen-ære hos mennesker umuliggjør tro. Det er den dybe, sande selvfornegtelse, som opgiver sin egen ære og søger alene Guds ære, det er den, som vækker i sjælen den aandelige, guddommelige modtagelsesevne, som kaldes tro. Overgivelsen til Gud for alene at søge Guds ære og forventningen om, at han vil aabenbare sin herlighed ved at bønhøre os, har den ene og

samme rod. Den alene, som søger Guds ære, vil faa se den i besvarelsen af sine bønner.

Og hvorledes, spørger vi atter, hvorledes skal vi opnaa dette? Lad os begynde med bekjendelse. Hvor lidet har ikke Guds ære været en alt-opslugende længsel i os; hvor lidet har vi ikke levet i lighed med Sønnen, i sympati med ham — for Gud og hans ære alene. Lad os bie, indtil den Hellig-Aand faar forklare dette for os, saa vi faar se, hvor fattig vort liv har været. Sand erkjendelse og bekjendelse af synd er aldeles nødvendig for at komme paa ret vei til fuld befrielse og frigjørelse.

Og lad os nu se paa Jesus. I ham kan vi se, med hvilken død vi kan forherlige Gud. Jesus forherligede Gud i døden; ved døden blev han herliggjort med ham. Det er ved at dø, være død fra os selv og leve for Gud, at vi kan ære ham. Og dette — denne jeg'ets død og livet til Guds ære — er hvad Jesus giver, idet han lever i hver den, som tror ham til. Lad dette: længselen efter, ja bestemmelsen til alene at leve Faderen til behag og fremme hans ære, ligesom og Kristus gjorde; modtagelsen af ham, hans liv og kraft, virkende dette i os; forvisningen om, at vi kan leve Gud til ære og lov, fordi Kristus lever i os, — lad dette og intet mindre blive vort daglige livs aandedræt. Jesus staar god for, at vi kan leve saaledes. Og den Hellig-Aand er udsendt, han venter paa at faa gjøre dette til vor erfaring, bare vi vil betro os til ham og lade ham faa gjøre det. O, lad ikke vor vantro faa holde igjen, men lad os tillidsfuld tage dette som vort løsen: Alt til Guds ære! Faderen tager gjerne vor vilje under sin, forsagelse behager ham. Den Hellig-Aand vil besegle indeni os forvisningen om, at vi lever for at forherlige Gud.

Og hvilken stille fred, men ogsaa kraft vil der ikke da blive i vore bønner, idet vi kjender os selv ved hans naade i fuldkommen harmoni med ham, som siger til os: „Hvad-

somhelst I bede om i mit navn, det vil jeg gjøre, forat Faderen maa forherliges." Dersom vort hele væsen blir inspireret af Guds ord og Aand, da vil vore begjæringer og bønner ikke længere blive vore, men hans, og deres fornemste opgave — Guds ære. Med voksende frimodighed skal vi da blive istand til at bede: Fader! du ved, vi begjærer det, for at du maa forherliges. Og betingelsen for bønhørelse vil — fra at være et bjerg, vi ikke kan bestige — kun give os desto større forvisning om, at vi skal blive hørt; thi vi har set, at bønnen har ingen høiere velsignelse end denne, end at ved den forherliges Faderen. Og bønnens herlige privilegium vil blive os dobbelt kjært, thi derved kommer vi i fuldkommen samklang med den elskelige Søn, idet han indbyder os til samarbeide: „Bed du, og jeg vil gjøre det, forat Faderen maa forherliges ved Sønnen."

„Herre! lær os at bede."

Kjære Herre Jesus! jeg kommer igjen til dig. For hver lekse du giver mig, blir jeg mere og mere overbevist om, hvor saare lidet jeg forstaar at bede ret. Men hver lekse indgiver mig ogsaa haab om, at du har sat dig fore at lære mig at bede, og at du underviser mig om ikke alene hvad bønnen er, men til virkelig at bede som jeg bør. Herre! med fornyet mod ser jeg op til dig, du, min forbeder, som altid beder og som hører bønner, kun forat Faderen maa forherliges, — at du maa lære mig ogsaa at bede og at leve til Guds ære.

Frelser! til den ende overgiver jeg mig til dig. Jeg er intet. Jeg har givet mit jeg — idet det allerede er korsfæstet med dig — til døden. Ved Aanden er dets gjerninger blet dødet. Dit liv og din kjærlighed til Faderen tager mig i besiddelse. En ny længsel begynder at fylde min sjæl, den er, at hver dag, hver time, og i hver bøn Faderens ære maa blive

alt for mig. O, min Herre! jeg er i din skole for at lære dette; lær mig du, Herre.

Min Gud, herlighedens Gud og Fader! modtag dit barns bøn, som har faat set, at det virkelig er værdt at leve, forat du maa forherliges. O, Herre! vis mig din herlighed. Lad den overskygge mig. Lad den fylde mit hjertes tempel. Lad mig faa bo i den, slig som du er aabenbaret i Kristus. Og fuldfør du selv i mig din egen gode vilje, paa det at dit barn maatte finde sin ære i at søge Faderens ære. Amen.

21de lekse.

„Dersom I bliver i mig."

Den alt-indesluttende betingelse.

„Dersom I bliver i mig, og mine ord bliver i eder, da beder om hvadsomhelst I vil, og det skal vederfares eder." — Joh. 15, 7.

At Guds forjættelser og deres betingelser er uadskillelige, det ser vi af alle Guds forhandlinger med os. Dersom vi opfylder betingelserne, vil han opfylde forjættelsen. Hvad han kan blive for os, afhænger af, hvad vi er villige til at være for ham. „Holder eder nær til Gud, saa skal han holde sig nær til eder" (Jak. 4, 8). Og saaledes i bønnen, den ubegrænsede forjættelse: „Beder om hvadsomhelst I vil," har sin simple og naturlige betingelse: „Dersom I bliver i mig." Faderen hører altid Kristus. Gud er i Kristus, og han kan alene blive naaet ved at blive i Kristus. At blive **i ham** er veien til at faa vor bøn besvaret. Ved hel og fuld **bliven i ham**, har vi ret til at bede om hvadsomhelst vi vil, og da har vi forjættelse om, at det skal vederfares os.

Sammenholder vi ovenanførte forjættelse med de fleste troendes erfaring, kommer vi til at forbauses over en sørgelig noverensstemmelse. Hvem kan opregne alle de bønner, som opsendes, men som blir ubesvarte? Aarsagen maa enten være den, at vi ikke opfylder betingelsen, eller at Gud ikke opfylder forjættelsen. Mange troende er ikke villige til at erkjende hverken det ene eller det andet, og derfor har de udtænkt en

udvei fra denne forlegenhed (dilemma). De indskyder i løftet en bisætning, som Frelseren slet ikke satte der — „dersom det er Guds vilje," — og hævder saaledes baade Guds retskaffenhed og deres egen. Aa, om de blot vilde tage løftet slig, som det staar, og holde sig fast i det med den tillid til Kristus, at han haandhæver sin sandhed, da skulde de faa erfare, at Guds Aand er rede til at lede dem til erkjendelse af den guddommelige rigtighed af dette løfte til dem, som virkelig bliver i Kristus, i den forstand han mener det. Og de vil komme til den bekjendelse, at undladelsen af at opfylde betingelsen er den eneste gyldige forklaring af ubesvarede bønner. Og hvorledes vilde ikke da den Hellig-Aand benytte vor kleinmodighed i bønnen til et af de kraftigste motiver, bevægende os til at opdage den egentlige hemmelighed, og erholde velsignelsen af helt at blive i Kristus.

„Dersom I bliver i mig." Idet en kristen vokser i den Herres Jesu Kristi naade og erkjendelse, blir han ofte overrasket ved at finde, at Guds ord samtidig ogsaa vokser, nemlig i en ny og dybere betydning for vedkommende selv. Han kan tænke tilbage paa den dag, da et vist Guds ord gik op for ham, hvorledes han frydede sig i den velsignelse, han havde fundet i det samme ord. Senerehen gav en dybere erfaring ordet en ny betydning, og det var som om han aldrig havde set, hvad dette ord virkelig indeholdt. Og atter, idet han gik frem i det kristelige liv, stod det samme ord igjen som en stor hemmelighed, indtil den Hellig-Aand paa nyt fik lede ham endnu dybere ind i dets guddommelige indhold. Et af dette altid voksende og aldrig udtømte ord er Mesterens „Bliver i mig;" thi det aabner for os trin for trin det guddommelige livs fylde. Ligesom livsforbindelsen mellem grenen og vintræet er vekst, aldrig ophørende vekst, men stedse tiltagen deri, saaledes er ogsaa vor bliven i Kristus en livsudvikling, i hvilken det guddommelige liv tager os mere og mere i fuldkommen besiddelse. En ung og svag troende kan

nok „blive i Kristus" i forhold til det lys, han har; men det er den, som naar fremad til den fulde „bliven", i betydningen af Mesterens forstaaelse af ordet, som faar nyde alle de forjættelser, der staar i forbindelse med dette bud.

Det første stadium i udviklingslivet at blive i Kristus er troens. Idet den troende ser dette, trods al hans skrøbelighed, at budet er virkelig ment for ham, og at hans ene og store opgave er simpelthen det at tro, og idet han ved, at han er i Kristus, saa ogsaa nu — tiltrods for utroskab og forsømmelse — tro, at det at blive i Kristus, det er hans umiddelbare skyldighed, en salig ting inden hans rækkevidde. Han er da specielt optaget i Frelserens kjærlighed, trofasthed og kraft; han føler det da som sin eneste trang stedse at tro.

Men inden ret længe vil han faa se noget mere, som er nødvendigt. Lydighed og tro maa gaa haand i haand. Ikke saa at forstaa, at til den tro, han har, lydighed maa føies til; nei, men troen maa aabenbares i og ved lydighed. Tro er lydighed hjemme, en skuen hen til Mesteren; lydighed er den tro, som gaar ud og gjør Guds vilje. Derved faar den troende se, at han mere har beskjæftiget sig med privilegiet og velsignelserne af det at blive i Kristus, end med dets pligter og dets frugter. Der har været meget af jeg'et og egenviljen, som har faat gaat upaaagtet eller tilladt. Den fred, han nød ved at tro, forsvinder. Det er i praktisk lydighed, at denne bliven maa vedligeholdes. „Dersom I holder mine bud, skal I blive i min kjærlighed." Ligesom det før var hans største opgave ved sindet og den sandhed, det sluttede sig til, at lade hjertet hvile paa Kristus og hans løfter; saa er det nu, i dette stadium, hans fornemste bestræbelser at faa sin vilje forenet med sin Herres vilje, og hjertet og livet bragt under hans kontrol.

Og endda er det som om noget fattes. Han elsker og adlyder sin Herre, viljen og hjertet er paa Kristi side. Dog, hvoraf kommer det, at den kjødelige natur endnu har saa megen

kraft, at det indre livs vilkaarlige drift og følelser er ikke, som de skulde være? Viljen negter at give sit bifald eller sin tilladelse; men her opdages en hel verden udenfor viljens kontrol endog. Og hvorfor — endog da, naar viljen ikke besidder svært meget af den positive kraft til at fordømme det syndige, — hvorfor saa megen forsømmelse, efterladenhed og mangel paa hellighed, den kjærlighedens iver og den lighed med Jesus og hans død, i hvilken jeg'ets liv fandt sin død, og som visselig er indbefattet i denne bliven, som og Mesteren mente det? Der maa sikkert være noget i vor bliven i Kristus og Kristus i os, som vi endnu ikke har erfaret.

Ja, det er det. Tro og lydighed er kun veien til velsignelse. Førend Jesus fremsætter lignelsen om vintræet og grenene, fortæller han ganske tydelig, hvilken hel velsignelse tro og lydighed skal lede til. Tre gange efter hinanden siger han: „Dersom I elske mig, da holder mine bud!" Og han taler om den tredobbelte velsignelse, med hvilken han vil krone denne lydige kjærlighed, nemlig: Talsmanden den Hellig-Aand, som Faderen skulde sende; Sønnen vilde aabenbare sig selv; Faderen og Sønnen skulde komme og fæste bolig hos mennesket. Det er idet at vor tro vokser i lydighed, og idet vort hele væsen i lydighed og kjærlighed udfolder sig, hængende fast ved Kristus, at vort indre liv aabnes og blir modtagelig for den herliggjorte Jesu liv og Aand, og vor forening med Faderen og Sønnen blir en kjendelig, bevidst forening. Disse ord: „Paa den dag skulle I kjende, at jeg er i min Fader, og I i mig, og jeg i eder," opfyldes da i os. Og vi forstaar, at som Kristus er i Gud, og Gud i Kristus, er de begge ét, ikke alene i vilje og kjærlighed, men er i liv og natur fuldkommen identisk; fordi de eksisterer i hinanden, saa er og vi i Kristus, og han i os, en forening ikke alene af vilje og kjærlighed, men ogsaa i liv og af samme natur.

Det var efterat Jesus havde talt saaledes om os, vidende formedelst den Hellig-Aand, at han er i Faderen, og likeens

vi i ham, og han i os, at han sa: „Bliver i mig, og jeg i eder! Modtag, samtyk i at annamme den guddommelige livsforennig med mig, i kraft af hvilken, idet I bliver i mig, jeg og vil blive i eder, ligesom jeg bliver i min Fader; saaledes, at eders liv er mit, og mit liv er eders.“ Dette er isandhed at blive i Kristus, at indtage den stilling, hvori han kan komme og fæste bolig; saaledes blive i ham, at vi træder ud ifra vort eget jeg, forat Jesus kan indtage jeg'ets plads og blive vort liv. At blive i ham er at blive som smaa børn, der ingen omsorg har, men finder sin glæde i at forlade sig paa og adlyde den kjærlighed, som har gjort alt for dem.

Til dem, der saaledes bliver i Kristus, kommer som deres retfærdige arv denne forjættelse: „Beder om hvadsomhelst I vil.“ Det kan ikke være anderledes. Kristus har faat fuld besiddelse af dem. Kristus bor i deres kjærlighed, i deres vilje, i deres liv. De har ikke alene opgivet sin vilje, men Kristus har faat den; ved sin Aand lever og aander han i den. Jesus, hvem Faderen altid hører, beder i den; de beder i ham, og hvad de beder om, skal vederfares dem.

Kjære troende bror og søster, lad os erkjende, at det er fordi vi ikke bliver i Kristus slig, som han vil det, at Guds menighed paa jorden er saa afmægtig lige over for vantro, verdslighed og hedenskab, iblandt hvilket dog Herren er mægtig til at gjøre sin menighed til mere end seierherre. Lad os tro, at han mener, hvad han lover, og lad os tage til os den dom, som vor bekjendelse indeholder.

Men lad os ikke tabe modet. Grenens forening med vintræet er et liv i stadig vekst. Dette at blive i Kristus er muligt for os; thi han lever for at fuldbyrde dette i os. Lad os kun være færdige til at regne alt for skarn at være mod ypperligheden af at kjende Kristus, og sige: „Ikke at jeg allerede har grebet det; men jeg jager derefter, om jeg og kan gribe det, eftersom jeg er greben af Kristus Jesus.“ Lad os ikke beskjæftige os saa meget med dette at blive, men meget

mere fordybe os i ham, til hvem denne bliven forbinder os, og i hans fylde. Lad det blive ham, den hele Kristus, i hans lydighed og selvfornegtelse, i hans ophøielse og magt, i hvem vor sjæl lever og virker; han vil selv opfylde sit løfte i os.

Og da, idet vi bliver og stedse mere og mere tiltager i en hel bliven i ham, lad os da bruge vor ret — at ville gaa ind i al Guds vilje. Lad den Hellig-Aand faa lære enhver af os til at se, ifølge ens egen vekst og maal, hvad Guds vilje er vi skal lægge beslag paa i vore bønner. Og lad os ikke være fornøiet med noget mindre end en personlig erfaring af, hvad Jesus gav, da han sa: „Dersom I bliver i mig, da beder om hvadsomhelst I vil, og det skal vederfares eder."

„Herre! lær os at bede."

Kjære Jesus! lær mig igjen at annamme denne forjættelse i al dens enkelhed og at blive viss paa, at den eneste maalsbestemmelse for din hellige given er vor hellige villen. Herre! Lad hvert ord i denne din forjættelse igjen blive levende og kraftigt i min sjæl.

Du siger: „Bliver i mig!" O, min Mester, mit liv, mit alt, — blive i dig, det vil jeg! Giv mig naade til at vokse op i al din fylde. Det er ikke troens bestræbelse efter at hænge fast ved dig, heller ikke er det troens tillidsfulde forvisning om, at du bevarer mig, ikke er det viljens lydighed, ikke er det at jeg holder dine bud, — men det er du alene, idet du lever i mig, som og i Faderen, som alene kan tilfredsstille mig. Det er du, min Herre, ikke længere for mig og over mig, men ét med mig og i mig; det er dette jeg trænger, dette jeg søger. Det er dette jeg trøstig vil betro dig at udføre.

Du siger: „Beder om hvadsomhelst I vil!" Herre! jeg ved, at det liv, som kommer ved helt og fuldt at blive i dig, det vil saaledes forny og helliggjøre og styrke

viljen, at jeg skal faa lys og frimodighed til at bede om store ting. Herre, lad min vilje, som er død i din død, men som lever i dit liv, blive frimodig og mægtig i sine begjæringer.

Du siger: „Det skal vederfares eder!“ O, du, som er Amen, det trofaste og sanddrue vidne, giv mig i dig selv en frydefuld forvisning om, at du vil gjøre dette ord mere dyrebart og sandt for mig end nogensinde før; thi det er ikke opkommet i noget menneskes hjerte at udgrunde, hvad Gud har beredt for dem, som elsker ham. Amen.

Anmerkning.

Dersom vi med eftertanke foretager en sammenligning mellem hvad vi for det meste finder i bøger eller prædikener om bønnen, og Mesterens lære om samme, skal vi finde denne forskjel: nødvendigheden tillagt bønnens besvarelse har ikke faat den samme betoning. I flere skrifter finder vi ganske meget om bønnen som en aandelig øvelse, at den er en velsignet ting, endog om intet svar opnaaes, og vi faar ogsaa vide grunden, hvorfor vi bør være tilfreds uden det. At være i lag med Gud og samtale med ham burde være mere for os, end den gave vi begjærer, siges det. Og Guds visdom alene ved, hvad der er bedst; Gud kan maaske skjænke os noget endda bedre, end det han holder tilbage. Endskjønt denne lære høres nokſaa høi og aandelig, er det dog rart, at vi ikke finder nogenting om dette i Jesu lære om bønnen. Des mere omhyggelig vi samler sammen alt, hvad han talte om bønnen, des klarere blir det for os, at bønhørelsen skulde være et bevis paa, at Faderen i himmelen antager os og vor bøn. Ikke saaledes, at Kristus vil have os til at regne gaven af større værd end at være i Faderens samfund og nyde hans gunst. Paa ingen maade. Men Faderen mener, at hans svar skal være et tegn paa hans velvilje og et bevis paa virkeligheden af vort fællesskab med ham. „Paa denne dag ved din tjener, at han har fundet naade for dine øine, min Herre, o, konge, idet at kongen har opfyldt sin tjeners begjæringer.“

Et liv visende kjendemerker paa daglig bønhørelse er beviset paa vor aandelige modenhed; det er beviset paa, at vi i sandhed „bliver i Kristus“; at vor vilje virkelig er ens med Guds vilje; at vor tro har

vokset sig sterk og kan se at modtage, hvad Gud har beredt; at Kristi navn og hans natur har taget os i fuldkommen besiddelse, og at vi har faat plads blandt dem, hvem Gud optager i sit raad, og ifølge hvilkes bønner han styrer verden. Disse er saadanne, i hvem noget af menneskets oprindelige værdighed er gjenoprettet, i hvem, idet de bliver i Kristus, hans kraft som den altid seirende mægler kan aabenbares, og i hvem hans navns herlighed kommer tilsyne. Bønnen er meget herlig, men dens besvarelse er meget herligere, idet den er Faderens tilkjendegiven, at vor bøn, vor tro og vor vilje er i virkeligheden som det ham behager.

Jeg gjør disse bemerkninger i den ene hensigt at lede mine læsere til selv at sanke sammen alt, hvad Jesus har sagt om bønnen, og at de maa lade sig helt og fuldt paavirkes af den sandhed, at naar bønnen er, hvad den skulde være, eller rettere, naar vi er, hvad vi skulde være: blive i Kristus, da maa der forventes svar. Det vil drive os ud fra de tilflugtssteder, hvor vi har forsøgt at kose os med ubesvarede bønner. Det vil aabenbare for os det kraftens sæde, hvortil Kristus har anvist sin menighed, men som den saa lidet benytter. Det vil aabenbare for os den sørgelige veikhed i vort aandelige liv, og at denne er aarsagen til vor uvidenhed med hensyn til ligefrem og frimodig at bede i Jesu navn. Det vil drive os til resolut at opstaa til et liv i en sand forening med Kristus og faa Aandens fylde, som er hemmeligheden af virksom bøn. Og det vil endvidere lede os til „paa den dag" at fatte og forstaa, ja virkeliggjøre vor bestemmelse, vor udvælgelse: „Thi sandelig, sandelig siger jeg eder, dersom I beder Faderen om noget, skal han give eder det i mit navn; beder, og I skal faa, paa det at eders glæde kan blive fuldkommen." Bøn, som er virkelig, aandelig, i forening med Jesus, er altid besvaret.

22de lekse.

„Mine ord i eder."

Ordet og bønnen.

„Dersom I bliver i mig, og mine ord bliver i eder, da beder om hvadsomhelst I vil, og det skal vederfares eder." — Joh. 15, 7.

Kristenlivets første lekse er om livsforbindelsen mellem ordet og bønnen. Eller som den nyomvendte hedning vil have det: „Naar jeg beder, da taler jeg til min Fader; naar jeg læser, da taler min Fader til mig." Guds ord bereder mig til at bede ved at aabenbare for mig, hvad Faderen vil jeg skal bede ham om. Mens jeg beder, er det Guds ord, som styrker mig ved at give min tro dens fuldmagt og ret til at fremføre min sag. Og efterat jeg har bedet, er det Guds ord, som bringer mig svaret paa min bøn; thi i det lader Aanden mig faa høre Faderens røst. Bønnen er ikke en monolog (enetale), men en dialog (samtale). Guds røst i gjensvaret til mig er dets væsentlige bestanddel. At lytte til Guds røst er hemmeligheden af forvisningen om, at han ogsaa vil lytte til min røst. „Bøier eders øre hid og kommer til mig! Hører!" „Lytter til!" „Hører dog paa mig!" „Giv agt paa min røst" — er udtryk, som Gud udtaler til mennesker, saavelsom mennesker til Gud. Hans lytten til os vil afhænge af vor lytten til ham. Indflydelsen af mine ord hos Gud vil blive i forhold til den indgang hans ord finder hos

mig. Hvad Guds ord er for mig er beviset paa, hvad han selv er for mig, og saaledes ogsaa paa min bøns oprigtighed efter at faa ham.

Det er denne forbindelse mellem hans ord og vor bøn Jesus sigter til, naar han siger: „Dersom I bliver i mig, og mine ord bliver i eder, da beder om hvadsomhelst I vil, og det skal vederfares eder.“ Vigtigheden af denne sandhed blir klar for os, om vi merker os det andet udtryk, af hvilket dette har sit udspring. Mer end en gang havde Jesus sagt: „Bliver i mig og jeg i eder.“ Hans bliven i os var fuldendelsen af og kronen paa vor bliven i ham. Men her, istedetfor „I i mig og jeg i eder,“ siger han: „I i mig, og mine ord i eder!“ At hans ord bliver i os er ensbetydende med, at han selv bliver i os.

Hvilken udsigt faar vi ikke her med hensyn til den tjeneste, Guds ord i Kristus skal have i vort aandelige liv, og særskilt i vore bønner. Et menneske aabenbarer sig selv i sine ord. Naar en person giver et løfte, giver han sig selv hen og binder sig til den, som modtager løftet. I sine bud fremholder han sin vilje, søger at gjøre sig selv herre over den, hvis lydighed han forlanger, for at veilede ham og bruge ham, som om denne var en part af ham selv. Det er gjennem vore ord, at aand kommer i forening med aand, at et menneskes aand gaar over og forflytter sig ind i et andet menneske. Det er ved et menneskes ord, som høres og troes, som fastholdes og efterfølges, at det samme menneske kan meddele sig til et andet. Men alt dette er dog i en meget relativ og begrænset betydning.

Naar Gud, den uendelige, i hvem alt er liv og kraft, aand og sandhed, i ordets dybeste forstand, — naar Gud udtaler sig gjennem sit ord, giver han sig selv, sin kjærlighed, sit liv, sin vilje, sin magt til dem, som modtager disse ord, saa helt og fuldt, at vi kan ikke fatte det med vor forstand. I hver forjættelse fremstiller han sig selv til vor raadighed,

saa vi kan lægge beslag paa ham og beholde ham som vor eiendom. I hvert bud fremstiller han *sig selv* saaledes, at vi kan faa andel med ham i hans vilje, hans hellighed, hans fuldkommenhed. Gud giver os *sig selv* i sit ord. Hans ord er intet mindre end hans evige Søn, Kristus Jesus. Og derfor er Kristi ord Guds ord, fuld af guddommelig livgivende kraft. „Det ord, som jeg taler til eder, er aand og de er liv.“

Saadanne, som studerer de døve og de stumme, fortæller os hvor meget evnen til at tale afhænger af det at høre, og hvorledes f. eks. tabet af hørelsen for børns vedkommende efterfølges af stumhed. Dette er ogsaa sandt i videre forstand; som vi hører, saa taler vi. Dette er i høieste forstand sandt med hensyn til vor forbindelse med Gud. At fremsige en bøn — give visse ønsker udtryk og at appellere til visse løfter — er en forholdsvis let sag, og kan læres af hvilkensomhelst med menneskelig forstand. Men at bede i Aanden, at udtale ord, som naar Guds øre, og som har indflydelse over den usynlige verdens kræfter, — saadan bøn, saaledes at tale afhænger udelukkende af, om vi hører Guds røst eller ei. Akkurat saa meget som vi lytter til Guds røst, til hans tale, og i Guds ord tilegner os hans tanker, hans sind, hans liv i vore hjerter, — i forhold dertil skal vi lære at tale i det sprog, som Gud hører. Det er den, hvis øre vækkes hver morgen, som faar den *lærtes tunge* og kan tale til Gud saavel som til mennesker rettelig (Es. 50, 4).

Denne lytten til Guds røst er noget mere end et opmerksomt studium af Guds ord. En kan studere og faa kjendskab til ordet, uden derved at have nogen erfaring paa et virkeligt samliv med den levende Gud. Men vi kan ogsaa læse ordet som for Faderens ansigt og under Aandens ledelse, saa ordet blir for os en levende kraft fra Gud selv; det er for os Faderens egen stemme, det er for os som at have personlig omgang med Gud. Det er Guds levende røst, som finder vei til hjertet, som bringer velsignelse og styrke med sig, og som vækker den levende tros gjensvar, som igjen naar til Guds hjerte.

Evnen til at tro og adlyde afhænger af dette at høre Guds røst. Det vigtigste er ikke at vide, hvad Gud har befalet os at gjøre, men at Gud selv siger det til os. Det er ikke loven, ikke bogen, ikke kundskaben om hvad som er ret, der virker lydighed, men hovedtingen er den personlige paavirkning fra Gud selv og hans levende samfund. Og endvidere er det ikke kjendskabet til hvad Gud har lovet, men nærværelsen af Gud selv, der gav løfterne, som vækker tro og tillid i bønnen. Er Gud isandhed nær, er det umuligt for ulydighed og vantro at bestaa.

„Dersom I bliver i mig, og mine ord bliver i eder, da beder om hvadsomhelst I vil, og det skal vederfares eder." Vi ser, hvad der menes med dette. Frelseren giver sig selv i disse ord. Og vi maa have ordene i os, de maa blive ét med vor vilje, vort liv; de maa gjenfrembringes igjen i vor levemaade, vor opførsel. Ordene maa blive i os; vort hele liv maa være en bestandig fremstillen af Guds ord, som er i os og fylder os. Ordet skal forklare Kristus indadtil, vort liv skal forklare Kristus udadtil. Idet Guds ord virkelig faar indgang i vort hjerte og blir vort liv og dets kraft, da vil vore ord naa Guds hjerte og have indflydelse over ham. Min bøn kommer altsaa til at afhænge af mit liv. Hvad Guds ord er for mig og i mig, vil mine ord være for Gud og i Gud. Dersom jeg gjør, hvad Gud siger, vil Gud gjøre, hvad jeg siger.

Det gamle testamentes hellige forstod denne forbindelse mellem Guds ord og vore ord meget vel, og bønnen var for dem et inderligt gjensvar til, hvad de havde hørt Gud tale til dem! Var de ord, han talte til dem, et løfte, stolede de paa Gud, at han vilde gjøre, hvad han havde sagt. „Gjør som du har sagt;" „Thi du, Herre, har sagt det;" „Ifølge din forjættelse;" „Efter dit ord." I anførte udtryk beviser de, at Guds forjættelser var en hovedbestanddel i deres bønner. Ordet var for dem et bud; de simpelt-

hen gjorde som Gud havde sagt. „Og Abram gik, ligesom Herren havde talt.“ De var ilag med Gud og samtalte med ham. Hvad Gud sa, det hørte de, og det gjorde de; hvad de sa, det hørte og gjorde Gud. I hvert ord taler han til os, og Kristus giver sig selv hen for helt og fuldt at opfylde det for os. For hvert ord begjærer han intet mindre, end at vi opgiver os helt for at bevare ordet og modtage dets opfyldelse.

„Dersom mine ord bliver i eder.“ Betingelsen er simpel og klar. Guds vilje er aabenbaret i hans eget ord. Idet hans ord bliver i mig, hersker hans vilje over mig; min vilje blir det tomme kar, som hans vilje fylder, det villige redskab, som han bruger; han fylder mit inderste væsen. I udøvelsen af tro og lydighed tiltager min vilje i styrke og blir bragt i en dybere og mere inderlig harmoni med Gud. Han kan betro den (viljen) intet andet at ville, end hvad han selv vil. Han er ikke bange for at give løftet: „Dersom mine ord bliver i eder, da beder om hvadsomhelst I vil, og det skal vederfares eder.“ Han vil opfylde den bogstavelig paa alle, som tror den og handler efter den.

Medvandrere i Kristus, begynder det ikke at blive mere og mere klart for os, at, mens vi har holdt paa at undskylde vore ubesvarede bønner, vor afmagt i bønnen, med en indbildt retten sig efter Guds ord og vise vilje, — at den virkelige aarsag har været denne: vort eget aandsfattige og veike liv har været grunden til vore kraftløse bønner. Intet kan styrke et menneske som ordet fra Guds egen mund; af det skal vi leve. Dersom Kristi ord bliver i os, og vi lever i det, elsker det, og det blir ved lydighed og i handling en del af vort væsen, da blir vi formedelst dette ord ét med Kristus, og det sætter os istand til aandelig at komme nær Gud og kjæmpe med ham i bøn. Alt det, som er af verden, forgaar; men den, som gjør Guds vilje, lever til evig tid. O, lad os aabne hjerte og liv for Kristi ord, det ord, i hvilket han giver sig selv, den

personlige, levende Frelser, og hans forjættelse vil blive vor dyrebare erfaring. „Dersom I bliver i mig, og mine ord bliver i eder, da beder om hvadsomhelst I vil, og det skal vederfares eder."

Herre! lær os at bede.

Høilovede Herre! din undervisning har idag igjen aabenbaret for mig min daarskab. Jeg ser hvorfor min bøn har været saa kraftløs og lidet troende. Jeg har været mere sysselsat med min talen til dig end din talen til mig. Jeg forstod ikke, at troens hemmelighed er denne: der kan blot være saa meget af tro som der er af det levende ord i sjælen.

Og dit ord har lært mig dette: „Lader hvert menneske være snar til at høre, sen til at tale" (Jak. 1, 19). „Lad ikke dit hjerte haste med at fremføre et ord for Guds aasyn!" (Præd. 5, 1). Herre, lær mig, at det kun beror paa, om dit ord er blevet mit liv, at mine ord kan finde vei til dit hjerte; at dersom dit ord kan blive en levende kraft i mig, da vil det blive levende og virksomt hos dig. Hvad din mund har talt, det vil din haand udføre.

Herre! befri mig fra mit uomskaarne øre. Giv mig et barns aabne øre, som vækkes morgen efter morgen for at høre Faderens stemme. Ligesom du kun talte, hvad du hørte af din Fader, maa min tale kun være et ekko af det, du taler til mig. „Og naar Moses gik ind i sammenkomstens telt for at tale med Herren, da hørte han røsten tale til ham ovenfra naadestolen." Herre! maa det ogsaa blive saa for mig. Maa mit liv og min vandel blive præget af dette, at dit ord bliver i mig og kan ses, blive forberedelsen for den fulde velsignelse: „Beder om hvadsomhelst I vil, og det skal vederfares eder." Amen.

23de lekse.

„Bærer frugt, forat Faderen maa give eder, hvad I beder om."

Lydighed leder til kraft i bønnen.

„I har ikke udvalgt mig, men jeg har udvalgt eder og sat eder, forat I skulle gaa hen og bære frugt, og eders frugt blive ved, forat hvadsomhelst I bede Faderen om i mit navn, skal han give eder." — Joh. 15, 16.

„En retfærdigs bøn formaar meget, naar den er alvorlig." — Jak. 5, 16.

Forjættelsen om, at Faderen vil give hvadsomhelst vi beder om, gjentages her i en saadan forbindelse, at vi kan tydelig se, til hvem denne underfulde indflydelse i den høiestes raadkammer skal gives. „Jeg har udvalgt eder," siger Mesteren, „og sat eder, forat I skulle gaa hen og bære frugt, og eders frugt blive ved;" og saa tilføier han: i den hensigt, „at hvadsomhelst I" — de frugtbærende altsaa — „beder Faderen om i mit navn, skal han give eder." Dette er ikke andet end et fuldstændigere udtryk af, hvad han forhen sa: „Dersom I bliver i mig." Han havde talt om endemaalet for dette at blive i Kristus som at bære „frugt", „mere frugt", „megen frugt". Herved skulde Gud forherliges, og dette var discipelsforholdets kjendemerke. Intet under derfor, at han nu tilføier: hvor dette at blive i Kristus kommer tilsyne i det at bære megen frugt, samt blive ved deri, — der findes de

fornødne egenskaber forat kunne bede og opnaa, hvad der bedes om. Betingelsen for at kunne bede alvorlig er fuldstændig hengivelse til opfyldelsen af vort kald og vor udvælgelse; dette er nøglen til de rige velsignelser, som Kristi løfte om bønnen indeholder.

Der findes kristne, som frygter for, at denne fremstilling kommer i strid med læren om den frie naade. Men det gjør den visselig ikke, med en ret forstaaelse af den frie naade, og vi har mange bestemte udtryk i Guds ord herom. Læs f. eks. hvad apostelen Johannes skriver (1 Joh. 3, 18—22): „Lad os elske i gjerning og sandhed. Og paa dette kjende vi, at vi er af sandheden, og da kunne vi stille vore hjerter tilfreds for hans aasyn. Og hvad vi beder om, det faar vi af ham; thi vi holder hans bud og gjør det, som er behageligt for ham." Eller læs de ofte anførte ord af Jakob: „En retfærdigs bøn formaar meget, naar den er alvorlig;" det er, en bøn af en, om hvem — ifølge den Hellig-Aands forklaring — der kan siges: „Den, som gjør retfærdighed, er retfærdig, ligesom Gud er retfærdig." Og læg merke til den aand, der gaar gjennem mange af salmerne, hvor den bedende frimodig henviser til sin ustraffelighed og retfærdighed. I den 18de salme, vers 21, siger David: „Herren gjengjeldte mig efter min retfærdighed, han betalte mig efter mine hænders renhed"....(Vers 24 og 25): „Og jeg var ustraffelig for ham og vogtede mig vel for min synd. Og Herren gjengjeldte mig efter min retfærdighed." (Læs endvidere sal. 7, 4–5; 15, 1–2; 17, 1–6; 26, 1–6; 119, 121–153.) Dersom vi nøie betragter anførte udtryk i lyset af det nye testamente, skal vi finde, at de staar i fuldkommen harmoni med Frelserens tydelige undervisning i hans afskedsord: „Dersom I holde mine bud, skulle I blive i min kjærlighed;" „I er mine venner, dersom I gjøre, hvad jeg byder eder." Og med følgende ord menes hvad der staar: „Jeg har udvalgt eder og sat eder, forat I skulle gaa hen og bære frugt,

og eders frugt bliver ved, forat hvadsomhelst I bede Faderen om i mit navn, skal han give eder."

Lad os søge at komme ind i denne aand, som er i disse Frelserens ord. Vi staar i fare for med vor evangeliske religion at se formeget paa, hvad den fra en side set frembringer eller yder som en viss erfaring, vi ved bøn og tro skal prøve at opnaa. Der er en anden side, som Guds ord bestemt fremholder, det er lydighed som den eneste vei til velsignelse. Hvad vi trænger, er at forstaa, at vi i vort forhold til den evige Gud, som har skabt os og gjenløst os, bør vi være besjælet af denne følelse eller bestemte forsæt: underkastelse, overgivelse til hans overherredømme, hans ære, hans vilje, hans behag, — det burde være den første, ene og store tanke i vort liv. Spørgsmaalet er ikke hvorledes vi skal opnaa eller nyde hans gunst; thi dette begjær kan ogsaa være fremstaat fra vort eget jeg. Men hvad Gud ifølge sagens natur retfærdigen kræver, og som han alene ganske vist ogsaa er værdig til, det er, at min eneste opgave skulde være at fremme hans ære og leve ham til behag. Overgivelse til hans fuldkomne og gode vilje, et liv i tjeneste og lydighed, det er det skjønneste og deiligste i himmel og paa jord. At tjene og at være lydig, det var Sønnens første og største tanke, da han var her paa jorden. At tjene og at være lydig, det maa være vore ønskers maal, vor fornemste opgave i bedste forstand, ja meget mere end f. eks. glæde eller lys, hvile eller styrke; thi i tjeneste og lydighed skal vi finde veien til al den herlighed, som venter os.

Merk hvorledes Mesteren fremhæver dette, ikke alene i det 15de kapitel, i forbindelse med at blive i Kristus, men i det 14de kapitel, hvor han taler om den treenige Guds iboen. I vers 15 staar der: „Dersom I elske mig, da holder mine bud! og Faderen skal give eder den Hellig-Aand." I vers 21: „Hvo der har mine befalinger og holder dem, han er den, som elsker mig;" og han skal specielt elskes af min Fader, og jeg skal specielt aabenbare mig for

ham. Og dernæst vers 23, en af de herligste af alle store og dyrebare forjættelser: „Om nogen elsker mig, skal han holde mit ord, og jeg og Faderen vil komme til ham og fæste bolig hos ham.“ Kan ord fremstille det mere klart for os, at lydighed jo er veien til den Hellig-Aands iboen, for hans forklarelse af Sønnen i os, og for at han kan berede en bolig i os, et hjem for Faderen? De lydiges arvelod er den treenige Guds iboen. Lydighed og tro er kun de to sider af den samme akt: overgivelse til Gud og hans vilje. Troen virker lydighed, men lydighed styrker ogsaa troen; tro fuldkommes ved gjerninger. Det er at befrygte, at vore bestræbelser efter at kunne tro ofte har været forgjæves, fordi vi ikke har indtaget den rette stilling; hvorhos en sterk tro alene er mulig (eller endog lovlig), nemlig en fuldstændig overgivelse under Guds vilje og til hans ære. Kun den, som helt og fuldt vier sig til Gud og gjør hans vilje, faar kraft til at lægge beslag paa alt det, som Gud har lovet ham.

Anvendelsen af dette i bønnens skole er meget simpel, men ganske alvorlig. „Jeg har udvalgt eder,“ siger Mesteren, „og sat eder til at gaa hen og bære frugt,“ mere frugt, megen frugt (vers 2 og 8), „og eders frugt blive ved,“ at eders liv maa blive et frugtbærende og frugtbringende liv, „forat“ — som frugtbare grene paa mig — „hvadsomhelst I bede Faderen om i mit navn, skal han give eder.“ Aa, hvor ofte har vi ikke forsøgt at bede alvorligt om megen naade til at bære frugt, og undret os over, at svaret kom ikke. Det var fordi vi snudde op-ned Mesterens orden. Vi vilde have det behageligt, glæden og styrken først, saa vi kunde udføre gjerningen let og uden følelse af vanskelighed eller selvforsagelse. Men han vilde, at vi i troens lydighed skulde gjøre, hvad han havde befalet, uden at spørge os selv, om vi var sterk eller veik, nanset enten arbeide var let eller besværligt. Den frugtbærende vei vilde have ledet os til det sted, hvor vi kunde have faat kraft til at bede troens seierrige bøn. Lydighed er den

eneste vei, som leder til Guds herlighed og ære. Ikke lydighed istedetfor tro, ikke lydighed udfyldende troens kommen til kort, nei; men troens lydighed giver adgang til alle vor Guds gode gaver. Aandens daab (Joh. 14, 16), Sønnens aabenbarelse (14, 21), Faderens iboen (14, 23), at blive i Kristi kjærlighed (Joh. 15, 10), retten til hans hellige venskab (15, 14), naadegave til at bede den seirende bøn (15, 16), — alt dette venter den lydige.

Lad os tage dette til hjerte. Vi kjender nu aarsagen hvorfor vi ikke har havt troskraft til at bede og faa overhaand. Vort liv har ikke været som det skulde være. Ligefrem lydighed, at blive ved i at bære frugt var ikke vor høieste attraa, vort livs kjendemerke. Af ganske hjerte vil vi værdige Guds befaling vort bifald. Mænd, til hvem Gud kan give saadan indflydelse, at en sags fremgang eller tilbagegang afhænger af deres bønner, — mænd, hvis vilje skal bestemme, hvilken retning Guds vilje skal udfolde sig, — maa være mænd, som selv har lært lydighed, og hvis troskab og underkastelse lige over for høiere bestemmelse maa være hævet over tvil. Og af hele vor sjæl anerkjender vi den lov, at lydighed og det at bære frugt er veien til seirende bøn. Med skamfølelse erkjender vi, at vort liv saa lidet har været stemplet af dette.

Lad os i selvhengivelse begynde at opfylde det kald, som Frelseren har givet os. Lad os studere hans forhold til os som Mester. Lad os ikke oftere tænke paa egen glæde eller fornøielse; men lad den første tanke være denne: Jeg tilhører Mesteren. Hvert eneste øieblik og ved hver bevægelse maa jeg handle som værende hans eiendom, som et lem paa hans legeme, og som en, der kun søger at kjende og gjøre hans vilje. At være en tjener, en Jesu Kristi slave, — lad det være den aand, som besjæler os. Dersom han siger: „Jeg kalder eder ikke længer tjenere; men eder har jeg kaldt venner,“ lad os da modtage hans venskab og dets stilling: „I er mine venner, dersom I gjør, hvad jeg byder eder.“

Det bud, han giver os som hans grene, er at bære frugt. Lad os leve og være til velsignelse for andre og i vort liv bevidne Kristi liv og kjærlighed. Lad os i tro og lydighed give os hen til det, som Jesus udvalgte os for og satte os til, nemlig at bære frugt. Idet vi ihukommer vor udvælgelse og adlyder vort kald, der kommer fra ham, som altid giver det, han kræver, da skal vi styrkes i forvisningen om, at et frugtbærende og et frugtbringende liv er opnaaeligt ogsaa for os. Og vi skal komme til at forstaa, hvorfor dette alene at bære frugt leder til seirende bøn. Det er den, som i Kristi lydighed viser, at han gjør sin Herres vilje, for hvem Faderen vil gjøre hvadsomhelst han vil: „Hvadsomhelst vi beder om, det faar vi, fordi vi holder hans bud og gjør det, som er behageligt i hans øine."

„Herre! lær os at bede."

Høilovede Mester! lær mig tilfulde at fatte, hvad jeg kun delvis forstaar, at det er kun ved at adlyde Guds vilje og i lydighed holde hans bud, at vi kan faa kraft til at tilegne os hans vilje i hans løfter og fuldelig gjøre brug af disse i vore bønner. Og lær mig, at det er ved at bære frugt, at grenens livsforbindelse med vintræet kan udvikles og fuldkommes, og vi kan blive ét med dig, i hvem vi beder om hvadsomhelst vi vil.

O, Herre! vi bønfalder dig, forklar for os, at lydighed mod Gud er vort høieste privilegium, fordi det giver os adgang til at blive ét med ham i det, som er hans største herlighed — hans fuldkomne vilje. Lydighed mod Gud var jo din opgave her paa jorden, ligedan ogsaa for alle himlens hærskarer, og for alle troens mænd, som har forherliget din Fader her paa jorden. Og forklar for os, hvorledes, ved at holde dine bud og

bære frugt i overensstemmelse med din vilje, vor aandelige natur skal vokse op til den fuldkomne mands modenhed med evnen til at bede om hvadsomhelst vi vil.

Herre Jesus! aabenbar dig selv for os og virkeligheden af din hensigt og din kraft til at lade dine dyrebare forjættelser blive deres daglige erfaring, som helt overlader sig til dig og tror dit ord. Amen.

24de lekse.

„I mit navn."

Den altid seirende bøn.

„Hvadsomhelst I bede om i mit navn, det vil jeg gjøre. Dersom I bede om noget i mit navn, vil jeg gjøre det. Forat hvadsomhelst I bede Faderen om i mit navn, skal han give eder. Sandelig, sandelig siger jeg eder, at hvadsomhelst I bede Faderen om i mit navn, skal han give eder. Hidindtil har I ikke bedet om noget i mit navn; beder, og I skulle faa. Paa den samme dag skulle I bede i mit navn." — Joh. 14, 13. 14; 15, 16; 16, 23—26.

Disciplene havde hidindtil ikke bedet i Jesu navn, heller ikke har han brugt dette udtryk før. Det, som kommer det nærmest, er: „forsamlet i mit navn." Her i sin afskedstale gjentager han det flere gange i forbindelse med de ubegrænsede forjættelser: „Hvadsomhelst", „noget", „hvad I vil", for at lære dem og os, at hans navn hører alene os til, og at ved dette skal vi seire over alle ting. Bønnens kraft og dens besvarelse afhænger af den rette brug af Jesu navn.

Hvad er en persons navn? Det ord eller udtryk med hvilket personen nævnes eller fremstilles for os. Naar jeg udtaler eller hører ens navn, fremkalder det for mig hele personen, hvad jeg ved om ham, samt ogsaa det indtryk, jeg har faat af ham. En konges navn indbefatter hans rige, magt og værdighed. Hans navn er et symbol paa hans magt. Og

saaledes indbefatter og repræsenterer hvert navn, som Gud benævnes med, visse egenskaber hos den usynlige. Og navnet Kristus er et udtryk for alt, hvad han har gjort, alt, hvad han er, og hvad han lever for at gjøre som vor mægler.

Og hvad er det at gjøre noget i en andens navn? Det er at komme med magt og myndighed fra vedkommende som dennes repræsentant og stedfortræder. Vi ved, at en saadan brug af en andens navn altid forudsætter fælles interesser. Ingen vilde tillade en anden frit at bruge hans navn, uden først at være forvisset om, at hans ære og interesser vilde blive draget omsorg for i samme udstrækning, som om han selv tog vare derpaa.

Og hvad er meningen, naar Jesus giver os ret til en fri brug af hans navn med forsikring om, at hvadsomhelst vi beder om i dette navn, det skal gives os? Den almindelige sammenligning med, at en person i enkelte specielle tilfælder giver en anden frihed til at bede om noget i hans navn, kommer aldeles tilkort her; thi Jesus giver **alle** sine disciple en almindelig og ubegrænset ret til frit at bruge hans navn til alle tider og for alle deres begjæringer. Han kunde ikke have gjort dette, dersom han ikke havde vidst, at han kunde anbetro os sine interesser, og vi kunde vaage over, at hans navn blev holdt i ære. Frihed til at bruge en andens navn er altid et tegn paa stor tillid og virkelig forening. Den, som giver sit navn til en anden, trækker sig selv tilside for at lade den anden handle for sig; den, som gaar i en andens navn, betragter sit eget navn som værdiløst. Naar jeg gaar i en andens navn, fornegter jeg mig selv, og jeg tager ikke alene hans navn, men ham selv, og hvad han er, istedetfor mit eget, og hvad jeg er.

Saadan brug af en persons navn kan være i kraft af en retslig forening. En kjøbmand, som reiser bort fra sit hjem og sin forretning, kan give sin forretningsfører ret til at trække tusender dollars i sit (kjøbmandens) navn. Forretningsføreren gjør dette, ikke for sig selv, men kun i forretnin-

gens interesse. Og det er fordi kjøbmanden har tillid til ham og kjender ham som den, der samvittighedsfuldt varetager hans forretnings anliggender, at han vover sig til at stille sit navn og sin eiendom under dennes opsyn. Da Herren Jesus for op til himmels, overlod han sit arbeide, ivaretagelsen af hans rige her paa jorden, i sine tjeneres hænder. Han kunde heller ikke gjøre det anderledes end ogsaa at give dem sit navn, at de kunde ved dette trække alle de fornødenheder, som de behøvde for en rigtig udførelse af hans arbeide. Og de har den aandelige magt til at benytte sig af navnet Jesus i den udstrækning de er villige til at give sig selv hen til udelukkende at leve for Mesterens sags fremme. Benyttelsen af navnet forudsætter altid opgivelsen af vore interesser til ham, hvem vi repræsenterer.

Eller en saadan brug af en andens navn kan være i kraft af en livsforening. Med hensyn til kjøbmanden og forretningsføreren er foreningen midlertidig bare. Men vi kjender til, hvorledes slegtskab i livet her paa jorden ogsaa foraarsager slegtskab med hensyn til navn; et barn opkaldes efter sin fader, fordi det er i slegt med ham. Og ofte har et barn, som havde en god fader, blet anset og hjulpet af andre for dets navns skyld. Men dette vilde ikke gaa længe, dersom man fandt ud, at det kun var et navn, men faderens gode karakter manglede (at faderen ikke svarede til sit navn). Der maa være harmoni mellem navnet og personens karakter og aand. Dersom det er tilfældet, har barnet en dobbelt rettighed lige over for faderens venner; hans karakter er en borgen for og fremelsker den kjærlighed og agtelse, som til at begynde med blev tilkjendegivet for navnets skyld. Saaledes er det ogsaa med Jesus og den troende; vi er ét, vi har det samme liv, vi er én aand med ham; derfor kan vi komme i hans navn. Vor evne til at bruge dette navn, enten det nu er hos Gud, blandt mennesker, eller lige over for djævle, afhænger af vor aandelige livsforenings virkelighed og

fylde. Benyttelsen af navnet er grundet paa livets enhed; Jesu navn og aand er ét.*)

Eller den forening, som berettiger os til at benytte Jesu navn, kan være kjærlighed. Naar en brud, som før har levet i fattigdom, blir forenet med brudgommen, da opgiver hun sit eget navn, men kaldes med hans navn og har nu fuld ret til at bruge det. Hun gjør sine indkjøb i hans navn, og det navn blir holdt for godt. Dette sker fordi brudgommen har valgt hende for sig, stolende paa, at hun vil have omsorg for hans interesser; de er nu ét. Den himmelske brudgom kunde ikke gjøre det anderledes. Idet han elskede os og gjorde os ét med sig selv, hvad kunde han andet gjøre end give til dem, som bærer hans navn, retten til at forelægge det navn for Faderen, eller ogsaa komme til brudgommen Jesus i dette navn og begjære alt, hvad de havde behov. Og der er ikke nogen af dem, der i virkeligheden giver sig selv hen for at leve i navnet Jesus, — som ikke i tiltagende grad erholder den aandelige evne til at bede og annamme i dette navn, hvad han saa end ønsker. Det at bære en andens navn forudsætter, at jeg har opgivet mit eget navn og dermed mit eget uafhængige liv; men ligesaa vist har jeg da ogsaa istedetfor dette faat ret til at tage i besiddelse alt, hvad der i det nye navn kan erholdes.

Saadanne illustrationer viser os, hvor mangelfuld den almindelige synsmaade er i betragtningen af en udsending, der gives ret til at handle i en andens navn, eller en skyldig, henvendende sig til sin kautionist. Nei, Jesus er selv hos Faderen; vi kommer ikke i en fraværendes navn. Og naar vi beder til Jesus, maa vi bede i hans navn. Navnet repræ-

*) „Hvadsomhelst I bede om i mit navn," det er, i min natur; thi Gud nævner tingene ifølge deres natur. Vi beder i Jesu navn, ikke naar vi ved enden af vor bøn siger: „Om dette beder jeg i Jesu Kristi navn," men naar vi beder i overensstemmelse med hans natur som er kjærlighed, der ikke søger sit eget, men alene Guds vilje og næstens bedste. Saadan bøn er hans Aands suk i vore hjerter. — Jukes, „Det nye menneske".

senterer personen. At bede i hans navn er at bede i fuld overensstemmelse med hans interesser, liv og kjærlighed; naar vi beder i hans navn, maa vi bede som de, der lever i og for ham. Lad kun navnet Jesus have udelt overherredømme i mit hjerte og liv, og min tro vil vokse og blive forvisset om, at hvad jeg beder om i dette navn, kan ikke negtes mig. Navnet og kraften til at bede hører sammen. Naar navnet Jesus er blevet den magt, som styrer mit liv, da vil dets kraft i bøn til Gud ogsaa blive synlig.

Vi ser altsaa heraf, at alt afhænger af vort forhold til navnet; dets kraft i mit liv er den magt det vil have i mine bønner. Skriften vil forklare dette for os. Naar der staar: „Gjører alt i den Herres Jesu navn," forstaar vi, at dette maa være sidestykket til hint: „Beder om alt." At gjøre alt og at bede om alt i Jesu navn hører sammen. Naar vi læser: „Vi skal vandre i vor Guds navn," forstaar vi, at navnets indflydelse maa herske over vort hele liv; kun da vil dets virkninger kjendes i vore bønner. Gud ser ikke til vore læber, men til vort liv, for at finde ud, hvad Jesu navn er for os. Naar skriften taler om „mænd, som har givet sit liv for den Herre Jesu navns skyld," eller om nogen, som er „rede til at dø for den Herre Jesu navns skyld," da forstaar vi, hvad vort forhold til navnet maa være: dersom det er alt for mig, da vil det ogsaa erholde alt for mig. Dersom jeg lader navnet have alt, hvad jeg har, vil det lade mig have alt, hvad det har.

„**Hvadsomhelst** I beder om i mit navn, det vil jeg gjøre." Jesus mener bogstavelig hvad han i dette løfte udtaler. Kristne har forsøgt at begrænse det; det saa for frit ud; det var ikke ganske trygt saaledes ubetinget at betro mennesker noget som dette. Vi forstod ikke, at dette „i mit navn" er dets egen sikkerhedsvagt. Det er en aandelig magt, som ikke nogen kan bruge i større udstrækning, end der ved at leve og virke i dette navn opnaaes dygtighed eller evne til. Ligesom vi bærer dette navn blandt mennesker, har vi ogsaa ret til at

bruge det for Guds ansigt. O, lad os bede om Guds Hellig-Aand at vise os, hvad navnet betyder, og hvilken er dets rette brug. Det er ved Aanden, at navnet, som er over alt navn i himmelen og paa jorden, kan faa høisædet i vort hjerte og liv.

Kjære Jesu disciple, lad denne dags lekse faa trænge sig dybt ind i vore hjerter. Mesteren siger: Bed kun i mit navn; hvadsomhelst I beder om, skal blive givet eder. Himlen er aabnet for dig; kræfterne og skattene i Aandens verden er sat til din raadighed, til bedste for dine medmennesker. O, kom og lad os lære at bede i Jesu navn. Som han sa til sine disciple, siger han til os: „Hidindtil har I ikke bedet om noget i mit navn; beder, og I skulle faa." Lad hver Jesu discipel prøve at benytte sig af sin kongelige prestestands rettigheder og bruge de fremsatte naadegaver til gavn for sit arbeide i den kreds, han befinder sig i. At de kristne dog maa vaagne op og høre budskabet: Eders bønner kan opnaa det, som ellers blir tilbageholdt; eders bønner kan udrette det, som ellers forbliver ugjort. O, vaagn op, og brug Jesu-navnet til at aabne himmelens skatkammer for denne nødlidende verden. Som Kongens tjenere lær at bruge hans navn: „Hvadsomhelst I beder om i mit navn, det vil jeg gjøre."

„Herre! lær os at bede."

Kjære Herre! det er som om hver lekse, du giver mig, har saadan menings dybde og fylde, at om jeg blot kunde lære én af dem, skulde jeg kunne forstaa at bede ret. Jeg føler idag igjen, som om jeg kun behøver en bøn hver dag: Herre! lær mig, hvad det er at bede i dit navn. Lær mig saa at leve og virke, vandre og vidne, saaledes at gjøre alt i Jesu navn, at mine bønner ikke kan blive noget andet end bøn i Jesu navn.

Og lær mig, Herre! at holde fast den dyrebare forjættelse, at hvadsomhelst vi beder om i dit navn, det vil du gjøre, og det vil Faderen give. Uagtet jeg endnu ikke tilfulde forstaar og endnu mindre har opnaaet den underfulde forening, du sigter til, naar du siger: „**i mit navn**", vil jeg alligevel fastholde forjættelsen, indtil den fylder mit hjerte med den fuldvisse forvisning: alle ting i Jesu navn.

O, min Herre og Gud! lad din gode Hellig-Aand lære mig dette. Du sa om ham: „Trøsteren, hvem Faderen skal sende i mit navn." Han ved hvad det er at være sendt ned fra himmelen i dit navn for at aabenbare og forherlige dette navns kraft i dine tjenere, at benytte dette navn alene, og saaledes forherlige dig. Herre Jesus! lad din Aand bo i mig og fylde mig. Jeg overgiver mig ganske og aldeles til hans styrelse og veiledning. Dit navn og din Aand er ét; dit navn vil ved ham blive kraften i mit liv og i min bøn. Da skal jeg blive istand til at forsage alt for dit navns skyld, tale med Gud og mennesker i dit navn og bevise, at dit navn er isandhed navnet over alle navne.

Herre Jesus! lær mig ved din Hellig-Aand at bede i dit navn. Amen.

Anmerkning.

„Hvad forstaaes med det at bede i Jesu navn? Det kan ikke menes simpelthen at træde frem for Gud med tro paa Frelserens stedfortrædelse. Da disciplene bad Jesus om at lære dem at bede, gav han dem bønnerne, som ogsaa kaldes Herrens bøn. Senerehen sa Jesus til dem: „Hidindtil har I ikke bedet om noget i mit navn." De syv bønner i Herrens bøn laa saa at sige sovende eller ubenyttede indeni dem, indtil den Hellig-Aand kom. Da Kristus ved den Hellig-Aand kom ind i deres hjerter, da begjærte de de selvsamme velsignelser, som Kristus, vor ypperstepreſt, tilveiebringer og faar ved sin bøn for os fra Faderen. Og saadanne bønner er altid besvarede. Faderen er altid villig til at give, hvad Kristus beder om. Kristi

Aand lærer os og tilskynder os altid at frembære de bønner, som Kristus vedkjender og frembærer til Faderen. At bede i Jesu navn er derfor det samme som at være identificeret (gjøre eens) med Kristus som vor retfærdiggjørelse, og at være identificeret med Kristus i vore begjæringer ved den Hellig-Aands iboen i vore hjerter. At bede i Aanden, at bede i overensstemmelse med Faderens vilje, og at bede i Jesu navn er identiske udtryk (eensbetydende). Faderen selv elsker os og er villig til at høre os. Hans kjærlighedsgave er to forbedere: talsmanden Kristus heroventil, og talsmanden den Hellig-Aand indeni os.

Denne betragtningsmaade er til at begynde med maaske mindre beroligende end den mere almindelige, som fornemmelig henfører det at bede i Jesu navn som vor fortrøstning til Kristi fortjeneste. Mangelen ved denne opfatning er den, at den forbinder ikke Frelserens forbøn med Faderens vilje og den iboende Aands bistand i og under bønnen. Heller ikke kan den tilfulde virkeliggjøre for sig Kristi forsoning; thi forsoningen bestaar ikke alene deri, at Faderen for Kristi skyld ser hen til mig og agter paa mine bønner, men ogsaa i det, at Kristus selv frembærer mine begjæringer som sine begjæringer, begjæret af ham for mig, ligesom og alle velsignelser og gaver er kjøbte for mig med hans dyrebare blod.

Det væsentlige i al vor bøn er dette, at vi er istand til at frembære vore bønner i Jesu navn i overensstemmelse med hans begjæringer for os, i overensstemmelse med Faderens vilje og ifølge Aandens veiledning. Saaledes at kunne bede i Jesu navn er en umulighed uden ved først at ransage sig selv, uden ved overveielse og selvfornegtelse; kort, uden ved Aandens hjælp." — „Saphir, **Herrens bøn**", side 411, 142.

25de lekse.

„Paa den dag.“

Den Hellig-Aand og bønnen.

„Og paa den samme dag skulle I ikke spørge mig om noget. Sandelig, sandelig siger jeg eder, at hvadsomhelst I bede Faderen om i mit navn, skal han give eder. Hidindtil har I ikke bedet om noget i mit navn; beder, og I skal faa, forat eders glæde kan blive fuldkommen! Paa den samme dag skulle I bede i mit navn, og jeg siger eder ikke, at jeg vil bede Faderen for eder; thi Faderen selv elsker eder.“ — Joh. 16, 23—26.

„Beder i den Hellig-Aand! Bevarer eder selv i Guds kjærlighed.“ — Judas's brev 20 og 21.

Johannes's formaning til børnene, til de unge og til fædrene vækker den tanke, at der i det kristelige liv er tre store erfaringstrin (1 Joh. 2, 12—14). Det første, det nyfødte barns glæde og forvisning om sine synders forladelse. Det andet, overgangstrinet i kamp, tiltagen i kundskab og styrke: de unge, som er sterke, og i hvem Guds ord gjør sin gjerning og giver dem seier over den onde. Ogsaa det fuldvoksne modenhedsstadium: fædrene, som er kommet i et dybere kjendskab til og fællesskab med den evige Gud. I Kristi undervisning om bønnen fremstilles ogsaa tre stadier med hensyn til bønnelivet. De er paa lag analogiske med de ovennævnte. I bjergprædikenen finder vi begyndelsesstadiet; hans hele undervisning der indbefattes i det ene ord, Fader. Bed til din Fader, din Fader ser, hører, ved, og han vil belønne: hvor meget

mere end nogen jordisk fader! Vær kun barnlig og fortrøstningsfuld. Saa kommer noget ligt hint overgangsstadium med kamp og seier i følgende ordelag: „Dette gaar ikke ud, uden ved bøn og faste;“ „skal ikke Gud skaffe sine udvalgte ret som raaber til ham dag og nat?“ Ogsaa finder vi i hans afskedsord noget om det høiere stadium. Børnene er blevne mænd; de er nu Mesterens venner, for hvem han intet holder hemmeligt, men siger: „Alt, hvad jeg har hørt af min Fader, har jeg kundgjort eder;“ og til hvem han (i det ofte gjentagne „hvadsomhelst I vil“) overleverer rigets nøgler. Nu er tiden kommen, at bønnens kraft i hans navn skal bevises.

Forskjellen mellem dette sidste stadium og de foregaaende begyndelsesstadier udtrykker vor Frelser ganske bestemt i de ord, vi har valgt til gjenstand for vor betragtning. Der siger han: „Hidindtil har I ikke bedet om noget i mit navn.“ „Paa den samme dag I beder i mit navn.“ Vi forstaar, hvad der menes med „paa den dag.“ Det er den Hellig-Aands udgydelse paa pinsedag. Det store verk, som Kristus skulde udføre paa korset, den mægtige kraft og den fuldstændige seier, som skulde aabenbares og bekræftes ved hans opstandelse og himmelfart, skulde som aldrig før udstraale fra himmelen Guds herlighed og opleves af mennesker, idet den Hellig-Aand kom ned for at bo i dem. Jesus forklaret, hans Aand skulde komme og blive hans disciples liv. Og et af kjendetegnene paa den underfulde Aands-uddeling skulde bestaa i en hidindtil ukjendt bønnens kraft — bøn i Jesu navn, at bede og faa hvadsomhelst de vilde, skal være et bevis paa Aandens virkelige iboen.

For at kunne forstaa, hvorledes den Hellig-Aands sendelse i virkeligheden var begyndelsen til en ny periode i bønnens verden, bør vi komme ihu, hvem den Hellig-Aand er, hvad hans gjerning er, og betydningen af hans ikkesendelse, før Jesus var herliggjort. Det er i Aanden Gud eksisterer; thi Gud er Aand. Det var i Aanden, at Sønnen blev født af

Faderen; det er i Aandens samfund, i fællesskab med ham, at Faderen og Sønnen er ét. Den evige, aldrig afladende given til Sønnen, hvilket er Faderens forrettighed, og den evige beden og faaen, hvilket er Sønnens ret og salighed — det er ved Aanden, at dette livs- og kjærlighedssamfund vedligeholdes. Det har været saaledes fra evighed af. Det er specielt saaledes ogsaa nu, idet Sønnen som vor mægler altid lever for at træde frem for os. Det store verk, som Jesus begyndte her paa jorden, det nemlig, at forlige i sit legeme Gud og mennesket, det fortsætter han med i himmelen. For at opnaa dette paatog han sig personlig fiendskabet mellem Guds retfærdighed og vor synd. Paa korsets træ endte han en gang for alle dette fiendskab. Og han opfor til himmels, for at han i hvert lem paa sit legeme kunde fuldføre befrielsen og stadfæste den seier, han havde opnaaet. Det er for at fuldbyrde dette, at han altid lever for at bede. Idet han uafladelig træder frem for os, kommer han selv i et levende fællesskab med sine gjenløstes vedholdende bønner. Eller rettere, det er hans bestandige forbøn, som kommer tilsyne i deres bønner, og skjænker dem en kraft og frimodighed, de aldrig før havde.

Og han gjør dette ved den Hellig-Aand. Den Hellig-Aand, den herliggjorte Jesu Aand var endnu ikke (Joh. 7, 39), kunde heller ikke komme, førend Jesus var herliggjort. Denne Faderens gave var noget nyt og aldeles forskjelligt fra, hvad den gamle pakts hellige kjendte til. Den gjerning, som blodet udrettede i himmelen, da Kristus traadte indenfor forhænget, var aldeles enestaaende. Vor menneskelige naturs forløsning og opreisning i samfund med hans opstandelses kraft og ophøielses herlighed var fuldkommen virkelig. Optagelsen af vor menneskelighed i Kristus i den treenige Guds liv var en begivenhed af saadan ufattelig betydning, at den Hellig-Aand, som maatte komme fra Kristi ophøielsesstand for at bekræfte i vore hjerter, hvad Kristus havde fuldbragt, var i virkeligheden ikke længer kun hvad han var i den gamle paktes

tid. Det var bogstavelig sandt, at „den Hellig-Aand var endnu ikke, fordi Jesus var endnu ikke herliggjort.“ Han kom nu først som Aanden fra den herliggjorte Jesus. Ligesom Sønnen, der fra evighed af var Gud, havde begyndt en ny tilværelse som menneske og opfor til himmels med noget, han ikke havde før; saaledes ogsaa den gode og værdige Hellig-Aand, hvem Sønnen efter sin ophøielse annammede fra Faderen (Ap. gj. 2, 33); han kom ned til os med et nyt liv, som han tilforn ikke havde at meddele. I den gamle pakts tid blev han paakaldt som Guds Aand. Paa pinsedag kom han herned som den herliggjorte Jesu Aand, medbringende sig og meddelende til os den fuldbragte forsonings kraft og fylde.

Det er i det at Kristus træder frem for os som midler, at hans forsonings virksomme kraft og anvendelse vedbliver. Og det er ved den fra Kristus udsendte Hellig-Aand, at vi drages ind i hans altid opstigende bønners strøm. Aanden beder for os uden ord. I hjertedybet, førend tankerne endog er formet i ord, der gribes vi af Aanden og føres ind i den treenige Guds livs fylde. Ved Aanden blir Kristi bønner vore, og vore blir hans; vi beder om hvad vi vil, og det gives os. Vor erfaring lærer os altsaa, at „hidindtil har I ikke bedet om noget i mit navn. „Paa den samme dag skal I bede i mit navn.“

Broder! hvad vi trænger at bede i Jesu navn om, det er om denne Aandens daab, saa at vi kan lære at bede og faa, og vor glæde skal blive fuldkommen. Dette er mere end Guds Aand i den gamle pakt. Dette er mere end omvendelsens og gjenfødelsens Aand, som disciplerne havde før pinsefesten. Dette er mere end et vist maal af Aandens indflydelse og virkninger. Dette er den Hellig-Aand, Aanden fra den herliggjorte Jesus, i hans ophøielses kraft, idet den kommer over os som Aanden fra den iboende Jesus, forklarende Sønnen og Faderen indeni os. (Joh. 14, 16—23.) Det er naar denne Aand er eneherskende i vort hele liv og vor vandel, ikke bare

i vore bønnetimer, — det er naar denne Aand forherliger Jesus i os ved at aabenbare for os hans verks fuldkommenhed og gjør os aldeles ét med ham, og lig ham, at vi kan bede i hans navn; thi vi er i gjerning og sandhed ét med ham. Da er det vi har den umiddelbare adgang til Faderen, om hvilket Jesus siger: "Jeg siger ikke, at jeg vil bede Faderen for eder." O, vi trænger at forstaa, at Guds troende folks ene og store behov er dette at blive fyldt med denne Herlighedens Aand. Da skal vi kunne begribe, hvad det er „til alle tider med al bøn og paakaldelse at bede i Aanden," og hvad det er „at bede i Aanden for at bevares i kjærlighed til Gud." „Paa den samme dag skal I bede i mit navn."

Og derfor vil vi atter fremsætte denne lekse: Frugten af vore bønner er afhængig af, hvad vi er, og hvorledes vort liv er. Hemmeligheden af at bede i Jesu navn er det at leve i Jesu navn. Ved at leve i Aanden dygtiggjøres vi til at kunne bede i Aanden. Det er det at blive i Kristus, som giver os ret og frimodighed til at bede om hvadsomhelst vi vil. Det nøiagtige maal af kraft i vor bøn er i forhold til den udstrækning vi bliver i Kristus. Det er den iboende Aand, der beder, ikke altid i ord og tanker, men i vort livs dybe aandedrag uden ord. Saameget som der er af Kristi Aand i os, saameget er der af virkelig bøn. Vort liv, vort liv, o, lad vort liv blive fyldt af Kristus og fyldt af hans Aand, og den underfulde, ubeskaarede forjættelse med hensyn til vor bøn vil ikke længer forekomme os fremmed. „Hidindtil har I ikke bedet om noget i mit navn; beder, og I skal faa, forat eders glæde kan blive fuldkommen. Sandelig, sandelig siger jeg eder, at hvadsomhelst I beder Faderen om i mit navn, skal han give eder."

„Herre! lær os at bede."

O, min Gud! i hellig ærefrygt bøier jeg mig ned for dig, du treenige Gud. Atter har jeg erfaret, at bønnens hemmelighed er treenighedens mysterium. Jeg tilbeder Faderen, som altid hører, og Sønnen, som altid lever for at bede, og den Hellig-Aand, som er udgaaet fra Faderen og Sønnen for at optage os i det salige samfund, hvor der er uafladelig bøn og bønhørelse. Min Gud, tilbedende knæler jeg ned for din uendelige naade og barmhjertighed, som ved den Hellig-Aand hører vore bønner og optager os i det guddommelige livs- og kjærligheds-samfund.

O, kjære Herre Jesus! lær mig at forstaa denne lekse, at det er den iboende Aand, strømmende ud fra dig og forenende mig med dig — som er bønnens Aand. Lær mig at fremstille mig selv som et tomt, til dig indviet kar, forat hans liv kan blive mit liv. Lær mig at ære ham og have tiltro til ham som en levende person, der kan lede mig i mit liv og i mine bønner. Lær mig specielt i bønnen at vente og bie i hellig stilhed og give ham rum indeni mig til at indaande i mig sin uudsigelige forbøn. Og lær mig, at ved ham er det muligt at kunne bede uden afladelse, at bede og seire; fordi han delagtiggjør mig med dig, du høilovede Guds Søn, i din uafladelige seirende træden frem for Faderen. Ja, Herre, opfyld i mig din forjættelse: „Paa den samme dag skal I bede i mit navn. Sandelig, sandelig siger jeg eder, at hvadsomhelst I bede Faderen om i mit navn, skal han give eder.“ Amen.

Anmerkning.

Man har ofte sammenlignet bønnen med et menneskes aandedræt. Vi behøver kun at skride frem med sammenligningen til dens afslutning for at kunne se, hvilken underfuld stilling den Hellig-Aand indtager. For hvert aandedræt udaander vi den urene luft, som ellers snart vilde have foraarsaget vor død, og indaander igjen frisk luft, for hvilken vi skylder vort liv. Saaledes udaander vi fra os ved

bekjendelse vore synder, ved bøn vort hjertes ønsker og behov. Og ved indaandingen indaander vi forjættelsernes friske luft, Guds liv og kjærlighed i Kristus. Vi gjør dette ved den Hellig-Aand, som er vort livs aandedræt.

Og han er vort aandedræt, fordi han er Guds aandedræt. Faderen aander ham ind i os for at forene sig selv med vort liv. Og videre, ligesom der efter hver udaanding igjen følger en indaanding, saaledes ogsaa med Gud, idet han indaander, vender Aanden tilbage til ham med vore hjerters bønner og begjæringer. Paa denne maade er den Hellig-Aand Guds livs aandedrag og vort nye livs aandedræt i os. Idet Gud udsender ham, modtager vi ham som svar paa vore bønner; og idet vi sender ham tilbage igjen, hæver han sig op til Gud frembærende vore begjæringer. Som Guds Aand, i hvem Faderen og Sønnen er et, og i hvem Sønnen træder frem for os, er den Hellig-Aand for os bønnens Aand. Sand bøn er en levende erfaring paa den hellige treenigheds virkelighed. Aandens indblæsning, Sønnens forbøn, Faderens vilje, — disse ting forenes til et i os.

26de lekse.

„Jeg bad for dig."

Kristus som forbeder.

„Men jeg bad for dig, at din tro ikke skal aflade." — Luk. 22, 32.

„Jeg siger eder ikke, at jeg vil bede Faderen for eder." — Joh. 16, 26.

„Efterdi han altid lever for at træde frem for dem." — Hebr. 7, 25.

Al vekst i det aandelige liv staar i forbindelse med en klarere indsigt i, hvad Jesus er for os. Des mere jeg kan fatte og forstaa, at Kristus maa være alt for mig og i mig, at alt i Kristus er virkelig for mig, des mere lærer jeg da at leve troens virkelige liv, hvilket sker ved selv at dø og tilfulde leve i Kristus, og jeg faar da se, at det kristelige liv er ikke længer et forgjæves stræv efter at kunne leve ret, men en hvilen i Kristus, som er vort liv, og i ham finder jeg styrke til at kjæmpe kampen ud og vinde troens seier. Dette er i særskilt forstand sandt med hensyn til bønnelivet. Idet det ogsaa kommer ind under troens lov alene og betragtes i lyset af Jesu fuldkomne eksempel, vil den troende forstaa det, at det behøver ikke længer at være en strævsag eller ængstelig bekymring, men en oplevelse af, hvad Kristus vil gjøre for ham og i ham, en delagtighed i Kristi liv, som paa jorden saa og i himmelen altid ytrer sig i at henvende sig til Faderen i bøn. Og den troende begynder at bede, ikke alene i tillid til Kristi

fortjeneste, eller med henblik paa Kristi træden frem for os, ved hvilket vore uværdige bønner blir gjort antagelige, men i tillid til den nære og inderlige forening med Jesus, i kraft af hvilken han beder i os og vi i ham.*) Saliggjørelsens fylde er Kristus selv; han har givet sig selv til os. Fordi han beder, beder ogsaa vi. Ligesom disciplene, da de saa Jesus bede, bad ham om at faa del i det kjendskab, han havde om bønnen, saaledes ogsaa vi, og nu ser vi ham paa tronen som vor forbeder, nu ved vi, at han optager os med sig selv i bønnens liv.

Hvor tydeligt kommer ikke dette frem den sidste nat han levde her paa jorden. I sin yppersteprestelige bøn (Joh. 17, 1 fg.) viser han os, hvad han har at bede Faderen om, og hvad han vilde bede Faderen om, naar han endelig var kommen til himmels. Og dog havde han i sin afskedstale gjentagne gange tillige ogsaa forenet sin bortgang til Faderen med deres nye bønneliv. Deres og hans bønneliv skulde tilsidst forenes; hans indtrædelse i embedet som den, der altid lever for at træde frem for os, skulde blive begyndelsen til og kraften af deres nye bønneliv i hans navn. Det er med blikket henvendt paa Jesus som vor forbeder, at vi faar kraft og frimodighed til at bede i hans navn. Kristus eier al ret og evne til at bede, og han bevæger os til at tage del med sig i at træde frem for Guds ansigt.

For ret at forstaa dette, tænk paa hans mæglergjerning: „Han lever altid for at træde frem for dem." Kristi virksomhed som prest her paa jorden var blot en begyndelse. Som Aron udøste Kristus sit blod; som Melkisedek lever han nu indenfor forhænget og fortsætter sin gjerning der ifølge hans evige livs kræfter. Ligesom Melkisedek er ypperligere

*) „Se paa forskjellen af at have Kristus som talsmand eller forbeder, staaende udenfor os, og at have ham indeni os, idet vi bliver i ham og han i os ved den Hellig-Aand, som fuldbyrder vor forening med ham saaledes, at vi kan komme direkte til Faderen i hans navn." — Anmerkningen er taget fra Beck fra Tübingen.

end Aron, saaledes aabenbarer forsoningens kraft og herlighed sig i Kristus som ypperstepresten til evig tid. (Hebr. 7, 1 fg.) „Kristus er den, som er død, ja meget mere, som og er opreist, som og er ved Guds høire haand, som og træder frem for os“ (Rom. 8, 34). Denne mæglergjerning er en indgaaende virkelighed, en virksomhed, der er absolut nødvendig, uden hvilken det vilde blive umuligt at tilegne sig frelsen i Kristus. Ved Jesu legemliggjørelse og opstandelse skede denne underfulde forligelse, hvorved vi blev delagtige i det guddommelige livs salighed. Men den virkelige personlige tilegnelse af denne forligelse kan i hans lemmer her paa jorden ikke finde sted, uden ved den guddommelige krafts vedvarende indvirkning, som udøves af Kristus, som er hovedet. I al omvendelse og helliggjørelse, i enhver seier over synden og verden, forekommer der en virkelig kraftudfoldelse af og ved ham, som er mægtig til at frelse. Og denne hans kraftudfoldelse sker ene og alene ved hans bøn; han beder til Faderen og faar af ham. „Han kan og fuldkommen gjøre dem salige....efterdi han altid lever for at træde frem for dem.“ Ethvert af hans folks behov tilfredsstiller han ved sin bøn til Faderen, som med glæde giver, hvad Guddommen eier og har. Hans stedfortrædelse paa tronen er lige saa virkelig og uundværlig som den paa korset. Intet sker uden ved hans forbøn; den optager hele hans tid og al hans kraft; hans vedblivende beskjæftigelse ved Faderens høire haand er at træde frem for os.

Og vi delagtiggjøres ikke alene i denne hans virksomheds velsignelser, men vi deltager i selve virksomheden. Og det fordi vi er hans legeme. Legemet og lemmerne er ét. „Hovedet kan ikke sige til fødderne: jeg har eder ikke behov.“ Vi har andel i alt, hvad Jesus er og har; „jeg har givet dem den herlighed, du har givet mig, forat de skulde være ét, ligesom vi er ét.“ Vi er delagtige i hans liv, hans retfærdighed og hans arbeide; vi deltager med ham ogsaa i for-

bøn; thi det er ikke en virksomhed, han udøver, uden vor deltagelse.

Vi gjør dette, fordi vi er delagtige i hans liv. „Kristus er vort liv.“ „Jeg er korsfæstet med Kristus; alligevel lever jeg, dog ikke jeg mere, men Kristus lever i mig.“ Livet i ham og i os er identisk, det ene og det samme. Hans liv i himmelen er et altid bedende liv. Naar hans liv tager bolig i os, mister det ikke sin karakter; men det er ogsaa i os et altid bedende liv — et liv, som uden afladelse beder til Gud og annammer fra ham. Men dette er ikke at forstaa som om der skulde være to særskilte opadstigende bønneretninger, en fra ham og den anden fra hans folk. Nei. Den virkelige livsforening er ogsaa en bønneforening. Han er engelen med guldrøgelseskarret: „og der blev givet ham megen røgelse“ (Aab. 8, 3), hemmeligheden af den rette slags bøn, „forat han for alle de helliges bønner skulde ofre den paa det guldalter, som var foran tronen.“ Vi lever, vi bliver i ham, den stedfortrædende.

Den enbaarne Søn er den eneste, som har retten til at bede. Til ham alene blev det sagt: „Begjær af mig, saa vil jeg give dig.“ Alle tings fylde bor i ham — ogsaa den sande bønnens fylde. Han alene har bønnens kraft. Og som det aandelige livs fremvekst bestaar i en klarere indsigt i og dybere erkjendelse af, at alle naadens rigdomme er i ham, og at vi er i ham for stadig at modtage, hvad vi eier i ham, nemlig naade over naade, saaledes ogsaa med hensyn til bønnens liv. Vor tro paa Jesus som den, der træder frem for os, maa ikke blot være den, at han beder i vort sted, naar vi undlader eller ikke formaar at bede, men denne, at han som vort livs og vor tros begynder, bevæger os til at bede endrægtig, enstemmig med sig. Vor bøn maa i den forstand ogsaa være en troshandling, at, idet vi ved, at Jesus meddeler os sit ganske liv, han ogsaa ud af sin bøns fylde indgiver os i vor bøn det, som vi skal bede om.

Det var nok for mangen en troende en ny vending i hans aandelige liv, da det gik op for ham, hvor virkelig og helt Kristus var hans liv, idet Jesus stod borgen for, at han eller hun forblev trofast og lydig. Det var da først du virkelig begyndte at leve et troslív. Ikke mindre dyrebart blir det nu, naar vi faar se, at Kristus ogsaa er garanti for vort bønneliv, bønnens midtpunkt og personificerede kraft, som af ham meddeles hans folk ved den Hellig-Aand. „Han lever altid for at træde frem for dem." Han er legemets hoved, anføreren paa den nye og levende vei, som han har indviet for os. Han er troens begynder og fuldkommer. Han forskaffer det nødvendige for sine gjenløstes livsophold ved at meddele dem sit eget liv i dem. „Jeg bad for dig," ikke for at gjøre din tro overflødig, men, „at din tro ikke skal aflade." Vor tro og troens bøn har sin rod i hans forbøn for os. Det er nemlig saaledes: „Dersom I bliver i mig," den evige, levende forbeder, og beder med mig og i mig, da „beder om hvadsomhelst I vil, og det skal vedersares eder."

Tanken paa vort fællesskab med Jesus som forbeder minder os om, hvad han før ofte har lært os, det nemlig, at alle de dyrebare bønneløfters ene og store maal og retfærdiggjørelse er Guds ære, hans riges befæstelse og synderes frelse. Saalænge som vi kun eller fornemmelig beder for os selv, forbliver det løfte, Jesus gav os den sidste nat af hans liv her paa jorden, for os kun en forseglet og lukket bog. Dette løfte er givet dem, som er frugtbare grene paa vintræet Jesus, — til disciple, der blev sendt ud i verden i lighed med ham, hvem Faderen udsendte for at leve for nødlidende mennesker. Det er til hans trofaste tjenere og fortrolige venner, som arbeider i Jesu fodspor og efter hans eksempel, — til saadanne, som i lighed med sin Herre er blevet et sædekorn og dør, for at frugten kan blive mangfoldig, — at forjættelsen er given. Maa vi hver for os finde ud, hvilket arbeide, hvilke sjæle er anbetroet os og vore specielle bønner. Lad vor forbøn for dem blive vort

samfundsliv med Gud, og vi skal ikke alene faa erfare, at løfterne om kraft og frimodighed i bønnen er en sandhed for os, men vi skal først da ogsaa begynde at forstaa, at vor bliven i ham, og hans bliven i os, sætter os istand til at blive hans rette medarbeidere, og vi skal faa deltage i glæden med ham over at faa velsigne og frelse mennesker.

O, hvilken herlig ting, at vor dyrebare Herre Jesus træder frem for os, for hvilket vi ikke alene skylder alt, men til hvilket vi ogsaa optages som aktive deltagere og medarbeidere! Nu forstaar vi, hvad det er at bede i Jesu navn, og hvorfor deri ligger saadan kraft. I hans navn, i hans Aand, i ham selv, i fuldkommen forening med ham. O, underfulde, altid aktive og mest virksomme træden frem for os af mennesket Kristus Jesus! — naar skal vi tilfulde blive delagtiggjorte deri og altid bede i forening med ham?

„Herre! lær os at bede."

Høilovede Herre! tilbedende bøier jeg mig igjen for dig. Dit hele forløsningsverk er nu gaat over til bøn; det, som nu beskjæftiger dig med hensyn til opholdelsen og uddelelsen af, hvad du kjøbte med dit blod, er bøn og det alene. Du lever altid for at bede. Og fordi vi er og bliver i dig, er den direkte adgang til Faderen altid aaben; vort liv kan blive et liv i uafladelig bøn, og besvarelsen af vor bøn er sikker.

Kjære Herre! du har indbudt dit folk til at deltage i dette bønneliv. Du har forenet dig selv med dit folk og udrustet det som dit legeme at samvirke med dig i forbøn, ved hvilken verden kan blive fyldt med forsoningens frugter og Faderens herlighed. Med større frimodighed end før kommer jeg til dig, min Herre, og bønfalder dig: lær mig at bede. Dit liv er bøn, dit liv er mit liv. Herre, lær mig at bede i dig og lig dig!

Og, Herre! særskilt maa du lade mig forstaa, som du ogsaa lovede dine disciple, at du er i Faderen, og jeg i dig, og du i mig. Lad den Hellig-Aands forenende kraft virke det i mig, at jeg helt bliver i dig og samvirker med dig i forbønnen, saa at min bøn blir et ekko deraf, og Faderen kan høre mig i dig og dig i mig. Herre Jesus! lad dit sindelag beherske mig i alle ting, og lad mit liv altid blive i dig. Saa blir jeg dygtiggjort til at være den kanal, gjennem hvilken din forbøns velsignelser tilflyder verden. Amen.

Anmerkning.

„Den nye tid for bøn i Jesu navn er hentydet til af Jesus selv, nemlig den Hellig-Aands udgydelse, i hvilken tid disciplene blir sig forløsningens husholdning mere bevidst, ligesom de ogsaa klarere kommer til at forstaa sin enhed med Jesus, samt at han er et med Faderen. Deres bøn i Jesu navn er nu direkte til Faderen selv. „Jeg siger eder ikke, at jeg vil bede for eder; thi Faderen selv elsker eder," siger Jesus. Men nys forud, da han taler om tiden for Aandens sendelse, siger han: „Jeg vil bede Faderen, at han skal give eder en anden talsmand, for at han skal blive hos eder evindelig." Denne bøns hovedtanke er saaledes en skuen ind i vor forening med Gud i Kristus, idet der er et levende foreningsbaand mellem Gud og os (Joh. 17, 23: „Jeg i dem, og du i mig"), saa at i Jesus finder vi Faderen som den, der er forenet med os, og os selv som forenet med Faderen. Jesus Kristus maa blive aabenbaret for os ikke alene ved sandheden for vor forstand, men i vor inderste personlige bevidsthed som den levende personlige Frelser, som den, i hvem Guddommen og Guds faderkjærlighed er bleven fuldkommen forenet med den menneskelige natur, og denne med Gud. Ikke saaledes, at med den umiddelbare bøn til Faderen, Kristi midlerembede skulde tilsidesættes, men det er ikke længer betragtet som noget udvortes, som noget værende udenfor os, men som en virkelig indre levende aandelig virksomhed, indeni os altsaa, saa at Kristus for os, midleren, er virkelig bleven Kristus i os.

Dersom bevidstheden om denne enhed mellem Gud i Kristus og vi i Kristus fremdeles fattes, eller den er formørket af følelsen af skyldig-

hed, da vender troens bøn sig til vor Herre som vor Talsmand, der beder til Faderen for os. (Sammenlign Joh. 16, 26 med Joh. 14, 16–17 og 9, 20–21; Luk. 22, 32; 1 Joh. 2, 1.) Saaledes i bønnen at betragte Jesus som talsmand er ifølge Joh. 16, 26 ikke rigtig det samme som at bede i hans navn. Kristi virksomhed som talsmand skulde lede os til den indre selvstændige livsforening med ham selv og med Faderen, som er i ham, i kraft af hvilket Jesus er den, i hvem Gud træder i umiddelbar forbindelse med os og blir selv forenet med os, og i hvem vi i alle omstændigheder kommer i et inderligt forhold til og slegtskab med Gud. At bede i Jesu navn er i henhold hertil heller ikke det samme som at bede ifølge Jesu bud; thi disciplene har bedet paa denne maade alt siden Herren gav dem sit „Fader vor", og endda siger han: „Hidindtil har I ikke bedet om noget i mit navn." Kun efterat Kristi mægling er ved den i os boende Hellig-Aand bleven liv og virkelighed i os, og ligedan, at hans sind, som det fandt sit udtryk i hans ord og gjerning, har taget os i besiddelse og fyldt vor bevidsthed og vor vilje, saa at vi ved troen og kjærligheden har Jesus i os som midleren, der virkelig har gjort os et med Gud, — kun da blir hans navn, som indbefatter hans natur og virksomhed, sandhed og kraft i os (ikke bare for os), og vi har i Jesu navn den frie, direkte adgang til Faderen, og vor bøn blir besvaret. At bede i Jesu navn er en søns frihed lige over for Faderen. Denne frihed har Jesus som Faderens enbaarne Søn. Vi beder i Jesu sted, ikke saaledes som om vi kunde stille os selv i hans plads, men i den forstand, at vi er i ham, og han i os. Vi kan gaa direkte til Faderen, men kun fordi Faderen er i Kristus, ikke som om Faderen var fraskilt fra Kristus. Derfor, hvor det indre menneske ikke lever i Kristus og ikke har ham nærværende som den levende, — hvor hans ord ikke hersker i hjertet som den aandelige kraft, — hvor hans sandhed og liv ikke er blevet sjælens liv, — er det forgjæves at tænke, at en formular lig denne: „for din kjære Søns skyld," kan formaa noget." — „Den kristelige etik", Dr. J. T. Beck, Tübingen.

27de lekse.

„Fader! jeg vil."

Kristus som yppersteprest.

„Fader! jeg vil, at, hvor jeg er, skulle ogsaa de, som du har givet mig, være hos mig." — Joh. 17, 24.

Jesus giver i sin afskedstale disciplene en fuld aabenbarelse af, hvorledes det nye liv skulde ytre sig, naar først Guds-riget var kommet til magten. De skulde finde sit kald og sin salighed i at leve i Aanden og som grene at blive i vintræet Jesus og at gaa ud og vidne om Kristus og lide for hans navns skyld. Førend han begynder at tale om deres nye liv i fremtiden, giver han dem gjentagne gange de mest omfattende løfter i henseende til den kraft, deres bønner skal have. Og idet han afslutter sin tale, begynder han selv at bede. For at lade sine disciple have den glæde at vide, hvad han vil gjøre for dem i himmelen, nemlig at være deres yppersteprest, giver han dem dette dyrebare testament — hans bøn til Faderen. Og han gjør dette nu, fordi de som prester skal tage del med ham i hans ypperstepresteliye virksomhed, og paa det at baade de og vi skulle vide, hvorledes vi skal udføre denne hellige gjerning. I vor Herres undervisning den sidste nat af hans liv, har vi lært at forstaa, at de merkelige bønneløfter blev ikke givet for vor egen fordel, men til fordel for Herren selv og hans rige. Det er fra ham selv alene vi

kan lære at forstaa, hvad det er at bede i Jesu navn, og hvad en saadan bøn kan opnaa. Vi har lært, at det at bede i Jesu navn er at bede i fuldkommen enhed med ham selv; den ypperstepræstelige bøn vil lære os alle, at bøn i Jesu navn er at begjære af ham og vente alt godt fra ham.

Den ypperstepræstelige bøn er almindeligvis delt i tre dele. Vor Herre beder først for sig selv (v. 1–5), dernæst for sine disciple (v. 6–19), og endelig for alle troende folk til alle tider (v. 20–26). Enhver Jesu efterfølger, som giver sig selv hen i forbøn for andre, og som ønsker at erfare, hvor megen velsignelse han kan nedbede over sine medmennesker ved at bede i Jesu navn, maa i al beredvillighed lade sig lede af Aanden til en ret forstaaelse af denne merkelige bøn, som jo er en af de mest vigtige lekser i bønnens skole.

Først beder Jesus for sig selv, at han maa blive herliggjort, forat han igjen kan herliggjøre Faderen. „Fader! herliggjør din Søn. Og nu — herliggjør mig du, Fader.“ Og han fremsætter grunden, hvorfor han saaledes beder. En hellig pakt var bleven oprettet mellem Faderen og Sønnen i himmelen. Faderen havde lovet ham magt over alt kjød som en belønning for hans gjerning. Han havde fuldbragt verket, han havde forherliget Faderen, og hans eneste opgave er fremdeles at forherlige ham. Yderst ligefrem beder han nu Faderen om, at han maa herliggjøre ham, saa at han kan blive og gjøre det for hans folk, som han har paataget sig at gjøre.

Kjære Jesu discipel, her har du den første lekse i din virksomhed som prestelig forbeder; den maa læres fra din store yppersteprests eksempel. At bede i Jesu navn er at bede likeens som han, i sympati med ham. Sønnen begyndte sin bøn med at klargjøre for sig sit forhold til Faderen, fremholdt sit arbeide, sin lydighed og sit begjær om at se Faderen herliggjort — gjør du ligedan. Træd nær og stil dig fremfor Faderen, i Kristus. Fremhold hans fuldendte verk. Sig, at du er delagtig deri, at du tror paa det, lever i det. Sig,

at du ogsaa har givet dig selv hen for at fuldføre den gjerning, Faderen har givet dig at udføre, og at du lever for kun at fremme hans ære. Og bed saa tillidsfuldt om, at Sønnen maa blive herliggjort i dig. Dette er at bede i Jesu navn, i selve ordene, i Jesu Aand, i forening med Jesus selv. Saadan bøn har kraft. Dersom du med Jesus forherliger Faderen, vil Faderen herliggjøre Jesus ved at gjøre, hvad du beder om i hans navn. Det er kun, naar dit personlige forhold, lig Kristus, paa dette punkt er klart lige over for Gud, — naar du forherliger ham og søger i alle ting Guds ære og næstens bedste, — at du vil faa kraft til at træde i skranken og føre dine medmenneskers sag.

Vor Herre beder dernæst for sin discipelkreds. Han omtaler dem som de, der er givet ham af Faderen. Deres fortrinlige kjendetegn er det, at de har bevaret Kristi ord. Han siger, at han nu sender dem ud i verden i sit sted, likeens som Faderen havde udsendt ham. Og han beder om to ting for dem: at Faderen maa bevare dem fra det onde, og at han maa hellige dem i hans ord, fordi han helliger sig selv for dem.

Hver troende forbeder har i lighed med Jesus sin særskilte kreds, for hvilken han eller hun først og fremst beder. Forældrene har sine børn, lærerne sine elever, presterne sine tilhørere, alle arbeidere sit specielle strøg, — ja alle troende har dem, hvis omsorg ligger dem paa hjerte. Det er af stor vigtighed, at forbønnen er personlig, ligefrem og bestemt. Og vor første bøn for dem maa altid være den, at de maa annamme og bevare ordet. Men denne bøn vil dog ikke gavne noget, dersom vi ikke kan sige med vor Herre: „Jeg har givet dem dit ord;" det er dette som giver os frimodighed og kraft til at bede for sjælene. Ikke bare bede for dem, men tale til dem. Og naar de har faat ordet, lad os da bede meget for dem om, at de maa bevares fra det onde, og at de maa blive helligede i og ved det samme ord. Istedetfor at henfalde til haabløshed, eller at dømme, eller at opgive dem, som falder

tilbage, lad os hellere bede for dem: „Fader, bevar dem i dit navn;“ „hellige dem i din sandhed.“ Bøn i Jesu navn formaar meget: „Hvadsomhelst I vil, skal vederfares eder.“

Endelig beder Jesus for en videre kreds. „Jeg beder ikke for disse alene, men ogsaa for dem, som ved deres ord skulle tro paa mig.“ Hans ypperstepresteligе hjerte udvides og omfatter alle steder og alle tider, og han beder om, at alle, som hører ham til, hvorsomhelst de end er, maa være ét. Dette som et bevis fra Gud til verden paa Jesu guddommelige udsendelse, og videre, at de altid maa være med ham i hans herlighed. Indtil det, „at den kjærlighed, hvormed du har elsket mig, skal være i dem, og jeg i dem.“

Den Jesu discipel, som først i sin egen kreds har givet et eksempel paa bønnens kraft, kan ikke indskrænke sig kun inden dens (kredsens) snevre grænser, men han maa bede for den hele almindelige kristelige kirke og alle dens forskjellige afdelinger. Han maa specielt bede om Aandens og kjærlighedens enhed. Han vil bede om, at kirken maa blive ét i Kristus, at den maa blive et levende bevis for verden, at Kristus er virkelig Guds Søn, udsendt fra himmelen, og at det virkelig er han, som har bragt med sig dette under, at kjærligheden triumferer over selviskhed og splittelse. Enhver troende burde bede meget om dette, at kirkens enhed maa blive aabenbar, ikke i ydre organisationer, men i aand og sandhed.

Saa meget for selve bønnens indhold. Nu lidt om dens beskaffenhed eller maade. Jesus siger: „**Fader! jeg vil.**“ Han kunde sige det i kraft af sin ret som Søn, paa grundlag af Faderens forjættelse til ham, og paa grundlag af sit fuldendte verk. Faderen havde sagt til ham: „Begjær af mig! og jeg vil give dig!“ Jesus benytter sig simpelthen af Faderens forjættelse. Og Jesus har givet os en lignende forjættelse: „H v a d s o m h e l s t I v i l, skal vederfares eder,“ Han beder mig om til i hans navn at udtale, hvad jeg vil. Idet

vi bliver i ham og staar i en levende forening med ham, i hvilken forening Kristus er alt og vi intet, har vi ret til at tage vor yppersteprests ord og gjøre til vort, og give som svar paa spørgsmaalet „Hvad vil du?“ — „**Fader! jeg vil** alt, hvad du har lovet.“ Dette er ikke andet end sand tro; dette er at ære Gud; dette er nemlig at være forvisset om, at saadan tillidsfuldt sige, hvad jeg vil, det er behageligt i Guds øine. Vort hjerte krymper sig gjerne sammen for dette udtryk, thi vi føler hverken frimodighed eller kraft til at tage Gud slig paa ordet. Det er et udtryk, som kræver en fuldkommen selvfornegtelse eller opgivelse af vor vilje, og kun da vil naaden blive os given; thi hver den, hvis vilje gaar op i sin Herres vilje, vil ganske vist faa naade over naade. Den, som mister sin vilje, skal finde den. Den, som fuldstændig opgiver sin vilje, skal finde den igjen, fornyet og styrket med guddommelig kraft. „**Fader! jeg vil.**“ Dette er grundtonen i den nafladelige altid virksomme, altid seirende Jesu forbøn i himmelen. Det er kun i forening med ham, at vor bøn formaar noget; i forening med ham formaar den meget. Dersom vi blot bliver i ham, lever, vandrer og gjør alt i hans navn; dersom vi bare kommer med vore bønner, prøvet og gjennemtrængt af hans ord og Aand og sætter dem ud paa den mægtige forbønnens strøm, som gaar ud fra ham, saa de blir baarne opad og fremlagte for Faderen, — da skal vi ogsaa faa den fulde forvisning om, at vi faar det, vi beder om; thi dette: „Fader! jeg vil,“ det blir os indblæst af Aanden selv. Vi skal i ham blive intet i os selv for at finde, at vi i vor uformuenhed har styrke og kan seire.

Kjære Jesu disciple, I, som er kaldt til at være lig eders Herre i hans ypperstepresteelige forbøn, naar, o, naar! skal vi vaagne op til denne vor opgaves herlighed at kjæmpe og seire i bøn til Gud for vort arme folk? O, naar skal vi ryste af os denne lunkenhed, dette hyklede ydmyghedsplag, og overgive os helt til Guds Aand, at han maa fylde vor vilje med lys

og med kraft, saa vi kan forstaa og tage imod og nyde alt det, som Gud brænder af længsel efter at faa give til den vilje, som sætter an paa ham.

„Herre! lær os at bede.“

O, du min høilovede yppersteprest! hvem er jeg, at du saaledes skulde indbyde mig til at tage del med dig i din seirende forbøn! O, hvorfor, Herre, er jeg saa senhjertet til at tro og forstaa og til at benytte mig af dette underfulde privilegium, til hvilket du har gjenløst dit folk. O, Herre, giv mig naade til mere og mere uafladelig at nedbede velsignelser over alle mine medmennesker.

Kjære Herre! jeg kommer nu for at modtage mit kald og agte paa min udvælgelse. For dette ene vil jeg forsage alt og følge dig efter. Tillidsfuld overlader jeg mig i dine hænder og venter, at du vil danne mig og udruste mig til at blive en af dine bedende, kjæmpende børn, som kjæmper og venter og faar overhaand. Tag mit hjerte og fyld det med dette ene begjær at fremme Guds ære ved at indsamle, hellige og forene alle dem, som Faderen har givet dig. Bøi mit sind og vend min forstand til den rette visdom, saa jeg kan forstaa, naar min bøn kan bringe velsignelser med sig. Tag mig helt og dygtiggjør mig til at staa som en prest for min Guds ansigt og lyse velsignelse over mit folk i hans navn.

Høilovede Herre! maa det i denne sag blive som i alt aandeligt liv: du alt, og jeg intet. Og maa det ogsaa i denne sag blive min erfaring, at den, som intet har eller søger for sig selv, han faar alt, endog naade til at virke sammen med dig i din evige yppersteprestelige gjerning. Amen.

28de lekse.

„Fader! ikke, hvad jeg vil."

Kristus som offeret.

„Og han sa: Abba, Fader! alt er dig muligt; tag denne kalk fra mig! Dog ikke, hvad jeg vil, men hvad du vil!" — Mark. 14, 36.

Hvilken modsætning bare inden nogle faa timer! Hvilken overgang fra det rolige, ophøiede: „Han opløftede sine øine til himmelen og sa: **Fader! jeg vil,**" til dette mod jorden nedbøiede og i grædende angst lidende: „Min Fader! ikke hvad jeg vil." I det første ser vi ypperstepresten indenfor forhænget i hans altid seirende mæglergjerning, i det andet derimod ser vi offeret paa alteret, idet han derved aabner veien gjennem det iturevne forhæng. Det yppersteprestelige „Fader! jeg vil", gaar i henseende til tiden forud for det selvopofrende „Fader! ikke, hvad jeg vil;" men dette kun som en forudangivelse af, hvad der senere skulde ske, efterat offeret engang var givet hen. I virkeligheden var det denne bøn ved alteret: „Fader! ikke som jeg vil," i hvilken bønnen foran tronen: „Fader! jeg vil," havde sin begyndelse og sin kraft. Det er fra den fuldstændige opgivelse af sin vilje hist i Getsemane, at ypperstepresten paa tronen har kraften til at bede om, hvad han vil, har ret til at gjøre sit folk delagtige i den samme magt, saa ogsaa hans folk kan bede om, hvad det vil.

For alle, som maatte like at gaa i Jesu skole for at lære at bede, er denne Getsemane-lekse en af de helligste og dyre-

bareste. For den overfladiske elev vilde denne lekse maaske forekomme som noget, berøvende frimodigheden til at bede i tro. Naar endog Sønnens indtrængende bønneraab ikke blev hørt (?), og maatte endog den elskelige sige: **„Ikke, hvad jeg vil!“** hvormeget mere behøver da ikke vi at sige det samme. I lyset af dette synes det derfor næsten umuligt, at de forjættelser, som Herren kun nogle faa timer forud havde givet, nemlig: **„Hvadsomhelst I bede om,“ hvadsomhelst I vil,“** at de skulde forstaaes bogstavelig. En dybere indsigt i det, som skede i Getsemane, vil lære os, at vi netop her har den sikre grund og den aabne vei til forvisningen om besvarelse af vore bønner. Lad os træde nær og i hellig, tilbedende frygt beskue dette store syn: Guds Søn i bøn og paakaldelse under stor bedrøvelse og bitre taarer, og endda faar han ikke, hvad han beder om. — Nu, han er vor lærer og vil aabenbare for os hemmeligheden af hans hellige offertjeneste, slig som denne kommer frem i anførte merkelige bøn.

For at kunne forstaa denne bøn, vil vi lægge merke til den uendelige forskjel mellem hvad vor Herre bad om som den kongelige yppersteprest, og hvad han her i sin fornedrelse bønfalder om. Hist bad han om Faderens forherligelse, og at han selv samt hans folk maatte blive herliggjort, idet en bestemt opfyldelse af de løfter, han havde faat, derved vilde finde sted. Han bad om det, som han vidste var i overensstemmelse med Faderens vilje og udsagn; han kunde derfor frimodig sige: **‘,Fader! jeg vil.“** Her beder han om noget, om hvilket Faderens vilje endnu ikke er rigtig klar for ham. Saalangt som han ved, er det Faderens vilje, at han skal drikke kalken. Han havde fortalt sine disciple om den kalk, han maatte drikke; nogen tid senere siger han: „Skal jeg ikke drikke den kalk, min Fader har givet mig?“ Det var for dette han var kommen til jorden. Men anderledes blev det, da mørkhedens magter stormede løs paa ham, og han kom i en usigelig stor sjæleangst, og begyndte at smage nogle af de første

draaber af den kvalfulde død, som Guds vrede over synden havde tilfølge for ham, da fandt hans menneskelige natur — idet den gyste for den nærforestaaende virkelighed af at blive en forbandelse for os — sit udtryk i dette angstens raab: „Tag denne kalk fra mig!" hvilket var et begjær om at blive fritaget fra at drikke kalken, dersom Guds hensigt alligevel kunde opnaaes. Dette begjær var et bevis paa hans menneskelige naturs intense virkelighed. Og tre gange gjentager han den samme bøn, hver gang mere heftig og indtrængende, hvilket ogsaa kommer frem i hans henvisning til Faderens magt: „Alt er dig muligt." Men han siger: „Dog ikke, hvad jeg vil," og derfor er hans begjær ikke syndigt. Og det er hans gjentagne **„Ikke, hvad jeg vil,"** som giver hans offer dets væsentlige indhold og værd. Han bad om noget, om hvilket han ikke kunde sige: jeg ved, det er din vilje. Han havde fremholdt Guds magt og kjærlighed, men tog sig sammen, idet han sa: **„Ske din vilje."** Hans bøn om, at kalken maatte fratages ham, kunde ikke opfyldes; men hans underdanige bøn om, at Guds vilje maa ske, blev herlig besvaret, først ved at han fik frimodighed og seier over al frygt, dernæst at han fik seier over dødens magt.

Det er ved denne fuldstændige overgivelse af sin egen vilje til Faderens vilje, at Kristi lydighed naar sin største fuldkommenhed. Det er fra viljens offer i Getsemane, at livets offer paa Golgata faar sit værd. Det er her, som skriften siger, at han lærte lydighed og blev aarsag til evig frelse for alle, som er ham lydige (Hebr. 5, 7—9). Det var fordi han der blev lydig indtil døden, ja korsets død, at Gud høit ophøiede ham og gav ham magt til at bede om, hvad han vilde. Det var i dette „Fader! ikke som jeg vil," at han erholdt kraft til det andet **„Fader!** jeg vil." Det var fordi Jesus i Getsemane fandt sig i at føie sig efter Guds vilje, at han erhvervede for sit folk retten til at sige til dem: „Beder om hvadsomhelst I vil."

Lad mig igjen skue ind i disse Getsemane undere. Først ser jeg Faderen byder sin elskelige Søn vredeskalken. Andet: Sønnen, som dog altid er lydig, krymper sammen og bønfalder om fritagelse fra at drikke kalken. Tredje: Faderen opfylder ikke dette sin Søns begjær, men sætter fremdeles kalken frem. Og saa det sidste: Sønnen opgiver sin vilje, finder sig i, at hans vilje ikke faar ske, og gaar ud til Golgata for at drikke kalken. O, Getsemane! der ser jeg hvorfor min Herre kunde give mig saadan ubeskaaret forsikring om besvarelse af mine bønner. Han vandt dette som en sikkerhed for mig derved, at han samtykkede i ikke at faa sin bøn besvaret.

Dette er i harmoni med den hele frelsesplan. Vor Herre tilvinder os altid det modsatte af, hvad han maatte lide. Han blev bunden, forat vi skulde faa gaa fri. Han blev gjort til synd for os, forat vi skulle i ham blive retfærdige for Gud. Han døde, forat vi skulle leve. Han bar Guds vrede, forat Guds velsignelse skulde blive vor. Han holdt ud, endda han ikke fik sin bøn besvaret, forat vore bønner skulle finde besvarelse. Ja, han sa: „Ikke som jeg vil," forat han kunde sige til os: „Dersom I bliver i mig, da beder om hvadsomhelst I vil, og det skal vederfares eder."

Ja, „dersom I bliver i mig." Dette skriftord faar her i Getsemane en ny kraft og betydning. Kristus er vort hoved; han staar borgen for os og bærer, hvad vi ellers til evig tid maatte have baaret. Vi havde fortjent, at Gud skulde have vendt sit øre bort fra os og aldrig lyttet til vort raab. Jesus kommer, og han lider ogsaa dette i vort sted; han lider hvad vi havde fortjent; han lider under byrden af denne ubesvarede bøn. Men nu kommer denne hans lidelse mig tilgode; hvad han maatte bære, fritages jeg for. Hans fortjeneste har vundet for mig svaret til hver bøn, dersom jeg bliver i ham.

Ja, i ham, som han der knæler i Getsemane, — i ham maa jeg blive. Som mit hoved har han ikke alene en gang udstaat straffen for mig, men han lever stedse i mig og med-

deler mig ved sin Aand og virken ogsaa sin natur, hans egen maade at være paa. Den evige Aand, ved hvilken han gav sig selv hen til Gud, er den samme Aand, som har taget bolig i mig og delagtiggjør mig i den selvsamme lydighed og selvfornegtende vilje lige over for Gud. Den Aand driver mig til at stille min vilje under Faderens vilje, at opgive den endog til døden, blive i Kristus død lige over for den. Alt det, som er mit eget, mit sind, min tanke, min vilje, omend ikke ligefrem syndigt, lærer han mig dog at sky og fly. Han aabner mit øre og lærer mig til under sjæls ro og megen lærvillighed at vente og bie paa, hvad Faderen fra dag til dag har at sige mig og undervise mig om. Han aabenbarer for mig, at foreningen med Guds vilje i kjærlighed til samme, virkelig er en forening med Gud selv. Ligeledes at fuldstændig overgivelse til Guds vilje er Faderens befaling, Sønnens eksempel, og sjælens største salighed. Han leder min vilje ind i Kristi døds og opstandelses samfund, saaledes at min vilje dør i ham og blir i ham gjort levende igjen. Han indaander i denne fornyede og levendegjorte vilje en hellig indsigt ind i Guds fuldkomne vilje, en hellig glæde i det at fremstille sig selv som denne viljes redskab, en hellig ret og evne til at lægge beslag paa og have haand i hanke med Guds vilje i henseende til besvarelsen af vore bønner. Af mit hele hjerte vil jeg lære at leve for Gud, for hans riges fremme, og i samtale med Gud og med mennesker gjøre brug af denne korsfæstede, men gjenopstandne vilje, dens kraft. Des mere jeg sætter mig ind i dette **„Fader! ikke som jeg vil,“** og des mere jeg fordyber mig i ham, og bliver i ham, som udtalte det, des lettere blir det for mig at opnaa kraften af hans **„Fader! jeg vil.“** Og min sjæl erfarer det, at det er den vilje, som er blet gjort til intet, paa det at Guds vilje kunde blive alt, — den vilje er det, som inspireres med en guddommelig styrke til virkelig at ville, hvad Gud vil, og gjøre krav paa det, som er forjættet den i Jesu navn.

O, lad os lytte til Jesus i Getsemane, idet han siger: „Dersom I bliver i mig, da beder om hvadsomhelst I vil, og det skal vederfares eder.“ Idet vi har det samme sind som han, den samme Aand som han i hans opgiven af alt i Guds haand, og idet vi lever som han i lydighed og hengivelse til Faderen, kan det siges, at vi bliver i ham. Dette er hemmeligheden af at have kraft i bønnen.

„Herre! lær os at bede.“

Høilovede Herre Jesus! Getsemane var din skole; der lærte du at bede og at adlyde. Det er fremdeles den skole, hvortil du leder alle dine disciple, som ønsker at lære lydighed og at bede i lighed med dig. Herre! lær mig der at bede i den tro, at du har sonet for og overvundet vor egenvilje, og at du isandhed kan give os naade til at bede lig dig.

O, du Guds Lam! jeg vil følge dig til Getsemane for der at blive ét med dig og blive i dig, endog naar du gaar ind i selve døden og opgiver din vilje til Faderen. Med dig, ved dig, i dig, opgiver jeg min vilje helt og fuldt til Faderens vilje. I bevidstheden om min egen svaghed og min egenviljes lønlige attraa til atter igjen at hævde sin stilling paa jeg'ets trone, gjør jeg i troens fulde forvisning krav paa din seierskraft. Du triumferede over den, du befriede mig fra dens baand og lænker. I din død vil jeg daglig leve; i dit liv vil jeg daglig dø. Idet jeg bliver i dig, lad min vilje ved din evige Aands kraft kun være et „stemt instrument“, som adlyder enhver berørelse af Guds vilje. Af hele min sjæl raaber jeg med dig og i dig: „Fader! ikke som jeg vil, men som du vil.“

Og, kjære Herre! aabne du mit hjerte og alle dit folks hjerter, saa at vi tilfulde kan annamme den sandhed, at en gudhengiven vilje, den modtages af Gud for at blive brugt i

hans tjeneste til at begjære, at have til hensigt, at bestemme, og at ville, hvad som er i overensstemmelse med Guds vilje. Giv os en vilje, som i den Hellig=Aands kraft vil udøve sin kongelige forrettighed i bøn, at løse og at binde i himmel og paa jord, at bede om hvadsomhelst den vil, og at sige, det skal vederfares.

Herre Jesus, lær mig at bede! Amen.

29de lekse.

„Dersom vi beder efter hans vilje."

Vor frimodighed i bønnen.

„Og dette er den frimodige fortrøstning, som vi har til ham, at, dersom vi beder om noget efter hans vilje, hører han os. Og dersom vi ved, at han hører os i, hvad vi bede, da ved vi, at vi har de ting, om hvilke vi har bedet ham." — 1 Joh. 5, 14–15.

En af de største hindringer for troende bøn er uden tvil for manges vedkommende dette: de ved ikke, om det, de beder om, er efter Guds vilje. Saalænge som de er tvilende paa dette punkt, kan de ikke have frimodighed til at bede i forvisningen om, at de ogsaa skal faa, hvad de beder om. Og de begynder straks at tænke som saa (efterat de endelig har fremsagt sine begjæringer, men intet svar faat): det er bedst at overlade det til Gud, og han vil handle efter sin velbehagelige vilje. Men Johannes siger: „Dersom vi beder om noget efter hans vilje, hører han os." Ifølge deres forstaaelse af disse ord, gjør de forvisningen om bønnens besvarelse til en umulighed, fordi de kan ikke blive rigtig klog paa, hvad der virkelig kan være Guds vilje. De tænker paa Guds vilje som noget ensbetydende med Guds skjulte raad — hvorledes skulde vel mennesker være istand til at fatte den alvise Guds virkelige hensigt.

Men dette er ganske det modsatte af, hvad Johannes søgte at faa frem, da han skrev dette. Han ønskede at vække

os op til frimodighed, tillid og fuld trosforvisning i bønnen. Han siger: „Og dette er den frimodige fortrøstning, som vi har til ham,“ at vi kan sige: Fader! du ved, og jeg ved, at jeg beder i overensstemmelse med din vilje; jeg ved, at du hører mig. „Dette er den frimodige fortrøstning, at, dersom vi beder om noget efter hans vilje, hører han os.“ Derfor tilføier han straks; „Dersom vi ved, at han hører os i, hvad vi beder, da ved vi,“ ved denne tro, „at vi har“ — modtager mens vi beder — „de ting,“ de bestemte ting, „om hvilke vi har bedet ham.“ Johannes forudsætter det, at vi, imens vi beder, først finder ud, om vore begjæringer er efter Guds vilje. De kan være i overensstemmelse med Guds vilje, endda de ikke med en gang blir besvaret, eller de opnaaes ikke uden ved udholdende trosbøn. Det er for at give os mod til saaledes at holde ud og blive sterk i troen, at han fortæller os: dette giver os frimodighed og tillid i bønnen, at, dersom vi beder om noget efter hans vilje, hører han os. Men det er selvsagt, at dersom vi er i uvished om vore begjæringer er efter Guds vilje, da kan vi ikke nyde den tilfredshed, om hvilken han siger: „Vi ved, at vi har de ting, om hvilke vi har bedet ham.“

Dette er netop vanskeligheden. Flere end én troende siger: „Jeg ved ikke, om det, jeg begjærer, er efter Guds vilje. Guds vilje er jo hans uendelige visdoms beslutning; det er derfor umuligt for mig at vide, enten han muligens har noget bedre for mig end det, jeg beder om, eller at han maaske af en eller anden grund holder tilbage, hvad jeg beder om.“ Alle og enhver føler hvor umuligt det er med saadanne tanker at kunne bede troens bøn, den, om hvilken Jesus siger: „Hvo der tror, at det, han siger, skal ske, ham skal det ske, hvad han siger“ (Mark. 11, 23). Der kan visselig bedes med ydmyg underkastelse under Guds vilje og med fortrøstning til Guds visdom; det kan ikke være troens bøn. Den store feil her er den, at Guds børn tror virkelig ikke det er muligt at

kunne vide Guds vilje. Eller om de tror dette, saa tager de sig ikke tid og besværer sig ikke med at finde det ud. Hvad vi behøver er tydelig at kunne se den vei, hvorpaa Faderen leder sit ventende, lærvillige barn, saa det kan vide, at dets bønner er efter hans vilje.*) Det er af Guds hellige ord, annammet og bevaret i vore hjerter, saa vi villigen lever i ordet, og det er ved Guds Hellig-Aand, som bor i os og leder os, at vi skal lære at vide, om vore begjæringer er efter Guds vilje eller ikke. Derfor, til ordet.

Vi frygter ofte for, at vore bønner kommer i strid med Guds vilje, med Guds skjulte vilje. Det er ikke med denne vilje, men med hans aabenbarede vilje i ordet vi har at rette os efter i vore bønner. Vore forestillinger om, hvad den skjulte vilje maaske har forordnet, og hvorledes den muligens kan gjøre besvarelsen af vore bønner mulig, er som oftest meget feilagtige og vildtledende. Barnlig tro paa, hvad Gud er villig til at gjøre for sine børn, holder sig simpelthen til Faderens forsikring om, at det er hans vilje at høre bønner og at gjøre det, som troen paa hans ord begjærer og annammer. Faderen har i sit ord i almindelige forjættelser aabenbaret de store principer, hvorefter hans vilje med sit folk handler Hvert Guds barn maa derfor anvende forjættelsen paa de specielle forholde i livet, hvortil forjættelsen refererer. Hvadsomhelst vi da beder om i henhold til denne aabenbarede viljes udstrækning, ved vi er efter Guds vilje, og vi kan trøstig forvente svar. Gud har i sit ord aabenbaret os sin vilje og sine hensigter med os, med sit folk, med den hele verden, og han har givet os de mest dyrebare forjættelser om naade og kraft, ved hvilke han ved sit folk vil opfylde alle sine planer og fuldføre sit verk. Idet troen blir sterk og frimodig nok til at kræve opfyldelsen af den almindelige forjættelse i det særskilte tilfælde, kan vi have forvisning om, at vore bønner blir

*) Saml. „Bøn og Guds vilje“, — Georg Müllers liv og virksomhed — i slutten af denne bog side 222.

hørte, og at de er efter Guds vilje. Betragt Jahannes's ord i det følgende vers, næst efter vor tekst (v. 16): „Dersom nogen ser sin broder begaa en synd, som ikke er til døden, da skal han bede, og Gud skal give ham liv." Saaledes lyder den almindelige forjættelse, og den troende, som paa grundlag af denne forjættelse fremholder sin sag, han beder efter Guds vilje, og Johannes ønsker at give ham eller hende frimodighed til „at vide, at vi har de ting, om hvilke vi har bedet ham."

Men denne opfatning om Guds vilje er aandelig, og den maa bedømmes aandelig. Det er ikke en logisk fornuftlære, som vi kan diskutere og komme til den slutning: Gud har sagt det; derfor maa jeg ha det. Enhver kristen har heller ikke den samme naadegave eller det samme kald. Medens den i forjættelsen aabenbarede vilje er den samme for alle, er der for hver især en væsentlig forskjellig vilje i overensstemmelse med Guds hensigt. I dette ligger de helliges visdom, nemlig at vide den Guds specielle vilje med enhver af os ifølge det naades maal given os, og saaledes at kunne begjære i bønnen netop de ting, som Gud har beredt for os og gjort mulige for enhver af os at opnaa. Det er for at meddele denne visdom, at den Hellig-Aand bor i os. Den personlige anvendelse af ordets forjættelser paa vore specielle behov — det er for dette, at den Hellig-Aands ledelse er os given.

Det er denne ordets og Aandens forenede undervisning, som saa mange ikke forstaar, og saaledes blir der en dobbelt vanskelighed forbunden med at kunne vide, hvad Guds vilje maatte være. Nogle søger at finde Guds vilje i en indre følelse eller overbevisning, og vil saaledes have Aanden til at lede dem uden ordet. Andre søger den i ordet, men uden den levende ledelse af den Hellig-Aand. Disse to ting maa høre sammen: kun i ordet og ved Aanden kan vi faa tydeligt kjendskab til Guds vilje og lære at bede i overensstemmelse

med den. Ordet og Aanden maa mødes i hjertet; thi kun ved deres iboen kan vi erfare deres undervisning. Ordet maa bo og blive i os; hjerte og liv maa dag for dag være under dets indflydelse. Ikke udenfra, men indenfra kommer ordets blivende virkninger ved Aanden. Det er kun den, som i al sin vandel ganske og aldeles overgiver sig til Guds vilje og stiller sig under ordets myndighed, som i de specielle forholde kan vente at faa rede paa, hvad det givne ord og den vilje tillader ham frimodig at bede om. Og som det er med ordet, saa og med Aanden. Dersom jeg vil have Aandens ledelse under bønnen for at forvisse mig om, hvad Guds vilje er, da maa mit hele liv overlades til Aandens ledelse. Paa denne maade kan hjertet og sindet blive aandeligt og dygtiggjort til at kjende Guds hellige vilje. Det er den, som ved ordet og Aanden lever i Guds vilje ved at gjøre Guds vilje, som forstaar at leve i overensstemmelse med denne vilje, i forvisningen om, at Gud hører os.

Vilde saa gjerne, at de kristne maa indse, hvilken uberegnelig skade de tilføier sig selv ved at tænke, at, fordi deres bønner maaske ikke er efter Guds vilje, derfor maa de være tilfredse uden bønhørelse. Guds ord fortæller os det, at den store aarsag til ikke-besvarelse af vore bønner er den, at vi beder ilde. „I bede og faa ikke, fordi I beder ilde." I det at han ikke besvarer vor bøn, fortæller Faderen os, at der er noget, som er galt i vor beden. Han vil lære os til at finde ud dette og bekjende det, dernæst vil han lære os at bede troens bøn, som formaar meget. Og han kan alene da opnaa sin hensigt med os, naar han faar os til at indse, at vi selv er at laste for tilbageholdelsen af svaret; thi vore bestræbelser, vor tro eller vort liv er slet ikke som det skulde være. O, lad os ikke længer kaste skylden paa „Guds skjulte vilje", at vore bønner ikke blir besvarede, men paa vor egen „beden ilde". Lad de ord: „I faar ikke, fordi I beder ilde," være den „Herrens lygte", hvormed han ransager vort hjerte og liv for

at bevise os om, at vi er virkelig saadanne som dem, til hvem Jesus gav sine forjættelser om bestemte svar paa deres bønner. Lad os tro, at vi kan vide, om vore bønner er efter Guds vilje. Lad os aabne vort hjerte, saa Faderens ord kan faa bo rigeligen i os, at Kristi ord kan faa blive i os. Lad os dag for dag leve som de, der er salvede og vide alt. Lad os uforbeholdent overlade os til den Hellig-Aand, efterdi han lærer os at blive i Kristus, og for at bo i Faderens nærhed, og vi skal straks forstaa, hvorledes Faderen inderlig længter efter, at hans barn maa kjende hans vilje og tillidsfuldt tro, at denne vilje indbefatter alt det, som hans kjærlighed og magt har lovet at udføre; og at hans barn ogsaa maa vide, at han hører os i det, vi beder ham om. „Dette er den frimodige fortrøstning, som vi har til ham, at, dersom vi beder om noget efter hans vilje, hører han os."

„Herre! lær os at bede."

Kjære Mester! af hele mit hjerte takker jeg dig for denne velsignede lekse. Nu ser jeg, at veien til et liv, rigt paa bønhørelse, gaar gjennem Guds vilje. Herre, lær mig at forstaa denne dyrebare vilje ved at leve den, elske den og altid gjøre Guds vilje. Saa skal jeg lære at opsende bønner i overensstemmelse med denne vilje og i deres harmoni med Guds vilje opnaa frimodighed i bøn og tilfredshed i at modtage besvarelsen.

Fader! det er din vilje, at dit barn skal glæde sig i din nærværelse og i dine velsignelser. Det er din vilje, at dit barns hele liv skal være i overensstemmelse med din vilje, og at den Hellig-Aand skal virke dette i dit barn. Det er din vilje, at dit barn skal have en daglig, levende erfaring paa bestemt bønhørelse, saa at det kan nyde et levende personligt samliv med dig. Det er din vilje, at dit navn

skal blive forherliget i og ved dine børn, og at det vil ske i og ved dem, som betror sig til dig. O, min Fader! lad denne din vilje være min fortrøstning i alt, hvad jeg beder om.

Dyrebare Frelser! lær mig at tro paa denne din viljes herlighed. Denne vilje er den evige kjærlighed, som med guddommelig kraft udvirker og opnaar sin hensigt i hver menneskelig vilje, der overgiver sig til dig. Herre! lær mig dette. Du kan lære mig at se, at hvert løfte og hvert bud i dit ord er Guds vilje, og at dens fuldbyrdelse er sikret mig af Gud selv. Lad derfor Guds vilje blive for mig den grundfaste klippe, hvorpaa mine bønner og min forvisning om bønhørelse altid hviler. Amen.

Anmerkning.

Der hersker blandt vort vort folk almindeligvis en uklar og aldeles forvirret opfatning af Guds vilje. Man indbilder sig, at hvad Gud vil, det maa nødvendigvis finde sted. Dette er langtfra ikke tilfældet. Gud vil gjerne, at hans folk skal blive delagtige i megen velsignelse, men som alligevel ikke kommer. Han vil det saa inderlig gjerne, men det (folket) vil ikke, og velsignelsen udebliver. Dette er hemmeligheden af menneskets skabelse med en fri vilje, og ligeledes ogsaa af den ved gjenløsningen fornyede vilje, denne nemlig: at Gud har gjort fuldbyrdelsen af sin vilje i flere henseender afhængig af menneskets vilje. Der vil blive saa meget fuldbyrdet af den i forjættelserne aabenbarede Guds vilje som vor tro annammer og lægger beslag paa. Bønnen er den magt, ved hvilken de ting kommer til at ske, som ellers ikke vilde finde sted. Og troen er den magt, af hvilken det bestemmes, hvormeget af Guds vilje der skal ske i os. Naar Gud aabenbarer for os, hvad han er villig til at gjøre for os, da paahviler ansvaret os for udførelsen af denne Guds vilje.

Somme er bange for, at dette er at give mennesket altfor stor magt og myndighed. Men al magt er lagt i menneskets hænder i Kristus Jesus. Han har nøglen til al bøn og til al magt, og naar vi lærer at forstaa, at han er ligemeget et med os som med Faderen, og at vi er ogsaa ligemeget et med ham som han er et med Fade-

ren, da skal vi kunne se, hvor naturligt og ret og trygt det er, at saadan magt blir givet dem, som bliver i ham, ligesom han er i Faderen. Det er Kristus, Sønnen, som har retten til at bede om hvadsomhelst han vil. Og det er idet vi bliver i ham, og han i os (en guddommelig virkelighed, som vi har altfor lidet begreb om), at hans Aand indgiver os, hvad han ønsker at bede om og opnaa i eller ved os. Vi beder i hans navn, derfor er vore bønner i virkeligheden ligemeget hans bønner som de er vore.

Andre igjen frygter for, at det at tro, at bønnen har saadan magt, det begrænser Guds kjærlighed og frihed. O, dersom vi blot vidste, hvorledes vi begrænser hans kjærlighed og frihed ved ikke at tillade ham at handle paa den maade, han foretrækker, nu, efterat han har optaget os i fællesskab med sig — nemlig gjennem vore bønner og ved vor tro.

En embedsbroder spurgte en gang, idet vi samtalte om dette emne, om det ikke var farligt at tænke, at vor kjærlighed til sjælene og vort ønske om at se dem frelst skulle bevæge Guds kjærlighed og Guds redebonhed til at velsigne dem. Vi passerte netop da nogle store vandrør, hvorigjennem vandet førtes over høie og dale fra et stort vand oppe i fjeldet til en by i nærheden. „Se paa disse vandrør," lød svaret. Rørene gav ikke vandet nogen villighed til at flyde nedad fra høiden, heller ikke gav de vandet dets forfriskende og rensende kraft; thi dette er jo vandets selve egenskab. Rørene tjente kun til at bestemme vandets retning; og byens indvaanere tilkjendegav altsaa ved disse rør, at de (indbyggerne) vilde nyde godt af vandet netop der. Og det er netop Guds natur det, at elske og velsigne. Hans kjærlighed higer altid efter at faa sende sine livgivende og forfriskende strømme ned over den forsmægtende menneskehed. Men han har overladt det til bønnen at bestemme, hvor velsignelsen skal komme. Han har betroet sit troende folk at bringe det levende vand til de udtørrede og ørkenagtige steder. Guds vilje at velsigne er afhængig af de troendes vilje at bestemme, hvor velsignelsen skal strømme ned. „Denne ære har hans hellige." „Og dette er den frimodige fortrøstning, som vi har til ham, at dersom vi beder om noget efter hans vilje, hører han os. Og dersom vi ved, at han hører os i, hvad vi bede, da ved vi, at vi har de ting, om hvilke vi har bedet ham."

30te lekse.

„Et helligt presteskab."

Midlergjerningen.

„Et helligt presteskab til at frembære aandelige offere, velbehagelige for Gud ved Jesus Kristus." — 1 Petr. 2, 5.

„I skulle kaldes Herrens prester." — Es. 61, 6.

„Den Herre Herres Aand er over mig, fordi Herren har salvet mig." Dette er Jesu ord ved profeten Esaias. Alle gjenløste er, som frugt af hans verk, prester og meddelagtige i hans salvelse som yppersteprest ved den Hellig-Aand. Hans salvelse med den Hellig-Aand er at ligne med „den kostelige olje, som randt nedover paa Arons skjæg og faldt paa sømmen af hans klædebon." I lighed med enhver søn af ham, saaledes har ogsaa ethvert lem paa Jesu legeme ret til prestedømmet. Men ikke alle udøver sin ret, mange er aldeles uvidende med hensyn til sin ret. Og alligevel er den det høieste privilegium et Guds barn har, et bevis paa den største nærhed og lighed med ham, som „altid lever for at træde frem for dem." Tviler du paa, om dette virkelig forholder sig saaledes? Tænk over, hvori presteskabet bestaar.

Først, *presteskabets gjerning.* Hertil hører to ting: at tjene Gud og at tjene mennesker. „Enhver ypperste-prest, som tages af mennesker, *bliver for menneskers skyld beskikket til tjenesten for Gud*" (Hebr. 5, 1); eller som Moses siger — (5 Mos. 10, 8; se ogsaa 5 Mos. 21,

5; 33, 10; Mal. 2, 6): „Herren udskilte Levis stamme til at bære Herrens pakts-ark, til at staa for Herrens aasyn, til at tjene ham og til at velsigne i hans navn." Paa den ene side havde presten kraft til at nærme sig Gud, at bo hos ham i hans hus og at frembære for ham offerblodet eller den brændende røgelse. Denne handling udførte han dog ikke for sin egen skyld, men for folkets skyld, hvis repræsentant han var. Paa den anden side modtog han fra folket deres ofre, frembar det for Herren og kom derefter ud og velsignede i hans navn for at give dem forvisningen om Herrens velbehag deri og lære dem hans lov.

En prest er derfor et menneske, som aldeles ikke lever for sig selv. Han lever med Gud og for Gud. Hans gjerning er som Guds tjener at tage vare paa hans hus, hans ære og hans tilbedelse, at gjøre folket bekjendt med Guds vilje og kjærlighed. Han lever med mennesker og for mennesker (Hebr. 5, 2). Hans gjerning er at finde ud deres synd, deres behov, og frembære dette for Gud, at frembære offer og røgelse i deres navn, og derefter staa frem for folket og velsigne det i Herrens navn. Dette er de troendes høieste kald. „Denne ære har alle hans hellige." De blev gjenløste i den ene hensigt, at de skulde som Guds prester leve midt iblandt de mange nødlidende medmennesker, prester, som i overensstemmelse med Jesus, den store yppersteprest, skal være Guds naades budbærere og husholdere for alle sine medmennesker.

Og saa er det presteskabets levemaade. Den er i harmoni med dets tjeneste. Ligesom Gud er hellig, saa skulde ogsaa ypperstepresten i særlig forstand være hellig. Og hermed menes ikke bare, at han skulde være adskilt fra alt urent, men hellig for Gud, idet han var sat tilside ud fra de andre og indviet til Guds tjeneste. Adskillelsen fra verden og tilsidesættelsen for Gud var antydet paa flere maader.

Det kunde ses paa klædedragten. De hellige klæder, som blev forfærdiget efter Guds anvisning, prægede dem som tilhørende Gud (2 Mos. 28. 1 fg.). Det kunde forstaaes af budet angaaende deres særskilte renhed og afholdelse fra at berøre noget dødt og fra al besmittelse (3 Mos. 21, 1—22). Meget af det, som var en almindelig israelit tilladt, blev forbudt presten. Det kunde fremdeles ses af det strenge paalæg om, at presterne maatte ikke have nogen legemlig lyde eller feil; legemlig fuldkommenhed var et tegn paa sundhed og hellighed i Guds tjeneste. Og det kunde ses af den ordning, hvorved de prestelige stammer negtedes arveret med de øvrige stammer. Gud skulde være deres arv. Deres liv skulde være et trosliv. Indviet til Gud skulde de leve af Gud saavelsom for Gud.

Alt dette er sindbilleder paa, hvad den nytestamentlige ypperstepreſt skal være. Vor indflydelse som prester for Gud afhænger af vort liv og vor vandel. Vi maa blive saadanne, om hvis vandel her paa jorden Jesus siger: „De har ikke besmittet sine klæder."

Der kan med hensyn til vor hengivelse til Gud, og fraskillelse fra verden være ting, som andre synes er lovlige, men vi maa bevise i vort liv, at vor indvielse til at være hellige for Gud er fuldstændig og af et helt hjerte. Prestens legemlige fuldkommenhed maa finde sit tilsvarende ved os, idet vi maa være „foruden plet eller rynke" (3 Mos. 21, 17—21; Ef. 5, 29); „det menneske maa være fuldkomment og dygtiggjort til al god gjerning" (2 Tim. 3, 17), og „I skulle være fuldkomne og uden mangel og ikke fattes noget" (Jak. 1, 4). Og fremfor alt, vi maa samtykke i at opgive alle jordiske ting, forsage alt og lig Kristus kun have vor del i Gud; have som de, der ikke have, men besidde alt i Gud alene. Det er dette, som præger den sande prest, det menneske, som kun lever for Gud og sine medmennesker,

Og nu adgangen til presteskabet. Gud udkaarede alle Arons sønner til at være prester; hver en af dem

var prest af fødsel. Alligevel kunde ikke nogen af dem tiltræde sin tjeneste, uden først en speciel ceremonialsk handling — de maatte indvies, salves. Ethvert Guds barn er i kraft af den nye fødsel og slegtskab med den store ypperstepræst ogsaa prest. Men dette er ikke nok. Den troende kan kun udøve sin kraft, idet han lader sig indvie og er sig sin salvelse bevidst.

Med hensyn til Aron og hans sønner gik det saaledes til (2 Mos. 29, 1 fg.): Efterat de var tvættet og iført klæderne, blev de salvet med den hellige olje (salveoljen). Dernæst foretoges forskjellige ofringer, og paa Arons høire øre og hans sønners høire øre og paa deres høire haand og paa deres høire fod blev der strøget blod. Derpaa blev deres klæder bestænket med blod og af salveoljen. Og nu, idet et Guds barn mere og mere sætter sig ind i, hvad **blodet** og **Aanden** er for ham, vil det hellige presteskabs kraft virke i ham. Blodet vil borttage al fornemmelse af uværdighed, og Aanden vil borttage følelsen af uduelighed.

Lad os betragte det nye i anvendelsen af blodet paa presten. Dersom han nogen gang frembar offer for sin synd og søgte om tilgivelse, blev blod gydt udover alteret, ikke over ham selv. Men med hensyn til den prestelige indvielse var der paabudt en nærmere forbindelse, berørelse med blodet; baade øret, haanden og foden blev ved en særskilt handling ført under blodets virkning, og den hele person blev taget ganske i besiddelse og helliget for Gud. Og saaledes med den troende, som har været tilfreds med hovedsagelig at tænke paa blodet, udgydt over naadestolen som det ene nødvendige for at erholde syndsforladelse, — ledes han til at søge den fulde prestelige adgang til Gud, da vil han føle trang til en rigere og mere blivende erfaring af blodets kraft som noget, der virkelig udgydes i hjertet og renser det fra al synd og ond følelse, saa at han da „ikke mere vilde have nogen bevidsthed om synd“ (Hebr. 10, 2). Og det er idet den troende tilegner sig dette, at bevidstheden om hans herlige ret og frie adgang

til Gud vaagner, og ligeledes faar den fuldvisse forsikring om, at hans bønner og forbønner er Gud velbehagelig.

Og idet blodet giver os retten, meddeler Aanden os kraft og dygtiggjør os til troende forbøn. Han indgiver os den prestelige aand — en brændende kjærlighed for Guds ære og sjæles frelse. Han gjør os ét med Jesus, og bøn i hans navn blir en virkelighed. Han styrker os til troende og alvorlig bøn. Des mere en kristen i sandhed er fyldt af Kristi Aand, des frivilligere vil han som prest give sig selv hen til at leve for Gud og mennesker. Elskede medkristne! Gud trænger saa saare til prester, som kan træde ham nær, som vil leve i hans nærhed, og ved sin forbøn nedbede hans naades rigdom over andre. Og verden trænger saa saare til prester, som vil bære de nødlidendes byrder og tale deres sag.

Er du villig til at give dig selv hen til denne hellige gjerning? Du ved, at dette kræver fuldstændig selvhengivelse — intet mindre end en Kristus-lig opofrelse af alt, forat Guds kjærlige frelsesplaner kan fuldbyrdes blandt menneskene. O, vær ikke længer en af dem, som kun er tilfreds med selv at være frelst og kun arbeider saapas, at de netop kan holde sig selv varme og ilive. O, lad intet holde dig tilbage fra helt at give dig selv hen til udelukkende at være prest for Gud — intet andet og intet mindre. Tanken om uværdighed og uduelighed maa slet ikke holde dig tilbage. Den objektive kraft af den fuldkomne gjenløsning virker i dig ved blodet. Den subjektive, personlige erfaring af forløsningen som et guddommeligt liv vindes ved Aanden. Blodet giver en uendelig værdighed, i kraft af hvilken dine bønner blir ret velbehagelige. Aanden virker en guddommelig duelighed, idet den lærer dig at bede i overensstemmelse med Guds vilje. Enhver prest vidste, at naar han frembar et offer ifølge den hellige lovbestemmelse, da blev det med velbehag antaget. Under blodets og Aandens dække har du forvisningen om, at alle de dyrebare forjættelser

om bøn i Jesu navn vil blive opfyldt i dig. Idet du lever i forening med den store ypperstepræst, skal du bede om hvadsomhelst du vil, og det skal vederfares dig. Du vil da have kraft til at bede „den retfærdiges bøn, som formaar meget, naar den er alvorlig." Du vil da ikke alene deltage i fælles bøn med alle de troende for verden i det hele taget, men du vil blive istand til i din egen kreds at ivaretage dit specielle arbeide under bøn til Gud — som prest underhandle med Gud, modtage svar fra ham og velsigne i hans navn. Kom, broder, kom og bliv prest, helt og udelukkende være prest for Gud. Søg nu at vandre for Herren i en fuld forvisning om, at du er sat tilside for at træde frem for Gud i bøn for dine medmennesker. Dette er saligheden af ligheden med Guds Søns billede.

„Herre! lær os at bede."

O, du min velsignede ypperstepræst, min sjæl svarer dit budskab til mig ved at hengive sig til dig; modtag mig som din indviede.

Jeg tror paa dine helliges presteskab, og at jeg ogsaa er prest, istand til at træde frem for Faderens ansigt i alvorlig bøn om velsignelse for mine sukkende medmennesker. Jeg tror paa kraften af dit dyrebare blod, som renser fra al synd, og som giver mig fuldkommen tillid til Gud, idet det giver mig troens fulde forvisning om, at mine forbønner vil blive besvarede.

Jeg tror paa Aandens salvelse, paa Aanden, som daglig kommer ned fra dig, min store ypperstepreſt, for at helliggjøre mig, for at give mig bevidstheden om min kaldelse til at være prest, med kjærlighed til sjælene, for at lære mig hvad som er i overensstemmelse med Guds vilje, og hvorledes jeg skal kunne bede troens bøn.

I denne tro overlader jeg mig idag til min Gud, idet jeg vil være en af hans salvede prester, for at staa for hans ansigt og tale synderes sag og derefter velsigne i hans navn. Herre Jesus, modtag og besegl du min indvielse. Ja, Herre, læg du dine hænder paa mig og salv du mig til denne hellige gjerning. Og giv mig at vandre blandt mine medmennesker og have den bevidsthed og karakter, som sømmer sig den høieste Guds prest.

Ham, som har elsket os og **i sit blod** toet os fra synd, **og som har gjort os** til konger og prester for Gud og Faderen, — **ham** være æren og magten i al evighed. Amen.

31te lekse.

„Beder uden Afladelse."

Et liv i bøn.

„Værer altid glade! Beder uden afladelse! Frembærer taksigelse i alle ting!" — 1 Tess. 5, 16—18.

Herren fortalte lignelsen om enken og den uretfærdige dommer for at lære os, at vi bør altid bede og ikke blive træt. Idet at enken vedblev at begjære én bestemt ting, ser det ud som om denne lignelse hentyder til vedholdende bøn om én særskilt velsignelse da, naar enten Gud tøver med at svare, eller det ser ud, som om han negter at svare. Naar der i apostlernes breve tales om at bede indtrængende og uden afladelse, om at være varagtig i bønnen og vaage i samme, om altid at bede i Aanden, — det henviser mere til et helt liv i bøn. Idet sjælen svulmer af længsel efter at Guds ære maa aabenbares for os og i os, ved os og omkring os, og idet den har forvisningen om, at Gud hører sine børns bønner, da hæver sjælens inderste liv sig uafladelig opad i tro og tillid, længtende og higende i fortrøstningsfuld forventning.

Da vi nu er kommen til slutningen af vor betragtning, vil det ikke være saa vanskeligt at sige, hvad der behøves for at kunne leve et saadant bønneliv. Det første nødvendige er utvilsomt helt at ofre sit liv i Guds tjeneste og til hans ære. Den, som prøver at bede uden afladelse, fordi han vil være meget from og god — for en saadan vil det ikke lykkes. Nei,

det gjælder om at glemme sig selv og leve helt for Gud; det udvider hjertet, det lærer os at betragte alt i Guds lys og om det er efter hans vilje; det leder os til instinktmæssig at se i alle ting omkring os nødvendigheden af at have Guds hjælp og bistand, en anledning, hvorved han kan blive forherliget. Fordi alt veies og prøves efter denne ene ting, som fylder hjertet, nemlig Guds ære, og fordi sjælen har lært, at kun det, som er af Gud, kan isandhed være til hans navns forherligelse, — derfor blir vort liv en skuen opad, en raaben fra hjertedybet til Gud om at bevise sin magt og kjærlighed, og saaledes være et levende vidne om hans herlighed. Den troende vil i et saadant liv komme til bevidstheden om, at han er en vægter paa Zions mure, en af Herrens udvalgte, hvis raab isandhed naar op til den himmelske konge og bevæger ham til at gjøre, hvad der ellers ikke kom til at ske. Den troende vil forstaa, hvor betydningsfuld Paulus's formaning var: „Beder til enhver tid i Aanden med al bøn og begjæring ...... for alle de hellige og for mig" — og „værer bestandige i bønnen og beder tillige ogsaa for os." At glemme sig selv og leve for Gud og hans riges fremme blandt menneskene, det er maaden, hvorpaa man kan lære at bede uden afladelse.

Et saadant liv helliget Gud maa være ledsaget af en fuld forvisning om, at vor bøn er virksom, effektiv. Vi har set, at vor dyrebare Frelser i sin undervisning om bønnen intet betoner saa meget som det at have tro paa Faderen som en Gud, der uomtvistelig gjør, hvad vi beder ham om. „Beder, og I skal faa;" forvent tillidsfuldt bønhørelse, det er begyndelsen og enden af hans undervisning om bønnen (sammenlign Matt. 7, 8 og Joh. 16, 24). I forhold til som denne forsikring griber os og det blir en afgjort sag for os, at vore bønner virkelig er en banken paa, og at Gud opfylder, hvad vi beder om, — tør vi visselig ikke lade denne underbare kraft gaa os ubenyttet forbi, men at vor sjæl maa vende sig helt til Gud, og vort liv blive et liv i bøn. Vi forstaar, at Herren behøver

tid til at undervise os, fordi vi og alle med os er skabninger, afhængig af tid og underlagt udviklingens lov; men i forvisningen om, at ikke en eneste troens bøn er forgjæves, at der stundom gjøres krav paa megen bøn, at vedholdende bøn er nimodstaaelig, — blir bønnen vort stille, vedblivende bønneliv og trosliv i Gud. O, lad os ikke længer med vort ræssonnement begrænse eller svække den levende Guds frie og trofaste forjættelser, berøvende dem deres kraft og os selv den underfulde tillid og fortrøstning, som de er tænkt skulle indgive os. Vi er ikke, hvad vi burde være for at opnaa forjættelsen, og hindringerne for dens opfyldelse ligger ikke i Gud, ikke i hans skjulte vilje, ikke i begrænsningerne af hans forjættelser, men i os selv. Lad os aabne vort hele hjerte for Guds ords løfter i al deres ligefremhed og sandhed; de vil ransage os og ydmyge os; de vil løfte os op og gjøre os glade og sterke. Og for den tro, som ved, at den faar, hvad den beder om, er ikke bønnen et byrdefuldt pligtarbeide, men en glæde og en triumf; den blir en nødvendighed og en „anden natur."

Og videre, en forening af dette brændende begjær og en urokkelig tillid til Gud er visselig intet andet end Aandens liv indeni os. Den Hellig-Aand bor i os, gjemmer sig ind i dybet af vort liv og vækker længselen efter den usynlige, men levende Gud. Denne længsel ytrer sig stundom i uudsigelige sukke, til andre tider ved en klar og bevidst fortrøstning; dels ved specielle bestemte bønner om en dybere forklaring af Kristus for vort hjerte, dels ved at gaa i forbøn for en sjæl, en vis gjerning, for menigheden, eller og for den ganske verden, — det er altid og alene den Hellig-Aand, som faar hjertet til at tørste efter Gud, at længte efter, at han maa blive bekjendt for alle og enhver, at Gud maa blive forherliget. Hvor et Guds barn virkelig lever og vandrer i Aanden, hvor det ikke er fornøid med at være jordisk sindet, men søger at være aandelig og i alle ting være et brugbart redskab for Guds Aand at faa aabenbare Kristi liv, ja Kristus selv, — der i det hjerte,

vil Guds Søns liv aabenbares og erfares. Fordi det er Kristi Aand, som beder i os, derfor maa vor bøn blive bønhørt; fordi det er vi, som beder i Aanden, derfor trænges tid og taalmodighed og gjentagende bøn, indtil hver eneste hindring beseires og en levende harmoni mellem Guds Aand og vor Aand fuldkommengjøres.

Men det hovedsagelige for et saadant liv i uafladelig bøn er at vide, at Jesus lærer os at bede. Vi har begyndt at forstaa noget lidet af, hvad hans undervisning er. Ikke bare det, at han meddeler os nye tanker og forjættelser, ikke opdagelsen af feil og mislykkede forsøg, ikke at han vækker vor længsel eller tro — hvor vigtige disse ting end kan være — men det, at han optager os i fællesskab med sig i altid at træde frem for Faderen — det er ved dette Jesus underviser os. Det var ved synet af, at Jesus bad, at disciplene fik lyst til at lære at bede. Det er troen paa den altid bedende Jesus, han, som alene besidder evnen til at bede, som isandhed ogsaa kan lære os at bede. Og vi ved hvorfor. Han, som beder, er jo vort hoved, vort liv. Alt, hvad han har, er vort, er givet til os, naar vi giver os selv til ham. Ved sit blod fører han os ind i Guds umiddelbare nærhed. Det allerhelligste, helligdommen, er vort hjem, vi bor der. Og Jesus, som lever saa nær Gud og ved, at han er bleven ført nær til for at velsigne dem, som er langt borte, han kan ikke andet end bede. Kristus delagtiggjør os i sin bønnekraft og i sit bønneliv. Vi forstaar derfor, at vor høieste bestræbelse maa ikke være den at arbeide meget og kun bede saapas, at arbeidet holdes gaaende; men vi maa bede meget og derefter arbeide saapas, at den kraft og velsignelse, vi fik ved at bede, kan finde vei ud fra os og til vore medmennesker. Det er Kristus, som altid lever for at træde frem for os, der alene kan frelse og som opholder. Han meddeler os sit bønneliv, og han opholder det i os, dersom vi blot har tiltro til ham. Han er garanti for vor beden uden afladelse. Ja, Kristus lærer os at bede ved at vise os,

hvorledes han beder, ved at bede i os, ved at lede os til bøn i ham og lig ham. Kristus er alt, baade livet og kraften i uafladelig bøn.

Det er med blikket henvendt paa den altid bedende Jesus som vort liv, der dygtiggjør os til at bede uden afladelse. Fordi hans prestedømme har kraften i sig til at vare til evig tid, det opstandelsesliv, som aldrig sløves, og fordi hans liv er vort liv, derfor kan bøn uden afladelse blive for os intet mindre end et liv i evig glæde og fryd. Derfor siger Apostelen „Glæder eder altid; beder uden afladelse; frembærer taksigelse i alle ting.“ Lever vi et liv i uafladelig glæde, tak og pris, blir den uafladelige bøn aabenbarelsen af den evige livs kraft, i hvilken Jesus altid beder. Den inderlige forening mellem vintræet og grenene er isandhed en bønneforening. Den høieste lighed med Jesus, den mest velsignede delatighed i hans himmelske livs herlighed, er den, at vi deltager med ham i hans mæglergjerning, — at han og vi altid lever for at bede. I bevidstheden om vor forening med ham, blir den uafladelige bøn en mulighed, en virkelighed, det helligste og den mest velsignede del af vort hellige og velsignelsesrige fællesskab med Gud. Vi har vort opholdssted indenfor forhænget, i Faderens nærhed. Hvad Faderen siger, det gjør vi; hvad Sønnen siger, gjør Faderen. Det at bede uden afladelse aabenbares, at himmelen er kommen ned til os, det er en forsmag paa det liv, hvor de ikke hviler hverken nat eller dag, men uafladelig synger lovsange for Gud og Lammet.

„Herre, lær os at bede.“

O, min Fader, af hele mit hjerte priser jeg dig for dette underfulde liv: uafladelig bøn, evigt fællesskab, altid bønhørelse, daglig erfaring paa min lighed med ham, som altid lever for at træde frem for mig. O, min Gud! hjælp mig at jeg

saaledes kan leve og vandre i din hellige nærhed, at bønnen kan blive det naturnødvendige udtryk for mit liv med dig.

Dyrebare Frelser! af hele mit hjerte priser jeg dig, at du kom ned fra himmelen for at deltage med mig i mine sukke, sorger og bekymringer, forat jeg skulde faa deltage med dig i din altid seirende mæglergjerning. Og jeg takker dig, at du tog mig op i bønnens skole for at lære mig saligheden og kraften i det liv, som er bønneliv. Mest af alt takker jeg dig for, at du har givet mig ret og adgang til i lag med dig at gaa i forbøn for andre, at din naade og velsignelse ogsaa ved mig kan tilflyde dem, som lever cmkring mig.

Hellige Aand! i dyb ærefrygt for dig takker jeg dig for din gjerning i mig. Det er ved dig, at jeg er bleven taget med i forhandlingerne mellem Sønnen og Faderen, og derved traadt i livs- og kjærlighedsforbindelse med den hellige treenighed. Dyrebare Guds Aand! fuldfør din gjerning i mig; før mig i fuldkommen forening med Kristus Jesus, min midler. Lad din stedseværende iboen bevirke, at jeg vier mit liv til uafladelig forbøn. Og lad saaledes mit liv blive et stedseværende liv til Guds ære og næstens bedste. Amen.

George Müller.

George Müllers hemmelighedsfulde kraft i bønnen.

(Ved E. M. Broen.)

Naar Gud ønsker paany at undervise sin menighed om en sandhed, som den enten ikke har forstaat eller undladt at øve, opreiser han gjerne en mand, som i ord og gjerning er et levende vidne om denne sandheds velsignelser.

Saaledes har Herren i dette nittende aarhundrede opreist blandt andre George Müller til at være et vidne, at Herren i sandhed hører bønner.

Jeg ved ikke paa hvad bedre maade Guds ords sandheder angaaende bønnen kunde blive anskueliggjorte og stadfæstede end ved en kort oversigt over Müllers liv, og hvad han selv beretter om sine erfaringer i bønnens skole.

George Müller var født i Preussen den 25de september 1805 og døde i Bristol, England, 1898. Müllers tidlige liv, endog efter at han som theologisk student frekventerede Halles universitet, var grovt ugudelig.

Da han var tyve aar, blev han af en ven overtalt til at overvære et bønnemøde. Her blev han dybt greben, og kort tid efter lærte han Jesus at kjende.

Ikke længe efter begyndte han at læse missionsskrifter; og om en tids forløb tilbød han Londonermissionsselskabet sin tjeneste som jødemissionær. Han blev antaget som student,

men fandt snart, at han ikke i et og alt kunde underkaste sig selskabets regler, fordi de ikke gav nok frihed for Guds Aands ledelse. Forbindelsen blev hævet i 1830 ved mindelig overenskomst, og Müller blev prest for en liden menighed i Teigmouth. I 1832 kom han til Bristol. Og det var som prest for Bethesda kapel, at han blev ledet til at begynde børnehjemmet og andet arbeide, hvorved Gud paa en saa underfuld maade har ledet ham til at stole paa sit ord og ladet ham erfare, hvordan Gud opfylder dette ord.

Nogle korte uddrag angaaende hans aandelige livsførsel vil forberede, hvad vi særskilt ønsker at berette om hans erfaringer i bønnens skole.

Han siger: „Lige fra begyndelsen af mit aandelige liv gav Gud mig en barnlig enfoldighed og tillid til sig, saa at paa samme tid som jeg var overmaade uvidende i Guds ord og gang paa gang laa under for udvortes synder, alligevel kunde jeg bære de mindste smaating frem for Gud i bønnen. Jeg har erfaret, at „gudfrygtighed er nyttig til alle ting, da den har forjættelse for det liv, som nu er, og for det tilkommende."

Endskjønt jeg var meget svag og uvidende, havde jeg alligevel nu ved Guds naade nogen længsel efter at tjene andre. Og den, som saa trofast havde tjent satan, burde nu søge at vinde sjæle for Kristus."

Det var i Teigmouth, at han lærte, hvordan han skulde bruge Guds ord og stole paa den Hellig-Aand som læreren given af Gud til at gjøre ordet klart.

Han skriver: „Gud begyndte ved den tid at vise mig, at Guds ord alene er regel og rettesnor i aandelige ting —

at det kan forstaaes alene ved den Hellig-Aand, og at nu som fordum Herren er sit folks lærer.

Guds Aands gjerning havde jeg ikke erfaringsmæssig forstaat før den tid. At jeg begyndte at forstaa den, havde en stor indflydelse paa mig. Herren hjalp mig at sætte disse sandheder paa prøve, ved at jeg lagde tilside alle udlæggelser af skriften og næsten alle andre bøger og fordybede mig i læsning og studium af Herrens ord alene.

Resultatet var, at den første aften, jeg lukkede mig selv inde for at hengive mig til bibelstudium og bøn, lærte jeg mere paa nogle faa timer, end jeg havde gjort paa flere maaneder før. Men den væsentlige forskjel var, at jeg erholdt virkelig kraft for min sjæl derunder.

Nu begyndte jeg at underkaste, hvad jeg havde lært — hørt — seet — en samvittighedsfuld prøvelse efter Guds ord og fandt, at kun det, som bestod denne prøvelse, var af virkelig værdi."

Af lydighed mod Guds ord skrev han følgende i forbindelse med sin daab: „Det havde behaget Gud i sin store barmhjertighed at gjøre mit sind villigt til at omsætte i mit liv de sandheder, jeg maatte finde i ordet. Jeg kunde sige: Jeg vil gjøre Guds vilje. Og det var af den grund, tror jeg, at jeg saa, hvilke lærdomme der er af Gud. Jeg skal i denne forbindelse nævne, at Joh. 7, 17, — „dersom nogen vil gjøre hans vilje, skal han kjende, om lærdommen er af Gud" etc., har for mig været et meget merkeligt sted med hensyn til „vor allerhelligste tro." For eks. Matt. 5, 39–44: „Men jeg siger eder, at I skulle ikke sætte eder imod det onde;

men dersom nogen giver dig et slag paa dit høire kind, saa vend ham ogsaa det andet til! Og dersom nogen vil gaa irette med dig og tage din kjortel, saa lad ham og beholde kappen!

Og dersom nogen tvinger dig til at gaa én mil, saa gaa to med ham!

Giv den, som beder dig, og vend dig ikke fra den, som vil laane af dig!

I have hørt, at der er sagt: Du skal elske din næste og hade din fiende. Men jeg siger eder: Elsker eders fiender, velsigner dem, som eder forbande, gjører dem godt, som eder hade, og beder for dem, som gjøre eder skade og forfølge eder."

Luk. 12, 33: „Sælger, hvad I have, og giver almisse! Skaffer eder poser, som ikke blive gamle, en skat, som ikke forgaar i himlene, der, hvor tyv ikke kommer til, og møl ikke fordærver!"

Rom. 13, 8: „Bliver ingen noget skyldige, uden det at elske hverandre!"

Nogen vil indvende: „Disse skriftord kan ikke forstaaes bogstavelig; thi hvordan skulde da Guds folk komme igjennem verden?"

Det sindelag, som paabydes i Joh. 7, 17, vil bringe slige indvendinger til taushed. Hvem, der er villig at efterleve disse Herrens ord bogstaveligt, vil — tror jeg — blive ledet ligesom jeg til at se, at det er Guds vilje, at de skal forstaaes bogstaveligt.

De, som vil gaa frem saaledes, vil uden tvil ofte komme i vanskeligheder baade for kjød og blod. Men det vil igjen føre til det, at disse mennesker vil føle sig som fremmede

og pilgrimme her — at deres hjem er ei paa jorden. Og saaledes vil de blive mere kastede paa Herren. Han vil ganske vist hjælpe os igjennem alle vanskeligheder, hvori vi er komne, fordi vi søgte at være lydige mod hans ord."

Denne ubetingede lydighed mod Herrens ord ledede George Müller til en betragtningsmaade og forvaltning af penge, som havde stor indflydelse paa hans virksomhed for Guds rige.

Han betragtede penge som en guddommelig husholdning. De bør modtages og forvaltes i direkte forbindelse med Gud — i samraad med Gud.

Dette ledede ham til at antage følgende fire hovedregler angaaende denne ting:

1. Ikke modtage nogen fast løn, baade fordi der ved indsamling heraf var ofte meget, der stred imod den frivillighed, hvormed Herrens tjeneste skal holdes vedlige; og fordi der ved at modtage saadan løn den fare laa nær at sætte større tillid til indkomstens hjælpekilde end til den levende Gud selv.

2. Aldrig at bede et menneske om hjælp, hvor stor nøden end maatte være, men lade al begjæring fremføres for Gud, som har lovet at drage omsorg for sine tjenere og høre deres bønner.

3. At tage Luk. 12, 33 bogstaveligt: „Sælg, hvad du har, og giv almisse," og aldrig sammenspare penge, men give til de fattige og Guds rige alt, hvad Herren havde betroet ham.

4. Ligesaa tage Rom. 13, 8 bogstaveligt: „Bliver ingen noget skyldig," og aldrig at kjøbe paa kredit

eller gaa i gjæld for nogenting, men stole paa Herren til at forsørge.

Saadan levevis var langtfra let i begyndelsen. Men Müller bevidner, at det bragte stor sjælefred med sig og drog ham nærmere ind til Gud, naar han fristedes til frafald. *Thi det vil aldrig gaa an at leve i synd og paa samme tid ved omgang med Gud at drage ned fra himmelen alt, hvad man behøver for det liv, som nu er.*

Kort tid efter hans flytning til Bristol, blev „foreningen for bibelkundskab for fjern og nær“ oprettet til hjælp for religionsskolen, søndagsskolen, missionen og bibelarbeide. *Barnehjemmet*, hvormed Müller er bleven mest bekjendt, blev en gren af denne institution.

Det var i 1834, at Müllers hjerte blev sterkt grebet af medlidenhed med et hjemløst barn, der fandt Jesus i en af hans skoler, men som maatte ty til fattighuset for ly. Paa et saadant sted vilde dets aandelige fornødenheder blive forsømte.

Da han kort bagefter havde stødt paa en livsskildring af August Herman Francke, skriver han den 20de november 1835:

„Idag har det været lagt tungt paa mit hjerte ikke længer bare at *tænke* paa oprettelsen af et barnehjem, men virkelig sætte det i udførelse. Og jeg har bedt meget over den sag for at komme til klarhed om Guds vilje. Maa han gjøre det klart!“

Videre den 25de november: „Jeg har fremdeles bedt meget igaar og idag angaaende barnehjemmet, og jeg bliver mer og mer forvisset om, at det er af Gud. Maa han i sin

barmhjertighed lede mig! De tre hovedsagelige grunde er: 1) At Gud maa forherliges, ifald han behager at hjælpe mig med midler, forat det maa sees, at det er ikke forgjæves at stole paa ham, og at saaledes Guds børns tro maa styrkes. 2) Den aandelige velfærd af fader- og moderløse børn. 3) Disse børns timelige velfærd."

Efter nogle maaneders bøn og bien paa Herren, blev et hus leiet med rum nok for 30 børn. Nogen tid derefter blev 3 andre huse leiede og børnenes antal steg til 120.

Saaledes dreves arbeidet i 10 aar. Alt, hvad der trængtes til børnenes underhold og pleie udbades og modtoges af Herren alene.

Ofte var der tider af stor nød og megen bøn; men troens prøvelse blev til Guds pris og tilbedelse. Herren holdt paa at forberede sin tjener for større ting.

Ved sin Aand ledede Herren Müller til at begjære og bie paa Herrens løfte om at faa 15,000 pund sterling*) til et hjem for 300 børn.

Dette første hjem blev aabnet i 1849. I 1858 blev et andet og tredje aabnet for 950 flere børn til et kostende af 35,000 pund. I 1869 og '70 blev et fjerde og femte hjem aabnet for 850 børn til et kostende af 50,000 pund.

Nu var barneantallet 2100.

Ved siden af at bygge disse hjem og underholde disse børn gav Herren ham ligesaa meget til andre arbeider, saasom skoler, missioner, bibel- og traktatudbredelse. Alt ialt har George Müller modtaget af Herren for hans gjerning over $7,000,000! Alt som svar

*) Et pund sterling er $4.84 amerikansk og kr. 18.16 norsk mynt.

paa bøn. „Herre, forøg os troen — lær os at bede!"

Hvor lidet han vidste den gang, han i troslydighed mod Herren frasagde sig sin faste løn af 30 pund aarlig, hvad Herren vilde give ham til rigelig belønning derfor. Hvor det ord gik herligt i opfyldelse paa ham: „Du har været tro over lidet, jeg vil sætte dig over meget."

Men os er dette skeet til et eksempel. Gud kalder os til at efterfølge George Müller, ligesom han efterfulgte Kristus. Hans Gud er vor Gud. De samme forjættelser er for os. Den samme tros og kjærligheds tjeneste, hvori Müller virkede, venter paa os.

Lad os i forbindelse med vor undervisning i „bønnens skole" vel overveie, paa hvad maade George Müller blev en saa kraftig bønnens mand. Derved skal vi faa klarere lys over enkelte af de sandheder, vi har betragtet. Især skal vi faa Herrens første lekse indprentet, — at dersom vi kommer til ham paa den maade, han selv har sagt — med bestemte begjæringer i overensstemmelse med hans vilje i ordet ved den Hellig-Aands ledelse, skal vi trøstigen forlade os paa, hvadsomhelst vi beder om.

Bøn og Guds ord.

Vi har mere end en gang seet, at Gud hører os i samme mon, som vi hører ham (se lekse 22 og 23). Vi maa ikke alene have en særskilt forjættelse at bede over, naar vi beder om bestemte ting; men vort hele liv maa være under ordets kontrol. Ordet maa bo og blive i os.

George Müllers vidnesbyrd herom er meget lærerigt. Han fortæller, hvordan opdagelsen af ordets plads og Aandens undervisning derigjennem var begyndelsen til en ny tid i hans aandelige liv. Herom skriver han saaledes:

„Jeg lagde merke til, at da jeg læste kun lidet i bibelen, kjendte jeg lidet til den. Lig saa mange foretrak jeg i de fire første aar af mit naadeliv med Gud at læse andre gode bøger fremfor Herrens ord. Følgen var, at jeg forblev et spædbarn i kristendom baade i naade og kundskab.

Saalænge jeg saaledes var ubekjendt med ordet, var ogsaa min vandel merket af ustøhed. Thi da det behagede Herren i august 1829 at lede mig ind i ordet, blev ogsaa mit liv og min vandel anderledes.

Jeg skal anse mine bemerkninger at have udrettet noget godt, ifald det skulde behage Herren derved at lede nogen af sit folk til ikke længer at tilsidesætte den hellige skrift, men give den den plads, den fortjener, som bøgernes bog.

Før jeg forlader dette emne, lad mig tilføie: Dersom du, min læser, forstaar meget lidet af Guds ord, bør du læse det ret ofte; thi Guds Aand forklarer ordet med ordet. Og dersom du interesserer dig lidet for ordets læsning, er det netop grund, hvorfor du bør læse det ofte; thi ordets flittige brug virker „mersmag“, saa at des mer vi læser, des mer vil vi læse.

Fremfor alt skulde man have det klart for sig, at alene Guds Aand kan lære én og derfor bør man bede om hans velsignelse til ordets læsning. Bed, før du læser, og mens du læser!

Fremdeles skulde man have det vel forstaaet, at — uagtet Guds Aand er den bedste lærer og en tilstrækkelig

lærer, han alligevel ikke lærer os øjeblikkelig, naar vi skulde ønske det. Og derfor maa vi bønfalde ham atter og atter at forklare os sandhederne. Men søger vi hans lys med bøn og bien, skal han visselig undervise os i sin tid.

I Müllers dagbog finder vi hyppige hentydninger til, at han brugte fra 2—3 timer hver dag til ved Guds ords betragtning og bøn at nære sit aandelige liv.

Bøn og Guds vilje.

En af de største vanskeligheder for unge troende er at komme til klarhed over, om det, de ønsker, er Gud til behag.

Jeg anser det for en af de herligste lærdomme, som Herren vil lære os ved George Müllers erfaringer, at han er villig at give os sin vilje tilkjende angaaende ting, hvorom hans ord intet bestemt siger, og at det er hans vilje, at vi beder derom, og han vil give os det.

Det er gjennem ordet og det alene, at Guds Aand underviser og anvender forjættelserne paa vore særskilte behov.

Alene Guds Aand kan gjøre ordet til lygte for foden og lys paa stien, saavel vor daglige vandels sti som troens vei i adgang til Gud."

Med hensyn til opførelsen af det første barnehjem og den forvisning, han derom fik, at det var Guds vilje, skriver han i mai 1850 straks efter hjemmets aabning: „Dersom jeg skulde have seet paa mit foretagende med naturlige øine, maatte det have forekommet mig overvældende. Men jeg var ikke for et øieblik tilladt at spørge, hvordan det vilde ende. Thi ligesom jeg fra begyndelsen var overbevist om, at det var Guds vilje, ligesaa viss var jeg fra begyndelsen,

at det hele vilde blive fuldført, som om hjemmet allerede stod der færdigt."

Maaden hvorpaa Müller fandt ud, at det var Guds vilje, kommer nøie frem i følgende anmerkning fra 5te december 1850. Og jeg beder læseren nøie overveie den lærdom heri indeholdes:

„Under disse omstændigheder kan jeg kun bede, at Herren i sin inderlige barmhjertighed ikke vil tillade satan at faa forført mig. Ved Guds naade siger mit hjerte: Herre, dersom jeg kunde blive viss om, at det er din vilje, at jeg skal gaa tilverks med denne sag, vilde jeg gjøre det med glæde. Paa den anden side vilde jeg, dersom jeg blev viss om, at det er forfængelige og hovmodige tanker, ved din naade hade dem og aldeles forsage dem. Mit haab staar til Gud. Han vil hjælpe og lære mig. At dømme fra Herrens tidligere førelser med mig vilde det ikke synes mig underligt eller overraskende, om han kaldte mig til et mere udstrakt arbeide i denne retning."

Den 11te december: „I løbet af de sidste 6 dage, siden jeg skrev ovenstaaende, har jeg dag efter dag biet paa Herren angaaende denne sag. Det har mer og mindre ligget mig paa hjerte hele dagen. Naar jeg har vaagnet om natten, har det rundet mig i tankerne. Dog, alt dette uden mindste sindsforstyrrelse. Jeg er fuldstændig rolig og fattet angaaende den sag. Mit hjerte vilde fryde sig, om jeg fik fremgang i denne tjeneste, blot jeg med vished troede, at saa var Herrens vilje.

Paa den anden side vilde jeg uden anstrængelse give mig tilfreds med min nærværende tjeneste, ifald jeg blev viss om, at Herren ikke vilde, jeg skulde bede om arbeidets

udvidelse. Thi han har ført mig derhen, at jeg ønsker kun at behage ham i denne sag.

Endvidere har jeg endnu ikke talt om denne sag til noget menneske, ikke engang til min kjære hustru, som i over 20 aar har delt alle livets sorger, glæder og arbeide med mig. Og jeg agter ikke at gjøre det endnu paa nogen tid; thi jeg foretrækker i stilhed at bie paa Herren, uberørt og upaavirket af al anden indflydelse.

Hjertebegjæret i mine bønner i denne sag er, at Herren ikke vil tillade mig at begaa feil, og at han vil lære mig at gjøre hans vilje."

Den 26de december: „15 dage er forløbne, siden jeg skrev det foregaaende. Hver dag siden har jeg vedblevet at bede Herren om denne sag, og ved Guds hjælp med en høi grad af alvor. Neppe en time i disse dage har denne sag været mig ude af tankerne. Men alt med fuldkommen ro. Jeg holder det fremdeles for mig selv for at være upaavirket af al ydre indflydelse, paa det at jeg desto bedre kan komme til en klar overbevisning om Herrens vilje. Jeg har den fuldeste forvisning, at han vil aabenbare mig sin vilje.

I aften har jeg havt en meget alvorlig bønnestund for at søge klarhed angaaende Guds vilje. Men paa samme tid som jeg trænger ind paa Herren, at han ikke vil tillade mig at bedrage mig selv i denne sag, maa jeg tillige sige, at jeg har neppe nogen tvil i mit sind længer, om hvad udfaldet vilde blive, om jeg gik ivei straks.

Da dette er et af de vigtigste skridt, jeg har taget, anser jeg det, som jeg ikke kan gaa for forsigtig tilverks eller

bede formeget og overveie for vel. For mig har det ingen hast. Var det Guds vilje, kunde jeg vente i aarevis ved hans hjælp uden at foretage et eneste skridt eller omtale det til nogen. Paa den anden side vilde jeg tage fat imorgen, om Gud saa vilde.

Denne sindsro — denne opgivelse af min egen vilje i sagen — dette ønske at kun forherlige min himmelske Fader — denne søgen af hans og ikke min ære, — dette er for mig det sikreste bevis paa, at mit hjerte ikke er under en kjødelig ophidselse, og at, om jeg faar lov at gaa frem som tænkt, *jeg skal vide Guds vilje fuldkommen.*

Men medens jeg skriver dette, maa jeg tilføie, at jeg ønsker Herrens ære og den herlige forret at blive mere og mere brugt af Herren.

Jeg ønsker at kunne undervise 1000 børn istedetfor 300. Jeg ønsker at det maa blive overflødig stadfæstet, at Herren endnu hører bønner og er en levende Gud nu som før, naar han giver mig et hjem for 700 børn og midler nok til deres underhold.

2den januar 1851: „Det er en uge, siden jeg skrev det foregaaende. Mere end en gang hver dag har jeg været dreven til at søge Herrens lys angaaende opførelsen af et andet hjem. Min bøn til Gud har fremdeles været, at han vil i sin barmhjertighed bevare mig fra at begaa feil.

Under den forløbne uges bibellæsning kom jeg til ordsprogsbogen, og mit hjerte blev vederkvæget angaaende denne sag, hvorom jeg daglig beder, med følgende ord:

1. „Forlad dig paa Herren af hele dit hjerte, men lid ikke paa din forstand! Kjend ham paa alle dine veie! Saa skal han gjøre dine stier rette.“ (3, 5—6.)

Ved Guds naade „kjender“ jeg Herren paa alle mine veie og i denne sag i særdeleshed. Jeg har derfor den trøstelige forvisning, at han vil lede mine trin i denne tjeneste.

2. „Den, der gaar omkring som en bagvasker, aabenbarer hemmeligheder; men den, der er trofast i Aanden, skjuler sagen.“ (11, 13.)

Ved Guds naade er min aand „trofast“ i denne sag. Mit eneste maal er at faa forherlige Herren. Derfor venter jeg at blive ledet paa rette vei.

3. „Velt dine gjerninger paa Herren, saa skulle dine raad have fremgang.“ (16, 3.)

Jeg velter mine gjerninger paa Herren, derfor haaber jeg, at mine raad skal faa fremgang.

Mit hjerte blir mere og mere stille i fast forvisning, at Herren vil bruge mig endnu mere til at arbeide for fader- og moderløse børn.

Herre, her er din tjener!“

Da han saa senere besluttede at opføre endnu to bygninger, no. 4 og 5, skriver han:

„Tolv dage er nu forløbne, siden jeg skrev det foregaaende. Jeg har fremdeles dag for dag biet paa Herren i bøn og paakaldelse angaaende denne sag, nemlig udvidelse af arbeidet. Hele tiden har jeg nydt fuldkommen sindsro, hvilket kommer af at søge Herrens ære alene og medmenneskers timelige og aandelige velfærd. Denne aften har været benyttet udelukkende til bøn om Guds lys i sagen. Jeg har ogsaa søgt at lade grundene for og imod drage forbi mit sind og for klarheds skyld skrevet dem ned.“

Bøn og Guds ære.

Mere end en gang har vi søgt at indprente den sandhed, at, medens vi i almindelighed søger grunden til at vore bønner ikke bønhøres deri, at det ikke er Guds vilje, opfordrer Guds ord os til at søge aarsagen i os selv,— i det at vi ikke staar i det rette forhold til Gud eller ikke beder i den rette aand.

Det, der bedes om, tør nok være efter Guds vilje, medens den bedendes egen aand ikke er det; deraf ingen bønhørelse.

Ligesom „selv" og „selvsygen" er hovedroden til al synd, saaledes er der heller intet, der hindrer Guds bønhørelse endog i vore mere aandelige begjeringer som netop dette, at vi beder for vor egen behageligheds og vor egen æres skyld. Skal bønnen have kraft og blive bønhørt, maa den ske for Guds æres skyld. Og det kan vi kun da, naar vi ogsaa lever for Guds ære.

I George Müller har vi et aldeles merkeligt eksempel paa, hvordan Guds Aand leder et menneske systematisk og betænksomt til at gjøre Guds ære til første og eneste formaal for bønnen lige fra begyndelsen af, at han begyndte at bede om en viss ting.

Lad os vel overveie, hvad han siger, og fatte, hvad Herren vil lære os gjennem ham:

„Jeg har hele tiden havt anledning at se den sandhed stadfæstet, at Guds børns særskilte behov i vor tid er at faa en stærkere tro.

Jeg længtede derfor efter at faa noget, hvorpaa jeg kunde pege for mine brødre som synligt bevis paa, at vor Gud og Fader er den samme trofaste Gud nu som før og ligesaa villig

i vore dage til at bevise sig selv som en levende Gud for alle dem, som sætter sin tillid til ham.

Min aand tragtede efter at blive et redskab til at styrke mine brødres tro, baade ved at fremholde eksempler af Guds ord, som viser Guds villighed og magt til at hjælpe alle, som stole paa ham, og ved at vise ved praktisk eksempel, at Herren er nu som i fordums tid.

Jeg anser mig selv skyldig til at blive Kristi menigheds tjener i den særskilte retning, hvortil jeg har faat naade.

Det første formaal med arbeidet var og er, at Gud maa blive forherliget ved, at de børn, som er under min omsorg, forsørges udelukkende ved tro og bøn, uden at noget menneske bliver bedet om hjælp.

Da jeg begyndte arbeidet med børnehjemmet i 1835, var det Guds ære, jeg søgte allermest ved at give et praktisk bevis paa, hvad der kan udrettes alene ved tro og bøn. Saaledes vilde jeg gavne Kristi menighed i det hele og bringe den ligegyldige verden til at se de tings virkelighed, som er af Gud.

Herren har storligen velsignet dette formaal. Skarer af syndere er blevne frelste. Skarer af Guds børn i alle verdensdele har nydt godt af dette arbeide. Ganske saaledes forudsaa jeg det.

Men desmere arbeidet har udvidet sig, desto større er velsignelsen bleven. Og jeg er bleven ledet til at ønske mere og mere at faa arbeide videre i denne retning for at forherlige Herrens navn end mere. At han maa blive seet hen til — ophøjet — beundret — stolet paa til alle tider, det er mit maal ved denne tjeneste."

Bøn og tillid til Gud.

Et fuldstændig svar paa mine daglige bønner, fik jeg langtfra. Alligevel gav Herren overflødig opmuntring til at holde ved. Men selv om meget mindre var kommet ind, end hvad der kom, burde jeg have holdt ved og gaat paa uden vaklen, efterat jeg var kommet til den faste overbevisning om Guds vilje. Og saaledes bør alle Guds børn vedblive i tro — forventning og vedholdende bøn, indtil velsignelsen gives.

Saaledes holder jeg selv paa at vente paa visse velsignelser af Gud, hvorom jeg har bedet hver dag i 10 aar og 6 maaneder.

For nogles omvendelse har jeg bedet daglig i 10 aar, for andre 6 eller 7 aar og for atter andre fra 2 til 3 aar. Og endnu er ikke bønnerne besvarede for disses vedkommende. Imens har jeg modtaget tusinder af svar paa bønner og andre er blevne frelste, for hvem jeg har bedet.

Jeg lægger særlig vægt herpaa for deres del, som kanske tror, at jeg bare behøver at bede. saa faar jeg bønhørelse straks.

Vi kan kun vente bønhørelse, naar vore bønner er efter Guds vilje, og endog da maa tro og taalmodighed til for mange aar stundom, som tilfælde har været med mig. Alligevel er jeg daglig i bøn til Gud og venter svar, — ja venter saa vist, at jeg har ofte takket Gud, at han visselig vil give mig. Saaledes har jeg nu øvet tro og taalmodighed i 19 aar.

Fat derfor mod, kjære kristen, og giv dig hen til Gud med fornyet alvor, om du ellers tror, at hvad du begjærer, er til Guds ære.

Jeg tilføjer nogle bemerkninger for unge kristne i forbindelse med dette emne:

1. Far sagte med at tage nye skridt i Herrens tjeneste — eller i din forretning — eller i din familie. Overvei vel hver ting. Overvei alt i Guds ords lys og i Herrens frygt.

2 Søg ikke at have nogen egen vilje, forat du kan forvisses om Guds vilje angaaende de skridt, du tænker at tage, saa at du kan med oprigtighed sige, at du er villig til at gjøre Guds vilje, blot han behager aabenbare dig den.

3. Men naar du har faat at vide Guds vilje, søg hans hjælp og søg den oprigtig — vedholdende — taalmodig — troende forventende, og du skal faa den i hans velbehagelige tid.

At antage, at vi har vanskeligheder blot angaaende penge, er feiltagelse. Vanskeligheder i hundredevis melder sig. Det er en sjeldenhed, at en dag hengaar, uden at en eller flere vanskeligheder indfinder sig. Men ofte er der mange paa en dag. Alt overkommes ved tro og bøn. Det er vort universalmiddel. Og vi er aldrig blevne tilskamme. Taalmodig — vedholdende, troende bøn til Gud i Jesu navn har altid før eller senere bragt velsignelsen.

Ved Guds naade anser jeg det ikke umulig at faa hvad velsignelse som helst, blot jeg kan være overbevist om, at det er til Guds ære og til virkelig gavn."